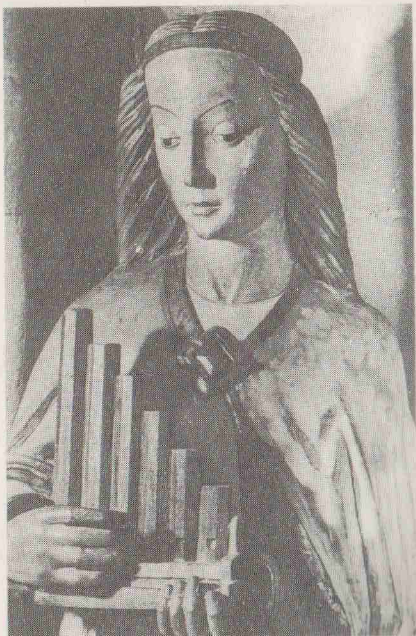

Szent Cecilia!

Könyörögj érettünk!

HOZSANNA!

TELJES KÓTÁS IMA- ÉS ÉNEKESKÖNYV

A

HARMAT-SÍK «SZENT VAGY, URAM!»
énektár összes énekeivel, kibővítve más régi
és újabb magyar és gregorián dallamokkal

AZ IMARÉSZT

Dr. WERNER ALAJOS

ÁLLITOTTA ÖSSZE

MAGYAR KÓRUS, 1948

Budapest, XII., Kiss J. altábornagy-utca 55.

Nihil obstat. Dr. Carolus Gigler, censor. praeses. Nr. 6530/1948. Imprimatur. Strigonii, die 30. Sept. 1948. Dr. Joannes Drahos m. p., vicarius generalis.

Az „Ostpriesterhilfe"
megbizásából ujranyomva
Belgiumban a Brepols Turnhout-i
cég által.

KATOLIKUS MAGYAR TESTVÉREK!

Dicsőségesen uralkodó Szentatyánk, XII. Pius pápa — elődeinek *(X. és XI. Pius)* ismételt parancsa és buzdítása után — 1947. november 20-án kiadott «Mediator Dei et hominum» apostoli körlevelében újra lelkünkre köti a szent-ének ápolását.

«A szentmiseáldozatban az isteni Üdvözítő, az ő drága vérén megváltott gyermekeivel együtt *zengi végtelen szerelmének himnuszát.* A közösség, ha áhítattal vesz részt az áldozatban, hogyan is hallgathatna ilyenkor, hiszen «aki szeret» az énekel» (Szent Ágoston), és miként a régi mondás tartja: «aki énekel, kétszeresen imádkozik». A küzdő Egyház tehát, vagyis a papok és a hívek együtt, beleszövik éneküket a dicsőséges Egyház és az angyalok kórusába, hogy valamennyien együtt zengjük a dicséret nagyszerű és örök himnuszát az isteni Szentháromságnak, miként mondjuk: «engedd meg, kérünk, hogy velük egyesíthessük a mi szózatunkat. *(Prefáció).*»

A pápa nem hiába zengi az ének dícséretét.

Hiszen az egész új-szövetség énekszóval kezdődik: tavaszi éneket dalol a Boldogságos Szűz a Magnificat-ban, háladalt rebeg Zakariás a Benedictus-ban, és hattyúdalát zengi Simeon a Nunc dimittis-ben.

Az Úr Jézus a legnagyobb egyszerűségben és szegénységben lépett e világba. Tudta, hogy hol vannak a márványpaloták és porfür-oszlopok, — de lemondott róluk és megelégedett egy istállóval. Tudta, hogy hol pihen a hegyek

gyomrában az arany és gyémánt, látta, hogy hol vannak elrejtve a tenger mélyén a kagylók gyöngyei, de lemondott róluk, bölcsőjét nem rakatta ki velük, hanem megelégedett egyszerű jászollal. Ő, aki ruházza a mezei liliomokat és gyönyörűséges májusi palástba öltözteti a földet, lemondott mindenről és megelégedett egy kis szalmával. Egy dolgot azonban nem akart nélkülözni, egy földi élvezetről nem mondott le: a muzsikáról, a szép énekről. A betlehemi puszták felől gyönyörű éneket hozott a szél, a kis Jézus bölcsődalát angyalok énekelték: «Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakaratú embereknek!» *(Luk. 2, 14.)* — És 33 év mulva az utolsó vacsora után himnuszokat zengvén mentek ki az Olajfák hegyére. «És szenténeket énekelvén, kimenének az Olajfák hegyére.» *(Márk 14, 26.)*

Az Úr Jézus tehát énekszóval köszöntött be a szomorú, ködös világba s ugyancsak énekszóval búcsúzott a világtól, daloló lélekkel indult a szenvedések és borzalmak éjjelébe. «Krisztus születésekor az angyalok serege énekelte a Gloria in excelsis Deo-t... Az Úr pedig, aki tetteivel bizonyította be, amit szavaival tanított, hogy megmutassa, mennyire kedves előtte a himnuszok zenéje, az utolsó vacsora után énekszóval ment ki tanítványaival az Olajfák hegyére.» (Szent Nikétász.)

Az örök boldogságban pedig a tiszta és ártatlan szívűek különös örömben és kitüntetésben részesülnek: «Követik a Bárányt, amerre csak megy... és új éneket énekelnek, amilyent senki más nem mondhat.» *(Jel. 14, 3.)*

Ezért buzdítja Szent Pál a híveket: «Zsoltárokkal, szent dalokkal, lelki énekekkel és hálaadással énekeljetek szívből az Istennek.» *(Kolosz. 3, 16.)*

Első magyar nyomtatott énekeskönyvünk, a Cantus Catholici (1651) — amely a nagy Pázmány bíborosunk kezdeményezésére látott napvilágot — előszavában többek közt ezt írja: «Az imádság is énekszó alatt (mint valami drága és jó illatú fűszerrel megízesített étek) édesebben esik: és isteni szeretetre, lelki töredelmességre, világi dolgoknak megvetésére, mennyei jóknak kívánságára az emberek szívét felemeli; szomorúakat és bánatban elmerülteket vigasságra gerjeszti;

okosság ellen tusakodó gondolatokat eloltja és istenes indulatokat embernek szívében támaszt.»

Most — 400 év mulva — ugyancsak rászorulunk arra, hogy sok szép zengő Jákob-lajtorján emelkedjünk a siralomvölgyének sóhajaiból a Boldogasszony vigasztaló trónusához.

Régebbi kótás imakönyveink elfogytak, ezért adjuk közre ezt a kótás imakönyvet: a «Hozsanná»-t, — teljesen a Szent vagy, Uram! alapján. (Lásd az *énekrész* előtti tanulmányt.)

Az *imarész* nem önálló, külön imádságos könyv, hanem csak a legfontosabb és legszükségesebb imákat tartalmazza.

De hiszen az énekszövegek egyszersmind imádságok is a legkülönfélébb alkalmakra! E szent szövegekkel szépen és buzgón imádkozhatunk, sőt jól elmélkedhetünk is ezek alapján.

Ha azonban népénekes istentisztelet van, akkor mindenki énekeljen!

«Felhívjuk a figyelmeteket, Testvérek, hogy az egyházi népéneket előmozdítsátok. Ha szépen és méltósággal történik, a keresztény hívősereg áhítatát könnyen fel tudja kelteni és fokozni. Diadalmasan szálljon az égbe a nép közös éneke, mint a tenger zúgása; az ének hangja legyen jelképe annak az «egy szívnek és léleknek», ami testvérekhez és az örök Atya gyermekeihez illik.» *(XII. Pius pápa előbb említett apostoli körlevele.)*

Legyen a «Hozsanna» a mult világhíres magyar népénekének zengő emléke és bizonysága, a jelen istenes vigasza és bátorítója, a jövő éneklő Magyarország húsvéti harangszava.

Boldogasszony évében (1948) Kisasszony napján.

Dr. Werner Alajos

Figyelmeztetés.

Imádság előtt készítsd fel lelkedet s ne légy olyan, mint az az ember, aki Istent kísérti!

(Ecclesiasticus 18 : 23.)

Katolikus keresztény köszöntés.

Dícsértessék a Jézus Krisztus! — Mindörökké. Amen!

(300 napi búcsú.)

Keresztvetés.

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen!

(100 napi búcsú.)

Az Úr imája.

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved; jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen itt a földön is; mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma; és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek; és ne vígy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól. Amen.

Az angyali üdvözlet.

Üdvözlégy Mária! malaszttal teljes, az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus.

Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja! imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Amen.

A Szentháromság dícsőítése.

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek, miképen kezdetben vala, most és mindörökké. Amen.

Az apostoli hitvallás.

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében. És a Jézus Krisztusban, ő egy Fiában, a mi Urunkban; aki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától; kínzaték Poncius Pilátus alatt; megfeszítteték, meghala és eltemetteték; szálla alá poklokra, harmadnapon halottaiból föltámada; fölméne a mennyekbe, ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől; onnét lészen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat. Hiszek Szentlélekben; egy katolikus keresztény Anyaszentegyházat; szenteknek egyességét, bűnöknek bocsánatát; testnek föltámadását; és az örök életet. Amen.

Az Úr angyala . . .

Az Úr angyala köszönté Szűz Máriát és ez méhébe fogadá a Szentlélektől szent Fiát. Üdvözlégy Mária stb.

Ime az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint. Üdvözlégy Mária stb.

És az Ige testté lőn és miköztünk lakozék. Üdvözlégy Mária stb.

Imádkozzál érettünk, Istennek szent Anyja.

Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Könyörögjünk. Kérünk Téged, Úr Isten ! öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik az angyali üzenet által szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak, megtestesülését megismertük, az ő kínszenvedése és keresztje által a föltámadás dicsőségébe vitessünk. Ugyanazon Urunk Jézus Krisztus által. Amen. *(10 évi búcsú.)*

(Este még hozzáteszünk egy Miatyánkot és egy Üdvözlégyet, aztán ezt mondjuk : A megholt hívek lelkei Isten irgalmából békében nyugodjanak. Amen.)

A hit, remény és szeretet fölindítása.

Istenem, hiszek benned, mert örökké igazmondó vagy.

Istenem, remélek benned, mert végtelenül hű és irgalmas vagy.

Istenem, mindennél jobban szeretlek, mert végtelenül jó és szeretetreméltó vagy.

Reggeli imádságok

A jószándék felindítása.

(Loyolai Szent Ignác jelszava.)

Mindent Isten nagyobb dicsőségére !

Reggeli himnusz.

Már kél a fénynek csillaga :
Esengve kérjük az Urat,
Járjon ma mindenütt velünk,
Ne rontsa ártás életünk.

Nyelvünket fogja fékre ma :
Ne szóljon rút perek szava.
Szemünket védőn óvja meg :
A hívságot ne lássa meg.

Lakjék szívünkben tisztaság,
Távozzék minden dőreség.
A testnek dölyfét törje meg
Étel- s italban hősi fék.

Hogy majd a nap ha távozott,
S az óra újra éjt hozott,
Lemondásunk szent éneke
Legyen az Úr dícsérete.

Dícsérjük az örök Atyát,
Dícsérjük egyszülött Fiát
S a Lelket, a Vigasztalót,
Most és örök időkön át.

(Sík Sándor fordítása.)

Más reggeli imák a papi zsolozsmából.

A századok halhatatlan és láthatatlan királyának, egyedül Istennek legyen dícséret és dicsőség mindörökön örökké. Amen.

Könyörögjünk ! Mindenható Úr Isten, aki e napnak kezdetéhez elvezettél minket, a te kegyelmed erejével őrizz meg minket, hogy e napon semmi bűnbe ne essünk, hanem a te parancsaid teljesítésére szolgáljon minden szavunk, erre irányuljanak gondolataink és cselekedeteink. A mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel együtt, Isten mindörökön örökké. Amen.

Szűz Mária és a szentek mindnyájan legyenek közbenjáróink az Úrnál, hogy megnyerhessük az ő segítségét és szabadítását, aki él és uralkodik mindörökön örökké. Amen.

Az Úr irányítsa szívünket és tetteinket Isten szeretetében és Krisztus béketűrésében. Te pedig Uram, könyörülj rajtunk !

Áldjon meg minket az Úr, védelmezzen meg minden gonosztól, és vezessen minket az örök életre; a megholt hívek pedig Isten irgalmából békében nyugodjanak. Amen.

Röpimák és fohászok.

(Napközben gyakran emeld szívedet és lelkedet az Úristenhez, az Úr Jézushoz, a Boldogságos Szűzhöz. Legkönnyebben teszed ezt az itt közölt kis fohászok és röpimák révén, amelyekhez búcsú is van kötve, és ezeket felajánlhatod a tisztítótűzben szenvedő lelkekért. De különösen kísértés vagy más veszély idején mondj el magadban ezek közül egyet-kettőt.)

Istenem és mindenem! *(300 napi búcsú.*

Jézusom, Istenem! mindenek felett téged szeretlek. *(300 napi búcsú.)*

Édes Jézusom, ne légy bírám, hanem üdvözítőm. *(300 napi búcsú mindannyiszor.)*

Jézusom, irgalom! *(300 napi búcsú mindannyiszor.)*

Szelíd és alázatos szívű Jézus, alakítsd szívemet a te Szíved szerint. *(500 napi búcsú).*

Jézusomnak édes Szíve, add, hogy téged mindíg jobban szeresselek. *(300 napi búcsú.)*

Jézus Szíve, bízom benned. *(300 napi búcsú.)*

Jézus, Mária, József! *(7 évi búcsú mindannyiszor.)*

Áldott legyen a Boldogságos Szűz Mária és Isten Anyja szent és szeplőtelen fogantatása. *(300 napi búcsú mindannyiszor.)*

Szűz Mária édes szíve, légy az én menedékem! *(300 napi búcsú mindannyiszor.)*

Szent József, a szentséges Szív Barátja, könyörögj értem. *(100 napi búcsú egyszer napjában.)*

Étkezés előtt.

(Mindent a jó Istentől kapunk!)

Áldj meg minket Úristen s ez adományaidat, amelyeket a Te bőkezűségedből akarunk magunkhoz venni, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Édes Jézus légy vendégünk,
Áldd meg, amit adtál nékünk. Amen.

Étkezés után.

Hálát adunk neked mindenható Úristen, minden jótéteményedért, aki élsz és uralkodol mindörökön örökké. Amen. Fizess meg Uram, minden jótevőnknek a te szent nevedért az örök boldogsággal. Amen.

Aki ételt, italt adott,
Annak neve legyen áldott. Amen.

Esti imádságok

(Pázmány esti imádsága.)

Uram, hálát adok a te véghetetlen irgalmasságodnak, hogy engem semmiből teremtettél és mind e mai napig megtartottál. Hálát adok neked, hogy szent véreddel megváltottál, hogy keresztènnyé és az Anyaszentegyház tagjává tettél. Áldott légy, Uram, hogy nemcsak testi táplálást adtál nekem a mai napon, hanem sok testi és lelki veszedelemtől is megoltalmaztál és a te malasztoddal serkentgettél szolgálatodra.

De látod, Uram, az én feledékenységemet. Kér-

lek, világosítsd meg értelmemet, indítsd meg szívemet, hogy megismerjem fogyatkozásaimat és töredelmesen megbánjam.

(Vizsgáld meg lelkiismeretedet.) Bánom, Uram Istenem, hogy ellened vétettem, mert téged mindennél jobban szeretlek. Ne nézd az én méltatlanságomat, hanem tekints a te szent Fiadnak keserves kínjára. Add szent malasztodat, segítsd meg erőtlenségemet, hogy többé bűneimre ne térjek.

Uram, a te kezedbe ajánlom lelkemet.

Asszonyunk, Szűz Mária, irgalmasságunk anyja, őrizz minket minden ellenségünktől, most és halálunk óráján. Amen.

Esti himnusz.

Immár a nap leáldozott,
Teremtőnk, kérünk Tégedet :
Légy kegyes és maradj velünk,
Őrizzed, óvjad népedet !

A gonosz álmok fussanak
És minden éji képzelet ; —
Az ellent kösse meg kezed,
Testünket hogy ne rontsa meg !

Add nékünk, édes jó Atyánk,
Egyszülött Krisztus, add nekünk,
Szentlélek Isten, vigaszunk,
Kegyelmes, őrző Istenünk. Amen.

(Sík Sándor fordítása.)

Más esti imák a papi zsolozsmából.

Nyugodalmas jó éjtszakát és tökéletes befejezést engedjen nekünk a Mindenható Úr. Amen.

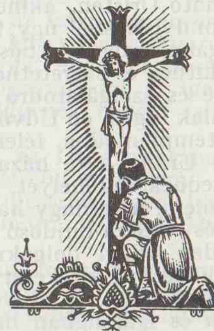
Irgalmazzon nekünk a mindenható Isten és bűneinket megbocsátva, vezessen minket az örök életre. Amen.

Ments meg minket, Uram, amikor ébren vagyunk, őrizz meg minket, amikor alszunk, hogy Krisztussal virrasszunk és békességben nyugodjunk.

Könyörögjünk. Kérünk, Uram, látogasd meg ezt a hajlékot és az ellenség minden cselszövését űzd el messze tőle, hogy szent angyalaid lakjanak benne, akik minket békében megőriznek, és áldásod legyen rajtunk mindig. A mi Urunk, Jézus Krisztus által. Amen.

Áldjon és őrizzen meg minket a mindenható és irgalmas Úr, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Amen.

Imádkozzunk a megholt hívekért. Adj Uram örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik. Nyugodjanak békében. Amen.

(Ha a szentmise alatt nem tudsz énekelni, vagy esetleg nincs is ének, imádságokként használd általában és alkalmak szerint a szent énekszövegeket. Találsz ezek között bőségesen, dús változatosságban szebbnél-szebbeket minden miserészhez, minden ünnepre, minden ügyes-bajos dolgodban, örömödben-bánatodban. Ezek az énekszövegek mind gyönyörűséges, szárnyaló, buzgó imádságok is !)

Előkészület a szentmiséhez.

Örök mindenható Úristen, akinek a mi üdvösségünkre való gondviselésből úgy tetszett, hogy a templomban irgalmasságodat bőségesen mutasd azokhoz, akik a hitnek és szeretetnek egyességében a te tiszteletedre és szolgálatodra egybegyűlnek : dícsérlek és imádlak téged, én Üdvösségemnek Ura. Bemegyek a te templomodba, félelemmel imádlak téged. Szeretem, Uram, a te házadnak ékességét és a te dicsőségednek lakóhelyét.

Azért, én Istenem, a te nagy hatalmasságod az én állhatatlan és tétova-bujdosó gondolataimat tartóztassa minden világi dolgoknak hiúságától, hogy egyéb gondolatokat kirekesztvén, csak terád nézzen az én lelkem, és itt, a te híveidnek gyülekezetében, lélekben és igazságban imádjalak téged.

Add, én Istenem, hogy itt a te igédet hasznosan hallgassam ; szent testednek-vérednek vérontás nélkül való áldozatát illendő becsülettel láthassam, és az én lelkemet neked eleven templomul szentelhessem, melyben lakozzál mindörökön örökké. Amen. *(Pázmány.)*

Szentmise-imádságok.

(Ahogy a pap mondja.)

(A szentmisén való részvétel helyes módja az, ha a pappal együtt imádkozzuk az Anyaszentegyház évezredes gyönyörű imáit és vele együtt mutatjuk be a legszentebb áldozatot.)

A szentmise kezdetére.

(Lépcsőima.)

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

Bemegyek az Isten oltárához, az Istenhez, aki ifjúi örömmel tölt el engem.

(42. zsoltár.) Szolgáltass nekem igazságot, Istenem, kelj védelmére ügyemnek az istentelen nemzetséggel szemben : a gonosz és álnok embertől szabadíts meg engem.

Hisz te vagy az Isten, az én erősségem ; miért vetsz el engem? Miért kell szomorúan járnom-kelnem, míg sanyargat engem ellenségem?

Küldd el világosságodat és igazságodat, hadd vezessenek és vigyenek engem szent hegyedre és hajlékaidba.

És bemegyek az Isten oltárához, az Istenhez, aki ifjúi örömmel tölt el engem.

És lantszóval dícsérlek téged, Isten, én Istenem. Miért vagy szomorú lelkem? Miért háborgatsz engem?

Bízzál az Istenben, mert fogom még áldani őt, arcom üdvösségét, az én Istenemet !

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek.

Miképen kezdetben vala, most és mindörökön örökké. Amen.

Az Úr nevében a mi segítségünk.

Aki az eget és földet teremtette.

Gyónom a mindenható Istennek, / a Boldogságos mindig szeplőtelen Szűz Máriának, / Szent Mihály főangyalnak, / Keresztelő Szent Jánosnak, / Szent Péter és Pál apostoloknak, / minden szenteknek és neked atyám, / hogy nagyot vétkeztem gondolattal, szóval, és cselekedettel. / Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. / Kérem azért a Boldogságos mindig szeplőtelen Szűz Máriát, / Szent Mihály főangyalt, / Keresztelő Szent Jánost, / Szent Péter és Pál apostolokat, / az összes szenteket és téged atyám, / imádkozzatok érettem a mi Urunk Istenünkhöz.

Irgalmazzon nekünk a mindenható Isten és bűneinket megbocsátva, vezessen minket az örök életre. Amen.

Vétkeink elengedését, feloldozását és bocsánatát adja meg nekünk a mindenható és irgalmas Isten. Amen.

Isten, ha te felénk fordulsz, újjá éledünk.

És néped örvendezni fog benned.

Mutasd meg nekünk, Uram, irgalmadat.

És üdvösségedet add meg nekünk.

Uram, hallgasd meg könyörgésemet.

És kiáltásom jusson eléd.

(Most a pap fölmegy az oltár jobb oldalára és elimádkozza a mise bevezető énekét, az Introitust.)

Vedd el, kérünk Uram, a mi gonoszságainkat, hogy tiszta szívvel léphessünk be a szentek szentjébe. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

Kérünk téged, Urunk, hogy szenteidnek érdemei által, akiknek ereklyéi itt vannak, és az összes szentek érdemei által bocsásd meg minden bűnömet. Amen.

Kyrie.

(A pap középre megy és elimádkozza a Kyrie-t és a Gloriát.)

Uram, irgalmazz nekünk!
(Háromszor.)

Krisztus, kegyelmezz nekünk!
(Háromszor.)

Uram, irgalmazz nekünk!
(Háromszor.)

Gloria. — Angyali ének.

(A pap Istent dícséri. Szebben mi sem dícsérhetjük, mint az ő szavaival.)

Dicsőség a magasságban Istennek / és béke a földön a jóakaratú embereknek. / Dícsérünk téged. / Áldunk téged. / Imádunk téged. / Dicsőítünk téged. / Hálát adunk neked nagy dicsőségedért. / Neked, Urunk, Istenünk, égi király, / mindenható Isten! / Neked, Urunk, egyszülött Fiú, / Jézus Krisztus, Urunk, Istenünk. / Isten báránya, az Atya Fia, / aki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk. / Aki elveszed a világ bűneit, hallgasd meg könyörgésünket. / Aki az Atya jobbján ülsz, irgalmazz nekünk. / Mert egyedül te vagy szent, / egyedül te az Úr, / egyedül te a legfölségesebb, Jézus Krisztus, / a Szentlélekkel együtt az Atyaisten dicsőségében. Amen.

(A pap ezután elimádkozza a mise könyörgését, a szentleckét és az evangéliumot, amit azután esetleg magyarul is fölolvas a szentbeszéd előtt. Ha van még időd, — és nincs ének, — imádságokként használd a miseénekek énekszövegeit. Találsz ezek között bőségesen minden misérészhez és minden ünnepre. Ezek az énekszövegek is mind gyönyörűséges, buzgó imádságok. Vagy pedig kitöltheted az időt a következő három imádsággal is.)

Könyörgésre. Add, Uram, Istenem, hogy ne csak szavammal dícsérjelek téged, hanem tetteimmel is. Tudom, Uram, hogy nem az megyen be a te országodba, aki mondja neked : Uram ! Uram !, hanem aki akaratodat teljesíti. Ismerem, Uram, akaratodat, hiszen elém adod tízparancsodban, Egyházad

szavában, szülőim, vezetőim, elöljáróim szavában. Add, hogy mindig úgy tekintsem szavukat, mint a te akaratodat, mert csak így dícsérhetlek téged méltán és így érdemelhetem meg a te szeretetedet.

Szentleckére. Mily nagy hálával tartozom neked, jóságos Istenem, hogy Anyaszentegyházadban engedtél születni és megadtad nekem az üdvösség minden eszközét a szentségekben. Lám, az ószövetség atyái kívánva-kívánták látni a te világosságodat és oly sokáig nem adatott meg nekik! Add, hogy az ő kívánságuk égjen az én lelkemben is a te igéd után és add, hogy mindig megbecsüljem az övéknél annyival kedvezőbb helyzetemet, katolikus voltomat.

Evangéliumra. Eljött az Istenember, a jóságos Jézus és megtanított minket, hogyan kell élnünk Isten fiai módjára. Megváltott a bűn és a halál hatalmától és kiöntötte ránk az isteni szeretet és kegyelem kincseit. Megtanított, hogy mit kell hinnünk és drága igéit az Evangélium őrzi számunkra. De ennyivel be nem érte a végtelen szeretet. Egyházat alapított, amely az igazság oszlopa, amelytől bizton megtanuljuk, mit kell hinnünk. Átadta neki szentségeit, hogy megszenteljen minket. Elküldte Szentlelkét, hogy fölvilágosítsa és megerősítse. Aki az Egyházra hallgat, Krisztusra hallgat. Add, Uram, hogy mindenkor engedelmes fia legyek Egyházadnak, élő tagja a te titokzatos testednek, mindig megfogadjam szavát, megtartsam parancsait és úgy szeressem, mint a te drága Jegyesedet. Amen.

Credo. — Hiszekegy.

(Szentmisében a pap a níceai zsinat — 325. — hitvallását imádkozza, amely hosszabb, bővebb, részletesebb, mint az apostoli hitvallás.)

Hiszek egy Istenben / mindenható Atyában, / mennynek és földnek, / minden láthatónak és láthatatlannak teremtőjében. / És egy Úrban, Jézus

Krisztusban, / Isten egyszülött Fiában, / aki az Atyától öröktől fogva született: / Isten az Istentől, világosság a világosságtól, / igaz Isten az igaz Istentől: / Akit nemzett, nem teremtett, / aki egylényegű az Atyával: aki által lett minden. / Aki érettünk, emberekért, / és a mi üdvösségünkért leszállt az égből. / És megtestesült a Szentlélek által Szűz Máriától és emberré lett.

Érettünk keresztre is feszítették, / Poncius Pilátus alatt szenvedett és eltemették. / Harmadnapon feltámadott az Irás szerint. / És felment a mennybe: ül az Atya jobbján. / És ismét eljön dicsőséggel ítélni eleveneket és holtakat / és országának nem lesz vége. / És a Szentlélekben, az Úrban és Éltetőben, / aki az Atyától és Fiútól származik. / Akit az Atyával és Fiúval együtt imádunk és dicsőítünk./ Aki szólott a próféták által. / És egy, szent, katolikus és apostoli Anyaszentegyházat. / Vallom a keresztséget a bűnök bocsánatára, / várom a halottak feltámadását / és a jövendő világ életét. / Amen.

Fölajánlásra.

(A pap lebontja a kelyhet és fölajánlja az ostyát.)

Fogadd el, szent Atya, / mindenható örök Isten, / ezt a szeplőtelen áldozati adományt, / amelyet én, méltatlan szolgád felajánlok neked / élő és igaz Istenemnek / számtalan bűnömért, / sértéseimért és hanyagságaimért; / fölajánlom minden itt körülállókért, / sőt minden keresztény hivőkért, / élőkért és holtakért, / hogy nekem és nekik üdvösségünkre váljék, az örök életre. Amen.

(A pap bort és vizet tölt a kehelybe és fölajánlja, majd megmossa a kezét az oltár jobb oldalán.)

Felajánljuk neked, Urunk, az üdvösség kelyhét és kérjük kegyességedet, / hogy isteni fölséged színe

elébe / a mi és az egész világ üdvösségéért / édes illattal szálljon föl. Amen.

Alázatos szívvel és törődött lélekkel fogadj el minket Urunk / és add, hogy úgy szálljon ma eléd áldozatunk, / hogy tessék neked, Úr Isten. Amen.

Jöjj el megszentelő, mindenható, örök Isten / és áldd meg ezt a szent nevednek előkészített áldozatot.

Fogadd kegyesen Szentháromság / ezt a felajánlott adományt, / amelyet neked elhoztunk, / a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedésének, / föltámadásának és mennybemenetelének emlékére, / a Boldogságos és mindenkor Szűz Mária, / Keresztelő Szent János, / Szent Péter és Pál apostolok, / ezek és minden szentek tiszteletére, / hogy nekik tiszteletükre, / nekünk pedig üdvösségünkre váljék, / és hogy érettünk közbenjárjanak a mennyben azok, / akiknek emlékét üljük a földön. / Ugyanazon Krisztus / a mi Urunk által. Amen.

Orate fratres-re.

(A pap a hívek felé fordulva fölszólítja őket imádságra.)

Imádkozzatok testvérek, hogy az én áldozatom a tiétek kedves legyen a mindenható Atyaisten előtt.

Fogadja el az Úr ezt az áldozatot kezedből / nevének dícséretére és dicsőségére, / a mi javunkra és az egész Anyaszentegyház javára. Amen.

Sanctusra.

Szent, szent, szent az Úr, a seregek Istene. / Tele van az ég és föld a te dicsőségeddel. / Hozsanna a magasságban / Áldott, aki az Úr nevében jön. / Hozsanna a magasságban.

Úrfelmutatás előtt.

(A pap egészen csendben imádkozza a kánont.)

Kérünk téged, kegyelmes Atyánk, a te fiad, Jézus Krisztus, a mi Urunk nevében : fogadd kegyesen és áldd meg ezeket az ajándékokat és adományokat, ezt a szent és szeplőtelen áldozatot, amelyet neked bemutatunk, elsősorban a te szent katolikus anyaszentegyházadért, hogy azt az egész világon békességben, egyességben megtartsad, megőrizzed és igazgassad, a te szolgáddal, N. pápánkkal és a mi N. püspökünkkel, minden igaz hívővel és a katolikus apostoli hitnek vallóival együtt.

Emlékezzél meg Uram szolgáidról és szolgálóidról (itt gondolj élő hozzátartozóidra, barátaidra, jótevőidre, elöljáróidra stb.) és minden itt jelenlevőről, akiknek hite és áhítata ismeretes előtted, akikért a dícséretnek ez áldozatát neked felajánljuk.

Ugyanakkor részesei lévén a szentek egyességének, mindenek előtt tiszteljük emlékét a dicsőséges, mindenkor szeplőtelen Szűz Máriának, Istenünk és Urunk Jézus Krisztus édesanyjának. Egyben tiszteljük szent apostolaid és vértanuid emlékét, valamint minden szentekét, hogy az ő érdemeikre és esedezéseikre mindenben megerősíts és megvédj minket. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

(Most a pap isteni hatalmával átváltoztatja a kenyeret és a bort Krisztus szent testévé és vérévé, és imádásra mutatja fel. Krisztus itt van közöttünk az oltáron. Imádással és szeretettel tekintsünk a felmutatott szent színekre.)

Úrfelmutatás után.

Urunk, Istenünk, íme, most bemutatjuk Felségednek saját ajándékaidból és adományaidból ezt a tiszta és szeplőtelen áldozatot, az örök életnek kenyerét és az örök üdvösségnek kelyhét. Tekints

reá kiengesztelve, kegyes arccal és fogadd el, amint kegyesen elfogadtad igaz gyermekednek, Ábelnek ajándékát, ősatyánknak, Ábrahámnak áldozatát és a szent, szeplőtelen áldozatot, amelyet neked a te főpapod, Melkizedek bemutatott.

Esedezve kérünk téged, mindenható Isten, vigye a mi áldozatunkat a te szent angyalod keze mennyei oltárodra, isteni Fölséged színe elé, hogy mindannyian beteljünk mennyei áldással és kegyelemmel, akik ez oltárról részesedvén, Fiadnak szentséges testét és vérét magunkhoz vesszük. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Emlékezzél meg Uram szolgáidról és szolgálóidról, akik előttünk elköltöztek a hit jelében és a békesség álmát alusszák. (Itt gondolj halottaidra.) Könyörgünk, Uram, add meg nekik és minden Krisztusban elpihentnek az enyhülés, világosság és békesség helyét.

Nekünk is, bűnös szolgáidnak, akik irgalmasságod sokaságában reménykedünk, engedj valamelyes részt és közösséget a te szent apostolaiddal, vértanúiddal és összes szenteiddel. Könyörgünk, bocsáss minket társaságukba, nem mint érdemünk méltányolója, hanem mint bocsánatnak adója. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Pater noster-ra.

Könyörögjünk. Üdvös parancsok késztetésére és isteni tanítással kioktatva merjük imádkozni: Miatyánk . . .

Szabadíts meg minket, Uram, minden elmúlt, jelen és jövendő gonosztól, és minden szenteid közbenjárására adj kegyelmesen békességet a mi napjainkban, hogy irgalmad erejével megsegítve, a bűnöktől mindig megmenekedjünk és minden háborúságtól bizton lehessünk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Áldozás előtt.

Isten báránya, aki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk.

Isten báránya, aki elveszed a világ bűneit, irgalmazz nekünk.

Isten báránya, aki elveszed a világ bűneit, adj békét nekünk.

Uram, Jézus Krisztus, / aki azt mondottad apostolaidnak : / békét adok nektek, / az én békémet adom nektek, / ne tekintsd az én vétkeimet, / hanem Anyaszentegyházad hitét, / és azt jóakaratod szerint tartsd meg békében és egységben.

Uram, Jézus Krisztus, / az élő Isten fia, / aki az Atya akaratából / a Szentlélek közreműködésével / halálod által a világnak életet adtál, / szabadíts meg engem ezen szentséges tested és véred által / minden gonoszságomtól és minden rossztól ; / add, hogy parancsaidhoz mindig ragaszkodjam, / és ne engedd, hogy valaha elszakadjam tőled, / Aki ugyanazon Atyaistennel és a Szentlélekkel / élsz és uralkodol Isten, örökön örökké. Amen.

Testednek vétele, Uram, Jézus Krisztus, / amelyet én méltatlan, magamhoz venni bátorkodom, / ne váljék ítéletemre és kárhozatomra, / hanem kegyességed szerint / szolgáljon lelkem és testem oltalmára és gyógyulására. / Ki élsz és uralkodol / az Atyaistennel és a Szentlélekkel egyetemben / Isten mindörökön örökké. Amen.

A mennyei kenyeret veszem magamhoz / és az Úr nevét hívom segítségül.

Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, / hanem csak egy szóval mondd, / és meggyógyul az én lelkem. (Háromszor.) A mi Urunk Jézus Krisztus teste őrizze meg lelkemet az örök életre. Amen.

Áldozás után.

Amit szánkkal magunkhoz vettünk, Urunk, / fogadjuk azt tiszta szívbe / és a földi adomány váljék számunkra az örökkévalóság eszközlőjévé.

Tested, Urunk, amit magamhoz vettem, / és véred, amit ittam, / járja át bensőmet / és add, hogy ne maradjon bennem a bűnnek semmi foltja, / miután a tiszta és szent misztériumok megújítottak. / Aki élsz és uralkodol mindörökön örökké. Amen.

(A pap közben kiöblíti a kelyhet, megtörli és összerakja, a jobb oldalon elimádkozza az áldozás utáni imákat, majd a középre jön és áldást ad.)

Legyen tetszésedre, Szentháromság, hódoló szolgálatom és add, hogy ez az áldozat, amelyet Fölségednek én, méltatlan bemutattam, neked kedves legyen, nekem pedig és mindazoknak, akikért azt bemutattam, irgalmadból engesztelést szerezzen. Krisztus Urunk által. Amen.

Áldjon meg minket a mindenható Isten : az Atya, a Fiú, és a Szentlélek. Amen.

Közös imádság csendes szentmisék után.

(XIII. Leó Pápa Ő Szentsége rendeletéből.)

Háromszor: Üdvözlégy Mária stb.

Üdvözlégy Királyné, irgalmasság anyja, életünk, édességünk, reménységünk, üdvözlégy ! Hozzád kiáltunk Évának számkivetett fiai. Hozzád sóhajtunk sírva és zokogva e siralomvölgyéből. Fordítsd reánk tehát, Szószólónk, irgalmas szemedet és e számkivetés után mutasd meg nekünk Jézust, méhednek áldott gyümölcsét !

Ó, irgalmas, ó, kegyes, ó, édes Szűz Mária !
Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja !
Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Könyörögjünk. Úr Isten, oltalmunk és erősségünk,

tekints le kegyesen Hozzád kiáltó népedre és Isten Anyjának, a dicsőséges és szeplőtelen Szűz Máriának, Szent Józsefnek, az ő jegyesének, Szent Péter és Pál apostolaidnak és minden szenteknek közbenjárására hallgasd meg kegyesen és irgalmasan könyörgésünket, amelyet a bűnösök megtéréséért, az Anyaszentegyház szabadságáért és fölmagasztalásáért Hozzád intézünk! a mi Urunk Jézus Krisztus által ! Amen !

Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket a küzdelemben ; a sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk ! Esedezve kérjük : «*Parancsoljon neki az Isten!*» Te pedig, mennyei seregek vezére, a sátánt és a többi gonosz szellemet, kik a lelkek vesztére körüljárnak a világban, Isten erejével taszítsd vissza a kárhozat helyére ! Amen.

Jézus Szentséges Szíve, irgalmazz nekünk ! (Háromszor.)

(Ha a hívek a pappal felváltva, térdelve mondják, 7 évi búcsú.)

Hálaadás szentmise után.

Hálát adok, Uram, Istenem, hogy ma a szentmisén jelen lehettem. Hány ember méltóbb erre, mint én ; de neki nem jutott a nagy szerencse. Bocsásd meg, ha valamikép el-elszórakoztam, vagy nem eléggé figyeltem mindenre. Lelkem kész, de testem gyönge és gyarló. Tisztítson meg, Istenem, ez az áldozat a mult hibáktól és fogyatkozásoktól s erősítsen meg a jövőben minden jóra.

S most, édes Uram, te benned bízva és magamat neked ajánlva, újra mindennapi munkámhoz fogok, ahová a te szent akaratod hí. Megemlékezem egész nap nekem nyujtott kegyelmeidről s teljes erőmből foglalatoskodom teendőimben ; engedelmeskedem elöljáróimnak, őrködöm magamon, nehogy valamit tegyek, vagy mondjak, vagy csak gondoljak is, mi által a szentmisénél nyert kegyelmeket elveszthetném. Ezt fogadom szent kegyelmed által. Amen.

«Mit használ az embernek, ha az egész világot elnyerné is, lelkének azonban kárát vallaná . . .?» Egész életünknek értelme és értéke az, hogy istenességben gazdagítsuk napjaink, éveink sorát. Olyan kincseket kell gyüjtenünk, melyeket a rozsda meg nem marhat s a tolvaj soha sem ragadhat el tőlünk.

Életünk legyen léleképítés. A léleképítés kettős munkája ez : javítgatni az elromlott emberi természetet, megszabadulni a bűntől és megerősödni, megedződni, istengyermekségre nőni Krisztus Urunk kegyelmi rendjében. A léleképítés iskolája a szentgyónás és a szentáldozás.

A) Bűnbánat szentsége.

Gyónni, vagyis a bűnbánat szentségéhez járulni, hogy bűneidtől megtisztulj, akkor kell, ha halálos bűnbe estél. Az Anyaszentegyház 4. parancsolata szerint köteles vagy gyónni legalább egyszer egy évben (húsvét táján), de ajánlatos többször is, főleg a nagy ünnepek (karácsony, húsvét, pünkösd, Nagyboldogasszony) alkalmával.

Előkészület a szentgyónásra.

Mindenekelőtt szállj magadba és hívd segítségül a Szentlélek Úristent (lásd az alábbi imádságot). Azután vizsgáld meg lelkiismeretedet. Ennek módja : Olvasd el figyelemmel az alább következő Lelki tükröt és minden kérdésnél kérdezd magadtól : *Elkövettem-e utolsó gyónásom óta?* — Ha nem, tovább mégy. Ha *igen*, akkor kérdezd magadtól : *Tudtam-e* (vagy legalább homályosan éreztem-e) *akkor*, hogy ez bűn lesz? — Ha nem, akkor nem követtél el bűnt, mert a bűn Isten parancsának *tudatos* megszegése ; ám, amit az ember nem tud, azt nem teszi szándékosan. — Ha *igen*, akkor kérdezd magadtól : *Akarattal követtem-e el?* — Ha nem akarattal követted el, akkor nem volt bűn, mert a bűn Isten parancsának *szándékos* megszegése. — Ha tudtad is és akartad is, akkor bűnt követtél el. Ha tudtad (vagy homályosan érezted), hogy *nagy* (halálos) bűn lesz és teljesen szándékosan követted el, akkor halálos bűn volt és akkor azt is meg kell kérdezned magadtól : *Hányszor követtem el?* — Ha nem tudod pontosan, mondd meg körülbelül, pl. egészben körülbelül ennyiszer, vagy hetenként (havonként) körülbelül ennyiszer, vagy sokszor, néhányszor stb. A lelki tükörben *vastagabb* betűvel vannak szedve azok, amik rendesen halálos bűnök szoktak lenni. De hogy te halálosan vétkeztél-e velük, attól függ : te tudtad-e, hogy nagy bűn és teljesen szándékosan követted-e el. — A bocsánatos bűnöket nem vagy köteles meggyónni, de okosan teszed, ha ezeket is meggyónod.

A lelkitükör természetszerüleg nem sorolhat fel minden bünt ; gyónd meg azt, amiről lelkiismereted vádol, ha nem is találod meg azt a lelkitükörben.

A Szentlélek segítségül hívása. Jöjj el, Szentlélek Úristen, világosítsd meg értelmemet, hogy bűneimet úgy ismerjem meg, amint elkövettem őket ; erősítsd meg akaratomat, hogy szívemből megbánjam és őszintén meggyónjam őket, az elégtételt pontosan elvégezzem és minden erőmből törekedjem megjavulni. Amen.

Lelki tükör. Mikor voltam utoljára gyónni? — **Elmulasztottam-e a húsvéti szentgyónást, vagy szentáldozást?** — Hanyagul készültem-e a gyónásra? Nevezetesen : elmulasztottam-e **fölindítani magamban a bánatot és erősfogadást? — Kihagytam-e akkor szándékosan súlyos bűnt?** (Ha igen, a gyónás érvénytelen volt, sőt szentségtörés és meg kell ismételni.) — Elfelejtettem-e akkor meggyónni valami súlyos bűnt? (Ha igen, most kell azt meggyónni.) — Hanyagul végeztem-e a kapott elégtételt (penitenciát)?

1. Kötelességeim Isten iránt (I—III. parancsolat az Egyház öt parancsolata) :

Kételkedtem-e szándékkal hitigazságban? — Szívesen hallgattam-e hitellenes beszédet? — Olvastam-e hitellenes könyvet, lapot, vagy más írást? — Van-e ilyen a birtokomban? — **Beszéltem-e hitem ellen?** — Szégyeltem-e hitemet megvallani, pl. keresztet vetni, templom előtt kalapot emelni, templomban letérdelni, társalgás közben megtámadott hitemnek védelmére kelni?

Zúgolódtam-e Isten ellen? — Kishitű, vagy vakmerően bízó voltam-e Istennel szemben? — Gyakran elmulasztottam-e imádkozni reggel, este, evés előtt, evés után? — Figyelmetlen, tiszteletlen voltam-e az imádságban? — Isten, a szentek és a szent dolgok nevét kimondtam-e a kellő tisztelet nélkül, vagy szükség nélkül? — **Káromoltam-e Istent vagy a szenteket? — Átkozódtam-e?** — **Szentségtörést követtem-e el** (szentségek méltatlan vétele, szent személyek, helyek, dolgok súlyos meggyalázása által)? **Esküdöztem-e** könnyelműen, **hamisan, bűnös dolgokra? — Megszegtem-e eskümet?** — **Vasár- és ünnepnap mulasztottam-e szentmisét?** — Figyelmetlen, tiszteletlen voltam-e ott? — **Pénteki napokon ettem-e húst? — Böjti időben vettem-e részt zajos mulatságban?** — Hittem-e babonában?

2. Kötelességeim magam és embertársaim iránt: (IV—X. parancsolat):

Kellő tisztelet nélkül voltam-e szülőim iránt? — Megtagadtam-e tőlük segítségemet? — Szeretetlen voltam-e családom tagjai iránt? — Nem hanyagoltam-e el kötelességeimet? — **Alkalmazottakkal szemben gőgös, követelődző, durva voltam-e?** — Mértéktelen voltam-e evésben, ivásban? — Hiú voltam-e ruházkodásomban és viselkedésemben? — **Tettem-e valamit egyenesen azért, hogy vele életemet megrövidítsem, vagy kioltsam?** — Okoztam-e másnak testi vagy lelki fájdalmat (bántalmaztam-e, bosszantottam-e mást?) — **Tettem-e kárt más életében? — Elhanyagoltam-e köteles munkámat?** — Henyéltem-e? — Elmulasztottam-e máson segíteni (alamizsnával is), mikor megtehettem volna? — Tettem-e kárt más vagyonában; kb. **mekkorát?** — Pazaroltam-e? — Eltulajdonítottam-e a másét? — Megcsaltam-e mást? — Az így okozott kárt jóvátettem-e? — Tartozásomat megfizettem-e? — Elmulasztottam-e meginteni a bűnösöket (ha volt

reményem, hogy lesz foganatja)? — **A veszedelmes bűnösöket följelentettem-e a törvényes elöljáróságnál?** — A csüggedőket és szomorkodókat vigasztalás nélkül hagytam-e (mikor segíthettem volna rajtuk)? — **Gyűlöltem-e mást? — Ellenem vétőknek megbocsátani vonakodtam-e?** — Élőkért és holtakért imádkozni elmulasztottam-e? — **Kevésbbé helyes cselekedettel oka voltam-e más bűnének** (botránkoztatás)? — **Tanítottam-e, ingereltem-e, fölszólítottam-e mást bűnre?** (Ha igen, mire?) — **Segítettem-e mást bűnben?** (Miben?) — Gyanúsítottam-e mást kellő ok nélkül? — Kibeszéltem-e másnak rejtett bűnét **(megszólás)?** — Besúgtam-e valakinek, ami rosszat más róla mondott? — Ráfogtam-e másra valami hibát **(rágalmazás)?** — Szívesen hallgattam-e gyanúsításokat, rágalmazásokat, megszólásokat? — Megvetettem-e, tiszteletlen szóval vagy tettel illettem-e mást? — **Hazudtam-e?** Képmutató voltam-e? — Titkot kibeszéltem-e? — Elmulasztottam-e ígéreteimet pontosan megtartani? — **Szemérmetlen gondolatokat vagy gerjedelmeket** (érzéseket) **szándékkal kerestem-e? Beleegyeztem-e ilyenekbe? — Folytattam-e szándékosan szemérmetlen beszédet, éneklést? — Hallgattam-e, írtam-e olvastam-e, szemérmetlenséget?** — Van-e nálam ilyen olvasmány? — **Néztem-e szemérmetlen színi- vagy más előadást? — Vétkeztem-e szemérmetlen érintéssel magamon vagy máson? — Vétkeztem-e még valamivel a szent tisztaság ellen?**

A lelkiismeretvizsgáláshoz.

A hét főbűn (ezek önmagukban talán nem mindig halálos bűnök, de gyökerei sok súlyos bűnnek): I. a kevélység; — 2. a fösvénység; — 3. a bujaság; — 4. az irígység; — 5. a torkosság; — 6. a harag; — 7. a jóra való restség.

A Szentlélek elleni bűnök (ezek alapjában rendítik meg az istenes életet) : 1. aki vakmerően bizakodik Isten irgalmasságában ; — 2. aki kétségbeesik Isten kegyelméről ; — 3. aki a megismert igazság ellen tusakodik ; — 4. aki irígyli mástól Isten kegyelmét ; — 5. aki az üdvös figyelmeztetések ellenére a bűnökben megátalkodik ; — 6. aki mindhalálig nem bánja meg bűneit.

Égbekiáltó bűnök (ezeknek szörnyűsége a Szentírás kifejezése szerint Istentől kér büntetést) : 1. a szándékos gyilkosság ; — 2. a szegények, árvák és özvegyek nyomorúságának nagyobbítása ; — 3. a munkások bérének igazságtalan visszatartása.

Idegen bűnök (melyekkel mások bűnét elősegítjük vagy okozzuk s ezáltal bűntársak, bűnrészesek leszünk) : 1. másnak bűnre tanácsot adni ; — 2. másnak bűnös dolgot parancsolni ; — 3. vétekben mással egyetérteni ; — 4. mást bűnre ingerelni ; — 5. másnak bűnös cselekedetét dícsérni ; — 6. másnak bűnét elhallgatni ; — 7. másnak bűnét elnézni ; — 8. mást bűnre segíteni ; — 9. másnak bűnét oltalmazni.

Igen tanácsos a lelkiismeretvizsgálás a *hivatásmulasztás* szempontjából is : Ki vagyok, mi vagyok; hogyan teljesítettem hivatásbeli kötelességeimet? Nem éltem-e vissza (talán bűnös céllal is) hivatali vagy hivatásbeli hatalmammal? Nem mulasztottam-e el, nem hanyagoltam-e el (talán bűnös céllal is) hivatali vagy hivatásbeli tennivalóimat?

Komoly javulás eszközlője lehet a *jellemhibák* alapos megvizsgálása : Mik a főbűneim, mik a szokásommá vált bűnök, hibák, gyarlóságok? Miben kell látnom gyakori bűneim gyökerét? Miben a leggyengébb erkölcsiségem? Mi ellen küzdök látszólag vagy valóban is hasztalanul? Mely bűnökbe esem mindúntalan vissza? Régebbi gyónásaimat is vizsgálva, melyek visszatérő bűneim?

Dávid király bűnbánati zsoltára.

(50. Miserere.)

Könyörülj rajtam, Isten, nagy irgalmad szerint,
Töröld el gonoszságomat, nagy könyörületes-
[séged szerint.
Moss engem tisztára vétkemtől,
Tisztíts meg engem bűnömtől.
Gonoszságomat elismerem,
És bűnöm előttem van szűntelen.
Egyedül ellened vétkeztem,
S ami előtted gonosz, azt cselekedtem,
Hogy igaznak bizonyulj beszédedben,
S diadalmaskodjál ítéletedben.
Ime, gonoszságban fogantattam,
És bűnökben fogant az én anyám.
Ime, te az igazságot szereted ;
Bölcseséged elrejtett titkait kinyilatkoztattad
nekem.
Hints meg engem izsóppal, hogy tiszta legyek,
Moss meg engem, hogy a hónál fehérebb legyek.
Add, hogy örömet és vidámságot halljak,
Megtört csontjaim hadd ujjongjanak.
Fordítsd el bűneimtől arcodat,
Töröld el minden gonoszságomat.
Tiszta szívet teremts belém, Isten,
S újítsd meg az igaz lelket bensőmben.
Színed elől el ne vess engem,
Szent lelkedet meg ne vond tőlem.
Add vissza nekem örvendetes segítségedet,
És fejedelmi lélekkel erősíts meg engem.
Hadd tanítsam útaidra a bűnösöket,
Hogy hozzád térjenek az istentelenek.
Szabadíts meg a vértől, Isten, szabadító Istenem,
Hogy ujjongva hirdesse igazságodat nyelvem.
Uram, nyisd meg ajkamat,
Hadd hirdesse szájam dícséretedet.
Hiszen, ha véres áldozatot kívánnál,

Bizonnyal megadnám ;
De te égő áldozatokban nem leled kedvedet.
A töredelmes lélek áldozat az Istennek,
A töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted [meg !

A bánat és erősfogadás fölindítása.

A bűnbánat szentségének legfőbb része a bánat. Hogy jó legyen a bánatod, figyelmesen imádkozd el a következő imádságot :

Irgalmazz, Istenem, irgalmazz ! Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam ! Mit míveltem a te végtelen szent fölséged ellen, én nyomorult féreg ! Vétkeztem ellened, én Istenem ! Szent színed előtt gonoszat cselekedtem ; igen, szemedbe bántottalak meg, mert te mindenütt jelen vagy, tudod és látod legtitkosabb gondolataimat és vágyaimat ; téged bántottalak meg, az élet és halál Urát, aki testemet minden pillanatban porrá teheted és lelkemet az örök kárhozatra vetheted. Ó, édes Istenem ! teljes szívemből szánom és bánom minden bűnömet, útálom és gyűlölöm őket, mert általok téged oly sokszor és oly nagyon megbántottalak, a mennyországot elvesztettem, a poklot megérdemeltem ; de kiváltképen azért bánom bűneimet, mert téged, legjobb Atyámat, legnagyobb jótevőmet, a legfőbb jót, aki tenmagadért minden szeretetre méltó vagy, olyannyira megbántottalak. Azért, ó, édes Istenem, erősen fölteszem magamban, hogy téged, szeretetre legméltóbb Istenemet, szent kegyelmed segítségével, többé semmi bűnnel meg nem bántalak és a bűnre szolgáló összes alkalmakat mindenáron elkerülöm.

Sebesítsd meg, ó, édes Istenem, szereteted nyilával szívemet, hogy sírjak és zokogjak hálátlanságomon, amíg élek, utolsó lehelletemig. Szeretlek, Istenem, teljes szívemből, mindenek fölött, mert minden teremtményed iránt, még az én bűnös lelkem iránt is, kegyes és irgalmas vagy és magadban is a legfőbb jó vagy. Ó, bár soha meg ne bántottalak volna ! De mivel ez már lehetetlen, legalább jövőre eltökélem és erősen fogadom, hogy soha többé meg nem bántalak és inkább meghalok, hogysem a bűnre visszatérjek. Segíts meg szándékomban, Istenem ! Amen.

Ha ezt jó lélekkel elimádkozod, jó lesz a bánatod. Ha nem érzed, az ne bántson. Ha igazán akarod bánni bűneidet, akkor jó a bánatod. Ha érzelmekben is jelentkezik, ez Isten külön ajándéka, de a jó gyónáshoz ez nem szükséges.

A gyónás.

A gyónásnak *teljesnek* kell lennie, vagyis név és szám szerint meg kell gyónnod az utolsó gyónás óta elkövetett minden halálos bűnödet, és *őszintének* kell lennie, vagyis úgy kell vádolnod magad a gyóntató előtt, amint bűnösnek tudod magadat, szépítés nélkül ; az egyes bűnöket illedelmesen, de érthetően kell megnevezned. — Ha a lelkiatya kérdést tesz, őszintén felelned kell, de a bűntársak nevét el kell hallgatnod. — A gyónásban félre kell tenned minden álszégyent. *Nem embernek vallod meg a bűnt, hanem Istennek.* A gyóntatóban pedig őszinteséged csak tiszteletet kelt.

A gyónás módja.

Térdelj le, vess keresztet és (ha van elég idő) mondd :

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen. Gyónom a mindenható Istennek és neked lelkiatyám, hogy (ekkor meg ekkor . . .) voltam utoljára gyónni és azóta a következő vétkekkel bántottam meg a fölséges Istent . . .

Itt elmondod bűneidet, utána :

Ezeket és minden bűneimet teljes szívemből szánom és bánom, hogy velük a végtelen jóságú Istent megbántottam. Fogadom erősen, hogy többé nem vétkezem és a bűnre vezető alkalmat elkerülöm. Kérek üdvös elégtételt és feloldozást.

Az elégtétel.

Jól figyelj az elégtételre, amit a lelkiatya fölad és lehetőleg azonnal végezd el, de ha ez nem volna lehetséges, azért mehetsz áldozni, csak meglegyen az erős szándékod, hogy

elvégzed. Sohase érd be azzal, hogy elvégzed a föladott elégtételt, hanem ezen kívül vállalj önként is valami elégtételt (pl. imádság, alamizsna, böjt).

Az elégtételnek könnyű és üdvös neme a *búcsú*. A búcsú a bűnbocsánat után fönnmaradt ideiglenes büntetések elengedése Krisztus Urunk végtelen érdemei és a szentek túláradó érdemei alapján. Hogy búcsút nyerhess : *gyónnod* és *áldoznod kell*, el kell végezned az előírt *búcsúimákat* (pl. a következőket) és *imádkoznod kell* az Anyaszentegyház szándékaiért (rendesen 5 Miatyánkot és 5 Üdvözlégyet).

A teljes búcsúhoz ezenkívül még az is kell, hogy a bocsánatos bűnöktől is ment légy.

Imádság a gyónás után.

Én édes Jézusom, betegek gyógyítója, te meggyógyítottál engem ; jóságos Mesterem, irgalmas Megváltóm, megbocsátottad az én bűneimet ! Hogyan adjak méltó hálát csodálatos jóságodért? Én téged elhagytalak, de te engem el nem hagytál. Megvetettelek és elfordultam tőled, de te meg nem útáltál, hanem utánam jöttél és atyai szereteteddel végre is meglágyítottad balga és kemény szívemet. Rám tetted kezedet és én megszabadultam. Tiszta vagyok újra, gyermeked vagyok újra, a mennyei Atya örömmel, szeretettel néz rám újra. Hála, örök hála neked, szeretett Jézusom. Úgy akarok tenni, mint a poklos, akit megtisztítottál és azt mondtad neki : Menj és többé ne vétkezzél. Elmegyek, Uram, és nem akarok vétkezni többé. Légy velem, légy az én erőm, adj nekem állhatatosságot. Amen.

Hálaadás a szentgyónás után.

Örök mindenható Isten, aki az alázatosakat kegyelmes tekinteteddel vigasztalod, véghetetlen hálát adok szent felségednek, hogy könyörülvén rajtam, bűneimnek rútságaiból kihoztál engem.

Dícsérd az Istent, én lelkem és ami csak bennem vagyon, áldja és magasztalja az ő szent nevét. Dícsérd

az Istent én lelkem és el ne feledkezzél az ő nagy jóvoltáról. Mert ő az, aki megbocsátja minden álnokságaidat és meggyógyítja minden betegségeidet. Ő szabadítja meg veszedelemtől életedet és körülvesz téged nagy kegyelmességével. Dícsérjed őt, mert ő irgalmas és kegyelmes Úr : nagy tűrésű és nagy irgalmú Isten. Nem mindörökké haragszik és nem mindvégig fenyeget téged. Nem cselekedett bűnünk szerint mivelünk és nem fizetett álnokságunk szerint nekünk.

Teremts, Úristen, új és tiszta szívet énbennem, mely állhatatos legyen a jóban, hogy soha tőled el ne szakadjon ; félelemmel telt legyen, hogy merészsége által semmi gonoszságban meg ne rútíttassék ; okos legyen, hogy az ördögi csalárdságtól meg ne győzettessék, állhatatos legyen, hogy semmi háborúság miatt tetőled el ne szakíttassék, hanem a te parancsolataidnak útján vígan és örvendezve járjon, mindörökön örökké. Amen.

(Pázmány.)

B) Szentáldozás.

Áldozni, vagyis Urunk szent Testét magadhoz venni, minthogy ez a legnagyobb kegyelem a földön, kívánatos minél gyakrabban, lehetőleg minden szentmisén, amelyen részt veszel. Az Anyaszentegyház 4. parancsolata értelmében köteles vagy legalább egyszer egy évben, húsvét táján áldozni. Mivel az Oltáriszentséget csak halálos bűntől tiszta lélekkel szabad magunkhoz venni, azért, ha halálos bűnben vagy, előbb gyónnod kell. Ha csak bocsánatos bűneid vannak, áldozhatsz gyónás nélkül is, akár mindennap.

A szentáldozáskor maga a fölséges Isten jön hozzád, tehát a lehető leggondosabban kell ezt végezned. Evégből mindenekelőtt a kegyelem állapotában kell lenned. A szentáldozás napján, ha reggel vagy délelőtt áldozol, éhgyomorral kell lenned, vagyis (kivéve, ha nagybeteg

volnál) éjféltől kezdve az áldozásig semmit sem szabad enned és innod ; ha pedig esti vagy délutáni misén áldozol, akkor négy órával a mise megkezdése előtt nem szabad enned.

A szentáldozás utáni percek életed legdrágább percei. Add át magad mennyei Uradnak, imádd, adj neki hálát és kérd kegyelmeit.

Imádságok szentáldozás előtt.

(Pázmány imádsága.) Kérlek téged Uram, Jézus Krisztus! e világnak Megváltója, a te szent testednek és vérednek áldozatáért, melyet vigasztalásunkra rendeltél : adj nekem oly tiszta szívet, mellyel méltán járulhatok asztalodhoz. Te mondottad, Uram, hogy aki e kenyérből eszik, benned lakozik és te őbenne, és az meg nem hal soha. Azért, ó, igaz kenyér, gyógyítsd meg az én szívem sebeit, hogy érezze szerelmednek édességét, és kívüled ne tudjon semmi gyönyörűséget, ne kedveljen semmi szépséget, ne kívánjon más szeretetet.

Ó, tisztaságos kenyér, amely magában foglal minden gyönyörűséget, add, hogy ezzel tökéletesen megelégedjék az én lelkem. Te légy zarándokságomnak úti kenyere, amely erőt adjon gyarlóságomnak, hogy az Isten szent hegyére felérhessek. Ó, szent, eleven, szép tiszta kenyér! amely az égből szállottál alá és életet adsz e világnak, jöjj be az én szívembe és alakítsd azt tiszta hajlékoddá.

Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj és ismét oktalan állatok istállójába helyeztessél, mint születésed napján. De mégis bátorsággal járulok szent testedhez, mivel te hívsz engem, méltatlan szolgádat ; és azzal mutatod végtelen irgalmadat, hogy nemcsak az igazakat és egészségeseket, de a bűnösöket is jóvoltodban részesíted.

Jöjj be, Uram, az én hajlékomba, mint régen Zakeus házába és adj az én szívemnek oly tökéletes

jóságot, hogy tekívüled ne keressen világi vigasságot, hanem teveled megelégedjék, most és mindörökké. Amen.

(Aquinói Szent Tamás imádsága.) Mindenható, örök Isten, íme, egyszülött Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak szentségéhez járulok. Úgy közeledem, mint beteg az élet orvosához, mint tisztátalan az irgalom forrásához, mint vak az örök dicsőség fényéhez, mint szegény ügyefogyott az ég és föld Urához. Kérlek azért végtelen irgalmadra, légy kegyes betegségemet meggyógyítani, útálatosságomat megmosni, vakságomat megvilágítani, szegénységemet meggazdagítani és ruhátlanságomat befödni : hogy az angyalok kenyerét, királyok királyát, uralkodók urát oly tisztelettel és alázattal, annyi töredelemmel, áhítattal és tisztasággal, olyan hittel és jó szándékkal vegyem magamhoz, mint az lelkem üdvösségére a leghasznosabb. Engedd, Uram, hogy testednek és vérednek ne csak szentségét, hanem erejét és kegyelmeit is érezhessem. Mindenható Atyám, add,hogy szent Fiad testét, melyet Szűz Máriától öltött fel, úgy vehessem magamhoz, hogy ezáltal Jézus titkos testének része lehessek, annak tagjai közé számítsak. Engedd, hogy a kenyér színe alatt rejtőző kedves Fiadat, kivel most földi vándorlásomban akarok egyesülni, egykor az örökkévalóságban színről-színre is megláthassam. Ki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik mindörökön örökké. Amen. (3 évi búcsú.)

A szentáldozás szertartása.

A pap kinyitja a szentségházat (letérdelsz), a ministráns oldalt vonul és elmondja a közgyónást, Confiteort. Sok helyütt szokás ezt közösen elmondani :

Gyónom a mindenható Istennek, / a Boldogságos, mindig szeplőtelen Szűz Máriának, / Szent Mihály főangyalnak, / Keresztelő Szent Jánosnak, / Szent Péter és Pál apostoloknak, / minden szenteknek és neked, atyám, / hogy sokat vétkeztem gondolattal, szóval és

cselekedettel. / Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem ! / Kérem ezért a Boldogságos mindig szeplőtelen Szűz Máriát, / Szent Mihály főangyalt, / Keresztelő Szent Jánost, / Szent Péter és Pál apostolokat, / az összes szenteket és téged, atyám : / imádkozzatok érettem a mi Urunk Istenünkhöz.

(Ezután a pap kiveszi az áldoztató kelyhet, a hivők felé fordulva keresztet vet a térdelőkre (te is keresztet vetsz magadra). Majd felmutatja a szent Testet e szavakkal :

Ime, az Isten Báránya, íme, aki elveszi a világ bűneit.

Ekkor mély hódolattal imádod a szentségben jelenlevő Istenséget s alázattal és bűnbánattal vered melled, míg a pap mondja háromszor (közben a ministráns mindháromszor csendít) :

Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd és meggyógyul az én lelkem.

Mikor a pap odanyujtja a szentséget, azt mondja :

A mi Urunk Jézus Krisztus Teste őrizze lelkedet az örök életre. Amen.

(A szentmisén kívüli áldoztatás végén a pap áldást ad, melyet az áldozás helyén térdelve vársz meg, hacsak másoknak nem kell helyet adnod.)

Imádságok a szentáldozás után.

(Szent Ignácától.)

Krisztus lelke, szentelj meg engem.
Krisztus teste, üdvözíts engem.
Krisztus vére, ihless meg engem.
Krisztus oldalából folyó víz, tisztíts meg engem.
Krisztus szenvedése, erősíts engem.
Ó, édes Jézus, hallgass meg engem.
Szent sebeidbe rejts el engem.
Ne engedd, hogy elszakadjak tőled.
A gonosz ellenségtől oltalmazz engem.
Halálom óráján hívj el engem.

És juttass el magadhoz engem,
Hogy szentjeiddel dícsérjelek téged
Mindörökön örökké. Amen.

(300 napi búcsú, a szentáldozás után 7 évi búcsú.)

(Pázmány imádsága.) Engedd, én Istenem, hogy a te szent Fiad áldozatának gyümölcsét érezzem. Az igaz hit és a keresztény szeretet által szent Fiadba olts be engem, hogy én őbenne és ő énbennem lakozzék. Erősíts engem a mennyei kenyérnek erejével, hogy a te törvényednek útján soha el ne fáradjak.

Engedd, Uram, hogy azt az üdvösséget, amelyet nekünk haláloddal nyertél, ez áldozat által magunkhoz kapcsoljuk. Gyógyítsd meg lelki sebeinket : ne útáld meg irgalmas szamaritánus háládatlan szolgáidat. Azon szeretetedért, mely téged a földre hozott, tisztítsd meg az én bűnös lelkemet, gyógyítsad gyarlóságaimat, töltsd be az élő kenyérrel minden kívánságaimat. Rontsd el bennem a világi kívánságot és felfuvalkodást, önts belém állhatatos hitet, hű reménységet, buzgó szeretetet. Adj alázatos és szelíd szívet, zabolázd meg nyelvemet, hogy semmi éktelen és rágalmazó beszédet ne szóljon, kösd be szemeimet, hogy semmi tisztátalanság ne legyen tekintetében. Teljesítsd be lelkemnek éhségét, erősíts engem, nevelj a jóban, vígy be az örök boldogságba. Aki az Atyával és Szentlélekkel egyetemben élsz és uralkodol, Isten, mindörökön örökké. Amen.

Áldjon meg bennünket a mindenható Isten : Atya, Fiú és Szentlélek. Amen.

(Aquinói Szent Tamás imádsága.)

Add meg nekem, irgalmas Isten, a kegyelmet, hogy ami neked tetszik, azt lelkesedéssel kívánjam, okosan fölkutassam, igazán megismerjem és tökéletesen teljesítsem a te nevednek tiszteletére és dicsőségére. Rendezd, Istenem, állapotomat és amit kívánsz, hogy megtegyem,

add, hogy azt tudjam és add, hogy úgy hajtsam végre, amint kell és lelkemnek üdvösségére válik.

Adj erőt, Uram és Istenem, hogy se jó, se balszerencsében el ne bukjam ; hogy az el ne kapasson, emez le ne sujtson. Add, hogy ne örvendjek, csak azon, ami hozzád vezet s ne szomorkodjam, csak a miatt, ami tőled elvezet. Ne óhajtsak tetszeni, ne féljek nem tetszeni, csak neked.

Vesszen, Uram, előttem mindennek becse, ami mulandó és kedves legyen minden, ami örökkévaló. Untasson engem minden öröm, amely nélküled való s ne kívánjak valamit, ami kívüled esik. Gyönyörködtessen, Uram, a munka, amely éretted buzog és unalmas legyen nekem minden nyugalom, amelyből te hiányzol.

Add, Istenem, hogy szívemet mindig hozzád irányozzam és hanyatlásomban a javulásra való elhatározással állhatatosan bánjam bűneimet.

Tégy engem, Uram Istenem, engedelmessé ellenmondás nélkül, szegénnyé csüggedés nélkül, tisztává romlás nélkül, türelmessé zúgolódás nélkül, alázatossá képmutatás nélkül, vidámmá féktelenség nélkül, érette nehézkesség nélkül, fürgévé könnyelműség nélkül, tőled félővé kétségbeesés nélkül, igazlelkűvé kétszínűség nélkül, hogy jót cselekedjem elbizakodás nélkül, felebarátomat megintsem felfuvalkodás nélkül, magam szóval és példával épülésül szolgáljak tettetés nélkül.

Adj, Úristen, oly éber szívet, amelyet tőled semmi kíváncsi gondolat el nem téríthet ; adj nemes szívet, amelyet semmiféle méltatlan érzelem le nem alacsonyíthat ; adj egyenes lelket, amelyet semmiféle rossz szándék félre nem vezethet ; adj erős lelket, amelyet semmi viszontagság meg nem törhet ; adj szabad lelket, amelyet magáévá nem tehet semmi erőszakos indulat.

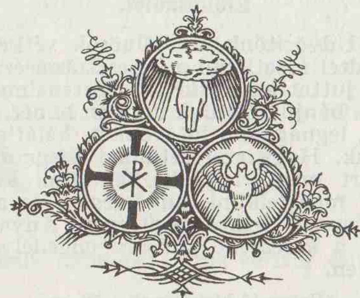
Adj nekem, Uram Istenem, értelmességet, amely téged megismer, buzgóságot, amely téged keres, bölcseséget, amely téged megtalál, társalgást, amely neked tetszik, állhatatosságot, amely téged bizalommal vár. Add, hogy e földön kiszenvedjem büntetéseimet a bűnbánat által ; add, hogy adományaiddal ebben az életben kegyelmed szerint éljek, örömeidnek megdicsőülve részese legyek az örök hazában, aki élsz és uralkodol. Isten, mindörökön örökké. Amen.

Búcsúimádság.

(A feszület előtt.)

Ime jóságos, édes Jézusom, térdre borulok szent színed előtt és lelkem egész buzgóságával kérlek és könyörgök hozzád, kegyeskedjél az én szívembe önteni a hit, remény és szeretet élő érzelmeit, bűneim fölött igaz bánatot és azok jóvátételére elszánt, erős akaratot. Megilletődéssel és szívbeli fájdalommal veszem fontolóra öt szent sebedet és elmélkedem fölöttük, szemem előtt tartva, amit már Dávid próféta mondott rólad, jóságos Jézus : «Átlyukasztották kezemet és lábamat, megszámlálták minden csontomat».

(Teljes búcsú, ha ezt az imádságot a szentáldozás után a feszület előtt ájtatos és töredelmes szívvel elmondod és imádkozol az Egyház szándékaira.)

KERESZTÚTI ÁJTATOSSÁG

(Az esztergomi Praeorator szerint.)

Figyelmeztetés.

Az Üdvözítő szenvedése által megszentelt helyeknek látogatása már ősi dőktől fogva kegyeletes szokása a keresztény híveknek. Jézus jeruzsálemi keresztútjának nevezetesebb pontjain jelenleg templomok és egyéb emlékek figyelmeztetik a jámbor zarándokokat az ott történt nagy eseményekre. E szent helyek kegyeletes fölkeresését az Anyaszentegyház sokféle búcsúval tüntette ki. Ugyane búcsúkban részesülhetünk, ha a jeruzsálemi keresztutat feltüntető és kellően megszentelt 14 keresztúti állomásnál Urunk szenvedése fölött elmélkedünk és megfelelő imádságokat mondunk. A búcsúk elnyerésére szükséges, hogy ez ájtatosságnál egyik állomástól a másikhoz menjünk vagy legalább minden állomás után fölálljunk (a zarándoklás helyettesítésére). E búcsúk a tisztítóhelyen szenvedő lelkek javára is fölajánlhatók.

Necsak Nagyböjt idején végezzük ezt az ájtatosságot, hanem évközben is minél többször.

Előkészület.

Isteni Üdvözítőnk, mi bűnösök vétkeztünk, és te szenvedtél ártatlanul a keresztúton és a kereszten. Ide juttattak vétkeink. Töredelmes szívvel szánjuk és bánjuk életünk minden bűnét, amelyekkel téged, legnagyobb jótevőnket, hálátlanul megbántottunk. Hogy szeretetünket megmutassuk és vétkeinkért megkérleljünk, követünk keresztutadon. Add meg lelkünk üdvösségére és a tisztítóhelyen szenvedő lelkek segítségére Anyaszentegyházadnak a keresztút járására engedélyezett búcsúit. Amen.

(Bevezető kísérő ének a 78. sz.)

Első állomás : Pilátus halálra ítéli Jézust.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent keresztéd által megváltottad a világot.

«Akkor kezükbe adá őt Pilátus, hogy megfeszíttesék.!» (Ján. 19, 16.) Pilátus háromszor jelenti ki Jézus ártatlanságát, és mégis halálra adja az Istenembert. Az isteni Bárány némán fogadja a halálos ítéletet, és készséges szívvel megy értünk és helyettünk a halálba. Uram, ha most megítélnél, ártatlannak találnál minket? De ha hiba nélkül lennénk is, add, hogy mindig türelmesen viseljük az igazságtalan megítéléseket. Add meg azt is, hogy szavainkra mindig vigyázzunk. Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram !

H. Könyörülj rajtunk

*

Második állomás : Jézus vállára veszi a keresztet.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent keresztéd által megváltottad a világot.

Krisztus Urunk «keresztjét hordozván kiment a Golgotára». (Ján. 19, 17.) Mezítláb, töviskoszorúval, vállán a súlyos kereszttel megkezdi keresztútját, és behinti azt könnyeivel, szent vérével. Add Uram, hogy készséges szeretettel és türelemmel hordozzuk mindennapi keresztünket. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram !

H. Könyörülj rajtunk !

*

Harmadik állomás : Jézus először esik el a kereszttel.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Betegségeinket ő hordozta, s fájdalmainkat ő viselte.» (Izaiás 53, 4.) Kimerült, agyongyötört Üdvözítőnk nem bírja el bűneink rettenetes súlyát. A földre roskad, de újra fölkel és tovább járja értünk a keresztutat. Mélységes bánattal siratjuk a magunk elestét, elkövetett bűneinket. Bocsásd meg azokat, Uram! Ezentúl kitartunk melletted, ha kell, a halál árán is. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

*

Negyedik állomás : Jézus szent Anyjával találkozik.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Ó, mily nagy volt ama drága Szűzanya szomorúsága Egyszülött szent Magzatán.» (Stabat Mater.) Minő szívszaggató fájdalom az Anyának így látni szent Fiát! És minő keserű gyötrelem a Fiúnak édesanyja szenvedése. Uram, tedd fogékonnyá szívünket mások szenvedése iránt. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

*

Ötödik állomás : Cirenei Simon segíti Jézusnak a keresztet hordozni.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Megfogának bizonyos Simont, Cirenéből valót, és rátevék a keresztet, hogy vigye Jézus után.»

(Luk. 23, 26.) Cirenei Simon eleinte csak kényszerűségből viszi a keresztet, de amint az elgyötört Úr Jézusra tekint, elfogja a részvét. Azontúl szíves akarattal és szeretettel hordozza Krisztus keresztjét. Mily nagy kitüntetés számunkra, Üdvözítőnk, hogy mindennapi kis keresztjeinket veled együtt hordhatjuk. Örömest osztozunk keresztedben és meggyaláztatásodban. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

*

Hatodik állomás : Veronika kendőt nyujt Jézusnak.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Követé őt a nép és az asszonyok nagy sokasága.» (Luk. 23, 27.) A durva katonák és a csőcselék dühével bátran dacolva, Veronika isteni Mestere elé lép, kendőt nyujt neki, hogy letörölhesse arcát és enyhíthesse gyötrelmeit. Ezt a résztvevő jóakaratot és hűséget kívánja tőlünk is az igaz szeretet. Nem is törődünk többé mások hitetlenségével, gúnyolódásaival vagy fenyegetéseivel, hanem hűek maradunk, Uram, hozzád és Egyházadhoz. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk.

*

Hetedik állomás : Jézus másodszor esik el a kereszttel.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«A mi gonoszságainkért sebesíttetett meg, a mi bűneinkért töretett össze.» (Izaiás 53, 5.) Mert bűneinkbe folyton visszaesünk, másodszor is leroskadsz, Uram, a kereszt terhe alatt. Add, hogy állhatatlanságunk szégyenét jóvátegyük, hűségesek legyünk hozzád, és jó feltételeinket a sírig megtartsuk. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

*

Nyolcadik állomás : Jézus vigasztalja a siránkozó asszonyokat.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged.

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Hozzájuk fordulván Jézus, mondá : Jeruzsálem leányai! ne miattam sírjatok, hanem sírjatok magatok és gyermekeitek felett.» (Luk. 23, 28.) Mily nagy okunk van nekünk is, hogy magunkon és lelkünk elhanyagolt állapotán sírjunk. Sokszor milyen könynyen elaltattuk lelkiismeretünk szavát. Add Uram, hogy komoly szavad mindig alapos önvizsgálatra indítson minket. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

*

Kilencedik állomás : Jézus harmadszor esik el a kereszt súlya alatt.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Erőm, mint a cserép, kiszáradt, nyelvem ínyemhez tapadt, lesujtottál a halál porába.» (21. zsolt. 16.) Az Úr Jézus pihegve, lélekszakadva harmadszor is leroskad, mert mi oly szánalmas állhatatlansággal, bukdácsolva járunk a megismert igazságok útján, és oly szégyenletesen ragaszkodunk vétkes szokásainkhoz. Mily hősiesség és kitartó szeretet van az Úrban. Végső erőfeszítéssel tart a Golgotára! A véres kereszt legyen intőjelünk : Inkább meghalunk, de bűnt soha többé el nem követünk. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk.

*

Tizedik állomás : Jézust megfosztják ruháitól.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Szétosztották egymás között ruháimat, és köntösömre sorsot vetettek.» (21. zsolt. 19.) «Enni nekem epét adtak, szomjúságomban ecettel itattak.» (68. zsolt. 22.) A háromszor szent és szemérmes Jézust hiúságunk és könnyelműségünk vetkőzteti le. Epével és ecettel az evésben és ivásban való inyencségünk és mértéktelenségünk itatja Üdvözítőnket. Uram, nem prédáljuk el többé égi ruhánkat, a megszentelő kegyelmet. Mezítelenséged kínjaira kérünk, öltöztesd fel lelkünket erényeid szépségébe. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram!

H. Könyörülj rajtunk!

*

Tizenegyedik állomás. Jézust a keresztre szegezik.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Fennen ragyog királyi jel, keresztnek titka ünnepel, amelyen az élet halni szállt, s megtörte holta a halált.» (Vexilla regis.) Ég és föld között felmagasztalva függ a Megfeszített. Karját ölelésre

tárja. Ajkát a megbocsátás szavára nyitja : «Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.» (Luk. 23, 24.) Lándzsával átdöfött Szíve sebét menedékül adja, hogy a kísértésekben, veszedelmekben mindig oda siessünk. Uram, keresztrefeszítésed a mi művünk volt. A jövőben könnyeidben és véredben megtisztult lelkünk szívesen vállalja a szenvedést veled és érted. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram !

H. Könyörülj rajtunk !

*

Tizenkettedik állomás : Jézus meghal a kereszten.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Jézus mondá : Beteljesedett ! És lehajtván fejét, kiadá lelkét.» (Ján. 19, 30.) Beteljesedett a nagy keresztáldozat, megváltottál, Isten gyermekei és az örök boldogság örökösei vagyunk. Halálod, Uram, azt hirdeti, hogy nagy volt a lelkünk ára. Add, hogy mindig mint pótolhatatlan kincsünket gondozzuk. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram !

H. Könyörülj rajtunk !

*

Tizenharmadik állomás : Jézus testét leveszik a keresztről és fájdalmas Anyja ölébe fektetik.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

«Szűzanyám, esengve kérlek, hathatósan vésd szívembe, Szent Fiadnak sebeit.» (Stabat Mater.) Jézus szent testét leveszik a keresztről, és a fájdalmas Anya fogadja ölébe. A Szent Szűz tartja, imádja szent Fiát ; nézi, csókolja sebeit. Az ő szíve az égő

mécs a kereszt tövén. Fájdalmas égi Anyánkról sohasem feledkezünk el ; az ő karjaiban kívánunk majdan meghalni. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram !

H. Könyörülj rajtunk !

*

Tizennegyedik állomás : Jézus holttestét sírba teszik.

P. Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged,

H. Mert szent kereszted által megváltottad a világot.

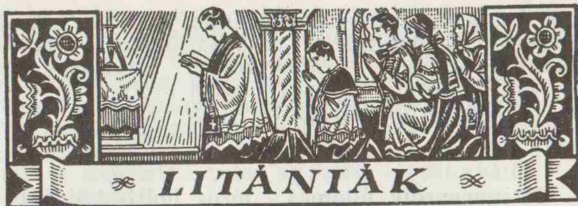
«Volt pedig azon a helyen, ahol őt megfeszítették, egy kert, és a kertben egy új sírbolt, amelyben még senki sem feküdt. Azért oda tették Jézust.» (Ján. 19, 41—42.) A sziklafalba vájt új sírba fektetik az Urat, tündöklő gyolcsba takarják. Mint a tiszta sír az Úr testét, úgy fogadjuk tiszta szívünkbe az Urat, amikor a szentáldozásban hozzánk tér. Úgy is akarunk mindig élni, hogy tetteinkből lássák : Jézus lakik szívünkben. — Miatyánk . . . Üdvözlégy . . .

P. Könyörülj rajtunk, Uram !

H. Könyörülj rajtunk !

*

Befejezés. Tekints le, kérünk Uram, családodra amelyért a mi Urunk Jézus Krisztus nem tétovázott magát a bűnösök kezére adni, és a kereszt gyötrelmét elvállalni ! Kérve kérünk Urunk Jézus Krisztus, legyen erőnk keserves kínszevedésed ; az védjen, őrizzen és oltalmazzon meg minket. Szent sebeid legyenek az étel és ital, amely táplál, és gyönyörködtet. Hulló szent véred legyen minden vétkünk tisztogatója és elégtétele. Halálod legyen örök dicsőségünk. Amen.

Jézus Nevének Tisztelete

Jézus szent Nevének litániája.

(Uram, irgalmazz nekünk !)
(Krisztus, kegyelmezz nekünk !)
(Uram, irgalmazz nekünk !)
(Jézus, hallgass minket !)
(Jézus, hallgass meg minket !)
} A hivek megismétlik !

Mennyei Atyaisten,*
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Jézus, az élő Isten Fia,
Jézus, az Atyának fényessége,
Jézus, az örök világosság fényessége,
Jézus, a dicsőség királya,
Jézus, az igazságosság napja,
Jézus, a Boldogságos Szűz Máriának Fia,
Szeretetreméltó Jézus,
Csodálatos Jézus,
Jézus, erős Isten,
Jézus, a jövő élet Atyja,[1]
Jézus, a nagy tanács Angyala,[2]
Leghatalmasabb Jézus,
Legtürelmesebb Jézus,

* Irgalmazz minékünk ! — [1] Az örök üdvösség szerzője. — [2] Isten terveinek hirdetője.

Legengedelmesebb Jézus,*
Szelíd és alázatos szívű Jézus,
Jézus, a szűzesség kedvelője,
Jézus, szerető barátunk,
Jézus, a béke Istene,
Jézus, az élet szerzője,
Jézus, az erények példaképe,
Jézus, a lelkek buzgó keresője,
Jézus, a mi Istenünk,
Jézus, a mi menedékünk,
Jézus, a szegények atyja,
Jézus, a hívek kincse,
Jézus, jó pásztor,
Jézus, igaz világosság,
Jézus, örök bölcseség,
Jézus, végtelen jóság,
Jézus, utunk és életünk,
Jézus, az angyalok öröme,
Jézus, a pátriárkák királya,
Jézus, az apostolok mestere,
Jézus, az evangélisták tanítója,
Jézus, a vértanúk erőssége,
Jézus, a hitvallók világossága,
Jézus, a szűzek tisztasága,
Jézus, minden szentek koronája,

Légy irgalmas ! Kegyelmezz nekünk, Jézus !
Légy irgalmas ! Hallgass meg minket, Jézus !

Minden gonosztól,[1]
Minden bűntől,
A te haragodtól,
Az ördög incselkedéseitől,[2]
A tisztátalan lélektől,
Az örök haláltól,

* Irgalmazz minékünk ! — [1] Ments meg minket, Jézus ! — [2] Cselvetéseitől,

Sugallataid elhanyagolásától,*
Szent megtestesülésed titka által,
Születésed által,
Gyermekséged által,
Isteni életed által,
Fáradalmaid által,
Haláltusád és szenvedésed által,
Kereszted és elhagyatottságod által,
Ellankadásod által,
Halálod és temetésed által,
Föltámadásod által,
Mennybemeneteled által,
A legméltóságosabb Oltáriszentség szerzése által,
Örömeid által,
Dicsőséged által,

Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Kegyelmezz nekünk, Jézus!
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Hallgass meg minket, Jézus!
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Irgalmazz nekünk, Jézus!
Jézus, hallgass minket!
Jézus, hallgass meg minket!

Könyörögjünk. — Uram Jézus Krisztus, te azt mondottad: kérjetek és adatik nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyittatik nektek: kérünk, add nekünk könyörgésünkre isteni szeretetednek érzelmét, hogy téged teljes szívvel, szóval és tettel szeressünk és dícsérededdel soha föl ne hagyjunk.

Adj nekünk, Uram, szent neved iránt félelmet és örök szeretetet; mert gondviselésedtől soha meg nem fosztod azokat, akiket szereteted állhatatosságára tanítasz, aki élsz és uralkodol mindörökön örökké. Amen.

* Ments meg minket, Jézus!

Jézus legszentebb Nevének segítségül hívása.

(Liguori Szent Alfonz imádságaa.)

Ó Jézusom, vésd drága szent nevedet szegény szívembe és nyelvemre, hogy a bűn csábításait szent neved segítségül hívása által legyőzzem, s ha a bizalmatlanság lelke megszállja szívemet, a te érdemeidbe helyezzem reményemet; ha hozzád való szerelmem hülni kezd, szent neved gerjessze föl és emlékeztessen arra, mennyire szerettél engem. A te neved legyen mindig oltalmam, vigasztalásom és a tűzszikra, amely szívemben a hozzád való szeretetet lángra gyullassza.

Engedd, ó Jézus, hogy amíg élek, mindig segítségül hívjalak, e névvel ajkamon váljak el a világtól s még halálom végső percében ezt kiáltsam: szeretlek, Jézusom, Jézus, édes Jézus! Amen.

Engesztelő imádság az istenkáromlásokért.

Áldott legyen az Isten.
Áldott legyen szent neve.
Áldott legyen Jézus Krisztus, valóságos Isten és valóságos ember.
Áldott legyen Jézus neve.
Áldott legyen szentséges Szíve.
Áldott legyen Jézus a legméltóságosabb Oltáriszentségben.
Áldott legyen Isten fölséges Anyja, Mária.
Áldott legyen szent és szeplőtelen fogantatása.
Áldott legyen a Szűz és Anya neve, Mária.
Ádlott legyen Szent József, Mária legtisztább jegyese.
Áldott legyen Isten az ő angyalaiban és szentjeiben. Amen.

(3 évi búcsú.)

Jézus Szívének Tisztelete

Jézus szent Szívének litániája.

(Uram, irgalmazz nekünk !)
(Krisztus, kegyelmezz nekünk !)
(Uram, irgalmazz nekünk !)
(Krisztus, hallgass minket !)
(Krisztus, hallgass meg minket !)

} A hivek megismétlik.

Mennyei Atyaisten,*
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Jézus Szíve, az örök Atya Fiának Szíve,
Jézus Szíve, a Szűzanya méhében a Szentlélektől alkotott Szív,
Jézus Szíve, az Isten igéjével lényegileg egyesített Szív,
Jézus Szíve, végtelen fölségű Szív,
Jézus Szíve, Isten szent temploma,
Jézus Szíve, a Magasságbelinek szent szekrénye,[1]
Jézus Szíve, Isten háza és a mennyország kapuja,
Jézus Szíve, a szeretet lángoló tűzhelye,[2]

* Irgalmazz minékünk !
[1] Hajléka. — [2] Szeretettől lángoló szív.

Jézus Szíve, az igazságosság és szeretet tárháza,*
Jézus Szíve, jósággal és szeretettel teljes Szív,
Jézus Szíve, minden erény mélysége,
Jézus Szíve, minden dícséretre legméltóbb Szív,
Jézus Szíve, minden szív királya és középpontja,
Jézus Szíve, amelyben a bölcseség és tudomány összes kincsei megvannak,
Jézus Szíve, amelyben az Istenség egész teljessége lakozik,
Jézus Szíve, amelyben a mennyei Atyának kedvo telt,
Jézus Szíve, amelynek teljességéből[1] mindannyian merítettünk,[2]
Jézus Szíve, az örök halmok kívánsága,[3]
Jézus Szíve, béketűrő és nagy irgalmasságú Szív,
Jézus Szíve, dúsgazdag mindazok iránt, akik hozzád folyamodnak,
Jézus Szíve, az élet és szentség forrása,
Jézus Szíve, vétkeinkért engesztelő áldozat,
Jézus Szíve, gyalázatokkal tetézett Szív,
Jézus Szíve, gonoszságainkért megtört Szív,
Jézus Szíve, mindhalálig engedelmes Szív,
Jézus Szíve, lándzsával átvert Szív,
Jézus Szíve, minden vigasztalás kútfeje,[4]
Jézus Szíve, életünk és feltámadásunk,
Jézus Szíve, békességünk és engesztelésünk,
Jézus Szíve, bűnösök áldozatja,
Jézus Szíve, benned reménylők üdvössége,
Jézus Szíve, benned kimúlók reménysége,
Jézus Szíve, minden szentek gyönyörűsége,
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit ;
Kegyelmezz nekünk !
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit ;
Hallgass meg minket !
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit ;
Irgalmazz nekünk !

* Irgalmazz minékünk! — [1] Kincsesháza. — [2] Gazdaságából. — [3] Aki után ősatyáink kívánkoztak. — [4] Forrása.

Szelíd és alázatos szívű Jézus,
Alakítsd szívünket a te Szíved szerint.

Könyörögjünk. — Mindenható örök Isten! tekints szeretett Fiad Szívére és mindama dícséretre és elégtételre, amelyet a bűnösök nevében irántad lerótt, és adj megengesztelődve bocsánatot azoknak, akik irgalmasságodért esdekelnek, ugyanazon szent Fiad, Jézus Krisztus nevében, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben Isten mindörökké. Amen.

Felajánlás Jézus legszentebb Szívéhez.

(XIII. Leó pápától.)

Uram Jézus, az emberi nem Megváltója, tekints reánk, akik oltárod előtt alázatosan leborulunk. Tieid vagyunk, tieid akarunk lenni. Hogy azonban szorosabban egyesülhessünk veled, mindegyikünk fölajánlja magát szentséges Szívednek. Sokan nem ismertek még meg, mások parancsaidat megvetették és eltaszították maguktól. Könyörülj mindezeken jóságos Jézus és öleld valamennyit legszentebb Szívedre. Légy királya, Urunk, nemcsak a hívőknek, akik sohasem pártoltak el Tőled, hanem a tékozló fiúknak is, akik elhagytak. Add, hogy mihamarabb visszatérjenek az atyai házba és éhenszomjan el ne pusztuljanak. Légy királya azoknak is, akiket tévedés ejtett meg, vagy szakadás választott el. Hívd vissza őket az igazság szolgálatára és a hit egységébe, hogy rövidesen egy akol legyen és egy pásztor. Légy Királya mindazoknak, akik még a bálványimádás és az izlám sötét árnyékában élnek s ne vonakodjál őket világosságodra és országodba elvezetni. Tekints végül irgalmas szemmel annak a népnek fiaira, amely sokáig választott néped volt. Az a vér, amelyet egykor magukra

kívántak, hulljon reájuk is, mint a megváltás és az élet keresztsége.

Adj, Urunk, Egyházadnak biztos és teljes szabadságot, minden népnek békét és rendet. Tedd, hogy az egész földkerekség egy szózattól visszhangozzék: Köszöntsük az isteni Szívet, amely által üdvösségünk támadt; dícsértessék és áldassék mindörökké. Amen.

(Évközben 5 évi búcsú; Krisztus Király ünnepén 7 évi búcsú, ha szentségkitétel mellett a Jézus szent Szíve-litániával kapcsolatban mondjuk.)

Magyarország felajánlása a legszentebb Szívnek.

(Az 1896-os ezredévi ünnepségeken imádkozta Vaszary hercegprímás.)

Imádandó Megváltó, ki szentséges Szívedet az egész emberiség számára mindenkor feltárva tartod, ki irgalmasságod számtalan csodáját éreztetted már nemzetünkkel, engedd, hogy gyermeki bizalommal közeledjünk végtelen szereteted kimeríthetetlen forrásához és esdve kérjünk, terjeszd ki hatalmas oltalmadat küzdő és szenvedő Hazánk fölé! Hárítsd el róla haragodat és büntetésed súlyos csapásait! Védelmezd egész országunkat, amely magát teljesen szent Szívednek ajánlja fel.

Fogadd kegyesen alázatos hódolatunkat és bocsásd meg bűneinket, amelyek szeretetedre és irgalmadra érdemtelenekké tesznek bennünket. Áldd meg bűnbánó és hűségre térő népedet, tartsd távol a kor szelleme által fenyegető veszélyektől és szenteld meg. Erősítsd szívünkben a szent hitet, amelyhez atyáink oly hűen ragaszkodtak. Építsd és szilárdítsd a lelkek egységét, hogy mint egy hazának gyermekei, megértéssel és kölcsönös szeretettel haladjunk az üdvösség útjain. Erősítsd szívünkben

a jámborságot, erényességet és állhatatosságot. Add mindnyájunknak a békét, amelyet a világ nem adhat, a te szent békédet. Amen.

Jézus szent szívét megkérlelő imádság a hó első vasárnapján.

Jézus isteni Szíve! térdre borulunk előtted, és felajánljuk neked Szűz Mária szeplőtelen szívének, az ég minden angyalának, szentjének és az egész Anyaszentegyháznak imádását, dícséretét és dicsőítését. Azt óhajtjuk, hogy az örökkévalóságon át minden teremtmény így imádjon, dícsérjen és dicsőítsen Téged.

Hálát adunk neked a természet és kegyelem minden jótéteményéért, amelyek belőled, minden jónak kimeríthetetlen forrásából szünet nélkül áradnak. A téged szerető teremtményekkel egyesülve, megkérlelünk minden hitetlenség és hálátlanság, minden hidegség és közönyösség, minden tiszteletlenség és bántalom miatt, amelyekkel az emberek téged, főleg a legméltóságosabb Oltáriszentségben illetnek. Engesztelésül fogadd kegyelmesen hitünket, bizalmunkat, szeretetünket, és hallgasd meg irgalmasan könyörgéseinket:

P. Jézus isteni Szíve! könyörülj Anyaszentegyházadon, minden egyházi és világi elöljárón és minden híveden.

H. Kérünk téged, hallgass meg minket!

P. Jézus isteni Szíve! könyörülj községünk minden tagján!

H. Kérünk téged, hallgass meg minket.

P. Jézus isteni Szíve! könyörülj a tisztítóhelyen szenvedő keresztény híveken, főleg azokon, akik életükben községünkhöz tartoztak.

H. Kérünk téged, hallgass meg minket!

Jézus isteni Szíve! aki a kereszten minden ember

üdvéért feláldoztad magadat mennyei Atyádnak és ezt az áldozatot oltárainkon számtalanszor megújítod, add, hogy végtelen szeretet-áldozatod mindenkinek javára szolgáljon.

Tartsd meg, oltalmazd és kormányozd Szentegyházadat és annak látható fejét: a római pápát. Egyesítsd a római pápával a főpásztorokat, a főpásztorokkal a papokat, a papokkal a híveket, hogy mindnyájan egy lelki épületet képezzünk, amely az apostolok alapzatán, Péteren, mint kősziklán, Jézus Krisztuson, mint szegletkövön emelkedjék föl. Minden tévtanítást, szakadást, botrányt, üldözést és közönyösséget távolíts el Egyházadtól.

Oltalmazd az uralkodókat, a felsőbbségeket és elöljárókat, hogy alattvalóikat bölcseséged és erőd segítségével békében és egyetértésben, igazságban és szeretetben megtartsák, és valódi jámborsággal a földi jólétre és az örök üdvösségre vezéreljék.

Add a szülőknek kegyelmedet, hogy gyermekeiket dicsőségedre és üdvösségükre neveljék; hogy Isten ártatlan és erényes fiaivá és a mennyors zá örököseivé képezzék.

Önts a gyermekekbe engedelmességet, tiszteletet és hálás szeretetet szülőik iránt, hogy atyai áldásod bősége árassza el őket.

Adj a szolgálatban levőknek hűséget és lelkiismeretességet kötelességük teljesítésében; türelmet és alázatosságot, tiszta életet és a Szentlélek örömét.

Őrizd az ártatlanokat, erősítsd a bűnbánókat, térítsd meg a bűnösöket. Alázd meg, és vezesd vissza Egyházadba országod elleneit; terjeszd mindinkább isteni neved dicsőségét, hogy minden ember az igazság ismeretére jusson és üdvözüljön.

Végül engedd, hogy az elhúnytakat is neked ajánlhassuk. Könyörülj rajtuk; különösen szüleinken, rokonainkon, barátainkon, jótevőinken és azokon, akikről senki sem emlékezik meg. Engedd,

hogy velük együtt örök látásodra és az üdvösségre jussunk. Aki élsz és uralkodol mint Isten az Atyával és Szentlélekkel egyetemben mindörökké. Amen.

A Boldogságos Szűz tisztelete.

Lorétói litánia.

(Uram, irgalmazz nekünk!)
(Krisztus, kegyelmezz nekünk!)
(Uram, irgalmazz nekünk!)
(Krisztus, hallgass minket!)
(Krisztus, hallgass meg minket!)

A hivek meg ismétlik!

Mennyei Atyaisten,*
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten,
Szentséges Szűz Mária[1],
Istennek szent Anyja,
Szűzek szent Szűze,
Krisztus szent anyja,
Isteni kegyelem anyja,
Tisztaságos anya,
Szeplőtelen szűzanya,
Sérelem nélkül való anya,
Szűz virág szent anya,
Szeretetreméltó anya,
Csodálatos anya,
Jótanács anyja,
Teremtőnk anyja,
Üdvözítőnk anyja,
Nagyokosságú Szűz,
Tisztelendő Szűz,
Dícsérendő Szűz,
Nagyhatalmú Szűz,
Irgalmas Szűz,
Hűséges Szűz,
Igazság tükre,[2]
Bölcseség széke,[3]
Örömünk oka,
Lelki edény,[4]
Tiszteletes edény,[5]
Ájtatosság jeles edénye,[6]

* Irgalmazz nekünk! — [1] Könyörögj érettünk! — [2] A jámborság példaképe. — [3] bölcsességgel teljes Szűz. — [4] a Szentlélek hajléka. — [5] Istentől megtisztelt Szűz. — [6] Istennek szentelt Szűz.

Titkos értelmű rózsa,*
Dávid király tornya,[1]
Elefántcsont torony,[2]
Mária aranyház,[3]
Frigynek szent szekrénye,
Mennyország ajtaja,
Hajnali csillag,
Betegek gyógyítója,
Bűnösök menedéke,
Szomorúak vigasztalója,
Keresztények segítsége,
Angyalok királynéja,
Pátriárkák királynéja,
Próféták királynéja,
Apostolok királynéja,
Vértanúk királynéja,
Hitvallók királynéja,
Szűzek királynéja,
Minden szentek királynéja,
Áteredő bűn nélkül fogantatott királyné,
Szentolvasó királynéja,
Béke királynéja,
Magyarok Nagyasszonya,

Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Kegyelmezz nekünk!
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Hallgass meg minket!
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Irgalmazz nekünk!

V. Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja.
R. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Könyörögjünk. — Add, Uram, hogy mi, a te szolgáid, folytonos lelki és testi jólétnek örvendhessünk és a Boldogságos, mindenkor szeplőtelen Szűz Mária dicsőséges közbenjárása által a jelen szomorúságtól megszabaduljunk és örökkétartó örömet élvezzünk. A mi Urunk, Jézus Krisztus által. Amen.

* Könyörögj érettünk.
[1] Erős Szűz. — [2] Isten szépséges teremtménye. — [3] Isten szentélye.

Oltalmad alá futunk, Istennek szent Anyja! Ne vesd meg könyörgésünket szükségünk idején, hanem oltalmazz meg minket minden veszedelemtől mindenkor dicsőséges és áldott Szűz, Asszonyunk, Közbenjárónk és Szószólónk! Engeszteld értünk Fiadat, ajánlj minket Fiadnak, mutass be minket Fiadnak. Amen.

(5 évi búcsú.)

Imádkozzál érettünk Szent József!
Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Könyörögjünk! Szentséges Szűz Anyád jegyesének érdemeire kérünk Úristen, add, hogy mindazt, amire könyörgéseink elégtelenek, az ő közbenjárására megnyerjük; aki az Atyával és Szentlélekkel együtt élsz és uralkodol, igaz Isten, mindörökké. Amen.

Szent Bernát imádsága a Boldogságos Szűzhöz:

Legkegyesebb Szűzanya, Mária! sohasem hallotta még senki, hogy te gyámoltalanul magára hagytad azt, aki oltalmad alá folyamodott, segítségedért esdekelt, vagy szószólásodat kérte. Én is hasonló bizalomtól lelkesítve sietek hozzád, szűzek szent Szűze! Hozzád jövök, Anyám, és mint szegény bűnös sóhajtozva lábadhoz borulok. Ne vesd meg szavaimat, örök Igének szent Anyja, hanem hallgass meg kegyelmesen. Amen.

(3 évi búcsú.)

A szentolvasó (rózsafüzér).

(A keresztre Hiszekegyet imádkozunk, a nagy szemekre Miatyánkot, a kis szemekre pedig Üdvözlégyet. Az első három Üdvözlégy után és minden tíz Üdvözlégy — tized — után a Dicsőség az Atyának ... következik. Az Üdvözlégyekben a Jézus szó után az alábbi kéréseket, illetve titkokat illesztjük be.)

Az első három Üdvözlégyben:

1. aki hitünket növelje,
2. aki reményünket erősítse,
3. aki szeretetünket tökéletesítse.

(E bevezetés mindig egyforma.)

Az örvendetes olvasó titkai:

1. akit te, Szent Szűz a Szentlélektől fogantál,
2. akit te, Szent Szűz Erzsébetet látogatván hordoztál,
3. akit te, Szent Szűz a világra szültél,
4. akit te, Szent Szűz a templomban bemutattál,
5. akit te, Szent Szűz a templomban megtaláltál.

A fájdalmas olvasó titkai:

1. aki érettünk vérrel verítékezett,
2. akit érettünk megostoroztak,
3. akit érettünk tövissel megkoronáztak,
4. aki érettünk a keresztet hordozta,
5. akit érettünk keresztre feszítettek.

A dicsőséges olvasó titkai:

1. aki halottaiból feltámadott,
2. aki a mennybe fölment,
3. aki nekünk a Szentlelket elküldötte,
4. aki téged, Szent Szűz a mennybe fölvett.
5. aki téged, Szent Szűz, a mennyben megkoronázott.

Imádság Magyarok Nagyasszonyához.

Hozzád fordulunk könyörgő imánkkal Isten dicsőséges Anyja, magyarok Nagyasszonya, szentséges Szűz Mária. Kilencszáz éven át élvezett pártfogásodat megköszönve, kérünk, hogy ezután se vond meg tőlünk anyai jóságodat. Első szent Királyunk előre látta népe árvaságát, és neked ajánlott minket. Mi tehát nem az idegen félelmével, hanem

a gyermek bizalmával fordulunk hozzád, mert tudjuk, hogy sohasem hagytad cserben azokat, akik közbenjárásodért hozzád folyamodtak.

Hatalmas szószólónk voltál szent Fiadnál a letűnt századok alatt ; csak így maradhattunk meg tengernyi ellenség között is kereszténynek és magyarnak. Anyai oltalmadban bízunk most is, az új idők viharaiban, amikor ellenségek vesznek körül, és egyfelől az istentelenség, másfelől az új pogányság kerülgeti a hivő magyar lelket. Kelj, Nagyasszonyunk, néped védelmére, és eszközöld ki nekünk szent Fiadnál a hűség kegyelmét. Hűséget az ősi hithez, amelyért — ha kellett — életüket is feláldozták apáink. Hűséget szent Fiadhoz és az Anyaszentegyházhoz, amely, mint őseinket, minket is elkísér a bölcsőtől a sírig. Végül hűséget hozzád is, áldott Nagyasszonyunk, akinek erős hite, szelíd jósága és szeplőtelen tisztasága minden idők magyarjának örök eszményképe.

Vedd pártfogásodba a magyar apákat, hogy keményen állják a mai nehéz idők küzdelmeit, és állhatatosan viseljék az élet terheit. Oltalmazd és erősítsd meg hivatásuk szeretetében a magyar anyákat, hogy gyermekeikben hűséges és igaz polgárokat neveljenek az Anyaszentegyháznak és drága magyar hazánknak. Terjeszd ki anyai oltalmadat hazánk ifjúságára, hogy mind beváltsák azt a szép reményt, amellyel minden magyar szem feléjük tekint. Eszközölj ki áldást szent Fiadnál országunk vezetőire, hogy a népet bölcseséggel és igazsággal kormányozzák, nekünk pedig készséges és engedelmes szívet, hogy a törvényeket becsületesen megtartsuk.

Igaz, szívbéli töredelemmel viseljük a szenvedés keresztjét, amelyet bűneinkért sokszorosan megérdemeltünk, de mégis bizalommal fordulunk hozzád, engeszteld meg szent Fiadat, és kérjed, hogy a büntetés ostorát távolítsa el felőlünk ; derítse ránk

mielőbb a feltámadás napját, hogy minden magyar szív egyesülhessen majd szent Fiad és a mennyei Atya dícséretében. Amen.

Eszterházy Pál nádor könyörgése.

Emlékezzél meg, Istennek dicsőséges Anyja, magyarok Nagyasszonya, szentséges Szűz Mária ! emlékezzél meg örökségedről, amelyet hű szolgád, első királyunk és apostolunk, Szent István, neked fölajánlott és végrendeletében reád hagyott. Tekints kegyes arccal országodra, és dicső érdemeiddel légy szószólónk és közbenjárónk szent Fiadnál, Jézus Krisztusnál. Hozzád kiáltottak őseink és minden ínségükből kiszabadultak, mert éber szemed folyton-folyvást vigyázott örökségedre, mindörökké áldott Nagyasszonyunk ! Ezt mi biztosra vettük, ezért gyakran folyamodtunk hozzád, és tapasztalásból tudjuk és mondhatjuk, hogy éretted áldott meg minket az Úr. Ez a remény éltet most is, ez a bizalom lelkesít, hogy oltalmadban keressünk menedéket mi, a te néped, örökséged és nyájad, akiket szentséges Fiadról keresztényeknek neveznek, különös pártfogásodért pedig hazánkat Mária országának hívjuk és valljuk.

Azért emeljük fel tehát hozzád szívünket és kulcsoljuk imára kezünket, hogy alázattal eléd tárjuk könyörgésünket.

Oltalmazd és védjed hatalmas pártfogásoddal minden testi-lelki bajtól édes hazánkat, hogy Isten dicsőségére és néped vigasztalására mindenkor virágozzék. Eszközöld ki könyörgéseddel, hogy az Anyaszentegyházat, vagyis a katolikus hitet idehaza és mindenütt a világon fölmagasztalás érje ; hazánk főpásztorainak és egész papságának nyerj isteni segítő kegyelmet, nekünk, híveidnek pedig tanulékony, engedelmes és az élő hit cselekedeteiben s gyümölcseiben bővelkedő szívet, hogy szent Fiad meg ne neheztelјen reánk és országát tőlünk joggal el ne vonja. Gyullaszd föl bennünk ősatyáink buzgóságát és vezéreld a hitetlenkedőket az igazak okosságára, hogy

mindannyian egy szájjal, egy szívvel-lélekkel, azonegy hittel szolgáljunk Fiadnak, a mi Urunknak, téged pedig tiszteljünk és valljunk Nagyasszonyunknak, pártfogónknak, amiként valósággal tiszteltek is dicső őseink.

Könyörgünk, Nagyasszonyunk, magyar hazánk vezetőiért hogy a Szentlélek ajándékai által felvilágosítva megismerjék az igazságot, megbüntessék a gonoszt és megvédelmezzék az igazat, hogy a közjó előmozdításán őszinte igyekezettel fáradozzanak, az árváknak, özvegyeknek és ártatlanoknak igaz lelkiismerettel szolgáltassanak igazságot.

Könyörgünk, Nagyasszonyunk, egész nemzetünkért. Légy hozzá irgalmas ; örökséged polgárait, akiket védelmed alá vettél, őrizzed meg minden bűntől ; kormányozd és vezesd kegyességeddel, tartsd meg Isten szeretetében és félelmében. Esedezésed által nyerj a bűnbánóknak bocsánatot, az igazaknak állhatatosságot, a szűzeknek tisztaságot, a házastársaknak hűséget, az utasoknak szerencsés megérkezést, az özvegyeknek és árváknak gyámolítást, a szegényeknek pártfogást, a szomorúaknak vigasztalást, a megholt híveknek pedig örök nyugalmat.

Ne vesd meg esdeklő gyermekeidet és a bűnök bocsánatáért könyörgőket mindenkor tapasztalt irgalmaddal oltalmazd ; mert bár mi megfogyatkoztunk a fiúi kegyeletben, te megmaradtál édesanyánknak és Nagyasszonyunknak.

Légy minden bajos ügyünkben szószólónk szent Fiadnál, hogy az ő akarata szerint rendezzük életünket, és téged Nagyasszonyunknak, különös pártfogónknak valljunk és tiszteljünk életünknek minden napján.

Jó Anyánk ! Te uralkodjál felettünk és szent Fiad, Jézus Krisztus, a mi Üdvözítőnk. Fogadd kegyesen hódoló szívünk esdeklését, amelyet színed elé terjesztettünk, hogy közbenjárásoddal megsegítve, a jelen élet viszontagságai után, a síron túl, az örökkévaló boldogságra juthassunk.

Ti is, édes hazánk védőszentjei : Béla püspök, István király, Imre herceg, Mór és Gellért püspökök, László

király, Erzsébet asszony, Szent Margit, Boldog Klinga és Jolán (IV. Béla király leányai), Boldog Márk, István és Menyhért kassai vértanúk, Isten minden dicsőült szentjével együtt esedezzetek érettünk, a mi Urunk Jézus Krisztusnál. Amen.

Szent József tisztelete

Szent József litániája.

(Uram, irgalmazz nekünk !)
(Krisztus, kegyelmezz nekünk !)
(Uram, irgalmazz nekünk !)
(Krisztus, hallgass minket !)
(Krisztus, hallgass meg minket !)

A hívek megismétlik !

Mennyei Atyaisten,*
Megváltó Fiúisten,
Szentlélek Úristen,
Szentháromság egy Isten

Szentséges Szűz Mária,**
Szent József,
Dávid nemes sarja,
Pátriárkák fénye,
Isten Anyjának jegyese,
A szent Szűz tisztaságos őre,
Isten Fiának nevelő atyja,
Krisztus gondviselő oltalmazója,
A szent család feje,
Igazságos József,
Tisztaságos József,

* Irgalmazz nekünk !

** Könyörögj érettünk

Nagyokosságú József,*
Erőslelkű József,
Engedelmes József,
Hűséges József,
Béketűrés példaképe,
Szegénység kedvelője,
Iparosok példaképe,
A házasélet dísze,
Szűzek őre,
Családok támasza,
Inségesek vigasztalója,
Betegek reménye,
Haldoklók pártfogója,
Gonosz szellemek réme,
Az Anyaszentegyház védőszentje,

Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit, — Kegyelmezz nekünk!

Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit, — Hallgass meg minket!

Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit, — Irgalmazz nekünk!

P. Háza urául rendelte őt,
H. És egész országának vezérévé.

Könyörögjünk! Úristen, aki szent Józsefet fölfoghatatlan gondviseléseddel szent Anyád jegyesének választottad: add, kérünk, hogy közbenjárónk legyen a mennyben, akit e földön pártfogónkul tisztelünk. Aki élsz és uralkodol Isten mindörökké. Amen.

Szent József ünnepén.

P. Imádkozzál érettünk Szent József,
H. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Isten kedves szentje, Boldogságos Szent József! Te a Gondviseléstől kijelölt minden helyzetben példát adtál arra, hogy életrehivatásunkat Istennek tetsző módon töltsük be. Mint ifjú az önfegyelmezésre, mint hitves az önfeláldozásra, mint kenyérkereső a munkás életre, mint családfő a magáról megfeledkező gondoskodásra tanítottál.

Királyi őseidet felülmultad azzal, hogy karjaidon hordoztad és oltalmaztad Isten szent Fiát, de a názáreti szegényes hajlékban is jól érezted magad, és megelégedtél verejtékes munkád szerény áldásával, a mindennapi kenyérrel. Amikor pedig a kisded Jézust halálra kereső gonoszság otthonodtól is megfosztott, boldog maradtál, mert feléd ragyogott szeretteid szeméből a bizalom, megelégedés és hálás ragaszkodás.

Az Üdvözítő Jézus és a Boldogságos Szűzanya példájára ezért kérünk mi is, hogy pártfogónk és oltalmazónk légy. Taníts bennünket életbölcseségre, hogy egyformán kegyelemnek ismerjük a szegénységet és jómódot, a szerencsét és megaláztatást; hogy sohase törjünk erőnkön felüli dolgokra, sohase kívánjunk feltűnni és mások fölé emelkedni, sohase veszítsük el kedvünket és türelmünket az élethez. Segíts, hogy alázatos egyszerűséggel mindig megtegyük azt, ami kötelességünk; úgy ahogyan Isten akarja; ott, ahol Isten akarja; akkor és addig, amikor és ameddig Isten akarja.

A földi életből való elköltözésed emléke életünk utolsó órája iránt tölt el bizalommal, haldoklók védője, Boldogságos Szent József! Az Úr Jézus karjai közt a legáldottabb halál lett osztályrészed és a szeplőtelen Szűzanya bánatos tekintete figyelte utolsó sóhajodat. E halál páratlan kegyelmére kérünk, végy pártfogásodba utolsó óránkon.

Jézus, Mária, József, nektek ajánljuk szívünket, lelkünket.

Jézus, Mária, József, álljatok mellettünk végső küzdelmünkben

Jézus, Mária, József, segítségtekkel békében költözzék el lelkünk. Amen.

(A három zárófohász bármelyikéért 7 évi búcsú.)

* **Könyörögj érettünk!**

Imádság Szent Józsefhez, az Anyaszentegyház fő pártfogójához.

(Az októberi rózsafüzérájtatosságok alkalmával.)

Hozzád menekülünk szorongatásainkban, Szent József! és miután már könyörögtünk legszentebb jegyesed segélyéért, a te oltalmadat is bizalommal kérjük. Arra a szeretetre, amely Isten szeplőtelen Szűz Anyjához fűzött, és arra az atyai érzületre, amellyel a gyermek Jézust gondoztad, könyörögve kérünk: tekints le kegyesen az örökségre, amelyet Jézus Krisztus saját vérén szerzett, és istápolj bennünket erőddel és segítségeddel szükségeinkben.

Oltalmazd Jézus Krisztus választott nemzedékét, a szent család leggondosabb őrzője! Tartsd távol tőlünk, legszeretőbb atya, a tévelygés és romlottság mételyét; védelmezz az égből, legerősebb támaszunk, a harcban, amelyet a sötétség hatalma ellen harcolunk; és amiként kiragadtad egykor a kisded Jézust a legnagyobb életveszélyből, úgy védjed meg most is Isten szent Egyházát az ellenséges cselvetésektől és minden bajtól. Végy állandóan pártfogásodba mindnyájunkat, hogy példád és gyámolításod által támogatva, szentül élhessünk, jámbor véget érhessünk, és a mennyben örök boldogságot nyerhessünk. Amen.

(Évközben 3 évi búcsú; októberben a szentolvasó után 7 évi búcsú.)

Imádság Szent Józsefhez tiszta életért.

Szűz lelkek őre és atyja, Szent József, akinek hűséges őrizetére bízta Isten magát az ártatlanságot, Jézus Krisztust és a szűzek szűzét, Máriát: e két drága zálogra, Jézusra és Máriára, kérlek és könyörgök, segíts meg arra, hogy minden tisztátalanságtól menten szeplőtelen elmével, tiszta szívvel, szűzi

testtel mindig tökéletes tisztaságban szolgáljak Jézusnak és Máriának. Amen.

(3 évi búcsú.)

Szent Józsefhez boldog halálért.

Ó, hatalmas Szent József, a haldoklók nagy pártfogója! neked jutott az a nagy szerencse, hogy Jézus és Mária karjai közt haltál meg: gyermeki bizalommal kérlek, ne hagyj el engem, mikor majd a halállal vívódom. Jöjj el segítségemre, mikor halálos aggodalom fogja el lelkemet, testemet. Emlékezzél akkor jelen könyörgésemre, szerezz nekem közbenjárásod által töredelmes bánatot bűneim fölött, törhetetlen bizodalmat Isten irgalmában, hogy az Úr Jézusban való hittel, nagy lelki vigasztalással várjam be halálom pillanatát, és Jézus, Mária, József szentséges neve segítségül hívása közben adjam át mennyei Atyám kezébe szegény lelkemet. Ezt a kegyelmet nyerd meg nekem szentséges Fiadtól, Jézus Krisztustól, ki az Atyával és Szentlélekkel egyetemben él és uralkodik örökkön örökké. Amen.

A szentek tisztelete

Mindenszentek litániája.

(Uram, irgalmazz nekünk!)
(Krisztus, kegyelmezz nekünk!)
(Uram, irgalmazz nekünk!)
(Krisztus, hallgass minket!)
(Krisztus, hallgass meg minket!)

} A hívek megismétlik!

Mennyei Atyaisten, — Irgalmazz nekünk!
Megváltó Fiúisten, — Irgalmazz nekünk!

Szentlélek Úristen, — Irgalmazz nekünk!
Szentháromság egy Isten — Irgalmazz nekünk!

Szentséges Szűz Mária,*
Istennek szent Anyja,
Szűzek szent Szűze,
Szent Mihály, Szent Gábor, Szent Ráfáel, Mindnyájan szent angyalok és főangyalok,
Mindnyájan dicsőült szentek lelkei,
Keresztelő Szent János, Szent József,
Mindnyájan szent pátriárkák és próféták,

(Nagyszombaton és pünkösd vigiliáján a keresztkútszentelés alkalmával a *-gal jelölt nevek kimaradnak.)

Szent Péter, Szent Pál, Szent András, *Szent Jakab, Szent János, *Szent Tamás, *Szent Fülöp, *Szent Jakab, *Szent Bertalan, *Szent Máté, *Szent Simon, *Szent Tádé, *Szent Mátyás, *Szent Barnabás, *Szent Lukács, *Szent Márk, Mindnyájan szent apostolok és evangélisták,
Mindnyájan Krisztusnak szent tanítványai,
*Mindnyájan aprószentek,
Szent István, Szent Lőrinc, Szent Vince, *Szent Fábián és Sebestyén, *Szent János és Pál, *Szent Kozma és Demjén, *Szent Gyárfás és Protáz, Mindnyájan szent vértanúk,
Szent Szilveszter, Szent Gergely, *Szent Ambrus, Szent Ágoston, *Szent Jeromos, *Szent Márton, *Szent Miklós, *Szent Adalbert, *Szent István király, *Szent László, *Szent Imre, Mindnyájan szent püspökök és hitvallók,
Mindnyájan szent tanítók,
Szent Antal, Szent Benedek, *Szent Bernát, Szent Domonkos, Szent Ferenc, Mindnyájan szent papok és leviták,
Mindnyájan szent szerzetesek és remeték,

* Könyörögj érettünk! (Többesszámban: Könyörögjetek érettünk!)

Szent Mária Magdolna, Szent Ágota, *Szent Lucia, Szent Ágnes, Szent Cecilia *Szent Katalin, Szent Anasztázia, *Magyarországi Szent Erzsébet, Mindnyájan szent szűzek és özvegyek,
Istennek minden szentei esedezzetek érettünk!
Légy irgalmas! Kegyelmezz nekünk!
Légy irgalmas! Hallgass meg minket!
Minden gonosztól,*
Minden bűntől,
A te haragodtól,
Hirtelen és készületlen haláltól,
Az ördög cseleitől,
Haragtól, gyűlölségtől és minden gonosz akarattól,
A tisztátalan lélektől,
Mennykőtől és égiháborútól,
A földrengés ostorától,
Döghaláltól, éhségtől és háborútól,
Az örök haláltól,
Megtestesülésed szent titka által,
Eljöveteled által,
Születésed által,
Keresztséged és böjtölésed által,
Kereszted és kínszenvedésed által,
Halálod és temetésed által,
Szentséges föltámadásod által,
Csodálatos mennybemeneteled által,
A vigasztaló Szentlélek eljövetele által,
Az ítélet napján,
Mi bűnösök,**
Hogy nekünk irgalmazni méltóztassál,
Hogy nekünk megbocsátani méltóztassál,
Hogy minket igaz bűnbánatra vezérelni méltóztassál,
Hogy Anyaszentegyházadat kormányozni és megerősíteni méltóztassál,

* Ments meg, Uram, minket!
** Kérünk téged, hallgass meg minket!

Hogy a római pápát és az egész papi rendet a szent vallásban megtartani méltóztassál,*
Hogy az Anyaszentegyház ellenségeit megalázni méltóztassál,
Hogy a keresztény királyoknak és fejedelmeknek békességet és igaz egyetértést adni méltóztassál,
Hogy az egész kereszténységnek békességet és egyetértést adni méltóztassál,
Hogy az összes tévelygőket az Egyház egységébe visszahívni, és a hitetleneket az evangélium világosságához elvezetni méltóztassál,
Hogy minket szent szolgálatodban megerősíteni és megtartani méltóztassál,
Hogy elménket mennyei kívánságokra fölindítani méltóztassál,
Hogy minden velünk jótevőnek örökkévaló javaidat adni méltóztassál,
Hogy magunk, felebarátaink, atyánkfiai, és a velünk jótevők lelkét az örök kárhozattól megmenteni méltóztassál,
Hogy a földnek bő gyümölcsét megadni és megtartani méltóztassál,
Hogy a megholt híveknek örök nyugodalmat engedni méltóztassál,
Hogy minket meghallgatni méltóztassál,
Istennek Fia,
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Kegyelmezz nekünk !
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Hallgass meg minket !
Isten Báránya, aki elveszed a világ bűneit,
Irgalmazz nekünk !
(Krisztus, hallgass minket !)
(Krisztus, hallgass meg minket !)
(Uram, irgalmazz nekünk !)
(Krisztus, kegyelmezz nekünk !)
(Uram, irgalmazz nekünk !)
} A hívek megismétlik !

* Kérünk téged, hallgass meg minket !

A védőszenthez.

Istennek dicső szolgálója és szentje, téged adott az Egyház pártfogómul és azt akarja, hogy mindig védőmnek tekintselek ; bizalommal sietek hozzád. Az egyház csak a te neveden ismer engem és csak azon számít gyermekei közé ; minden más név eltűnik ez előtt, amely arra emlékeztet, hogy keresztény vagyok és örök életre hivatott. Követni akarlak téged, mint te követted Jézus Krisztust. Példaképemül akarlak választani : megadással akarom viselni, mint te, keresztemet ; le akarok mondani a magam kényelméről és az önzésről ; a bűnnek még árnyékától is tartózkodni akarok ; a szeretetben akarok lakozni, szeretetből engedelmeskedni Istennek ; szenvedni és tűrni akarok az Úr Jézussal, hogy egykor Vele uralkodjam. Ó, én szent pártfogóm, minő sokszor kell magam elé idéznem a te példádat ! Hányszor kell eszembe idéznem, hogy te is ember voltál, mint én vagyok ; és ha te oly magasra tudtál jutni, tudok én is ! Imádkozzál értem, szerezz nekem kegyelmet, hogy híven teljesítsem keresztségi fogadásomat, igaz keresztény módra éljek, tiszta élet által készüljek szent halálra és semmi olyat ne tegyek, ami méltatlan volna arra a névre, amelyet tőled kaptam és amely föl van írva az égben. Amen.

Imádság a szent őrzőangyalokhoz.

Isten angyala, az én őrzőm, minthogy rád bízott engem az isteni jóság, világosíts meg, őrizz, igazgass és kormányozz. Amen.

(100 napi búcsú.)

V. Imádkozzál érettünk szent őrzőangyal.
R. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.
Úr Isten, aki kimondhatatlan gondviselésedben szent angyalaidat őrizetünkre küldeni kegyeskedel,

add kegyesen alázatos kérésünkre, hogy gondoskodásuk mindenkor megvédelmezzen minket és hogy örökkévaló társaságuknak örvendhessünk, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Őrangyalom, szívből kérlek,
Légy vezérem, amíg élek,
Ments meg engem bűntől, bajtól,
Ne hagyj el a halálomkor.
Mindig jóra figyelmeztess,
Úgy vezess a jó Istenhez.

Imádságok a magyar szentekhez.

Szent István királyhoz.

V. Imádkozzál értünk, Szent István király.
R. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.
Könyörögjünk. — Engedd kegyelmesen, mindenható Úr Isten, hogy a te hitvallód, Szent István, azon Anyaszentegyházat, melyet e földön terjesztett, a mennyekben dicsőségesen védelmezze, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Szent Imre herceghez.

V. Imádkozzál értünk, szűz Szent Imre.
R. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.
Könyörögjünk. — Isten, aki Szent Imrét ifjúsága virágában szentjeid társaságába emelted, engedd, kérünk, hogy akit tenmagadnak szenteltél, annak segítségét szüntelen érezzük, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Szent László királyhoz.

V. Imádkozzál értünk, dicsőséges Szent László.
R. Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Könyörögjünk. — Isten, aki boldogságos hitvallódat, Szent László királyt, sok csodával dicsőítetted, engedd nekünk kegyelmesen, hogy az ő érdemei által minden gonosz ellen mindenkor oltalomban részesüljünk és az örök boldogságba eljussunk, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Árpádházi Szent Erzsébethez.

Könyörögjünk. — Híveid szívét világosítsd meg, irgalmas Isten és add, hogy Szent Erzsébet dicső közbenjárására kevésre becsüljük e világ forgandó szerencséjét és a mennyei vigasztalásnak örvendezzünk szüntelen, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Árpádházi Szent Margithoz.

Könyörögjünk. — Isten, szűzesség kedvelője és őre, akinek ajándékából szolgálód. Margit, a szűzesség díszét a jócselekedetek érdemével egyesítette: engedd, kérünk, hogy az üdvös bűnbánat szellemével megújíthassuk lelkünknek épségét, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádság páduai Szent Antalhoz.

(Bármily bajban.)

Megtört és alázatos szívvel fordulok hozzád, szomorodottak vigasztalója, Szent Antal térdrehullva kérlek, tekints szenvedéseimre s ama súlyos keresztre, mely alatt nyögök. Jöjj segítségemre, aki mindenkin segítesz, ha hozzád folyamodik. Könyörögj érettem Krisztus Urunknál, aki bár kéréseinket irgalmasságánál fogva meghallgatná, igazságosságánál fogva segélyét az érdemtelenekkel szemben halogatja. De te, ó, Szent Antal! aki hű szolgája vagy, mi mindent nem tehetsz e szerető atyai szívnél!

Mit tagadhat meg ez az igazságos bíró tetőled, bizalmas barátjától? Azért erős pártfogóm ! arra kérlek, eszközöld ki mindenekelőtt bűneim bocsánatát, hogy a kívánt segítséget bajomban annál könnyebben elnyerhessem. Nyerj meghallgatást ügyemben, hogy a szentjeiben csodálatos Istent itt e földön s az örökkévalóságban dícsérhessem és magasztalhassam. Amen.

Liziői Szent Teréz ünnepén.

Uram, ki azt mondottad, hacsak nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be a mennyek országába, kérünk Téged, add meg nekünk azt a kegyelmet, hogy követhessük Szűz Szent Teréz példáját, amelyet ő alázatosságában és szívének egyszerűségében adott és ezáltal elnyerhessük az örök jutalmat. Aki élsz és uralkodol mindörökön örökké. Amen.

(Izabella nővér imádsága.)

Emlékezzél, hatalmas kis Királynő, az irgalmasság szűz Anyjának ragyogó tükre, emlékezzél arra az ígéretedre, amelyet saját magad tettél nekünk : hogy senki sem fog téged hasztalanul kérni és hogy a hozzád folyamodót nem fogod magára hagyni.

A leggyengédebb bizalomtól eltelve emlékeztetlek ígéretedre, hogy örök boldogságodat azzal akarod eltölteni, hogy jót teszel a földdel és ezért esedezve kérlek, hullass reám és mindazokra, akiknek oltalmadat kérem, bőséges rózsaesőt, áraszd reánk mennyei kegyelmek özönét.

Halld meg mielőbb kiáltozásomat, hajolj le kegyesen hozzám, gyullaszd bennem lángra az Isten szeretetét és hallgasd meg alázatos könyörgésemet. Amen.

NÉHÁNY SZÓ A MAGYAR EGYHÁZI NÉPÉNEK TÖRTÉNETÉROL

Szinte egykorú a kereszténység megerősödésével magyar földön. A Könyves Kálmán alatt megtartott esztergomi zsinat (1114) határozata : «A templomban semmi se olvastassék vagy énekeltessék, amit a zsinat jóvá nem hagyott», és ennek megismétlése a IV. László alatt megtartott budai zsinaton (1279) mindenesetre azt bizonyítja, hogy már az első keresztény magyar századokban (11—12. század) virágzott a magyar nép nótafáján olyan ének is, amely a templomban hangzott föl.

Az első egyházi népénekek irodalmi és zenei forrása kétségtelenül a gregorián ének és a középkori európai «nemzetközi» katolikus népének volt, — átgyúrva, átformálva az ősi magyar népzene ízlésével, hagyományaival, sajátosságaival.

További fejlődésében is mindig e három tényező (gregorián, európai népének, magyar népzene) eredője ; minden jelentősebb irodalmi és zenei áramlat hatással volt a magyar nép templomi énekére is.

Hosszú századokon át (11—15. század) szájhagyomány révén élt és terjedt a magyar nép énekes imádsága. Nem is nagyon volt szükség a lejegyzésükre ; a nép az ének szövegét és dallamát hallás után tanulta meg és hagyományozta át, — akárcsak az egyházi népének testvérpárját, a magyar népdalt.

Csak a 16. század elején találkozunk első fel-

jegyzésekkel, de lehetséges, hogy korábbi írott feljegyzésük az idők viszontagsága alatt elpusztult. A *Winkler-kódex* (1506), *Nádor-kódex* (1508), *Pozsonyi-kódex* (1520), *Peer-kódex* (1526) és *Thewrewk-kódex* (1531) őrzi legrégibb énekeink szövegét, sőt a Nádor-kódex két dallamot is. (A kereszténységben, Sz. V. U! 1. sz. ; Üdvözlégy üdvösséges ostya, Sz. V. U! 140. sz.)

Telegdi Miklós prédikációinak I. és II. részében (1577, 1578) találjuk az első, nyomtatásban megjelent magyar népénekeket. (Hat karácsonyi és két húsvéti ének.) De ennél sokkal több volt a nép gyakorlatában. Az 1560-i nagyszombati zsinat a templomban csak olyan énekeket engedélyez, amelyeket már száz év előtt biztosan jóváhagytak, vagy amelyeket ezután fognak jóváhagyni. Sőt, a Telegdi Miklós-féle pécsi püspöki könyvtár 1586-ból két énekeskönyvet is felsorol : Psalterium Hungaricum és Cantiones Hungaricae ; ezek azonban sajnos, elvesztek.

A 17. század folyamán sűrűn megjelenő nyomtatott vagy kéziratos imádságos, elmélkedési vagy prédikációs könyvek majdnem mind tartalmaznak több-kevesebb énekszöveget is.

Pázmány Péter — aki a szenténeknek nagy megbecsülését és kiváló egyházzenei képzést hozott magával római tanulmányi éveiből (valószínű, hogy Victoria is tanította) — az 1629-i nagyszombati zsinaton rendezni akarta a magyar egyházi népének ügyét ; a zsinat el is határozta egy kótáskönyv kiadását. Az 1638-i nagyszombati zsinat Lósy Imre érsek alatt ezt a határozatot megismételte, de a mostoha körülmények miatt egyelőre nem volt foganatja.

1651-ben jelent meg a *Cantus Catholici Kisdi Benedek* egri püspök bőkezűségéből, *Szőlősy Benedek* jezsuita atya szerkesztésében. Ez az első nyomtatott hangjegyes énekeskönyv az egész magyar

zenetörténetben. Dallamai mind patinás veretű, ősrégi, zamatos, művészi magyar melódiák ; ha sok közülök idegen származású is, már jóval a török hódoltság és a reformáció viharai előtt ott éltek a magyar nép ajkán és szívében.

A Cantus Catholici nyitja meg a magyar egyházi népének virágzó korszakát. Sok, többé-kevésbbé bővített kiadást ért meg. Nevezetesebbek ezek között a Szegedi Lénárt egri püspök költségén kiadott ú. n. *Szegedi Cantus Catholici* (1674) és a Szelepcsényi esztergomi érsek költségén kiadott ú. n. *Editio Szelepcseniana* (1675) stb. (Legújabban a Kisdi-féle Cantus Catholicit a budapesti Ranolder-intézet tanítónőképzője facsimile-ben adta ki 1935-ben.)

A Cantus Catholici különböző kiadásain kívül értékes és jelentős nyomtatott énekgyüjtemények e korból :

Kájoni János : Cantionale Catholicum (1676).

Illyés István esztergomi kanonok : *Sóltári énekek* és *Halottas énekek* (1693).

Náray György esztergomi kanonok : *Lyra coelestis* (1695).

E nyomtatott kótás énekgyüjteményeken kívül van még három kéziratos énekgyüjteményünk a 17. századból :

A *túróci «Cantionale et passionale»*, a túróci jezsuita rendház nyomtatáshoz előkészített kéziratos énekeskönyve.

Magyar Cantionale, ismeretlen pap vagy kántor kéziratos gyüjteménye.

Kájoni csíksomlyói ferences házfőnök gyüjteménye, a *Csíkcsobotfalvi kézirat*.

A 18. század a hanyatlás kora. Egyrészt a magyar ének a nyilvánosságból száműzve csak titokban él, papok és kántorok magán-kéziratokban másolják és terjesztik. *(Szoszna Demeter* énekeskönyve a Boldogasszony Anyánk ős-szövegével [1715], *Kovács István* énekeskönyve az Ah, hol vagy ma-

gyarok első szövegével [1763], az *Écsi*, *Bajnai*, *Pannonhalmi*, *Varsányi énekeskönyvek* stb.) Másrészt pedig Bécs németesítő hatása ránehezedik egyházi énekünkre is. Sok német dallam, kóta és szentének özönlik az országba ; régi magyar énekeinket kiszorítják, vagy német mintára átgyúrják. Példa rá *Bozóki Mihály* maróti kántor énekeskönyve : *Katolikus karbeli kótás énekeskönyv* (1797). Fellengzős dallamú és szövegű énekein vagy német mintára formált énekein kívül a régi magyar kincsből is merít.

A 19. század a dekadencia kora. Idegen származású muzsikusaink révén a bécsi német, cseh-morva és szláv dallamok és sajátosságok teljesen kiszorítják a magyar zenei örökséget ; templomi éneklésünk is idegen zenei szellem és ízlés függvénye lesz. Ennek a dekadenciának a képét tükrözi vissza az 1855-ben megjelent *Tárkányi—Zsasskovszky: Katolikus egyházi énektár*, amely azóta sok kiadást ért el, legutolsót 1930-ban. Zeneanyaga túlnyomóan idegen eredetű vagy idegen ízlésre átformált dallam. Szövegrészében viszont sok értéket jelentenek a kiváló pap-költőnek, Tárkányi Béla egri kanonoknak a költeményei. S ugyancsak ez az első énekgyüjtemény, amely az eddigiekkel szemben a dallamokhoz orgonakíséretet is ad : sajnos azonban, hogy cifrázataival, futamaival és kadenciáival kántoraink körében rossz ízlést és gyakorlatot honosított meg.

A 19. század végén és fordulóján találkozunk első kísérletekkel a magyar egyházi népének komoly rendezésére tudományos és művészi alapokon.

Bogisich Mihály c. püspök 1888-ban adja ki az *«Őseink Buzgóságá»-t*, amely a feledésbe ment régi magyar énekek közül is igyekszik sokat új életre támasztani, bár dallam-megfejtései nem mindig helytállók.

Kersch Ferenc esztergomi főszékesegyházi karnagy : *Sursum Corda* (1902). Kiváló szertartáskönyv és népének-gyüjtemény. Sajnos, nem tudott átmenni a közhasználatba.

Ilyen előzmények után jelent meg 1931-ben a *Harmat—Sík*-féle *Szent Vagy, Uram!* ősi és újabb egyházi énekkincsünk tára, orgona- és énekkönyv, amely nagy tudományos és kritikai felkészültséggel, magas művészi ízléssel és a templomi igények iránti gyakorlati érzékkel adja át a jelen kornak összes régebbi gyüjteményeinkből a legszebb és legszükségesebb énekeinket. Kiválasztásuknál, kijavításuknál a főszempont az Egyház előírása volt: a templomban fölcsendülő ének legyen 1. szent, 2. művészi, 3. egyetemes. A Sz. V. U ! elhagyja tehát a silány, idegen vagy világias, cigányos, szentimentális dallamokat, a szövegeket tartalmi és magyar prozódiai szempontból kijavította s a dallamoknak komoly, művészi kíséretet adott.

Egy évtized alatt az orgonakönyv öt kiadást ért el ! Bizonysága annak, hogy az egész ország átvette a multnak zengő áhítatát. A budapesti eucharisztikus világkongresszus és a Boldogasszonyévnek Mária-kongresszusai hangosak az ország egységes énekétől.

Jelen gyüjteményben is ezeket a Sz. V. U ! énekeket adjuk újra közre — a Sz. V. U ! sorszámaival —, megtoldva továbbı olyan dallamokkal, amelyek régi gyüjteményekből még nem jelentek meg, vagy amelyeket a tudományos népdalgyüjtés az élő szájhagyományból mentett meg az elkallódástól a legutolsó időben.

Dr. Werner Alajos

1

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** — *Sík Sándor*

1. A ke - resz - tény - ség - ben hisz - szük, vall - juk
2. Di - cső - ség a menny - ben! Ö - röm, ál - dás

ré - gen, Hogy az Is - ten mi - ne - künk
zeng - jen, Mert az Is - ten ke - gyes volt

Vég - he - tet - len kegyesse - gé - ben I - gér - te a
Es a - zon - nal nagy el - es - tünk - ben Meg - kö - nyörült

Meg - vál - tót Vi - gasz - ta - lás - ke - pen
mi - raj - tunk Pa - ra - di - csom - kert - ben.

Hiszekegyre :

3. Tudjuk, valljuk régen : az idők teljében
Gábor angyal küldeték az Istennek követeképen
S megtestesült az Ige Mária méhében.

Felajánlásra :

4. Isten jóságának, irgalmasságának,
Ki mindenkor kegyelmez a halandók gyarlóságának :
Felajánljuk magunkat jóságos Atyánknak.

Szent, szent-re:

5. Az örök Atyának, egyszülött Fiának,
S a Szentlélek Istennek, árva lelkünk nagy Vigaszának :
Dicséret és dicsőség a Szentháromságnak.

2

Szepesi Imre—Tárkányi Béla

1. Har - ma - toz - zá - tok E - gi ma - ga - sok!
2. Mert az em - be - rek Ott té - vely - ge - nek,

Té - ged vár e - ped - ve A ha - lan - dók
Hol te e - gi fé - nyed Út - ján nem ve -

lel - ke, Jöjj el, é - des Üd - vö - zí - tőnk!
zér - led Ő - ket, é - des Üd - vö - zí - tőnk!

Dicsőitésre :

3. Áldás, dicséret és hála néked :
Mert fényes világunk s legfőbb boldogságunk
Te vagy, édes Üdvözítőnk !

Evangéliumra :

4. A prófétáknak lelkei láttak
Szent jelenésekben s téged békességben
Vártak, édes Üdvözítőnk !
5. Te ember lettél, s új tant hirdettél.
A jövendölések beteljesedének
Rólad, édes Üdvözítőnk !

Hiszekegyre !

6. Hiszünk tebenned, égi szent követ :
Út, igazság, élet hittel vallunk téged
Istenünknek, Üdvözítőnk !

Felajánlásra :

7. Im, az áldozat, melyet bemutat
Szolgád Fölségednek : jöjj el és szenteld meg,
Ó kegyelmes Üdvözítőnk !

8. Nyujtsd malasztodat, hogy ez áldozat
Bánatot gerjesszen bűnös szíveinkben.
Ó, segíts meg, Üdvözítőnk !

Szent, szent-re :

9. Szent az egy Isten három személyben.
Az Atyaistennel és a Szentlélekkel
Szent vagy, édes Üdvözítőnk !

3

Magyar Cantionale (XVII. sz.) – *Magyar Bálint*

1. O be - zá - rult É - de - nünk,
2. Fel - fel - nyö - gött bár i - mánk :
Rossz - ra for-dult kez - de - tünk ! Meg - t a - lál - tuk
„É - gi har-mat, hullj mi-ránk" De bi - lincsben
a ha - lált, Üd-vünk kin-cse zár - ra zárt.
a ke - zek, Mert a lé - lek vét - ke - zett !

Evangéliumra:

3. Elhagyottság éjjelén
Annyi volt csak a remény,
Hogy eljön, ki győzni fog,
És leszünk még boldogok !

Hiszekegyre:

4. Állt a világ szótalan,
Jessze törzse lombtalan ;
S a hit mégis szárnyat ölt :
Jön Krisztus, kit vár a föld!

Felajánlásra:

5. Jön az Úr, a végtelen,
Könyörül az emberen.
Adjuk vissza kincseit,
Legyen övé minden itt !

6. Övé legyen vagyonunk,
Minden, amit adhatunk.
De ha más kell: jaj nekünk,
Nincsen semmi nemesünk !

Szent, szent-re:

7. Lesz nemsoká ! Ara már
A szűz, ki mint napsugár
Oly tisztán szól, hogy : «Igen»,
A Szent-szent-szent megjelen.

4

Túróci Cantionale (XVII. sz.) – *Pakocs Károly*

1. Té-ged vár a né-pek lel-ki sö-tét-sé-ge, Is - ten:
2. A sö-tét-ség té-ve-dé-sét, U-ram,oszlasd széj - jel
Nincs, ki né-künk har-ca-ink-ban se-gí - te - ne itt lenn.
S töltsd be lel-künk Szentegyházad i - gaz i - gé - jé - vel.
Ha szent-sé-ges ar-cod ra-gyog vándor-ú - tunk vé - gén:
Légy a nép-nek fé-nyes-sé - ge, hogy egy-ú-ton jár - jon,
Meg-nyu-gosznak egymás mellett a nem-ze-tek be - kén.
És a két-ség út-vesz-tő - in még-is Rád ta - lál - jon.

Hiszekegyre:

3. Hisszük, Jézus, Rajtad kívül többé nem kell várnunk
Más Megváltót és tanítót. A mi Szentegyházunk

Igazságod csalhatatlan hirdetője, őre,
Amely bizton vezet üdvünk útjain előre.

Felajánlásra :

4. Áldott kenyér s bor színébe jöjj, Uram, közénk le
S tekints szelid kegyes szemmel e szenvedő népre,
Melynek szívét általjárja már a könny s a bánat
És vezeklő keresője lett az éghazának.

5. Örvendezzünk, keresztények, közel van az Isten,
És eléje minden lélek szentül közelítsen
S az angyalok seregének hangján énekelje :
Siess, Uram, jöjj le közénk, kérünk esdekelve.

Szent, szent-re :

6. Ki elveszed tőlünk a bűnt, adj erőt szívünknek,
Hogy ellene-mondjunk a ránk leselkedő bűnnek
És egykoron győzelmesen mehessünk elédbe,
Angyalokkal «Szent, szent, szent vagy !» zenghessük az égbe '

«Testvérek: Tudjátok meg, hogy már itt az óra, hogy felkeljünk az álomból. Most ugyanis az üdvösség közelebb van hozzánk, mint amikor hivők lettünk. Az éjszaka előrehaladt, a nappal pedig elközelgett. Vessük el tehát a sötétség cselekedeteit és öltsük magunkra a világosság fegyvereit.»
(Róm. 13, 11.)

5

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** – *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)**

1. A - ve Ma - ri - a, Is - tennek Any - ja,
2. Má - ri - a, ú - jul Vi - lág ne - ved - ben,

Te - benned vi - rág - zik Vált - sá - gunk a -
A föld ke - rek - sé - ge Meg - é - pül ne -

ranyja. Ál - dá - sod nyelvünk nem un - ja
medben, Mert a nagy Is - ten mé - hed - ben.

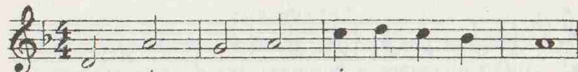
3. Ó drága Jézus, Szűznek gyümölcse,
Teáltalad szűnjék világ rossz erkölcse,
Malasztod szívünk betöltse.

4. Esedezz értünk, Isten Szülője,
Régi magyarságnak te valál őrzője.
Légy minden jónknak szerzője.

5. Ora pro nobis, szép Jézus Anyja,
Szentlélek oltványa benned, lelki bánya,
Oltalmad néped kívánja.

Az ádvent hangulatának legszebb színe a bensőséges és buzgó Mária-tisztelet. A Szűz Anyáé volt legsajátosabban és legforróbban az első ádvent.

6 *Kájoni:* **Csíkesobotfalvi kézirat (XVII. sz.) — Túróci Cantionale (XVII. sz.)**

3. Megmondotta Bálám próféta :
Csillag kél e világra
A Jákobnak nemzetéből, világ javára.

4. Zsoltárokban szent Dávid ajka
Ekkép szólott biztatva :
Székében fog uralkodni királyi magva.

5. Izajás is így jövendöle :
Imé, Jessze gyökere
Vesszőt terem új virágnak nevelésére.

6. A vesszőnek drága virága,
Csillag tiszta világa,
Dávid magva : Máriától jött e világra.

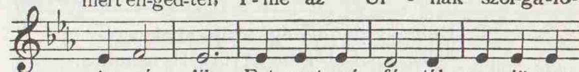
7. Ám arról is megemlékezünk,
Bízó szívvel készülünk :
Eljön újra világ végén, s megítéltetünk.

8. Kérjük azért mindnyájunk Urát,
Lelkünk kegyes Bíráját,
Állítsa majd jobbja felől hívei nyáját.

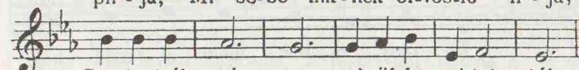
7 *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)**

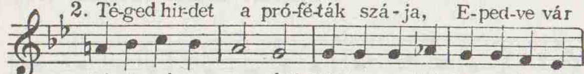
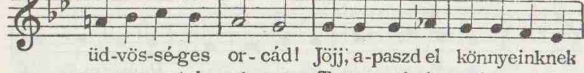

3. Amit elzárt Éva vétke,
Utat ad az üdvösségbe
Szűz Máriának engedelmessége.
Szűz, téged tartunk szent Pátrónánknak,
Téged kiáltunk édes Anyánknak.
Légy orvoslója minden nyavalyánknak.

8 Magyar Cantionale (XVII. sz.) — *Némelh István*

1. Bű-nös né-ped sír-va ki ált Hoz-zád, Ne ta-kard el
2. Té-ged hir-det a pró-fé-ták szá - ja, E-ped-ve vár

üd-vös-sé-ges or- cád! Jöjj, a-paszd el könnyeinknek
a nem-ze-tek vá - gya, Te vagy a kulcs, mely a pok-lot

kút - ját, I - ga-zitsd el üd-vös-sé-günk út - ját.
zár - ja, És a mennyet e - lőt-tünk ki - tár - ja

3. Reménységünk égő csipkebokra,
Nézz a bűntől meggyötrött rabokra.
Ne nyeljen el örök halál torka,
Szabadítónk, j jj megváltásunkra !

9 *Zsasskovszky:* Énektár (1874) — *Simon Jukundián*

1. Éb - redj, em - ber, mély ál - mod - ból,
2. El - kül - dé az Ur an - gya - lát,

Meg - sza - ba - dulsz rab - sa - god - ból. Kö - ze - lít már
Hogy kö-szönt-se Szűz Má - ri - át, Ki - nek tisz - ta,

üd - vös - sé - ged, El - tör - lik már min - den vét - ked.
szűz mé - hé - be A - lá - szállt az ö - rök I - ge.

3. A Szűzhöz így szól az angyal:
Üdvözlégy, teljes malaszttal !
A Szentlélek megárnyékoz,
S áldott méhed gyümölcsöt hoz.

4. Fiad Jézus néven hívod,
Ő váltja meg a világot,
Melyet oly rég tart a Sátán
Fogságban a bűnnek láncán.

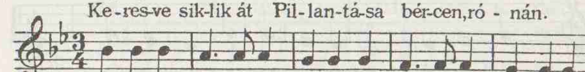
10 Magyar Cantionale (XVII. sz.) — *Mentes Mihály*

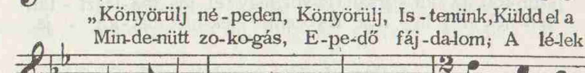
1. Má - ri - a, szűz vi-rág, Je - ru-zsá-lem templomá - ban
2. Hall - ja a bús i-mát A nagy Is-ten é - gi trón - ján.

Hány éjsza-kát sír át Eg-be szálló szent i-má - ban:
Ke-res-ve sik-lik át Pil-lan-tá-sa bér-cen, ró - nán.

„Könyörülj né - peden, Könyörülj, Is - tenünk, Küldd el a
Min-de-nütt zo-ko-gás, E-pe-dő fáj-da-lom; A lé-lek

Mes - si-ást, Küldd el ne - künk. Ó, ne hagyd
vá-gya sír Min-den da - lon. S az ö - rök

né - pe - det A Go-nosz-nak ha-tal-má - ban."
I - ge szól: „A- dós - sá-guk én le - ró - nám."

3. Jaj, a bűn tengere elárad az egész földön.
A szentség Istene hová lépjen, hová jöjjön? !
Mária liliom, szeplőtlen, szűz, fehér.
Jön az Úr, jön a Szent : szívébe tér.
Ó áldott tisztaság ! Nyílik már a lelki börtön.

4. Mária, szűz virág, Isten anyja, liliomszál,
Kér egész nagy világ, értünk most is imádkozzál:
«Könyörülj népeden, könyörülj, Istenünk.
Küldd el szent Fiadat, küldd el nekünk.»
Mária, ha te kérsz, bűnös földre irgalom száll.

11

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

3. Tehozzád küldetett mennyből
Szent Gábor angyal követül,
Istennek rendeléséből.

4. Szentséges Szűz, fiad leszen,
Ki Isten s ember lesz egyben,
És megmaradsz szűzességben.

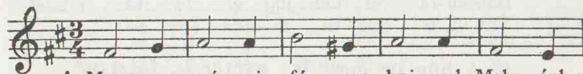
5. Fiad az ég dicsősége,
A bűnösök reménysége
S a megtérők üdvössége.

6. Ó boldogságos Szűzanya,
Kérünk nagy méltóságodra,
Végy minket pártfogásodba !

7. Dicsőség Szentháromságnak,
Dícséret Szűz Máriának,
Üdvözítőnk szent Anyjának !

12

Szegedi: **Cantus Catholici (1674)**

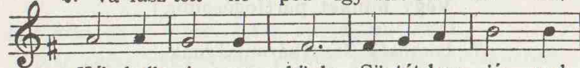

3. Engedelmes értünk voltál,
Angyalszóra hajlottál,
Szolgálója Úristennek,
Szószólója népeknek.

4. Szólj, ó szent Szűz, most is értünk,
Mert Istennek vétettünk.
Benned Isten emberré lett,
S rabságunkból megmentett.

13 *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)** — *Mentes Mihály*

1. Mint for-ró só - haj, El - ha - ló bús jaj
2. Vá-lasz-tott né - ped Így sírt föl Ér - ted,

Kél halk é - ne - künk. Sö-tét-ben já - runk,
Nyög - ve bús i - gát. Ős-szü-lők lel - ke

Haj-nal-ra vá - runk: Jöjj el, Is - te - nünk!
Vár-ta, e - ped - te Is - ten egy Fi - át.

3. A bűn úr most is; gyötör is, foszt is.
Sír a jó feléd:
Mikor jössz végre kitűzni égre
Győzelmed jelét?

4. Jöjj, a bűn éget, jöjj, várunk téged,
Jézus, Istenünk!
Isteni gyermek, ó, hozz kegyelmet,
Hozz békét nekünk!

14 *Náray:* **Lyra Coelestis (1695)**

1. Ó ne-mes, é - kes Li - li -om, é - des,
2. Csu-dák csu - dá - ja, Ge-de - on gyap - ja,

Gyönyö - rü ró - zsa, Má - ri a,
Ki - re szállt ég - nek har-mat - ja,

Ki szent ma - laszt - tal, Mint gyöngyharmat - tal
Ma - laszttal tel - jes, 'Is - ten-nek ked - ves

Ne - vel - tet - tél, ó Má - ri - a.
Vi - rág - szál, Jé - zus szent Any - ja.

Az Is - ten ked - velt S Fi - á - nak ren - delt
Kik hoz-zád men - nek, Min-dent meg-nyer - nek,

Any - já - ul, ó Szűz Má - ri - a.
Va - la-mint szí - vük ki - ván - ja.

3. Áron vesszője: nem vala tője, virággal mégis éledék;
Annak példája Szűz Máriára csodásan, szépen bételék.
Szűzesség drága, nemes virága
S gyümölcse nékünk adaték.

4. Éva gyümölcse, bűnös erkölcse halálra ronta bennünket.
Méhed virága lőn orvossága, gyógyító írja lelkünknek.
Te mennyországba, szép boldogságba
Segítsed bűnös népünket.

> ***«Legyenek égő gyertyák kezeitekben; magatok meg hasonlók olyan emberekhez, kik urukat várják, hogy mihelyt jön és zörget, azonnal megnyissanak neki.»*** **(Luk. 12, 35.) —**
> ***«A lélek és a menyasszony mondják: Jöjj el Uram Jézus.»*** **(Jel. 22, 17.)**

15 *Kovács:* **Énekeskönyv (1842)**

1. Üd - vöz - légy, ó drá - ga Ven - dég,
2. Vi - ga - do - zunk új fé - nyed - nél,

Kit most kül-dött a Ke-gyes-ség, Min - de-nek-nek
Le-bo - ru-lunk szent szí-ved-nél, Szé - nád kö-zé

Al - ko - tó - ja, Em-be-rek-nek Meg-vál-tó - ja.
könnyet öntünk, Ki-csi Jé - zus, így kö-szön - tünk.

Dicsőítésre:

3. Földön már új napvilág van.
«Dicsőség a magasságban!»
Angyal néki ezt kiáltja,
Néma csillag őt imádja.

4. Mi is immár angyalokkal,
Tiszta szívű pásztorokkal
Jászlad előtt áldunk téged.
Ó, adj nekünk békességet!

Evangéliumra:

5. Szűz Mária, vigadozz már,
Karodon ül Csillagod már,
Áldanak a földi népek,
És boldognak hívnak téged.
6. Födve Fiad arcocskája,
De mi hittel nézünk rája.
Add, hogy éltünk nagy óráján
Láthassuk az ég oltárán.

Hiszekegyre:

7. Ó, egeknek ékessége,
Királyoknak dicsősége!
Most az angyalt mi felváltjuk,
Istenünk vagy, azt kiáltjuk.
8. Megismerünk jászolodban,
És imádunk istállódban.
Bár homályba rejteztél is,
Gazdag Isten vagy te mégis.

Felajánlásra:

9. Nem kell mennünk jászolodhoz,
Térdelünk csak oltárodhoz,
Tested-véred mindjárt itt lesz,
Eljössz hozzánk, híveidhez.
10. Eljössz hozzánk, hogy imádjunk,
Áldozatkép felajánljunk,
Hiszen ember értünk lettél,
Kicsi Jézus, drága testvér.

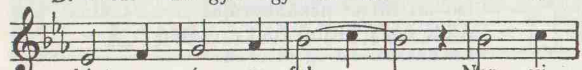
Szent, szent-re:

11. Szent az Isten, szent az Isten!
Énekeljük boldog hitben,
Kisded testben égi Szentség,
Téged dícsér a mindenség.
12. De nagy öröm így dícsérnünk,
Jászolodban nézdegélnünk.
Most az Isten közel hozzánk,
Gyermekszemmel mosolyog ránk.

16 *Kisdi:* Cantus Catholici (1651) — *Sík Sándor*

K: 1. Az an- gyal é - ne - kel, Te-
D: 2. Az an- gyal így da - lol A

kints az ég - re fel: Nap - vi-
fé - nyes ég a - lól: »Is - te-

lá - gos lett az éj, Meg- ha - sadt az
nünk- nek gló - ri - a A meny- nyek- be

ég És a Má - so - dik Sze - mély
fenn!« Vé- le mondja Má - ri - a,

Most a föld-re lép. Mé - zet ont az
Vé - le Bet - le - hem. Mondjunk gló-ri-

ég! Mé - zet ont az ég!
át! Mondjunk gló - ri - át!

Hiszekegyre:

3. Jó pásztoremberek, mind jámbor, nyilt szívek,
Hallják boldog hangjait : «Földön békesség !»
Boldogságot ád a hit, hogyha szíved ép.
Hisszük is szavát, hisszük is szavát.

Felajánlásra:

4. És mennek boldogan, hol Jézus jászla van,
Hozzák tiszta szívüket szép ajándokul.

Mink is hozzuk, jó hívek, várja már az Úr :
Tiszta, hű szívet, tiszta, hű szívet.

Szent, szent-re:

5. Most angyal s pásztorok, ég és föld egybefog :
Mind mi él és mind mi van, Glóriára hív,
Áldja együtt boldogan minden tiszta szív,
Szent, szent, szent az Úr ! Szent, szent, szent az Úr !

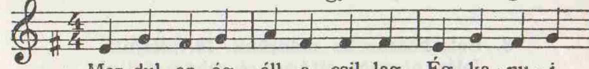
17 *Szegedi:* Cantus Catholici (1674) — *Harsányi Lajos*

1. Az ég - ből szín - méz csör - ge - dez. A
2. Ó pász - to - rok, fi - gyel - je - tek! Új

lég - ben il - lat len - ge - dez.
dalt da - lol an - gyal - se - reg:

Moz-dul az ég, áll a csil- lag, Ég ka - pu - i
Di - cső-ség a nagy Is - ten-nek! Bé - kes-ség a

már ki-nyil-nak. Mes-si - á - sunk szü - le - tik ma.
jó em-ber-nek! Mes-si - á - sunk szü - le - tik ma

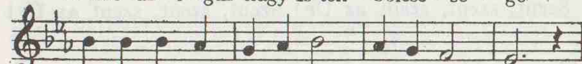
3. Felserkennek a pásztorok, a szívük hangosan dobog.
Viszik nyájuk kis bárányát, jámbor szívük színaranyát,
Kisded Jézus örömére.

4. Én is sietve elmegyek és elviszem a szívemet.
Aranyalma kis Jézusnak, néki adom ajándéknak.
Legyen övé mindörökre !

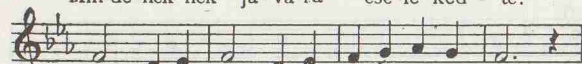
18 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) – *Simon Jukundián*

1. Az i-ge meg-tes-te-sült Ná-zá-ret - ben,
2. Ezt az i - gaz nagy Is-ten bölcse - sé - ge

Kit Má-ri - a szű-zenszült Bet-le-hem - ben.
Min-de-nek-nek ja-vá-ra cse-le-ked - te.

Itt vagyon el -. rejtve ke - nyérszín- ben,
E dolgon an- gyalok cso - dál-koz - nak,

I - mádjuk mindnyá-jan e- gyetem - ben.
Em - be-rek, ál - la'-tok ál-mél-kod - nak.

3. Betlehembe ne menjünk, föltaláljuk
Jelen e szent oltáron, s magasztaljuk.
Mert szívünk ha tiszta és ártatlan,
Kedvesebb az neki, mint az arany.

4. Dicsőség és dícséret az Atyának,
E világra született szent Fiának.
És vele a kegyes Szentléleknek,
Szentháromságban az egy Istennek.

A Boldogságos Szűz bölcsődalába beleszövődött az angyalok karácsonyi éneke.

19 *Bozóki:* Énekeskönyv (1797)

1. A szép szűz Má-ri - a szent Fi - á - nak,
2. A - ludj el, mag-za-tom, na - pom fé - nye,

Im - i - gyen é - ne-kelt kis Jé - zus - nak:
É - le - tem e -gyet-len szép re-mé - nye.

Ö - rö - mest rin - gat - lak, Szi - vem-ből
Ö - rö - mest rin - gat - lak, Szi - vem-ből

ó - hajt - lak, A - ludj, a - ludj.
ó - hajt - lak, A - ludj a - ludj.

3. Aludj el, fiacskám, rózsaszálam,
Aludj el, violám, én zöld ágam.
Örömest ringatlak stb.

4. Barmok közt, jászolban, én gyermekem,
Aludj a szénában, szép kisdedem.
Örömest ringatlak stb.

5. Nem tudom, mit mondjak örömömben,
Hogy téged láthatlak ez életben.
Örömest ringatlak stb.

6. Magamhoz szorítlak, megcsókollak,
Tégedet szívemből úgy imádlak.
Örömest ringatlak stb.

20

Deák: **Énekgyüjtemény (1774)** – *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)**

1. Csor-da-pász-to - rok mi-dőn Bet-le - hem-ben
2. Is-ten an-gya - li jö - vé-nek mel - lé - jük,

Csor-dát ő - riz - nek éj - jel a me - ző - ben,
Nagy fé - le - lem - mel te - lék meg ő szí - vük,

Csor-dát ő - riz - nek éj - jel a me - ző - ben.
Nagy fé - le - lem - mel te - lék meg ő szí - vük.

3. «Örömet mondok, nagy örömet néktek,
|: Mert ma született a ti üdvösségtek. :|

4. Menjetek el csak gyorsan a városba,
|: Ott találjátok Jézust a jászolba'.» :|

5. Elindulának és el is jutának,
|: Szűz Máriának jónapot mondának. :|

6. «Isten titeket hozott Uratokhoz.
|: De nem szólhatok mostan szent Fiamhoz, :|

7. Mert ő aluszik, nyugoszik pólyában,
|: Szénán bágyadoz a hideg jászolban. :|

8. Nem pihen ágyban, sem friss palotában,
|: Hanem jászolban, romlott istállóban. :|

9. «Serkentsd fel Jézust, szent Fiadat, nékünk,
|: Mert mi angyalok igéjére jöttünk. :|

10. Üdvözlégy Jézus, pásztorok Pásztora,
|: Bűnös emberek megváltó szent Ura. :|

11. Kérünk Tégedet, mi Üdvözítőnket,
|: Sok bűneinkért meg ne útálj minket. :|

12. Mária, Te is könyörögj érettünk,
|: Hogy halálunkkor boldogok lehessünk. :|

13. Dicsőség Néked, örök Atyaisten,
|: Te kisded Jézus és Szentlélekisten. :|

21

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** – *Simon Jukundián*

1. Di - cső - ség mennybenaz Is - ten - nek!
2. Bé - kes - ség föl - dön az em - ber - nek!

Di - cső - ség mennyben az Is - ten - nek!
Bé - kes - ség földön az em - ber - nek,

Az angya - li se - re - gek Vi - gan így é - ne - kel - nek.
Kit az i - gaz sze - re - tet A kis Jé - zushoz ve - zet,

Di - cső - ség, di - cső - ség Is - ten - nek.
Bé - kés - ség, bé - kes - ség em - ber - nek.

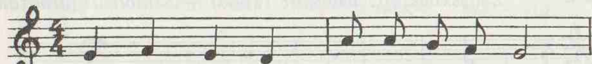
3. Dícsérjük a szent angyalokkal,
Imádjuk a hív pásztorokkal
Az isteni gyermeket, ki minket így szeretett,
Dícsérjük, imádjuk és áldjuk.

4. Kis Jézus ! ne vess meg bennünket,
Hallgasd meg buzgó kérésünket.
Jászolodnál fogadjuk, hogy a vétket elhagyjuk.
Ó Jézus, ne vess meg, hallgass meg.

5. Dicsőség az örök Atyának
És értünk született Fiának,
S mindkettő Szentlelkének, a malaszt kútfejének :
Dicsőség, dicsőség Istennek !

22

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

3. Megtört immár ördög hatalma, a halálnak országa,
Pokloknak, bűnnek birodalma.
Megnyittaték mennyországnak erős kapuja,
Istennek kedve mireánk szálla.
Áronnak vesszeje, stb.

4. Hálát adjunk az Úristennek, Atya-Fiú-Léleknek,
És örvendezzünk a Gyermeknek.
Nagy örömet az angyalok nékünk hirdetnek,
Dícsérik Istent, úgy énekelnek.
Áronnak vesszeje, stb.

> *«Alakuljon bármikép az életem, történjék bármi az életemben, csak az Úr Isten akarata érvényesüljön, és akkor nekem mindig boldognak és megelégedettnek kell lennem.»* (Mozart.)

23

Kapossy: **Egyházi Énekek (1887)** – *Pakocs Károly*

1. Is-tengyermek, kit ir-galmad Közénk le-ho-zott
2. Bár nem látom gyermekar-cod Szent vonása - it,

Angya-lok-nak é-ne-ké-vel Né-ked ál-do - zok,
Hiszem mégis rendü-let-len: Hogy már te vagy itt.

Terjeszd fölém ke-ze-det, Hogy az Is - ten-sze-re-tet
És mo-solygón föl-fo-god Könnyemet, a- mit ho-zok

Töltse el ma szívem, lelkem, Já-szolod tö- vén.
A-ján-dé-kul já-szo-lodnak Trónu-sá-hoz én.

3. Istengyermek, nézd szívemnek forró vágyait:
Boldogságot adni másnak nincs hatalma itt,
Csak Tenéked, Istenem. Ó, ha arcod megjelen
Áldott ostya szent színében, boldog vagyok én.

4. Betlehemi csillagodat ragyogtasd nekem,
Ki e sötét lelki éjben jászlod' keresem!
Add hitemnek fényedet, akkor biztosan megyek
S meg nem állok, míg a trónod el nem érem én.

5. Szentségházad jászolához állok őrnek én,
Hogy ne bántson senki Téged már e földtekén.
Ó ha Téged sértenek, én szívembe rejtelek,
S menedéket adok Néked mindhalálomig.

24

Zsasskovszky: **Énektár (1874)**

1. Já - szo - lod - ban ál - dunk, é - des
2. Vaj - jon mi - vel ér - dem - let - te

Jé - zus - ka, I - gaz pász - tor - ka,
az em - ber, A bű - nös em - ber,

Szűz-a-nyád-dal, Má - ri - á - val min - den - ha.
Hogy é - ret - te ön-ma-ga-dat ál - dozd fel?

3. E végtelen szeretetért imádunk,
Szívből hódolunk.
Igaz szívet, szeretetet áldozunk.

25

Gimes gyüjtemény (1844) – *Szentmihályi:* **Énekeskönyv (1798)**

1. Menny - ből az an - gyal le - jött hoz-zá - tok,
2. Is - ten-nek Fi - a, a - ki szü - le - tett

pász - to - rok, pász - to - rok! Hogy Bet-le-hem-be
já - szol-ban, já - szol-ban, Ő le-szen nék-tek

si - et - ve men-vén, lás - sá - tok, lás - sá - tok.
Üd - vö-zí - tő - tök va - ló - ban, va - ló - ban.

3. Mellette vagyon az édesanyja, Mária, Mária ;
Barmok közt fekszik, jászolban nyugszik szent Fia, szent Fia.

4. El is menének köszöntésére azonnal, azonnal,
Szép ajándékot vivén szívökben magukkal, magukkal.

5. A kis Jézuskát egyenlőképen imádják, imádják,
A nagy Úristent ilyen nagy jóért mind áldják, mind áldják.

26

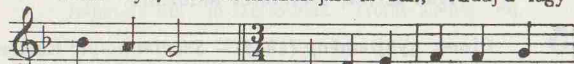
Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** — *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)**

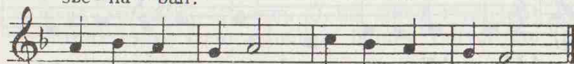
1. Mi- dön a Szűz Mag-za - tát, Sír-do - gá - ló
2. Na-pom é - des, szép fé-nye, Ó é - le-.tem

kis Fi - át El a - kar- ja al - tat- ni, Igy é-ne-kel
remé- nye, A barmoknak jász-lá - ban, Aludj a lágy

ö - ne - ki:
szé - ná - ban. Ó nap-fény, ó é - let,

ó é - des Jé - zus, ó é - des Jé - zus!

3. Ó én édes Gyermekem, téged kíván csak lelkem.
Aludj, édes virágom, gyenge bimbóm, zöld ágom.
Ó napfény, stb.

4. Ó aludj, én Királyom, aludj, édes Magzatom,
Aludj, gyenge gyöngyvirág, amíg enged e világ.
Ó napfény, stb.

5. Akarsz-e más éneket? Hívok pásztorsereget ;
Nem énekel senkisem, mint ezek, oly ékesen.
Ó napfény, stb.

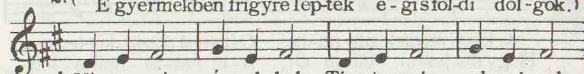
6. Mihelyt kedved megértik, éneküket rákezdik :
Aludj, kisded, ó aludj, jászolkádban csak aludj
Ó napfény, stb.

27

Túróci Cantionale (XVII. sz.)

1. { Mind a vi-lág ör-vendezzen Krisztus szüle - té - sén,
Ki em-ber lett Szűzanyjá-tól an-gyal üdvöz-lé - sén. }
2. { Most az e-gek mézzel folynak, mind a vi-lág bol-dog,
E gyermekben frigyre lép-tek é - gi s föl-di dol-gok. }

1. Víg sza-vú é -nek-kel, Tisz-ta szép el-mé-vel.
2. Is-ten-ség em-ber lett, Já-szol-ban szender-gett.

1. { Ör-ven-dezzünk, ví-ga-dozzunk e na-pon,
Az Úr Jé-zus megje-lent e vi-lá-gon, } Ka-rácsony!
2. { Ör-ven-dezzünk, ví-ga-dozzunk e na-pon,
Lé-lek-zel már, bűnös em-ber, szaba-don, } Ka-rácsony!

1. Ka-rácsony! Szűz Má-ri - a szül-te nékünk e na-pon,
2. Ka-rácsony! Megnyilt néked a mennyország e na-pon,

Ka - rá-csony! Ka - rá-csony! Ví - ga - doz-zunk,
Ka - rá-csony! Ka - rá-csony! Ví - ga - doz-zunk,

ör - ven-dez-zünk, é - ne-kel-jünk, tap-sol - junk!
ör - ven-dez-zünk, é - ne-kel-jünk, tap-sol - junk!

28

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** — *Sík Sándor*

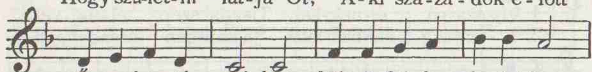
1. Nagy ö-röm-nap ez nékünk Is-ten kegyel - mé-ből.
2. Is-ten Fi - a tá-madott tisz-ta szűz le - ány-tul,

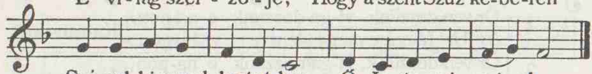
Ma szü-le-tett Krisztusunk tisz-ta Szűz mé - hé - ből.
Li - li - o-mon ró-zsaszál! A ter-mé-szet á - mul.

A kis Gyermek oly ne-mes, O-lyan é -kes, kel-le-mes
Hogy szü-let-ni lát-ja Őt, A-ki szá-za - dok e - lőtt

Ő em-ber-sé - gé -ben, Még-is fel-fog - ha-tat-lan,
E vi-lág szer - ző - je, Hogy a szent Szűz ke-be-lén

Szó-val ki-mond-ha-tat-lan Ő Is-ten-sé - gé - ben.
Táp lál-gat-ja szent te-jén Azt, ki Te-rem - tő - je

3. Mint az üveg nem törik, napsugár ha járja,
Sértetlen maradt a Szűz, őt hozván világra.
Ó boldog a szent Szülő, kinek teste volt a tő,
Mely Krisztust termette!
Kinek áldott kebelét, tisztaságos szent tejét
Jézus úgy szerette.

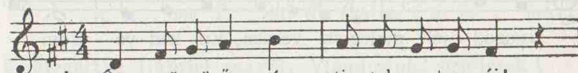
4. Itt az Anya a leány, a Gyermek az atyja,
Ember lett az Isten itt! Föl ezt ki foghatja?
Szolga lett és mégis úr, itt van gyámoltalanul,
Mégis: el nem éred!
Messze, mégis itt jelen, kettős itt a rejtelem,
Ésszel föl nem éred!

5. Sötétségben születik, ki a napfényt gyujtja,
Istállóban rejtezik, ki a földet tartja.
Rejtik pólyák, szalagok, azt, aki a csillagok
Ezrét égre szórja,
Sírdogál és nyöszörög, ki az égen mennydörög
S a villámot szórja.

6. Krisztus, kinek kegyelme minden embert táplál,
Ki a szent Szűz kebelén értünk földre szálltál,
Hittel kérünk, légy kegyes, bűneinkért meg ne vess,
Ne taszíts a mélybe.
Üdvözítő Istenünk, halálunkkor légy velünk,
S hívj magadhoz égbe.

29

Gímesi gyüjtemény (1844) — *Czikéné Lovich Ilona*

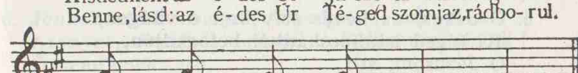
1. Ó gyönyörű - szép, ti - tok-za- tos éj!
1. Ó fogyhatat - lan cso-dá - la - tos ér!

Ég - szemű gyermek, csöpp rózsa - le - vél.
Hó - pehely os - tya, csöpp búza - ke - nyér.

Kisdedként az é - des Úr Já-szo - lá - ban megsimul
Benne, lásd: az é - des Úr Té-ged szomjaz, rádbo - rul.

Szent ka - rá - csony éj jel!
Egy vi - lág - gal ér fel.

Ó Jé- zus, szűzen szüle - tett szép rózsa - szál,
Ó Jé - zus, mennyei vendég, én-ná-lam szállj!

Kit lel-kem hideg já-szolban, szalmán ta - lál.
Vét-kem-től, rútsá-ga-im-tól ne ir - tóz - zál!

Ó Jé - zu - som, szent Je- gye - sem,

Nyugod - jál meleg szí- vemen, En ked- ve - sem.

3. **Ó Jézus, ha már szállottál istállóba,**
Szívünket fektesd magadhoz a jászolba.
Ó Jézusom, stb.

4. **Ó Jézus, drága teremtő, én Istenem,**
Mért jöttél ily nagy ínségre keservesen?
Ó Jézusom, stb.

5. **Ó Jézus, hogy miránk szálljon mennyei kincs,**
Azért, ó drága királyom, most semmid sincs.
Ó Jézusom, stb.

6. **Ó Jézus, de kevés szív van e világon,**
Ki téged istállócskádból befogadjon,
Ó Jézusom, stb.

7. **Ah, kérlek, siess énhozzám, királyocskám!**
Szívemben vessed ágyadat, virágocskám.
Ó Jézusom, stb.

1. Ö-rülj, te bol-dog Bet - le-hem! Vi - gad- ja-tok, ö -
2. Az ö - rök - ké va - ló I - ge, Vi - gad -ja-tok, ö -

rül - je - tek! A ki-vánt Kis-ded meg-je - lent, } A
rül - je - tek! Ember for - má - ba öl - tö - ze.

Krisz-tus ve-le - tek! Ör-vend-je - nek jö-

ve-té - nek E - gyütt if - jak meg a vé - nek

3. **Megértve Gábriel szavát, Vígadjatok, örüljetek!**
A Szűz fogadta szent Fiát. A Krisztus veletek!
Örvendjenek, stb.

4. **Hitvány jászolban sírdogál, Vígadjatok, örüljetek!**
Aki a mindenen király. A Krisztus veletek!
Örvendjenek, stb.

5. **Megismeri ökör, szamár, Vígadjatok, örüljetek!**
Hogy ez a kisded a király. A Krisztus veletek!
Örvendjenek, stb.

6. **Jönnek kelet királyai, Vígadjatok, örüljetek!**
Aranyat, tömjént hordani. A Krisztus veletek!
Örvendjenek, stb.

7. **A házba lépnek együtt ők, Vígadjatok, örüljetek!**
Hódolnak új urok előtt. A Krisztus veletek!
Örvendjenek, stb.

8. Megüljük áldott ünnepét, Vigadjatok, örüljetek!
És áldjuk Isten szent nevét. A Krisztus veletek!
Örvendjenek, stb.

32

Zsasskovszky: Énektár (1855) — *Tárkányi Béla*

Pász - to - rok,pász - to - rok ör - vendez - ve
An - gya - lok szó - za - ta minket is hív,

Si - et-nek Jé - zus-hoz Bet - le - hem - be;
Ért - se meg ezt te - hát minden hű szív;

Kö - szön-tést mon - da - nak a kis - ded - nek,
A kis-ded Jé - zus-kát mi is áld - juk,

Ki vált-sá - got ho-zott az em - ber - nek.
Mint a hív pász - to - rok, ma - gasztal - juk.

3. Üdvözlégy, kis Jézus! reménységünk,
Aki ma váltságot hoztál nékünk.
Meghoztad az igaz hit világát,
Megnyitád szent Atyád mennyországát.

4. Dicsőség, imádás az Atyának,
Érettünk született szent Fiának,
És a vígasztaló Szentléleknek,
Szentháromságban az egy Istennek.

«Az angyalok kara fönt s a pásztoroké lent énekelte az első karácsonyi zsolozsmát.» (Prohászka.)

33

Magyar Cantionale (XVII. sz.)

1. Szép vi-o - lács - ka, Ked-ves ró - zsács-ka, Sze-rel-mes
2. Já-szolban lát - lak, Szi-vemben vár - lak, Ó drá-ga

kis-ded, szép Jé-zus - ka, Ki most szü - let - tél,
kis-ded, szép Jé - zu - som. Fogadd el szí - vem,

Em-ber-ré let - tél, Mi - nékünk ö - rö-met szer-zet -
Sze-ret-lek hí - ven, Szűz á - gon vi - rág-zott Krisztu -

tél, Ké-rünk, ví-gasztald né-pün - ket, Té - rítsd
som. Jász - lad szé - ná - ja, szal-má - ja, Szí - vem

ma-gad-hoz lel-kün - ket, I - gazítsd szí - ved-hez
jó me - leg ta - nyá - ja, Szép kisded, sze - rel-mes

szí - vün - ket, I - gazítsd szí-ved-hez szí-vün - ket.
Jé - zu - som, Szép kisded, sze-rel-mes Jé-zu - som.

3. Áldott Teremtőm, szent Üdvözítőm,
Ó drága kisded, szép Jézusom!
Nincs e világon, ki befogadjon,
Szűz ágon virágzott Krisztusom.

Jöjj el lelkemnek ölébe,
Zárkozz el szívem mélyébe,
Szép kisded, szerelmes Jézusom,
Szép kisded, szerelmes Jézusom.

34

Kisdi: Cantus Catholici (1651) — *Sík Sándor*

1. Szül-te a Szűz szent Fiát! Örvendez - zünk!
2. A pró-fé-ták meg-í-rák: Örvendez - zünk!

Li-li-o-mot rózsa-ág! Lelkendez - zünk!
Csodát lá-tott a vi-lág, Lelkendez - zünk!

Kis-ded, a-tya nél-kül, Né-ki szü-net

nél-kül Gló-ri-át zen-ge-dez - zünk!

3. Isten itt magára vett, Örvendezzünk!
Emberi természetet, Lelkendezzünk!

4. Góliát meggyőzetett, Örvendezzünk!
Nyert az ember életet, Lelkendezzünk!

35

Magyar Cantionale (XVII. sz.) — *Szegedi:* Cantus Catholici (1674)

1. Szűz Má-ri-a e vi-lág-ra né-künk
2. Az an-gya-lok Jé-zus szü-le-té-sén

szent Fi-át ho-zá, A já-szol-ban
áld-va zen-ge-nek, A pász-to-rok

fek-szik, ki a meny-nyet s föl-det al-ko-tá.
a mennye-i fény-re hoz-zá si-et-nek;

Mely vég-te-len ke-gye-lem Tő-led, ó Is-te-nem!
Ö-röm-re éb-re-dé-nek Min-den te-remt-mé-nyek,

Hogy így sze-ret-ted Az em-be-re-ket.
Mind Öt i-mád-ják És ma-gasz-tal-ják.

3. Azért mi is, halandó emberek, Jézust dícsérjük,
Dicsőséges születésenapját vígan szenteljük.
Az Atya Úristennek, oly nagy kegyelmesnek,
Hálákat adjunk, szívből vigadjunk.

4. Aki hozzánk irgalmasságából szent Fiát küldé,
Hogy a bűnbe esett embereket üdvözítené:
Megjelent a Megváltó, világszabadító,
Kegyes királyunk, édes Jézusunk.

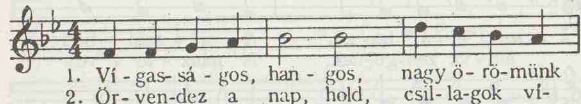
5. Ó te kegyes régi szent Pátrónánk, kincs hordozója,
E világnak te vagy esedező oltalmazója.

Kit tápláltál tejeddel, annak kéréseddel
Ügyünk ajánljad, értünk imádjad.

6. Légyen hála a nagy Úristennek, Üdvözítőnek;
Szentléleknek, boldogságos szent Szűz nagy jegyesének.
A Szűz könyörgésével, maradjunk békével
Isten kedvében, szent szerelmében.

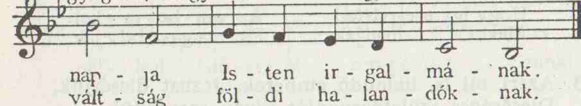
36

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

3. Ádám, Éva egykor ízlelék az almát,
Megízleltük értük a bűnnek siralmát,
Míg e nap minekünk megmutatta Jézus mennyei [irgalmát.
4. Fénylik az új csillag, angyalok röpdösnek,
Ékes dícséretet mondanak Istennek,
Békesség örömét, örök üdvösséget a jó embereknek.
5. Azért mi is néki mindnyájan örvendjünk,
Született Krisztusnak vígan énekeljünk,
És az angyalokkal és a pásztorokkal glóriát hirdessünk.

37

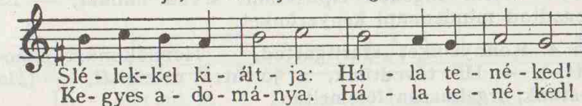
Kovács: **Énekeskönyv (1842)** – *Tárkányi Béla*

3. Ah, de mi jóvoltoddal sokszor visszaéltünk, — Elhagytunk és a bűnnek ösvényére tértünk. — De te minket, jó Pásztor, az örök életre — Óhajtottál megnyerni s kerestél szeretve. — Hála tenéked!

4. Hívásodat követvén, jobbulást igérünk, — Hogy ebben az új évben csak tenéked élünk. — Segíts meg szándékunkban, hogy azt megtarthassuk, — S életesténk ha eljő, nyugodtan mondhassuk: — Hála tenéked!

38

Magyar Cantionale (XVII. sz.) — *Tordai Ányos*

3. A mezőket te ruházod, — Ég madarát te táplálod; — Nem engedtél elpusztulni árván minket, — És megadtad mindennapi kenyerünket.

4. Könnyeinket szárítgattad, — Homlokunkat símogattad, — Ha tévedtünk, a jó útra rátereltél, — Ha elestünk, irgalmasan fölemeltél.

5. Hálásan hát megfogadjuk, — Törvényedet el nem hagyjuk, — Új esztendő minden napján légy mellettünk, — Hogy a bűnnek szeplője se érje lelkünk.

6. S ha majd eljön a végóra, — Ajkunk nyílik búcsúszóra, — Hozzád vigye lelkünket az őrzőangyal, — Hol nincsen nap, nincsen éj, csak örök hajnal.

39

Kovács: **Énekeskönyv (1842)**

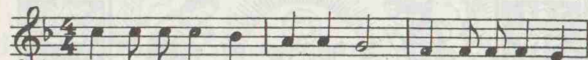

3. E napon ontod az első csepp vért,
Mit a jó Isten váltságul ígért.
Új esztendőben, stb.

4. Hogyha megtartasz még több időre,
Virradjunk boldog, szebb jövendőre.
Új esztendőben, stb.

40

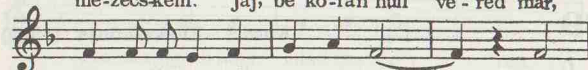
Szegedi: **Cantus Catholici (1674)** – *Sík Sándor*

1. Kél a ma-gas-ból tisz - ta fény Föld-re az új év
2. Ó ki-csi Jé - zus, é - des-kém Mennye-i csor-gó

kez - de - tén. A ki-csi Jé - zus köz-tünk él,
mé-zecs-kém. Jaj, be ko-rán hull vé - red már,

Sont - ja ma vé - rét vét-künk- ért. Hát
Szí - vem, ó Jé - zus, ér - ted fáj.

vi - ga dozzunk mindnyájan. Áldjuk a Jé-zust Anyjá-val,

És esedezzük tér-den őt, Áld-ja meg ezt az esztendőt!

3. Szép piros véred csordulván, rajtad a név már Jézuskám :
Jézus, ó boldog édes név! Benne az üdv és békesség.
Hát vigadozzunk, stb.

4. Három-egy Isten áldva légy, győzelem, áldás mind tiéd.
Áldjuk a Jézus szent nevét, amely a Sátánt zúzza szét.
Hát vigadozzunk, stb.

41

Magyar Cantionale (XVII. sz.) – *Bozóki:* **Énekeskönyv (1797)**

1. Ó szép Jé - zus! Ez új esz-ten- dő - ben
2. Ó szép Jé - zus! Drága szent neve - dért

Légy hí - ve - id - ben. Ó Má - ri - a!
Kelj föl né - pe - dért. Ó Má - ri - a!

E - se-dez-zél ér - tünk, É - des re-ményünk!
Tekints hí - ve - id - re Te szent Fi - a - dért,

Hogy ez új eszten-dő-ben Minden ü-gye- ink - ben
Hogy ez új eszten- dő-ben Minden ü-gye- ink - ben

Le - hes - sünk Jé - zus Drága ked-vé - ben.
Le - hes - sünk Jé - zus Drága ked-vé - ben.

3. Ó szép Jézus ! Tartsd meg híveidet, mint tieidet.
Ó Mária ! Jézusnak szent Anyja ! Országunk tornya !
Adjad, kérünk, hogy ebben az új esztendőben
Lehessünk épek testben, lélekben.

> *«Minden változandóság közepette meg akarok nyugodni és csak a Te változhatatlan jóságodba, ó Istenem, akarom minden bizalmamat helyezni.»* (Beethoven.)

42

Kájoni-kódex (1634—71) — *Mentes Mihály*

1. É - gi la - ko - má - ra Ké-szül-jünk, hi - vek,
2. Föl - sé-ges Úr - is - ten, E - léd tér - de - lünk.

Az ö - röm Ki - rá - lya Már e - lénk si - et.
Em-ber, an-gyal: min - den Di-csér, áld ve - lünk.

Meg-gyó-gyul-nak gon-dok, se-bek, És az Úr - nak
Mert ha - tal - mas a Te ka - rod: A víz bor - rá,

bé - kélt szív-vel Mon-dunk víg é - ne - ket.
a bor vér - ré Vá - lik, ha a - ka - rod.

Evangéliumra:

3. Kánai menyegzőn a Szűz Anya szól
Szent Fiához esdőn: «Elfogyott a bor.»
Hat kővedret megtöltenek. Jézus szól. A víz borrá lesz.
És ujjong a sereg.

Hiszekegyre:

4. Hiszünk az Atyában: ő a hatalom.
Hiszünk egy Fiában: ő az irgalom.

Vigasztaló Szentlélekben, gondviselő, csodatevő
Áldott egy Istenben.

Felajánlásra:

5. Fehér ostya és bor az áldozatunk,
Atyánk, magunkéból csak ezt adhatunk,
Harmatozd rá malasztodat s Krisztus teste, Krisztus vére
Lesz a szent áldozat.

Szent, szent-re:

6. Szent, szent, szent vagy: csengje vígan énekünk.
Szent, szent, szent vagy: zengje egész életünk.
Jézus hív, hogy éljünk Vele: ő a szívünk örömbora,
Lelkünk szent kenyere.

43

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** — *Tárkányi Béla*

1. Az is - te - ni gyer - me - ket, Ki ma ki - je -
2. A zsi - dók őt ül - dö - zék, A bölcsek meg -

len - te - tett A há - rom szent bölcs e - lőtt,
tisz - te - lék A - rany, töm - jén, mir - há - val,

Dicsérjük és áld-juk őt. }
S a szív i - má - dá - sá - val. } Szép jel és szép csil-lag,

Szép na-punk tá-madt, Szép na-punk tá-madt.

3. Szent hitünknek csillaga minekünk is jelt ada,
Hogy megjelent királyunk, kit epedve úgy vártunk.
Szép jel, stb.

4. Hit, remény és szeretet, mely tőle nyer életet : Ez a hármas áldozat, melyet szívünk neki ad. Szép jel, stb.

5. Isten-ember, nagy király ! előtted ím néped áll, Kérvén szent malasztodat, hogy áldja jóvoltodat. Szép jel, stb.

44

Szegedi: **Cantus Catholici (1674)** – *Sík Sándor*

1. Fé - nyes - sé - gén e ma - i nap - nak
2. Ült a föl - dön ke - se - rű ho - mály,

É - neket mondjunk a-mi U-runk-nak.
Négy-e-zer é - vig úr volt a ha - lál. } Uj eszten-dő ben

mi ví-gad-junk, Víz -kereszt nap-ján há-lát ad-junk.

3. S csillag gyulladt a komor egen, — Mennyei fénynyel messze keleten. Új esztendőben, stb.
4. Nézvén nézte három bölcs király : — Gáspár és Menyhért, öreg Boldizsár. Új esztendőben, stb.
5. «Csillag támad Izrael felől !» — Bálám próféta szólott e felől ! Új esztendőben, stb.
6. «Izraelben király született ! — Menjünk imádni a szent kisdedet !» — Új esztendőben, stb.
7. Mennek, mennek a csillag után, — Gyermeki hittel megy a karaván. Új esztendőben, stb.
8. Három szent bölcs hozza a szívét, — Hozza a váró nemzetek hitét. Új esztendőben, stb.
9. Áll a csillag egy kis ház fölött, — S ők leborulnak a Kisded előtt. Új esztendőben, stb.

10. Hoznak tömjént, mirrha-kenetet — Aranyat, s hozzá aranyszívüket. Új esztendőben, stb.
11. Szívünk hozzak mi is ma, hívek, — Gyermeki szívet, színarany hitet ! — Új esztendőben, stb.
12. Tömjénmódra száll fel énekünk, — Csorduló mirrha szent szeretetünk. Új esztendőben, stb.

45

Szepesi: **Áhítat Gyakorlatai (1857)** – *Sík Sándor*

1. Já - nos áll a part fe - lett, Vé - le hi - vő
2. Já - nos uj - jal rá - mu-tat. Ké-szit né - ki

nagy se-reg. S í - me Jé - zus lép o - da,
tört u - tat, „Ím a Bá - rány, ím a - ki

Mint a haj - nal csil - la - ga.
Bű - ne - in - ket el - ve - szi." } Nincs ho-mály,

itt a nap, Min - den új fényt kap.

3. És az Úr a vízbe lép bűnös ember másakép És meghajtva szent fejét, kéri a kereszt jelét. Nincs homály, stb.
4. Ámul a Keresztelő, ám Urának enged ő És a Krisztus szent jelül a Jordánban megmerül. Nincs homály, stb.
5. Áhítattal néz a nép, s kettényílik a nagy ég. Száll a Lélek, szent galamb, s a magasból kél a hang. Nincs homály, stb.

6. «Im, szerelmes egy fiam! Minden kedvem benne van.
Hallgassátok mindig őt!» Isten, erre adj erőt!
Nincs homály stb,

46

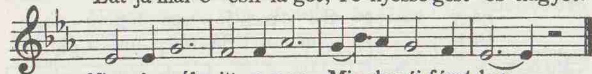
Szepesi : **Áhítat Gyakorlatai (1857)** – *Szepesi Imre*

1. Im, az é - gen fel-tü-nik, Fé-nye melynek nem szünik,
2. Há-rom bölcs, je-les ki-rály, A - ki ré-gen jel - re vár,

Já-kob üd-vös csil-la-ga, A va-ló fény- ár ma-ga.
Lát-ja már e csil-la-got, Fé-nyessé-gest és nagyot.

Nincs homály, itt a nap, Min-den új fényt kap.

3. És a csillagfény nyomán járnak egy nagy Úr után:
Betlehemben föllelik, buzgalommal tisztelik.
Nincs homály, stb.

4. És arany ajándokot, mirrha- s tömjén-illatot
Hódolattal nyujtanak annak, akit áldanak.
Nincs homály, stb.

5. Régi törvény vak ködét új világ oszlatja szét.
Tört reménység éjjelén fölragyog ma új remény.
Nincs homály, stb.

6. Ó te boldog, szép remény, melyre int az égi fény,
Véled már a szív tele, csüggedésnek nincs helye.
Nincs homály, stb.

47

Bozóki : **Énekeskönyv (1797)** – *Harsányi Lajos*

1. Vi-o - la-szín gyász-ru - há-ba öl - tö - zik fel
2. Di-cső-sé-ged zen - ge-dez-ték a föld - re szállt

a lelkünk. Ol-tá-rodnak zsá-mo-lyá-nál bűn-bá-nó-an
an-gya-lok, A-mi-kor a bű-nös föl-det át - ö -lel-te

tér - de-lünk. Szent Fi - ad - nak ér-tünk hul-lott
szent ka - rod. Ő, űz - zed ki lel-künk-ből a

drá-ga - lá-tos szent vé-re, Jámbor a-tyák in-tel-me,
nagy-ra -vágyás szel -le-mét, És e-zen-túl mindenek:

szent {misszionk / be-szédek} kegyelme Vál-jék lelkünk üd-vé-re.
tűz, víz, ég, föld, ten-ge-rek Zengjék Is-ten szent nevét.

Evangéliumra :

3. Drága Jézus, égből hoztad szent vallásunk tanait.
Égi, földi sorsunk felől szent Bibliád megtanít.

Jámbor atyák tanítása szívünkben most megfogan.
Ha az ég bár béborul, élünk aztán jámborul,
Hitünk szerint boldogan.

Hiszekegyre :

4. Tudjuk, hogy a hit kegyelmét Isten adja minekünk.
Hit nélkül a kárhozatnak mélységében van helyünk.
Add, Urunk, hogy {szent missziónk / e szent óra} felélessze hitünket.
Hitünk legyen a szikla, mellette szálljunk síkra
S égbe vigye lelkünket.

Felajánlásra :

5. Tested, véred feláldoztad érettünk a kereszten,
Omló véred bűneinktől hogy tisztára feresszen.
Megtisztítjuk most szívünket, elhagyjuk a bűnöket.
És íme, felajánljuk, feléd lobog a lángjuk,
Fogadd el a szívünket.

Szent, szent-re :

6. Harsanjon fel ajkunkon a «háromszor Szent» dallama.
Fellángol e szent napokban üdvösségünk hajnala.
Már ezentúl angyalokkal egyesül az énekünk,
Kereszted átkaroljuk, újult szívvel daloljuk :
Szent vagy, szent vagy, Istenünk !

48

Náray: **Lyra Coelestis (1695)** — *Sík Sándor*

1. Is-ten áld-jon, tün-de já-ték, Te vi-lá-gi é-let.
2. Tisz-ta méz-zel csa-lo-gat-tál, Úgy esengtem ér-te!

Ti-ed vol-tam: megtagadlak, És lelkem-nek é-lek.
E-pe volt a po-ha-radban, Mi-kor aj-kam ér-te.

Ser-le-ged-ben telt a ked-vem És a föl-di kin-csen,
Csalfa hír-rel hi-te-get-tél, I-gértél nagy-sá-got.

Meg-iz-lel-tem s megtanul-tam, Hogy i-gaz jód nin-csen.
Hi-ú-sá-gok hi-ú-sá-ga! Már szememmel lá-tok.

3. Szívem immár magasabbra, igazabbra éhez :
Szállni vágy a gyönyörűség örök kútfejéhez.
Már előttem Isten arca s ama boldog Ország.
Már ezentúl annak élek. Világ, Isten hozzád !

49

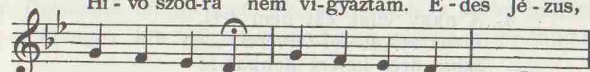
Kovács: **Énekeskönyv (1842)** — *Székely László*

1. Ár-va, bű-nös lel-kem resz-ket.
2. Ti-los, go-nosz ú-ton jár-tam,

Át-ka-rol-ja szent ke-resz-ted. É-des Jé-zus,
Hí-vó szód-ra nem vi-gyáztam. E-des Jé-zus,

szi-ved ér-tem Meny-nyi vért vesz-tett!
Gol-go-tá-ig Jár-tál u-tá-nam.

3. Tévedt bárány, gyönge, hűtlen : bűn árjában elmerültem.
Égi pásztor, szent szívednek sokba kerültem.

4. Bűnöm szennyét úgy utálom, karjaim csak feléd tárom.
Jöjj el, édes, könyörülj meg rossz báránykádon.

5. Szent öledre síró lélek : karjaidba visszatérek.
Ott maradok, néked élek, amig csak élek.

6. Jézus, édes jó szerelmem, mily jó nálad megpihennem !
Engedd szíved szent irgalmát örökre zengnem.

3. Itt megenyhül, aki szenved.
Aki fáradt, megpihenhet.
Igy szól Jézus a szívéhez :
Én vagyok az örök élet.

4. A nagy világ ezt nem érti,
Jézus szívét föl-fölvérzi.
Szíve üres kéjért dobban :
Szeressük mi annál jobban.

5. Édes Jézus, ó ne fájjon
Az a sok bűn a világon.
S ha a sok bűn rosszul esnék,
Tekintsd szívünk hű szerelmét.

«A halál képe már nemcsak nem félelmetes előttem, hanem nagyon sok vigasztaló és megnyugtató van benne számomra . . . Sohasem fekszem le anélkül, hogy meg ne gondolnám: holnap — bármennyire is fiatal vagyok, — talán már nem leszek itt.» (Mozart)

3. Hamvazkodjál, szegény ember, viseld sorsod türelemmel:
Hamu hull a gyötrelemre s irgalom a hű szívekre.

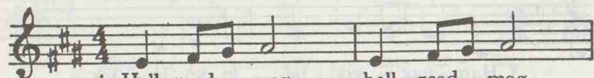
4. Örömeink mind elmúlnak, könnyeink is porba hullnak.
Boldogok, kik megjavulnak, hamu szaván megindulnak.

5. Ó, ki tested meggyötörted s a Golgotán összetörted :
Adj nekünk is töredelmet, testünk ellen győzedelmet.

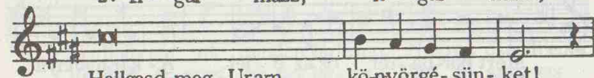
6. S ha majd egyszer sírba szálltunk, testünk szerint porrá váltunk :
Őrizd porló csontjainkat s hamvainknak adj nyugalmat.

7. Kik testünket megtagadtuk, add, hogy egyszer visszakapjuk,
S átszellemült dicsőségben szerethessünk fönt az égben !

52 *Kovács:* Énekeskönyv (1842) — *Kersch:* Sursum Corda)1902)

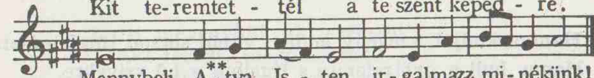
1. Hall-gasd meg, hall-gasd meg,
2. Ir - gal - mazz, ir - gal - mazz,

Hallgasd meg, Uram, kö-nyörgé-sün-ket!
Irgalmazz, Uram, a te né-ped-nek!

En - gedj mi-né - künk * ter-mé-keny i - dő - ket.
is- te - ni ke-gyel - met.
Kit te-remtet - tél a te szent képed - re.

Mennybeli A**-tya Is - ten, ir-galmazz mi-nékünk!
Megváltó Fi - ú Is - ten, ir-galmazz mi-nékünk!

3. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Kit megváltottál a te szent véreddel.
Szentlélek Úristen, irgalmazz minékünk !

4. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Kit megszenteltél te szent kegyelmeddel.
Szentháromság egy Isten, irgalmazz minékünk !

5. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Kit meg is őriz szent gondviselésed,
Jézus, az élő Isten fia, irgalmazz minékünk !

6. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Ne haragudjál mireánk örökké.
Jézus, az Atyának fényessége, irgalmazz minékünk !

* Búzaszentelő-körmeneten a «termékeny időket», máskor pedig az «isteni kegyelmet» éneklendő.

7. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Engedj minékünk az imához kedvet.
Jézus, az örök világosságnak fényessége, irgalmazz minékünk !

8. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Bocsásd meg nékünk minden bűneinket.
Jézus, a dicsőség királya, irgalmazz minékünk !

9. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Engedd, betöltsük a te szent törvényed.
Jézus, az igazságosság napja, irgalmazz minékünk !

10. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
A kísértettől óvd meg a lelkünket.
Jézus, a boldogságos szűz Máriának Fia, irgalmazz minékünk !

11. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Adj szent malasztot kerülni a vétket.
Szeretetreméltó Jézus, irgalmazz minékünk !

12. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Adj hiveidnek lelki békességet.
Csodálatos Jézus, irgalmazz minékünk !

13. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
A mennyországba vezérelj bennünket.
Jézus, erős Isten, irgalmazz minékünk !

14. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Engedj minékünk jótékony esőket,
Jézus, a jövő élet Atyja, irgalmazz minékünk !

15. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek !
Engedj minékünk szép tiszta időket.
Jézus, a nagy tanács Angyala, irgalmazz minékünk !

16. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek!
Égi háborútól óvd meg híveidet.
Leghatalmasabb Jézus, irgalmazz minékünk!

17. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek!
A jégesőtől mentsd meg földeinket.
Legtürelmesebb Jézus, irgalmazz minékünk!

18. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek
Termékenységgel áldd meg szőleinket.
Legengedelmesebb Jézus, irgalmazz minékünk!

19. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek!
A tűzveszélytől mentsd meg helységünket.
Szelíd és alázatos szívű Jézus, irgalmazz minékünk!

20. Irgalmazz, irgalmazz, irgalmazz, Uram, a te népednek!
Minden veszélytől mentsd meg értékünket.
Jézus, a szűzesség kedvelője, irgalmazz minékünk!

53

Kersch: **Sursum Corda (1902)** — *Illyés:* **Sóltári Énekek (1693)**

1. Kö-nyörülj Is - te - nem én bűnös lel - ke-
2. To- váb-ba mo - so - gasd bűnöktől lel - ke-

men, Szá- na-kozz im - má - ron szo-mo-rú
met. Tisztítsd meg, gyógyítsd meg se - bek-től

szí- ve- men, Ha - ra - god - nak mennykö-
szí- ve - met. Bű- ne - i - met meg-val-

vét, é - les, he-gyes tő - rét, Vedd vissza
lom, nyilván ta- pasz- ta - lom: Mi - at-tok

vét - ke - im bünte - tő vesz- sző - jét.
nem le - het nyugságom, víg - sá - gom.

3. Vétkeim lelkemet mint kígyók, úgy marják,
Mint éles tövisek, szívemet átjárják:
Hová fussak színedtől, fegyveres kezedtől?
Félek és rettegek nagy ítéletedtől.

4. Istenem! egyedül ellened vétettem,
Előtted ellened gonoszt cselekedtem;
Kegyelmes Úristenem! mi hasznod vesztemen?
Irgalmazz s könyörülj én bűnös lelkemen.

5. El ne vess engemet isteni színedtől,
Meg ne fossz, könyörgök, a Te szent lelkedtől.
Tiszta szívet énbennem teremts, én Istenem!
Ne tartsd fönn már tovább haragod ellenem.

6. Szabadíts ki immár a halál torkából,
Ments ki már bűneim kemény rabságából,
Hogy csak Néked élhessek, hozzád siethessek,
Téged magasztalván, benned örvendhessek.

7. Nyisd meg, ó, ajkamat szent dícséretedre,
Ébreszd föl szívemet hő szeretetedre,
Csak Téged akarjalak, Téged óhajtsalak,
Téged szeresselek, Téged kiáltsalak.

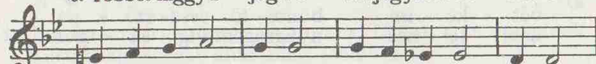
8. Tudom, hogy bűnbánó szíveket látogatsz
És kiket ostorral gyakorta sujtogatsz,
Azok Néked kedvesek, jóra érdemesek,
Add, Uram Istenem! közülök lehessek.

54

Illyés: **Halottas Énekek (1693)** –
Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

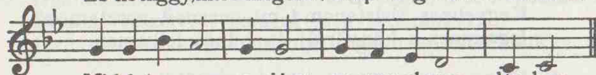
1. Mit bi-zik e vi-lág ő ál-nok-sá - gá-ban,
2. Többet higgy a jég-re fel-jegyzett be - tük-nek,

Ki-nek sze-ren - csé-je vagyon el-rom - lás-ban:
Hogysem mint e vi-lág hí-zel-ke-dé - sé-nek;

Ő ha-tal-mas - sá-ga ha-szon-ta-lan - ság-ban,
És ne higgy, mert megcsal, szép i - gé-re - té-nek,

Mi-ként a-gyag - e-dény vagyon el-rom - lás-ban.
Mert so-ha nem ta - lál bért remény-sé - gé-nek.

3. Inkább lehet hinni hamis férfiaknak,
Hogysem mint e világ árnyék hívságának,
Testi és mulandó mutogatásának,
Ártalmas és csalárd okoskodásának.

4. Hová lett Salamon ő bölcseségével?
Avagy hol van Sámson nagy erősségével?
Hol vagyon Absolon szép ékességével?
Avagy hol Jonatás kedveskedésével?

5. Hová lett Julius hatalmasságával?
Avagy a Dúsgazdag ő lakodalmával?
Mondd meg, hol Tullius ékes szólásával?
Vagy Aristoteles mély tudományával?

6. Ily nemes férfiak, ily főnemzetségek,
Ily nagy uraságok s fejedelemségek,
Ily nagy birodalmak s ily nagy erősségek:
Egy szempillantásban elmúlnak mindenek.

7. Jaj, rövid ünneplés e világ szépsége,
Mint testnek árnyéka, csak olyan öröme;
De örök boldogság örök elvesztése
És sötét mélységre embernek vivése.

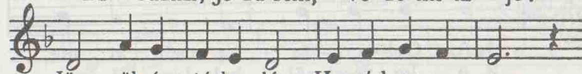
8. Ne mondd hát tiednek, ami elveszendő,
Amit ad e világ, azt visszaveendő.
Mennyei dolgokat légy hát keresendő;
Ez boldog kereset, ez el nem veszendő.

55

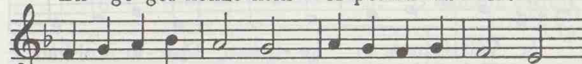
Kovács: **Énekeskönyv (1842)** – *Sík Sándor*

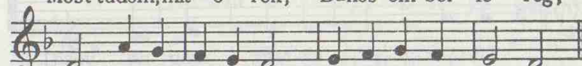
1. Ke - reszten hal-dok-ló Ke-gyes Jé - zu - som,
2. Lá - badnál, Jé-zu-som, Ve - ze-kel-ni jó.

Jö - vök, én té-koz-ló, Hozzád or-vo - som.
Én gő-gös homlo-kom A por-ba va - ló.

Nagy bűnökkel tel - ten E - léd tér-de - pel - tem,
Most tudom, mit é - rek, Bűnös em-ber - fé - reg,

Én ke-gyes Jé-zu-som Tisz-títsd meg a lel - kem.
Most tudom: por vagyok És a por-ba té - rek.

3. Szórjad, ó Istenem, főmre hamudat!
Bánat és kegyelem tisztaságot ad.
Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem
Lábadnál levetem töredelmességben.

4. Én kegyes Jézusom, tied vagyok én!
Mennyei orvosom, egyetlen remény.
Csak egy, amit kérek: majd ha porba térek,
Lássa meg arcodat a megtisztult lélek.

56 Túróci Cantionale (XVII. sz.) — *Pakocs Károly*

1. A Gol-go-ta-lép-csőn ál-lok, Vál-la-mon a ke-reszt. Gyar-ló szol-gád kö-nyör-gé-sét, U-ram, ó meg ne vesd!
2. A ke-reszt-ről hal-lom, U-ram: „Ve-lem léssz a meny-ben!" Az u-tol-só i-té-le-ten Jobb-ra ál-líts en-gem.

Hiszekegyre:

3. Hiszem, Uram, hogy a kereszt a győzelem fája.
Aki véled felvállalja: feltámadás várja.

Felajánlásra:

4. Mielőtt szent színed elé, Jézus, lépni mernék:
Fogadd tőlem váltságdíjul szenvedésed kelyhét.

Szent, szent-re:

5. Jézusom, a jó halál csak átmenés a mennybe:
Üdvözültek tiszta lelke dícséreted zengje!

Úrfelmutatás után:

6. Ó hozsánna Néked, Jézus, leszállt Isten-ember:
Zengem én is ég tüzében tisztuló szívemmel.

Áldozásra:

7. Nem vagyok bár méltó Hozzád, mégis jöjj szívembe
S ragadj engem föl magaddal, Jézusom, a mennybe!

57 *Zsasskovszky Endre — Tárkányi Béla*

K: 1. Buz-gó szív-vel ün-ne-pel-jük Üd-vö-zí-tőnk kínja-it, Szívtö-rőd-ve el-ki-sér-jük Gol-go-tá-ra lép-te-it. Ó ke-gyelmek fő kegyel-me, Mely miránk, nagy bű-nö-sök-re, Vé-re ál-tal á-rad itt.
2. Ó nagy Is-ten, mind az ég, föld Meg-di-cső-ít té-ge-det, S minden, a-mi él a-zok-ban, Áld-ja nagy Föl-sé-ge-det. De fi-ad-nak ál-do-zat-ja Leg-fő-ké-pen megmu-tat-ja Végte-len ke-gyelme-det.

Evangéliumra:

3. Tőled kapott szent iratból tudjuk a törvényeket,
Miket Jézus a világnak élőszóval hirdetett.
S melyek élte alkonyával, a keresztfán tűrt halállal
Lettenek végrendelet.

Hiszekegyre:

4. Ó kegyelmes Üdvözítőnk, hisszük tanításidat,
Melyeket megtartva, nékünk Isten áldást osztogat.
Hisszük, mert a szent keresztfa s drága véred bizonyítja,
Hogy nem csalhat meg szavad.

Felajánlásra:

5. Az áldozat az oltáron most megújul csendben itt,
Melyet értünk a keresztfán Jézus egykor végbevitt.
Drága vére bő harmatja mi lelkünket mosogatja,
Amit a bűn elrútít.

6. Üdvözítőnk szenvedése fájdalmunknak enyhe lett,
Gyötrelmével, halálával nyert ő nekünk életet.
Ó Jézus, te vagy reményünk, vigasztalónk, üdvösségünk,
Te vagy édes mindenünk.

Szent, szent-re:

7. Zengje szívünk, zengje nyelvünk : szent vagy, édes Jézu- [sunk !
Mert te lettél a keresztfán a mi lelki orvosunk.
Hajtsd szívünk a jóra, kérünk, benned van csak egy [reményünk,
Hogy lakodba juthatunk.

58

Zsasskovszky Endre — Sebők László

Hiszekegyre:

Hisszük, Uram, mindazt, amit
Üdvünk végett hinni kell,
Amit a szentegyház tanít,
Ebben élünk s halunk el.

5. Jézus teste s vére által,
Mit a kenyér s bor jelent,
Add, hogy küzdvén a halállal
Nyerjünk babért odafent.

Felajánlásra:

Kenyeret s bort áldozatul
Felajánlván Teneked,
Kérünk, add meg bő jutalmul
Megtérésre szent kegyed.

Szent, szent-re:

6. Szent vagy, Uram ! örökké szent,
Mi megváltó Istenünk !
Mit a szentek zengnek ott fent,
Add nekünk is zengenünk.

59

Gimesi gyüjtemény (1844) — ***Sík Sándor***

Evangéliumra:

3. Halljad bűnös, már a Jóhírt ihlett ajkak hirdetik :
Az időnek Isten szabta teljessége bételik.
Eljött már a tiszta Bárány, ki elveszi vére árán
A világnak bűneit.

Hiszekegyre:

4. Hallottátok, keresztények, Megváltótok tetteit,
Megvalljátok tanítását, mely örökre üdvözít.
Ám kegyelmet vére úgy ad, akkor nyílik mennybe utad,
Hogyha benned él a hit.

Felajánlásra:

5. Krisztus vérén tört meg a bűn és megtört a kárhozat.
Krisztus vére az oltárról újra most az égbe hat.
Új szövetség tiszta papja önmagát itt bemutatja.
Ó egyetlen áldozat !

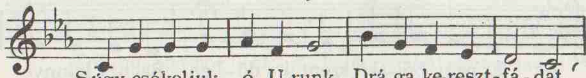
Szent, szent-re:

6. Szent az Isten, szent az Isten, égnek-földnek Istene.
Fölségének énekével ég és föld és szív tele.
De a megtért tiszta lélek az irgalom Istenének
Legkedvesebb éneke.

60

Lányi Ernő — Geréb Kázmér

Hiszekegyre:

3. Hisszük : égi székéből az Isten leszálla — És egy szűznek méhéből testet vett magára. — Keresztre szegezve kigúnyolni merték, — Sebezték szent testét s szívét általverték.

Felajánlásra:

4. Ezt a sok kínt érettünk kellett elszenvedned, — Hogy nekünk, kik vétettünk, megnyissad a mennyet. — Hálánkat irántad csak azzal tudatjuk, — Hogy e szent kenyeret és bort bemutatjuk.

Szent, szent-re:

5. Amikor szent lelkedet, Megváltónk, kiadtad, — A világ megreszketett, megrendült alattad. — Föld és ég hirdették, hogy Te vagy, szent Isten, - Akit áld és imád a világon minden.

61

Zsasskovszky: **Énektár (1900)** — *Rosty Kálmán*

szor - ta ér - de - mesb, Szúr vad tö - vis fü -
tört vi - rág a test, S még - is mily é - gi

zé - re, Így még di - csőbb, ne - mesb.
szép - ség, Mit ró - zsa pír - ja fest.

3. Alázva, törten állok a szent kereszt alatt,
E könny legyen a zálog, mily hőn sirattalak!
E könny szívem tanúja, hogy már híven szeret,
Ó vedd szívedbe újra, itt adj örök helyet.

62

Amade László énekeiből (1755)

Ah! jaj! mit szem-lé - lek, Én bű - nös rút lé - lek
2. Zsi-dók-nál ke - mé-nyebb, Sok-kal ke-gyet-le - nebb,

E gyász-sír ban? Is - te-nem, hogy meg-holt,
Bű - nös va - gyok, Mert én meg - es - mé - rem:

A - ki te - rem-tett volt, Ko - por - só - ban
A - mi - ket tett ér tem, Hogy mily na - gyok!

Te-met-te - tett s ki-vi - te - tett. Ki-noz-tam,
Én á - rul - tam, os-to - roz - tam, Gyil-ko-san

sze-gez-tem, Fá-ra fe - szi-tet-tem, Mert vé-tet - tem.
meg-öl -tem, Vaj-jon mért szü-let-tem, Te-remtet - tem?

3. Itt fekszik rejtekben, árnyék kenyérszínben, szent testében.
Ide behozatott, kővel elzáratott holttestképen.
Sírj én szívem, hóhér szívem,
Az ártatlan bárányt vérengző vad gyanánt mért üldöztem?

4. Hogy szenvedj így értem, ah, mivel érdemlem, én Istenem?
Hogy mennyből földre szállj, fölségedtől megválj, én [Istenem!
Csupán ezért, szerelmedért
Alkotott férgedhez, pártütő népedhez, én Istenem!

5. Ó Jézus, mégse hagyj, bár értem sírban vagy, esedezem!
Sebeid csókolom, bűnömet megvallom és könnyezem.
Ó én vétkem! én nagy vétkem!
Jobbulást ígérek, fogadom, megtérek, segíts, kérlek!

63

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** — *Tárkányi Béla*

1. A ke - resztfá - hoz megyek, Mert máshol nem
2. Mely gyötre- lem volt ne-ked Is - te - ni szű-

lel - he - tek Nyu - go - dal - mat lel-kemnek.
löt - te - det Lát - ni sze - gény já - szol - ban.

S ott ta - lál - lak, ó szűz A - nya, Fáj - da - lom közt
S midőn any - nyi el - len - sé - gek Romlá - sá - ra

bá-gya-doz-va, Tőr ve - ré át lel-ke-det.
es - kü - vé - nek: Tőr ve - ré át lel-ke-det.

3. De midőn ezek felett láttad, mennyit szenvedett,
Szenvedett az ártatlan;
Láttad őt a Kálvárián, két lator közt a keresztfán :
Kínodat ki mérje meg !

4. A nap elsötétedett, ennyi kínt nem nézhetett !
Borzadván rengett a föld.
Sírt, kesergett, gyászolt minden az egész nagy természet-
De gyötrelmed nagyobb volt. [ben,

5. Ezt, ó fájdalmas Anya ! mind értem tűrted vala,
Értem, háládatlanért !
Ki Fiadat megvetettem és keresztre feszítettem,
Ó én kárhozat fia !

6. Most a lelkiismeret életemnek átka lett,
Istenem, hová legyek?
Nincs lelkemnek csendessége, rettent a bűn szörnyűsége,
Jaj, kétségbe kell esnem !

7. Ah, de fülembe hata Szent Fiad e szózata .
«Im' anyád, ó tanítvány !»
Tanítványa én is voltam, míg a bűnre nem hajlottam,
Ő engem is rád bízott.

8. Ne nézd bűnös-létemet, hanem a szeretetet,
Mely értem a fán vérzett.
Fájdalmaid, ó szűz Anya, indítsanak bűnbánatra
Hogy kegyelmet nyerhessek.

64 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) – *Tárkányi Béla*

1. Az A-tyá-nak egy fi - át, kit ö - rök-től nem -zett,
2. Mesz-sze fut-nak tár-sa - i, el-sza-kad-va tő - le,
Éj-fél u - tán el - fo - gák, i - gaz Is-ten em - bert.
A zsi - dó-ság ék-te - len csú-fot űz be - lő - le.

3. Pilátushoz elvivék őt hat óra tájban
S hamis tanuk vádolák mint gonoszt, szavában.

4. Megkötözvén két kezét, csapdosák orcáját,
Rútul összeköpdösék égderült világát.

5. Hogy kilenc volt, lárma lőn : «Csak feszítsd fel őtet»,
S a gonosz nép rá veres gúnyruhát terített.

6. Tövisekből koronát tettek szent fejére :
Visz keresztet vállain büntetés helyére.

7. Volt tizenkét óra, hogy a keresztre vonták,
S két lator közt keresztfán fel is állították.

8. Kínok miatt szomjazék, s ők epét adának
Annak, aki elvevé bűnét e világnak.

9. Halálra ment délután három óra tájban,
«Fogadd, Atyám, lelkemet !» mondta végszavában.

10. Pogány vitéz oldalát tőrrel átlyukasztá,
Rengett a föld és a nap fényét elfogyasztá.

11. A keresztről levevék még aznap délestén,
Benne életerejét istensége rejtvén.

12. Nézd, ó bűnös, így hal az, kiben élted támad,
Sírj fölötte, s törje meg szíved a bűnbánat.

13. Betakarták alkonyon sziklasír ölébe
A szent testet, mely jövő életünk reménye.

14. A próféták szavai megvalósodának,
Messiásban vártak ők üdvöt a világnak.

65

Gimesi gyüjtemény (1844) — *Sík Sándor*

1. Áll a gyöt-rött Is - ten - any - ja,
2. Gyász a lel - két meg-gyö - tör - te,

Kín az ar - cát könnybe von - ja. Úgy si - rat - ja
Kín és bá - nat ösz-sze - tör - te, Tőrnek é - le

szent Fi - át, Úgy si - rat - ja szent Fi - át.
jár - ta át, Tőr-nek é - le jár - ta át.

3. Ó mi nagy volt ama drága Szűzanya szomorúsága
Egyszülött szent magzatán, egyszülött szent magzatán.

4. Mennyit sírt és hogy kesergett, látván azt a nagy keservet,
Azt a nagy kínt szent Fián, azt a nagy kínt szent Fián.

5. Ki ne sírna, melyik ember, hogyha ennyi gyötrelemben
Látja lankadozni őt, látja lankadozni őt?

6. Ki ne sírna Máriával, hogyha látja szent Fiával
Szenvedni a szent Szülőt, szenvedni a szent Szülőt?

7. Népét hogy megmossa szennytől, látta tenger gyötre-
Roskadozni Jézusát, roskadozni Jézusát. [lemtől

8. Látta édes egy-szülöttét, halálos nagy elepedtét,
Látta, hogy halálra vált, látta, hogy halálra vált.

9. Szeretetnek szent kútfője, fájdalomnak éles tőre
Járjon át a lelkemen, járjon át a lelkemen.

10. Hogy szívemben lángra kelne Krisztusomnak szent sze-
Segíts néki tetszenem, segíts néki tetszenem! [relme.

11. Én szívembe jól bevéssed, Szűzanyám, nagy szenvedésed
S az átvertnek sebeit, s az átvertnek sebeit.

12. Gyermekednek, a sebzettnek, ki miattam szenvedett meg,
Osszam meg gyötrelmeit, osszam meg gyötrelmeit.

13. Add meg, kérlek, hogy míg élek, együtt sírjak mindig
S azzal, ki a fán eped, azzal, ki a fán eped. [véled

14. A keresztnél véled állni, gyászban véled eggyé válni:
Erre űz a szeretet, erre űz a szeretet.

15. Dicső Szűze szent szűzeknek, hadd ízleljem kelyhedet
Add nékem fájdalmaid, add nékem fájdalmaid. [meg.

16. Add tisztelnem, add viselnem, s nem felednem, holt]Sze-
Krisztusomnak kínjait, Krisztusomnak kínjait.]relmem,

17. Sebeivel sebesítsen, szent mámorba részegítsen
Buzgó vérével Fiad, buzgó vérével Fiad.

18. Hogy ne jussak ama tűzbe, védj meg engem, drága
Az ítélet ha riad, az ítélet ha riad. [Szűz, te,

19. Krisztusom, ha jő halálom, anyád szeme rám találjon
És elhívjon engemet, és elhívjon engemet.

20. S hogyha testem porba tér meg, lelkem akkor a nagy
Dicsőségét lelje meg, dicsőségét lelje meg! [égnek

66

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Kájoni:* **Cantionale Catholicum (1676)**

1. Bű-nös lé - lek, sı - rasd, kér-lek, U - rad-nak nagy kín - ját,
2. Te-kints, ker-lek, szent se-bé - re É - des te - rem - tőd-nek,

Mert ár - tat-lan, mint egy bá-rány Szenved a ke - reszt - fán.
Me - lyet szenved, hogy lel-ke-det Ad - ja üd-vös - ség - nek.

3. Bűneinkért ostorozzák
Az ártatlan Bárányt ;
Tövisekkel koronázzák
S kínozzák, egyaránt.

4. Kegyes Jézust, az ártatlant,
Utcákon hordozzák,
Kaifástól Pilátushoz
Kötözve hurcolják.

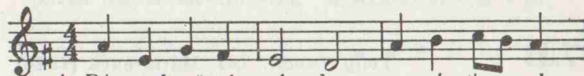
5. Bűneinkért arculverik,
Pökdösik orcáját ;
Irgalmatlan megcsúfolják,
Szaggatják szent haját.

6. Vérszomjasan kiáltozzák :
Feszítsd, feszítsd meg őt !
Gyalázatos keresztfára
Húzzák a jótevőt.

7. Kegyes Jézus ! légy irgalmas
Nékem bűneimért,
Ki a magas szent keresztfán
Ontottál értem vért.

67.A

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Kájoni:* **Cantionale Catholicum (1676)**

1. Bá-gyad gyötrel - mé - ben a már - ti - rok
2. Sze-líd ga-lamb-for - mán zo - kog é - des

any - ja, Hét fáj-da-lom tő - re szívét ál - tal
Fi - án, Hogy a kereszt fá - ján lát-ja vég - ső

hat - ja. Ah, jaj, ha lát - ná - tok,
ó - rán.

Hí-vek megszán - ná - tok Krisztus é - des - any - ját!

3. Ó keserves anya, szűzességnek lánya,
Általverte szíved Fiad nehéz kínja.
Ah, jaj, stb.

4. Sok kínban ellankadt Jézus, keresztfádról
Szólj már Szűzanyádhoz, ki hozzád sírván szól.
Ah, jaj, stb.

5. Ó keresztény, tudd meg : lelked váltságáért
Szenved szent Fiával, örök boldogságért.
Ah, jaj, stb.

6. Hóhér zsidóságnál keményebb szívűnek
Mondlak, hogyha nem sírsz fájdalmán a Szűznek.
Ah, jaj, stb.

7. Sírjunk hát mindnyájan, és kövessük sírván,
Úgy lészen mellettünk a halálos órán.
Ah, jaj, stb.

67.B

Volly István: **101 Mária-ének (1948)**

68

Deák: **Énekgyűjtemény (1774)** – *Kájoni:* **Cantionale Catholicum (1719)**

3. Hol vagy én szívemnek buzgó kívánsága,
Életemnek mézzel folyó kedves vigassága?

4. Mondjátok meg nékem, ó ti magas hegyek,
Szülöttemet fölkeresni vajjon merre menjek?

5. Mutassatok útat, ó ti olajkertek,
Hol megfogták szülöttemet: vele merre mentek?

6. Ti darabos, éles, hegyes, köves utak,
Szent Fiamnak vércsöppei követekre hulltak.

7. Ó jaj, ez a szent vér szomorúság jele.
Előmbe fú halálának immár fagyos szele.

8. Ó sírjatok vélem, jó asszony barátim,
Kik tudjátok e világban az én árvaságim.

9. Megepedett szívem, ne hagyjatok, kérlek!
Jaj, fogjatok, elalélok, sír bennem a lélek.

10. Enyhítsd kesergésed, siralmas Szűzanya,
Mert szent Fiad harmadnapra feltámad, megmondta.

11. Nosza, tövén mink is a kereszt fájának
Síránkozzunk szent halálán szerelmes Fiának.

69

Kovács: **Énekeskönyv (1842)** – *Sík Sándor*

1. Jer, di - csér - jük min - de - nek - nek Aty - ját,
2. Jer, tisz - tel - jük ál - dott ke - reszt - fá - ját,

A szép Szűz - nek ál - dott szent mag - zat - ját,
Sö - tét - ség - ben fé - nyes - ke - dő fák - lyát,

E vi - lág - nak é - des meg - vál - tó - ját,
Fa - gyos éj - ben me - le - gí - tő lán - got,

Bű - nö - sök - nek ke - gyes szó - szó - ló - ját.
El - len - ség - től el - rej - tő pa - lán - kot.

3. Jer, imádjuk szálkás, kemény fáján
A megfeszült, feláldozott Bárányt,
Kinek testét mi bűneink tépték,
Ki elvette világ minden vétkét.

4. Jer, sirassuk tenger bűneinket,
Ezekért várt örökös tűz minket,
De védőnk lett a bíró, ki büntet,
S elégette adóslevelünket.

5. Jer hát, verjük bűnbánatos mellünk!
Férgek vagyunk, néki mégis kellünk.
Romok vagyunk, ő szeretett mégis,
Ostorokig, keresztfáig, vérig.

6. Jer, fogadjuk éltünk jobbulását!
Már ezután mindenek meglássák:
Arról fogunk tanuságot tenni,
Kinél jobban nem szeretett senki.

70

Szegedi: **Cantus Catholici (1674)** – *Sík Sándor*

1. Je - zus, vi - lág Megvál - tó - ja,
2. Ál - tal - szeg - ve ke - zed, lá - bad,

Üd - vöz - légy, é - let a dő - ja,
Át - vert tes - ted ros - kad, bá - gyad,

Meg - fe - szí - tett Is - ten fi - a,
Me - zi - te - len té - pett mel - led!

Szent ke - resz - ted szí - vem hív - ja.
Ő si - rat - lak, ó ö - lel - lek!

Jé - zus, add, hogy hoz - zád tér - jek,

Ve - led hal - jak, ve - led él - jek.

3. Virágoknak szép virága,
Honnét orcád sárgasága?
Hegyes tövis koronázott,
Édes orcád vérrel ázott.
Jézus, add, stb.

4. Asszú földet harmatozván,
Vérzel, vérzel a keresztfán.
Úgy piroslik tested róla,
Mint a most nyílt piros rózsa.
Jézus, add, stb.

5. Szent karjaid széjjeltárod,
Tán az embereket várod,
Kiken vérrel könyörültél,
Betegekért betegültél.
Jézus, add, stb.

6. Im én magam hozzád vettem,
Magunk vagyunk, Uram, ketten,
Szent fejedet hozzám hajtsad,
Szóljon hozzám kékült ajkad.
Jézus, add, stb.

7. Piros forrás, nyílj meg nékem,
Ez a mély seb menedékem!
Ha illeti szomjas ajkam,
Nincs ereje bűnnek rajtam.
Jézus, add, stb.

8. Fektess el e véres ágyon,
Most szenvedni véled vágyom,
Ha megmosdom e szent vérben,
Fehérré lesz minden vétkem.
Jézus, add, stb.

9. Jézusom, ha jön a végnap,
Ismerj engem magadénak,
Homlokomon piros véred:
Tied vagyok, úgy ítélj meg!
Jézus, add, stb.

71

Zsasskovszky: Énektár (1855) – *Faludi Ferenc*

1. Ke - resz - té - nyek, sír - ja - tok,
2. Nin- csen ab - ban ir - ga - lom,

Mé-lyen szo-mor-kod-ja - tok. Ke - se - reg - jen
Hoz-zád buz-gó fáj - da - lom, A - ki té - ged

min-den szív, A - ki Jé - zu - sá - hoz hív.
meg nem szán, Ó Jé - zus, a ke - reszt-fán.

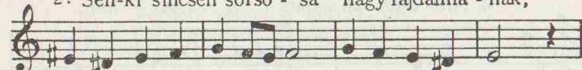
3. Szent testednek sebeit,
Vérrel folyó kékeit
Aki látja és nem sír,
Élő hittel az nem bír.

4. A kősziklák repednek,
Nap és hold sötétednek,
Minden élő megindul,
Csak a bűnös nem búsul.

5. Szállj szívedbe, sirasd meg
Vétkeidet s fontold meg,
Hogy az Isten Fia volt,
Aki érted így megholt.

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

3. Merre vagytok Mária jóakarói?
Merre vagytok bánatja igaz szánói?
Bár jó szívvel ápolnátok, gyenge karját megfognátok,
Mert elfáradott;
Rózsavízzel öntöznétek, balzsamokkal illetnétek,
Mert elbágyadott.

4. Ó, bárcsak az én szívem hozzád mehetne,
Hogy tégedet a földről felemelhetne.
Bús gerlice formájára itt maradott árvaságra
A Szűz Mária.
Mindenektől elhagyatott, szent Fiától megfosztatott
A Jézus Anyja.

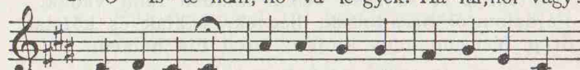
5. Ó kegyetlen nemzetek, kőszívű népek!
Ezt a pogány vadságot hogy tehettétek?
Szegényt úgy megkínoztátok, mindhalálig bántottátok
Az Isten Fiát.
Bűnötöket elhagyjátok, bűnbánattal sirassátok
Az egek Urát!

6. Fogadj engem, Szűzanyám, igaz fiadnak,
Hadd törlöm le könnyeit síró arcodnak!
Ó Szűzanyám, véled járjak, véled éljek, véled haljak,
És Jézusoddal.
Véled légyen szenvedésem, halálom és temetésem,
És szent Fiaddal.

73

Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

3. Ki az, ki így meggyalázott, tövisekkel koronázott?
Ki adott ily rút halálra, ki szenteknek vagy példája,
Angyaloknak királya, mind a világ bírája.

4. Édes kedves szememfénye, én életem egy reménye,
Kit véremmel tápláltalak, e világért átadtalak,
Krisztus, ember és Isten, Krisztus, ember és Isten.

ne hagyj:
5. Jaj keresztfa, be magas vagy! szánj meg immár, sírni
Hajolj alá szent terheddel, szép Jézusom ne vegyed el,
Szívem drága örömit, szívem drága örömit.

6. Drága fejed, lábak, kezek, minden tagok mind sebesek,
Megszaggatták te szent tested, a keresztfát vérrel fested,
Ó mennyei nagy Szépség, immár benned nincs épség!

7. Gyászba, fényes nap, öltözzél, hold, homályba rejtekezzél,
Fényességtek mert már nem él, itt meghalt, ki mennyek-
Világ, gyászba öltözzél, világ, gyászba öltözzél. [ben él.

8. Ordítsatok és sírjatok velem minden földi vadak.
Fájdalomtól hasadjatok, hegyek, sziklák és kőfalak
Szép Jézusom nagy kínján, Isten Fia halálán.

74

Szelepcsényi: **Cantus Catholici (1675)** – *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)**

3. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Ó hívek ékessége!
Ártatlan tűrtél s minket megnyertél,
Ó szívünk édessége!

4. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Mit tettél a világért!
Véredet ontod, testedet rontod
Ádámnak rossz magváért.

5. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Szent tested én kötöztem.
Rút életemmel, rút beszédemmel
Melledet általdöftem.

6. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Szent tested, ó, én vertem,

Szeretvén vétket, rút részegséget,
Eceted én kevertem.

7. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Szent véred én ontottam,
Szent fejed szúrtam, kezeid fúrtam,
Életed én rontottam.

8. Ó Jézus, Jézus, ó édes Jézus,
Szenvedek véled méltán.
Kínodat szánom, vétkemet bánom,
Kereszted mellett sírván.

75 A

Zsasskovszky: **Énektár (1855)**

1. Ó sze-ren-csés bű-nös em-ber! Né-ked tá-mad
2. Í - me, néz-zed ko-szo - rú - ját, Ál-dott fe - jét

é - le - ted, Jé-zus Krisztus meg-hal ér - ted,
szúr-dal- ja, Nézzed, tes - tét mily i - szo-nyú

Ó vég-te-len sze-re- tet! Üd-vö-zí - tőd lett Ő né-ked,
Nagy fáj-da-lom fur-dal-ja, Ke-ze, lá - ba s mindene-re

Az é-let-ben hű ve-zé-red, Ál-do-zat lőn é-ret-ted.
Gyötrelemmel s kínnal te -le, Minde-nét kín szaggat-ja.

3. Tövis közt a liliomot, bűnös ember, szeressed,
Atya Isten szent Fiáért változtasd meg éltedet.
Ó, ne bántsd őt vétkeiddel, erkölcstelen életeddel,
Mert Ő a te Istened.

75 B

Náray: **Lyra caelestis (1695)**

1. Vi - lág meg - vál - tó Jé - zus, Ke-reszt-re
2. Ha-mis vi - lág szép - sé - ge! Ru-hák-nak

fel - fe - szít - te - ték, Is - ten Bá - rá - nya,
é - kes lát - szat - ja, Pusztúlj, test ké - nyes-

Jé - zus É - ret-tünk meg - tö - ret - te - ték.
sé - ge! Szí - vemet bá - nat szag-gat - ja.

3. Ó testem, sírnak étke,
Maholnap földbe szállandó,
Benned a bűnnek mérge,
Már-már halálra válandó.

4. Föl, föl, már ébredj szívem,
Én lelkem már erősödjél,
Hogy innen égbe jussunk,
Már mindig jól és szentül élj!

> *«Az egyházi zene hősies fuvalma vagy lágy elomlása lelkemnek tengerhullám volt; vitt, emelt, fölüdített, megtisztított.»* (Prohászka)

76 *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)** — *Németh István*

1. Zengd, ó nyelv, a győ-ze-del-met, Mely di-cső harc
2. Szán-ta Is-ten, hogy a fá-ról Ős-szü-lő-ink

bé-re lett, S a ke-reszt-nek szent je-lé-ről
et-te-nek, Hogy az át-kos al-ma ré-vén

Mondj di-csé-rő é-ne-ket: I-lyen hő-si
Csak ha-lál-ra lel-te-nek, S fát je-lölt ki,

ál-do-zat-tal Csak a Krisz-tus győz-he-tett.
mely a má-sik Fá-nak át-kát tör-je meg.

3. Üdvösségünk drága művét rend kívánta, szent örök,
Hogy okosság nyerjen harcot száz-fortélyú bűn fölött.
Onnan jöjjön gyógyulás is, hol sebet a bűn ütött.

4. Mikor hát a szent időnek teljessége ránk köszönt,
Küldetett az égi várból ama drága Egyszülött,
És a szűzi tiszta méhben testruhába öltözött.

5. Sír a Kisded és a jászol szűk ölében rejtezik,
Szűzanyjának drága karja rongyba rejti tagjait:
És az Isten kezét-lábát pólyarongyok kötözik.

6. Már a harminc év lepergett és a kör teljesre vált.
A keresztet Üdvözítőnk szabad szívvel fogta át,
És a Bárányt a keresztre áldozatnak felvonák.

7. Epeital elepeszti, vérzi testét szeg, tövis,
Lándzsa forrást nyit Szívében, s ömlik drága vér és víz:
Ez a szent hab mos fehérre eget, tengert, földet is.

8. Hű keresztfa, minden fánál százezerszer nemesebb:
Virág, lomb, fa, drága termés erdőn nem nő becsesebb.
Édes Ág te, édes szeg te: de a terhed édesebb.

9. Hajtsd meg lombod, ó magas fa, nyisd puhára ágaid,
Bár merevnek és keménynek születtél, most légy szelíd,
És öleld át puha-lágyan nagy királyod tagjait.

10. E világnak áldozatját méltón csak te tarthatád,
Hullámhányta életpályánk révbe rajtad át talált.
S mert a Bárány vére mosta, le is győzte a halált.

11. A Háromság dicsőségét énekeljék mindenek,
Atyát, Fiút és a Lelket egy dicséret zengje meg,
És nevét a Három-Egynek föld dícsérje és egek.

77 *Bozóki:* **Énekeskönyv (1797)** — *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)**

1. Meg-vál-tó ki-rá-lyunk e-lé-be me-gyünk,
2. Így tisz-tel-te Jé-zust a zsi-dó nem-zet

Mél-tó tisz-te-let-tel U-runkhoz le-gyünk,
Vi-rág-va-sár-nap-ján nagy gyü-le-ke-zet,

Ho-zsan-nát ki-ált-son né-ki min-den hív,
E-lé-be ki-men-tek pál-ma-á-gak-kal,

Di-csé-ret-tel ál-dást mondjon nyelv és szív.
Di-csé-rő é-nek-kel és vi-rá-gok-kal

3. Hogy a szent városhoz már közelgetett,
És fényes pompával bévezettetett,
Ruháját a népség földre teríté,
És útját zöld ággal fölékesíté.

4. És örvendő szívvel kiáltozának:
Hozsánna, hozsánna Dávid fiának!
Áldott az, ki az Úr szent nevében jön!
Áldják őt a hívek most és örökkön.

5. A gyermekek kézbe pálmaágakat
Vevén, dallal áldják szent királyukat.
Ez az, ki népének jött váltságára,
Minden földi ember boldogságára.

6. Ó Isten egyháza, Sion leánya,
Im jő mostan hozzád Isten Báránya,
Húsvéti báránykép hozzánk látogat,
Hogy érettünk lenne égő áldozat.

7. Áldás néked, édes Isten Báránya,
Ki jössz e világnak megváltására,
Dicsőség, dicséret, imádás legyen
Néked földön, égen, örökkön. Amen.

78

Náray: **Lyra Coelestis (1695)** — *Sík Sándor*

* Szí-vünk, lel-künk most ki-tár-juk,
1. *áll.* Áll a gyil-kos, nagy i-té-let,

Ú-tad, Jé-zus, ve-led jár-juk. Kérünk, mé-lyen
Raj-tunk im-már i-gaz vé-red. Va-la-hányszor

be-le-vés-sed Szí-ve-ink-be szen-ve-dé-sed.
szavam vé-tett, Pi-lá-tu-sod let-tem né-ked.

2. *állomás*: Itt van már a kereszt fája, — Harcolnod kell Golgotára. — Uram, én meg puhán, restül — Vonakodom a kereszttül.

3. *állomás:* Botlik, roskad szegény tested, — Nem bírja a nagy keresztet. — Földre sujtód, jaj! én voltam, — Ki oly sokszor elbotoltam.

4. *állomás:* Ó jaj, látod jönni szemben — Édesanyád, gyötrelemben. — Ó csak én is véle járnék — Krisztus után, mint az árnyék.

5. *állomás:* Vinni terhed, segítségül, — Itt van Simon Kirenébül. — Bárcsak én is, bűnös lélek, — Keresztemmel követnélek!

6. *állomás:* Jámbor asszony siet hozzád, — Kendőjéve törli orcád. — Vajjon hát én, kőszívemmel, — Mennyi könnyet törültem fel?

7. *állomás:* Földre roskadsz másodízben, — Értem tűrő kegyes Isten. — Hát én hányszor tántorultam! — Bűneimbe visszahulltam!

* **Az első versszak refrénszerűleg is énekelhető minden állomás után.**

8. *állomás:* Sírva jöttök ki elébe, — Jeruzsálem asszonynépe. — Jaj, rám is szól, ami rátok : — «Magatokat sirassátok !»

9. *állomás :* A keresztnek szörnyű terhe — Harmadszor is földre ver le. — Ested adjon szent kegyelmet, — Hogy a bűnből talpra keljek.

10. *állomás:* Megcsúfoltak ruha nélkül, — Borzad szájad vad epétül, — Tisztes mérték, szent szemérem, — Mindig, mindig maradj vélem !

11. *állomás:* Édes Jézus drága testét — Véres fára fölszegezték. — Mi egyetlen boldogságunk, — Szent keresztfa, sírva áldunk.

12. *állomás:* Megváltásunk már betelve : — Jézus lelkét kilehelte. — Újra élek kegyelméből ! — Ki szakaszt el szerelmétől?

13. *állomás:* Keresztfádról már levesznek, — Szent Szűz szívén pihen tested, — Bár pihennél mindig nálam, — Tiszta szívem templomában.

14. *állomás:* Már a szent test sírba téve — Újon metszett szirt ölébe, — Onnan kélfel harmadnapra, — Halált, pokolt letiporja.

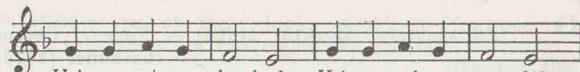
Záróének: Uram, hiszek és remélek, — Én szerelmem, neked élek. — Szánom-bánom minden vétkem, — Légy az enyém egykor égben.

79

Lakatos Miklós lejegyzése — Sík Sándor

Evangéliumra :

3. Isten szavát hallotta az emberség,
S áldozattal hódolt néki minden nép.
Boldogok, mi hittünk, édes fiak lettünk
S áldozatunk maga lett az Istenség.

Hiszekegyre :

4. Mondá Jézus az utolsó szent esten :
«Vérem e bor, ez a kenyér én testem».
Hiszem, amit mondott, aki hisz, az boldog,
Hát még aki lakomáját élveztem !

Felajánlásra:

5. Áldozatul felajánlta szent testét,
Emlékére apostolok ezt tették,
Igy akarta : tesszük, drága testét vesszük,
Neked, Uram, áldozatunk megtessék.

6. Fogadd, Uram, kegyelemmel mívünket,
Hozzáadjuk a kenyérhez szívünket ;
Alázatos hittel, áldozatul vedd el,
Odahajtjuk szent kebledre fejünket.

Szent, szent-re:

7. A mindenség ezer hangon egyet zeng :
Szent az Isten, szent az Isten, szent, szent, szent !
De a legszebb ének az Atya szívének
Szent Fiának áldozatja idelent.

80

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** – *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)**

1. E szin a - latt itt a nagy jó,
2. Itt van Jé - zus fe - hér szin - ben,

Em-ber-szív-vel ki - ván-ha - tó. É - gen, föl - dön
Mint me-leg-ség a nap-fény-ben, Mint a tűz a

a - mi csak jó, Mind csak et-től, eb - ből va - ló.
for - ró szén-ben, Mint e - rő a mág-nes - kő-ben.

3. A vacsorán kézbe vette a kenyeret s testté tette,
Vérré a bort megszentelte, ezt érettünk cselekedte.

4. És mondotta : «Im vegyétek, az én testem, ezt egyétek.
Ti is ezt cselekedjétek, emlékemet őrizzétek».

5. Vette aztán a poharat, s papoknak lőn parancsolat :
Tartsák fenn a szent titkokat. Igy a Krisztus köztünk marad.

6. Azért most is igéjével, élünk Krisztus erejével,
Amint az Úr amaz éjjel. Az ő teste igaz étel.

7. Azért rejti valóságát, rettenetes méltóságát,
Hogy mutassa nagy jóságát, édesgető buzgóságát.

8. Mert ha csak egy szolgájára nem nézhetnénk: angyalára,
Hogy nézhetnénk Őmagára, a vakító napvilágra !

9. Azért ámbár nem nézheted, sem száddal nem ízlelheted,
Kezeddel sem érintheted : de igéje, elég neked.

10. Hidd el szavát Jézusodnak, géretét te Uradnak,
Igy téssz nagy jót tenmagadnak, így léssz kedves. Krisztusodnak

81

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Kájoni:* **Cantionale Catholicum (1676)**

1. Én nem - ze - tem, zsi - dó né - pem,
2. Én té - ge - det E - gyip - tom - ból

Te el - le - ned mit vé - tet - tem? Tő - led ha - lált
Ki - hoz - ta - lak nagy rabság - ból ; Te en - ge - met

mért szenvedtem ? Immár fe - lelj meg én-ne-kem.
én ha - zám - ból Ki - ve - tél a szent vá - ros - ból.

3. Egyiptomból kimentedben
Nyílást tettem a tengerben :
Te mellemet megnyitottad,
Piros vérem kiontottad.

4. A pusztában itattalak,
És mannával tápláltalak :
Te epével itattál meg
És ecettel kínáltál meg.

5. Ellenséged én megvertem,
A Fáraót elvesztettem :
Te ostorral testem verted,
Talpig vérbe elkeverted.

6. Én téged nagy méltóságra
Emeltelek királyságra :

Te tövissel koronáztál,
Bársonyoddal megaláztál.

7. Én Kánaán dús földére
Bevittelek nagy bőségre:
Te Golgota zord hegyére
Vittél engem szenvedésre.

8. Én szőlőmbe ültettelek,
Szép esőkkel öntöztelek:
Jó gyümölcsöt nem termettél,
Latrok közé feszítettél.

9. Én nemzetem, zsidó népem,
Többet érted mit tehettem?
Te ellened mit vétettem?
Felelj immár meg énnekem.

10. De ne essél te kétségbe
Bánd meg bűnöd, szállj szívedbe.
Könnyezz és térj Istenedhöz.
Hozzám, te Üdvözítődhöz.

82

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** – *Sík Sándor*

3. Az ősi jóslat itt betelt,
Mit a hű Dávid énekelt:
«Az Úr, halljátok nemzetek!
Kereszten trónol köztetek».

4. Rajtad tündöklik, drága fa,
Királyi vérnek bíbora.
Ó választott jeles faág,
Ki szent testét karoltad át!

5. Világ bűnének zálogát,
Ó boldog ág, te hordozád,
Az ellenség gonosz fejét
Megváltónk rajtad zúzta szét.

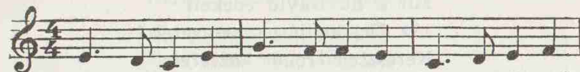
6. Ó kereszt, áldunk, szent remény,
A szenvedés ez ünnepén.
Kérünk, kegyelmet adj nekünk,
Add vétkünkért vezeklenünk.

7. Szentháromság, dicsérjenek,
Üdvösség kútja, mindenek.
Legyen győzelmünk, add meg ezt,
A diadalmas szent kereszt.

«Az en lelkem már nem a Helikon és Parnassus felé irányul, az én lelkem a Tábor és Golgota hegyére vágyik.»
(Liszt)

83

Mátray Gábor – Kálmán Károly

3. Napjaim mily jók valának hogy megálda engemet!
Hálám ott az üdv Urának éjjel-nappal zenghetett.
Kérve-kérlek, óvj meg engem, itt se hagyj el, ó vigyázz!
Mért szorongat úgy az ellen, mért környékez ennyi gyász?

4. Csontjaimat porba ontják, összezúznak engemet!
S gúnykacagva egyre mondják, hol van a te Istened?!
Mért vagy oly bús árva lelkem, mért szorongasz oly nagyon?
Bízzál édes Istenedben, lesz még víg dal ajkadon!

84

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** – *Németh István*

Evangéliumra:

3. Győzelmes Jézusunk, tündöklő szép napunk,
Világosítsd szívünket, erősítsen minket
Szent feltámadásod.

Hiszekegyre.

4. Jézusunk, nagy Király a föld bármit kínál,
Tőled el nem tántorít, élő hittel kérünk,
Légy útunk vezérünk.

Felajánlásra

5. Szentséges áldozat élőket holtakat
Megsegítő irgalom, feltámadás élet
Jézus hála Néked

Szent, szent-re:

6. Zengjék a nagy egek, a boldog emberek,
Szent, szent, szent a Hatalmas, Győzedelmes, Jóság
Három-egy Valóság.

85 *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)** – *Pakocs Károly*

1. Ör-vend-je-tek, an-gya-lok! Jé-zu-sunk fel-tá-ma-dott, És a lel-künk meg-le-lé Ös-vé-nyét a menny fe-lé: Al-le-lu-ja, Al-le-lu-ja!
2. Di-cső-ít-sük az A-tyát, Ki szent Fi-át ad-ta át: Hogy a mennynek nyerje meg A bűntép-te lel-ke-ket! Al-le-lu-ja, Al-le-lu-ja!

Evangéliumra:

3. Jó hírt hoz az Úr nekünk: a sötétség már letűnt
S nincsen rajtunk hatalma, ha a lelkünk akarja:
Alleluja, Alleluja!

Hiszekegyre:

4. Hiszünk mint a gyermekek, kiknek szíve nem remeg
Végtelen csodád előtt. Adj hitünknek új erőt!
Alleluja, Alleluja!

Felajánlásra:

5. Bort és fehér kenyeret ajánlunk föl Teneked:
Fogadd véle, Istenünk, Néked szentelt életünk.
Alleluja, Alleluja!

Szent, szent-re:

6. Szent vagy szent vagy Jézusunk, kősírodhoz elfutunk
S angyaliddal teneked zengünk boldog éneket,
Alleluja, Alleluja!

Úrfelmutatás után:

7. Jézus Krisztus megjelent hófehéren idelent.
Áldott Istenünk neve, ki őt nékünk küldte le
Alleluja, Alleluja!

Áldozásra:

8. Jőjj szívünkbe szent kenyér, akit elménk fel nem ér
Adj szívünknek új erőt, ha lankad a vég előtt!
Alleluja, Alleluja

86 *Náray:* **Lyra Coelestis (1695)** – *Sík Sándor*

1. Di-cső-ség, szent ál-dás, tisz-tes-ség A föl-tá-madt Úr-nak, Hús-vé-ti Bá-rány-nak Di-cső-ség, szent ál-dás, tisz-tes-ség.
2. A ha-lál és é-let harc-ra szállt. Meghal-ván az É-let A ha-lá-lon Úr lett. A ha-lál és é-let harc-ra szállt.

3. Mit láttál, szent asszony a sírnál?
Sírnak ürességét. Krisztus dicsőségét
Mit láttál, szent asszony, a sírnál?

4. Fényes nap! Úradta ékes nap
Isten adta nékünk, azért örvendezzünk.
Fényes nap! Úradta ékes nap!

> *«Mindnyájan fel fogunk támadni ... Hirtelenül, egy szempillantás alatt, a végső harsonaszóra; mert megszólal a harsona és a halottak feltámadnak.»* (1. Kor. 15, 51.)

87

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

1. Föl - tá - madt Krisz - tus e na - pon,
2. Hogy min - den em - ber vi - gad - jon.

Al - le - lu - ja! Há-la lé - gyen az Is-ten - nek.
Al - le - lu - ja! Há-la lé - gyen az Is-ten - nek.

3. Értünk halált ki szenvedett, — Alleluja ! stb.
4 S megváltott minden lelkeket. — Alleluja ! stb.
5. Mennek a szent nők sírjához, — Alleluja ! stb.
6. Kenetet visznek Krisztushoz. — Alleluja ! stb.
7. Fényes szép angyalt látnak ott, — Alleluja ! stb.
8. S hallanak boldog szózatot. — Alleluja ! stb.
9. Ti félénk asszony-emberek, — Alleluja ! stb.
10. Galileába menjetek. — Alleluja ! stb.
11. Tudják meg az apostolok, — Alleluja ! stb.
12. Hogy az Úr él s feltámadott. — Alleluja ! stb.
13. Megjelent ő szent Anyjának, — Alleluja ! stb

Két-két versszak szövege rímel egymással, éneklés közben tehát 2—2 versszak közvetlenül egymásba kapcsolandó (attacca).

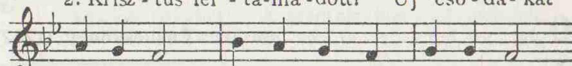
14. Kesergő szent Magdolnának. — Alleluja ! stb.
15. Megjelent aztán Péternek, — Alleluja ! stb.
16. Megjelent majd a híveknek. — Alleluja ! stb.
17. Húsvéti boldog lélekkel, — Alleluja ! stb.
18. Dícsérjük Istent énekkel. — Alleluja ! stb.
19. Dicsőség Szentháromságnak, — Alleluja ! stb.
20. Adjunk ma hálát Urunknak. — Alleluja ! stb

88

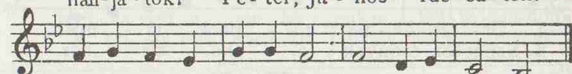
Kájoni kézirat (XVII. sz.) — *Sík Sándo*

1. Krisz - tus fel - tá-ma - dott! Hall-já - tok meg,
2. Krisz - tus fel - tá-ma - dott! Új cso - dá - kat

asszo - nyok, Kik ke - ne - tet hoz-ta - tok,
hall-ja - tok! Pé - ter, Já - nos fus - sa - tok!

Többé már ne sír-ja - tok! Fel - tá-madt Krisztus!
Üres a sír, nincsen ott! Fel - tá- madt Krisztus!

3. Krisztus feltámadott !
Szűnjetek már, bánatok
Ti is nyomán járjatok!
Feltámadást várjatok !
Feltámadt Krisztus !

4. Krisztus feltámadott
Halál fején tapodott,
Égbe utat mutatott.
Tudom, hogy feltámadok!
Feltámadt Krisztus !

89

Szegedi: **Cantus Catholici (1674)** — *Sík Sándo*

1. Krisz-tus, vi - rá-gunk, Szép ter-mő á - gunk, Fel-tá-madt
2 Ki fe-küdt sír - ban. Fel - ke-le ví - gan. Fel-tá-madt

Krisz-tus! vi-gad-junk! A bűn-ből mink is tá-mad-junk!
Krisz-tus! ví-gad-junk! A bűn-ből mink is tá-mad-junk!

3. Felke'e fényünk Krisztus reményünk ! Feltámadt stb.
4. Jézus hogy ielkelt, Szentírás bételt. Feltámadt stb.
5. A pokol elhűlt Halál elrémült Feltámadt stb.
6. Él Jézus nyilván, a bűnt lebírván Feltámadt stb.
7. Jézusnak éljünk, semmit ne féljünk ! Feltámadt stb.
8. Úr Jézus nékünk nagy fényességünk. Feltámadt stb.
9. Boldogság véled földön az élet. Feltámadt stb.
10. Ha véled járunk, jó halált várunk. Feltámadt stb.
11. Dicsőség égyen Istennek égben ! Feltámadt stb.

90

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

1. Ör-ven-de-tes na-punk tá-madt,
2. Szent asz-szonyok a kő-sír-hoz

Jé-zus Krisz-tus mert fel-tá-madt.
Visz-nek fű-szert holt Krisz-tus-hoz,

Örvend-jünk, vi-gad-junk, Vi-gan mind
Szí-vük el-fo-gó-dott, U-ruk hogy

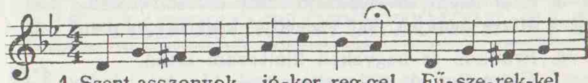
most mond-junk Al-le-al-le-lu-ját!
ott nem volt. Al-le-al-le-lu-ja!

3 Fájdalmuk nagy örömre vált, fényes angyal eléjök állt :
Jézusról hirdeti hogy sír már nem fedi. Alle-alleluja !

4. Urunkat ha látni vágytok ti és a hű tanítványok,
Galileában vár, feltámadt, nincs itt már ! Alle-alleluja !
5. Jézust hogy ők megta'álták, szavait is meghallották :
Hívek ne féljetek békesség véletek ! Alle-alleluja !

91

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Sík Sándor*

1. Szent asszonyok jó-kor reg-gel Fű-sze-rek-kel,
2. A Krisztus fel-tá-ma-dá-sát, É-lő test-ben

ke-ne-tek-kel A szent sír-hoz el-men-tek.
itt já-rá-sát So-kan bi-zo-nyí-tot-ták,

Nyit-va volt a sír ka-pu-ja, „Fel-tá-ma-dott,
A-kik ma-guk szemmel lát-ták, Nemcsak mástól

Al-le-lu-ja, Mond-já-tok meg Pé-ter-nek!"
úgy hal-lot-ták, É-le-tük-kel val-lot-ták.

3. A kereszten megtöretett, Mi is véle feltámadjunk,
Mégis fölé emeltetett, S mind örökké megmaradjunk
Feltámadván, mindennek Kegyelmében Istennek

92

Náray: **Lyra Coelestis (1695)** – *Sík Sándor*

1. Szent Magdolna el-men-ne a-ma reggel sír-va,
2. Er-re, ar-ra, sírva jár, nincsen nyá-go-vá-sa :

3. «Hol lelem föl Jézusom, akit elvesztettem?
Merre menjek én szegény, keserűségemben?

4. Erdőkön és hegyeken kiáltozom érted,
Halmokon és völgyeken csak tégedet kérdlek.

5. Tengerekre indulok, örvényekre szállok
Tenger mélye mit nekem, ha nyomodban járok

6. Újra a szent városon, mindig egy a jártom:
Jézus, Jézus, merre vagy? szüntelen kiáltom.

7. Merre láttad Őt, felelj, fényes nap az égen?
Te tudod tán, merre jár az én fényességem.

8. Három-király csillaga, mutass nékem utat
Mert, amíg fel nem lelem, szívem meg nem nyughat.

9. Volna bár a vállamon szárnyam, mint a sasnak,
Édes Jézus, utánad szállnék a magasnak.

10. Levették a keresztről, eltemették sírba.
Ah, de üres már a sír, elgördült a szikla.

11. Mégis újra visszahív sírjához a élek,
Hátha mégis visszajő? Oda visszatérek.

12. S míg a kertészt keresem s «Uram hol van? kérdem:
Ő megszólít: «Mária!» S megroskad a térdem

13. Ó háromszor boldog én Uram megismertem.
Mennyei szent szeretet elárasztja lelkem.

14. Jézust látni szüntelen: semmi sincs ily édes,
Nincs boldogság fogható lelkem öröméhez.

15. Hogyha enyém Jézusom, enyém esz az élet.
Engedj, Uram, örökké egyesülni véled!

93 Gimesi gyűjtemény (1844) – *Harangi László*

Evangéliumra:

3. Három évig tanítónk volt az isteni Szeretet,
Szóval, tettel, imádsággal oktatott és vezetett.

* Általáno miseéneknek is használható.

Nagy művének végeztével földről égbe költözött,
Diadalmas fényességgel dicsőségbe öltözött

Hiszekegyre:

4. Hisszük, amit Isten hirdet szent Egyháza szavával,
És hogy egykor együtt élünk mennyországban fiával.
Ki hajlékot készíteni ment előre mennyekbe.
S az utolsó ítéletkor örök létbe vezet be

Felajánlásra:

5. Bemutatjuk alázattal a bort és a kenyeret,
Legyen kedves ajándékunk, égi Atyánk teneked.
Szállion imánk bizalommal Üdvözítőnk nyomdokán,
Hol megváltó Fia mellett ül az Atya trónusán.

6. Szegény bűnös ajándékát Jézus veszi kezébe,
Úgy terjeszti alázattal az Úristen elébe.
Véghetetlen érdeméből Szentség lesz az áldozat,
Szent malasztja hatalmáva mennyországba befogad.

Szent, szent-re:

7. Szent az Isten, magasztaljuk, s áldjuk egyre szent Fiát
Aki nékünk megnyitotta mennyországnak kapuját.
Minden áldás és dicséret Téged illet, Mesterünk,
Légy vezérünk, légy jutalmunk, melyet egykor elnyerünk.

94

Túróci Cantionale (XVII. sz.) – *Sík Sándor*

1. Ga li - le - a - i fér - fi - ak,
2. Ga li - le - a - i fér - fi - ak,

Mért néz-tek az ég - be? Mért hogy for - ró
Mért hogy tét-len áll - tok? Vár a Ke - let

könny fa-kad, Bús könny, fér - fi - ak sze - mé - be?
és Nyu-gat, Vár, vár: Krisztus bíz - ta rá - tok.

Jé-zus Krisztus visz - sza-jön! Jé-zus Krisztus él!
Hir-des-sé - tek min - de-nütt: Jé-zus Krisztus él!

3. Galileai férfiak, föl a küzdőtérre!
Minden népek szomjasak Krisztus élő kútfejére.
Választottak, bennetek Jézus Krisztus él!

4. Galileai férfiak, milyen jelre vártok?
Ő tinéktek lángot ad. égből küldi Lelkét rátok.
Várjatok csak tíz napig! Jézus Krisztus él!

5. Galileai férfiak, mért hogy sírva néztek?
Jézus Krisztus itt marad úgy mint megígérte néktek!
Világvégig véletek Jézus Krisztus él!

6. Galileai férfiak, ha majd jön az óra:
Élőket és holtakat Krisztus hív majd számadóra.
A nagy Bíró visszajön. Jézus Krisztus él!

95

Szegedi: **Cantus Catholici (1674)** – *Sík Sándor*

1. Krisztus a mennybe föl - me - ne,
2. Föl - néz - tek az a - pos - to - lok,

Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja,
Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja,

3. «Mit álltok itt, ti férfiak? Alleluja, alleluja
Miért e néma bámulat?» Alle- alleluja!
4. Ki most az égbe szálla fel, alleluja, alleluja!
Egykor mint bíró így jön el! Alle-, alleluja!
5. Rabokat oldoz karja el, alleluja, alleluja!
S viszi az égi honba fel. Alle-, alleluja!
6. Nékünk is útat így csinál, alleluja, alleluja!
Amint a nyíló égbe száll. Alle-, alleluja!
7. Galileai férfiak! Alleluja, alleluja!
Ujjongjon hát az áhitat! Alle-, alleluja!
8. Örüljünk mink is most velük, alleluja, alleluja!
És zengjük boldog éneküK: Alle-, alleluja!
9. Siessünk hálát mondani, alleluja, alleluja!
S a Három-Egyet áldani! Alle-, alleluja!

96

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** — *Szelepcsényi:* **Cantus Catholici (1675)**

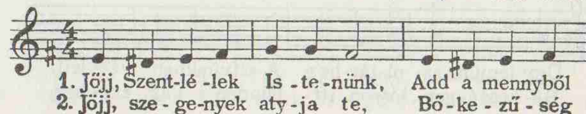

3. Negyven napig köztük járt, lassan vette búcsúját, —
Vígasztalta szívüket, tanítván a híveket. Kapuját, stb.
4. Szólott nékik eképen: «Én felmegyek az égbe, —
Én Atyámhoz felmégyek, ki Atyátok tinéktek». Kapuját, stb.
5. «S elküldöm Szentlelkemet, megvígasztal titeket, —
És mindenre megtanít, mit magában rejt a hit». Kapuját, stb.
6. «Ő tinéktek ád erőt, hogy majd minden nép előtt —
Bizonyságot tegyetek rólam, ki most elmegyek.» Kapuját stb.
7. Már királyi székében uralkodik az égben, —
De velünk van szerelme és hathatós kegyelme. Kapuját, stb.
8. Közbenjáró Krisztusunk, szerelmes jó Pásztorunk! —
Szentlelkedet add nekünk, hogy szüntelen dícsérjünk!
Kapuját, stb.

97

Zsasskovszky: **Énektár (1874)** — *Sík Sándor*

3. Édességes vigaszunk,
Drága vendég, szomjazunk,
Édes lélekújulás!
Jöjj el, stb.

5. Boldogságos, tiszta fény,
Szállj meg szívünk rejtekén,
Híveidnek napja légy!
Jöjj el, stb.

6. Ihleted ha fényt nem ad,
Emberszívben elhohad
Minden erő, minden ép.
Jöjj el, stb.

7. Mosd meg ami szennyezett
Asszúságra hints vizet,
Orvosold a sebhelyet.
Jöjj el, stb

4. Fáradottnak könnyülés
Tikkadónak enyhülés,
Sírónak vigasztalás.
Jöjj el, stb.

8. Simogasd a darabost,
Fölmelengesd a lagyost,
Útra vidd ki, tévelyeg.
Jöjj el, stb.

9. Add, vegyék el híveid,
Kik hitük beléd vetik,
Hétszeres kegyelmedet.
Jöjj el stb.

10. Jámbornak jutalmazást,
Engedj boldog kimúlást,
Mindörökké mennyeket.
Jöjj el, stb.

98 *Kisdi:* Cantus Catholici (1651) – *Sík Sándor*

Evangéliumra:

3. Apostolok pünkösdnap összebújtak, félvén.
Zúgás kelt a magasból, mint a sebes szélvész.
Betöltötte házukat tüzes nyelvek szálltak.
És a gyenge félőkből harcos hősök váltak.

Hiszekegyre:

4 Hiszem, vallom boldogan amit mond az Isten,
Amit Krisztus elém ád egyházában hinnem.
Hitemet a Szentlélek ajándéka szítja.
Mennybe szegény lelkemnek hitem legyen hídja

Felajánlásra:

5. Ami legszebb, legnagyobb földön és az égen:
Krisztus testét ajánljuk áldozatunkképen.
Szívemet is, szegénykét fölajánlom rája,
Tegye széppé tüzessé a Szentlélek lángja.

Szent szent-re.

6. Szent, szent, szent, az Úristen, Atya, Fiú, Lélek!
Ezt harsogja kórusa a nagy mindenségnek.
A Szentlélek Úristen sóhajtozván bennünk
Mondhatatlan szavakkal, ezt sóhajtja lelkünk.

99 *Szegedi:* Cantus Catholici (1674) – *Sík Sándor*

3. Te hét ajándok kútfeje,
Atyánk kegyelmes jobbkeze
Az Úr erős igérete,
Sugalmas ajkak ihlete.

4. Gyujtsd meg szemünknek fényedet.
És szállj szívünkbe, Szeretet
Ha testünk gyarló, s lankadunk
Légy mindig éber gyámolunk

5. Űzd messze tőlünk ellenünk,
Szent békességed add nekünk
Te járj, vezér, útunk előtt,
Veszélytől védjen szent erőd.

6. Add, ismerjük meg az Atyát
Teáltalad és egy Fiát,
És kettejüknek Lelke, Te,
Örökre légy lelkünk hite.

7. Az Istent áldjuk : jó Atyát,
S ki felkelt sírból, szent Fiát
S a Lelket, szívünk vigaszát
Most és örök időkön át.

100

Náray: **Lyra Coelestis (1695)** – *Geréb Kázmér*

1. Ó Szent-lé - lek Úr - is - te-nünk, Szállj szí-vünk-be
2. A mennyek-ből té - ged nyertünk, Hogy vi-gasztald

3. Kit javadért folyton áldnak,
Mint ujját az Úr jobbjának
|: Atya küldte nagy javunk,
Zengő ajkon szép szavunk. :|

4. Szeretettel töltsd szívünket
Lobbantsd fényre érzékünket
|: Hogy a testi vágy ellen
Segítséged vértezzen. :|

5. Teáltalad higgyük, engedd,
Az Úristent ki teremtett
|: S Fiát, ki meghalt értünk,
És téged, mig tart éltünk. :|

6. Légyen hála az Atyának
S föltámadott szent Fiának
|: S a Szentlélek Istennek
Ki élete mindennek. :|

101

Kisdi: **Cantus Catholic (1651)** – *Sík Sándor*

3. Szállj ránk, életadó Lélek,
Jótanácsnak Szentlelke! Égesd be a lelkekbe:
Isten akaratán járjunk, ez az élet értelme.
Háznépedre jer le, Jótanács Lelke!

4. Szállj ránk, életadó Lélek,
Áraszd reánk szent Erőd járj át csontot és velőt.
Végig állhatatossággal acélozd a küzködőt.
Háznépedre jer le Erősség Lelke!

5. Szállj ránk, életadó Lélek,
Ó Tudomány, ihless meg! Egy tudományt ismerjek;
Egyet, azt, ami szükséges: igazságát Istennek.
Háznépedre jer le, Tudomány Lelke!

6. Szállj ránk életadó Lélek,
Jámborságnak Lelke, jöjj, keneteddel megjelölj.
Járj át egyszerűségeddel, alakíts át legbelől.
Háznépedre jer le Jámborság Lelke!

7. Szállj ránk, életadó Lélek,
Üdvös Istenfélelem. Tedd imává életem.
Szent, szent, szent az örök Isten, s aki övé: szent legyen!
Háznépedre jer le, Áhítat Lelke!

102 *Kisdi:* Cantus Catholici (1651) – *Fojtényi Kászor*

3. Te hét ajándok Istene, az Úr hatalmas jobbkeze,
Te, kit nekünk igért Atya, nyelvünk kenetdús szózata.

4. Érzékeinkre fényt deríts, kebelt erényre fölhevíts,
Testünk erőtlenségeit védjék magas kegyelmeid.

5. Kisértetekben el ne hagyj, szivünkbe békességet adj,
Légy utainkban fővezér ne érje népedet veszély.

6. Ó adjad ismernünk Atyát, és egyszülötte szent Fiát,
S téged, ki tőlük származol, valljon, mi ég- s földön honol.

7. Legyen dicsőség, ó Atyánk, Neked, s kitől megváltatánk.
Fiadnak, a Vigasztalót áldván veled, mint egy valót

103

Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

1. Té - ged ké - rünk, A - tya - is - ten,
2. Bús él - tünk - ben el - lan - kad - tunk,

Se - gíts, bennünk e - rő nin-csen! Küldj Szentlelket,
Meg -tö - rődtünk, el - fá - radtunk. Jőjj el, kel- tő

ki bennün - ket Vi - gasz- tal - jon, éb - resszen!
kedves szellő, Ú - jíts, kik el - bágyadtunk.

3. Apostolok bölcs mestere,
Mártíroknak nagy ereje!
Ó Szentlélek, míg itt élek,
Segíts, taníts mindenre!

4. Eső nélkül föld is szárad,
Szívem is úgy sorvad, bágyad,
Ha felülről, Szentlélektől,
Kegyelem rá nem árad.

5. Lélek nélkül test nem élhet,
Lelket így öl meg a vétek,
Hogyha távol malasztjával
Az éltető Szentlélek.

6. Testnek gonosz kívánsága,
Világ, ördög csalárdsága,
Mind elborít, jöjj hát, segíts,
Árva lelkem istápja.

7. Jőjj el égi fényességgel,
Boldogságra elvezérelj!
Én Istenem, én szerelmem,
Temagadhoz felemelj!

8. Ó mily könnyű, vidám, boldog
Lészen földön minden dolgod,
Ha kegyelmét, szent szerelmét
Tiszta szívben megtartod.

9. Örülj lelkem, Istent áldjad,
És szent nevét magasztaljad.
Őt kövessed, őt szeressed,
Őt dícsérjed, imádjad!

104

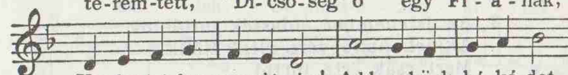
Gimesi gyüjtemény (1844) – *Kovács:* **Énekeskönyv (1842)**

1. Ki-ben é -lünk, mozgunk s vagyunk, Ó tel-jes Szent-
2. Di-cső-ség a szent A - tyá-nak, Ki sem-mi -ből

há-rom-ság Min-den kincsünk és ju - tal-munk,
te-rem-tett, Di- cső- ség ő egy Fi - á - nak,

Vég-he-tet -len nagy jó-ság! Add nekünk bé-ké-det,
Ki vé-ré-vel megmentett, Ket - tő-től szárma-zó

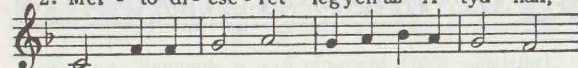

Á - rassz ránk bő-sé-get, Lelkünknek üd - vös-sé-get.
Szent-lé -lek Is-ten-nek. Há-rom-ság-ban Egységnek.

«Magasból kell jönni, hogy az Isten dicsőségét énekeljük; magasban kell otthon lenni, hogy szívünk, lelkünk, egyéniségünk Isten dicsőítő éneke legyen.» (Prohászka)

105 *Bozóki:* Énekeskönyv (1797) *– Fojtényi Kászon*

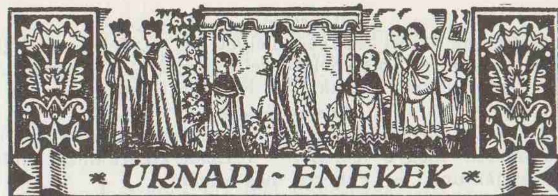

3. Az Istenember áldassék mitőlünk
Akinek hulló vére által élünk
Mert csak érte juttat
Testi, lelki jókat Oszthatatlan, stb.

4. Szentlélek Úrnak zengjük víg da unkat,
Hozzá emelvén szívünket szavunkat.
Adja bő kegyelmét,
Lángoló szerelmét, Oszthatatlan, stb.

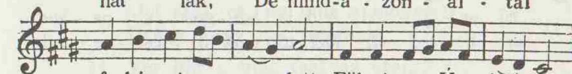
5. Az Atyaistent s Fiút egyetemben
S Szentlelket áldom teljes életemben.
Döghalált, éhséget,
Űzz el, ellenséget, Oszthatatlan, stb.

106 *Bogisich:* Őseink Buzgósága (1888) *– Kájoni:* Cantionale Catholicum (1719)

Evangéliumra:

3. E csodát az Írás sokképen mutatja, – Ezt Melkizedeknek jelzi áldozatja, — Ötezer embernek osztott kenyerekben — Jézus elénk adja.

Hiszekegyre:

4. Ezt az áldott testet, melyet itt imádunk, — Ezt az áldott szent vért, melynek térdet hajtunk, — Te szavadra Jézus erős hittel valljuk: — Könyörülj meg rajtunk

Felajánlásra:

5. Drága sebeidbe vétkeimet rejtem, — Harmatozó véred mossa meg a lelkem: — Ez a szentáldozat mit most felajánlunk, — Fehérre mos engem

Szent, szent-re:

6. Bűnös Magdolnával lábadhoz borulok; — Emlékezzél rólam, latorral kiáltok. — Könyörülj meg rajtam Dáviddal így dallok — Szent, szent, szentnek vallak

107 *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)** – *Sík Sándor*

1. Di-csérd Si - on Üd - vö - zí - tőd, Jó pász-to - rod,
2. Himnuszt mondj e - gész szí - ved-del, Szód-dal úgy sem

hű se - gí - tőd, Áld ja han - gos é - ne - ked
ér - he - ted el, Mél - tón nem di - csér - he - ted

3. Nagy dologról szól az ének:
Élet élő kútfejének,
A Kenyérnek hódolunk.

4. Estelén a búcsútornak
A tizenkét apostolnak
Mit kiosztott Krisztusunk.

5. Hangosan hát fönnesengjen
Ujjongjon és égre csengjen
Zengő lelkünk hangja ma.

6. Mert mit ajkunk most magasztal:
Amaz ünnep, amaz asztal
Amaz első lakoma.

7. Ott új Húsvét napja támadt,
Új kötése új királynak
Régi Húsvét bétellett.

8. Új világtól fut az óság,
Árnyat oszlat új valóság,
Fényesség űz éjfelet

9. S amit ott tett önkezével:
Emlékére nyílt igével
Hagyta Krisztus végzenünk.

10. Szent igéktől megoktatva
Üdvösséges áldozatra
Kenyeret s bort szentelünk.

11. Ágazatja szent hitünknek:
Testté-vérré lényegülnek,
Bor s kenyér mi volt előbb.

12. Régi rend itt újnak enged,
Szárnya lankad észnek szemnek,
Élő hitből végy erőt.

13. Színében bor és kenyérnek
(Jel csak ez, de más a lényeg!)
Drága nagy jók rejlenek.

14. Vér bár a bor, test az etel,
Egy is Krisztus, semmi kétely!
Két szín őt nem osztja meg.

15. Aki veszi, meg nem osztja
Meg nem töri, nem szakasztja,
Mindenek épen veszik.

16. Veszi egy és ezrek veszik,
S mind egyenlőn kapja részit
Mégis: nem fogyatkozik

17. Veszi jó és veszi vétkes,
Ám gyümölcse vajmi kétes:
Élet vagy elkárhozás.

18. Rossznak átok, üdv a jóknak;
Lásd az együtt áldozóknak
Végük milyen szörnyű más!

108

Bozóki: Énekeskönyv (1797)

1. Mondj é - ne-ket, zen-gő nyel-vem, Szentsé-ges Úr
2. Vaj - ha, é - des jó Jé - zu - som, Oly ér - de-mes

tes-té-nek, Adj há - lá - kat, buz - gó lel-kem.
le-het-nék, Hogy te - né - ked, én Krisz-tu-som,

Drá-ga-lá-tos vé-ré-nek. Tö-re-del-mes.
Mél-tán é - ne - kel-het-nék. De jól ér-zem

buz-gó szív-vel Hajtsd meg né - ki tér-de-det,
vét-ke - i - met, S tő - led ér-tük ret-te-gek,

Mint U-rad-nak, Is-te-ned-nek, Mondj ne-ki szép é-ne-ket
Mert a vi-lág, test és ör-dög Szün-te-le-nül gyötrenek

3. Ó megváltó jó Jézusom, mennyei szent orvosom,
Téged féllek, de remélek Benned, kegyes Krisztusom
Hogy befogadsz kegyelmedbe, hisz nem az igazakért
Jöttél hozzánk e Szentségbe, hanem a bűnösökért.

4. Alázatos, megtört szívvel térdem néked meghajtom,
Jelenléted ez oltáron igaz hittel megvallom.
Drága tested, piros véred e színekben imádom,
Élő igaz Istenséged szüntelen magasztalom.

109

Magyar Cantionale (XVII. sz.) – *Szentmihályi:* Énekeskönyv (1798)

1. Áld-jad em-ber e nagy Jó - dat,
2. Itt az Is-ten gazdag-sá - ga,

Ke-nyér-szín-ben Meg-vál-tó - dat,
Bű-nös lel - kek nagy váltsá - ga,

Itt je-len van szent testé-vel, é-des Jé - zus,
Minden jó-nak nagy bősé-ge, é-des Jé - zus,

Je-len vagyon szent véré-vel, ál-dott Jé - zus.
Gyarló szí-vek e-rőssé-ge, ál-dott Jé - zus.

3. Itt az égnek megnyitója, — Kegyelemnek meghozója — Egész világ drága díja édes Jézus — Az Istennek örök Fia, áldott Jézus.

4 Itt lelkünknek orvoslója, — Bús szívünknek vidítója, — Elrejtezett kenyérszínben édes Jézus. — Az oltári nagy Szentségben, áldott Jézus.

5. Ember higgy az Úr szavának, — Csalhatatlan mondásának, — Teste étel, azt tanítja, édes Jézus, — Vére ital, bizonyítja, áldott Jézus.

6. Nem emléke szent testének, — Nem csak jele szent vérének, — Igaz teste ez, úgy mondá, édes Jézus, — És vérének nyilván vallá, áldott Jézus.

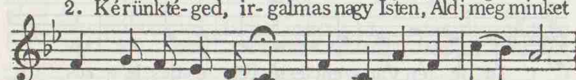
7. Itt van tehát istensége, — S evvel együtt embersége, — Kérésünket meghallgatja, édes Jézus, — És bűnünket megbocsátja, áldott Jézus.

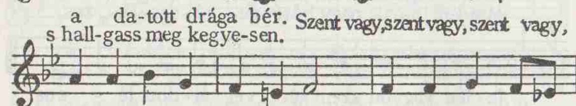
8. Kérjük, adja ránk áldását, — Irgalmának kútforrását, — Legyen velünk a végórán, édes Jézus, — S üdvözítsen holtunk után, áldott Jézus.

110

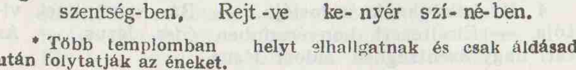
Zsasskovszky: Énektár (1855)

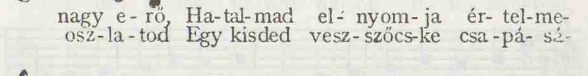
* Több templomban helyt elhallgatnak és csak áldásadás után folytatják az éneket.

111

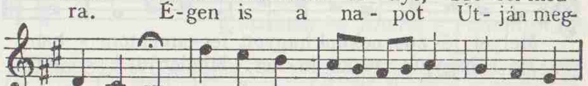
Bozóki: Énekeskönyv (1797)

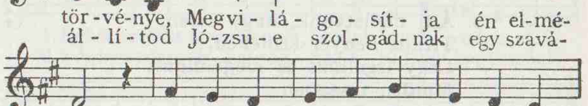

3. Itt nagyobb csodával, mennyei mannával,
Testeddel tartod jól árva lelkünk.
Józsue napjának parancsolj útjának,
Mózesnek vesszejét adjad nekünk.
Hogy utat lelhessünk és bátran küzdhessünk,
A Szent Földre légy vezérünk,
Hogy hozzád juthassunk, szent Istenünk.

112

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Szentmihályi:* **Énekeskönyv (1798)**

1. Ez nagy szentség valóban, Ezt i-mádjuk legjobban,
2. Je - len van itt test és vér, Minden kincsel ez fel - ér,

Melyet Jé - zus nekünk hagyott Tes-tamentom - ban.
Ha el-hagyjuk vétke - in - ket, Minden jót i - gér.

3. Állj mellettünk, nagy Isten,
Titkos kenyér színében,
Légy irgalmas és meghallgass
Minden ínségben.

4. Háborútól oltalmazz,
Híveidnek irgalmazz,
Betegséget, éhínséget
Tőlünk távoztass.

5. Tebenned van reményünk,
Életünk és épségünk.
Egyedül csak Téged kérünk,
Légy segítségünk.

6. Add, hogy készen lehessünk,
Boldog halált érhessünk.
E világból ha kiszólítsz,
Véled lehessünk.

113

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** – *Sík Sándor*

É - des Jé - zus, ne - ked é - lek.

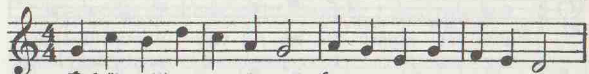
É- des Jé- zus, ne-ked ha-lok, É - le- tem-ben,

ha- lá- lom-ban, É- des Jé- zus, ti - ed va- gyok.

114

Zsasskovszky Endre – Tárkányi Béla

1. Égből szállott szent kenyér, Értünk ontott drága vér:
2. Véghetet-len Is- ten-ség, Szere- tő nagy kegyesség!

Hit- tel áldunk és i- mádunk, Bár az el-me föl nem ér.
Az ol- tá-ron velünk áldjon Té- ge- det a föld s az ég.

3. Ó mennyei seregek!
Velünk egyesüljetek;
Tiszta lelkek, az Istennek
Irgalmáról zengjetek.

4. Nap, hold s fényes csillagok
Imádságra gyúljatok:
Hitünk fénye őt dícsérje,
Kit ragyogva áldotok.

5. Legyen egy szív, egy lélek
Azokban, kik dícsérnek.
Ó nagy Isten! e szentségben
Nyerjék meg, mit remélnek.

6. Reménységünk csak te vagy,
Jézus, kérünk, el ne hagyj:
Légy vezérünk, s hogy célt érjünk,
Országodba befogadj.

115

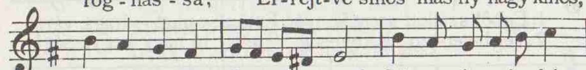
Amade László énekeiből (1755)

1. Hadd lan-kad-jak és ol-vad-jak É-ret-ted, én
2. Nincs oly el-me, hogy ér-tel-me E tit-kot fel-

sze-rel-mem! Le-bo-rul-ván i-mád-ja-lak,
fog-has-sa, El-rejt-ve sincs más ily nagy kincs,

Test-i-ge, én Is-te-nem! Itt vagy kenyérszínben:
Hogy ember ne lát-has-sa De én mégis lát-lak,

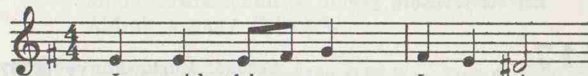
I-gaz Is-ten, s vérben, Én mennye-i je-gye-sem!
Hi-temmel i-mád-lak, Is-te-nemnek megval-lak.

3. Bűnös lélek, már nem félek,
Értem vagyon ily nagy bér;
Szent karokért s angyalokért
Nem lett Isten test és vér.
Lelkem belőle él, különb mindezeknél,
Kegyelmet csak innen kér.

4. Szánom, bánom és fájlalom
Azért én vétkeimet,
Tisztán gyóntam és megmondtam
Őszintén bűneimet,
Bár nem vagyok méltó, de elég egy kis szó:
Hajlékomba jöjj, nagy Jó!

116

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** – *Amade László* **(1703–1764)**

I-mád-lak, nagy Is-ten-ség,
Üd-vöz-légy, te szent man-na!

Test s vér, tit-kos mély Szentség, Lebo-rul-va.
Ennél töb-bet ki ad-na? Nincs mód benne.

Itt van Is-ten s em-ber-ség, Vég-he-tet-len
Ez az é-gi nagy Jó-ság, A tel-jes Szent

nagy Föl-ség Föl-ál-doz-va.
há-rom-ság Nagy kegyel-me.

3. Szent testével így táplál, hogy ne ártson a halál!
Mily kegyesség!
Szent vérével harmatoz, így szelídít magához
Ez Istenség.

4. Szállj le hozzám, szent kenyér, jöjj, ártatlan drága Vér,
Szánd lelkemet!

Bár hajlékom nem méltó, elég Tőled csak egy szó,
Vedd szívemet.

5. Soha többé nem vétek, Jézusom, már megtérek,
Légy kegyelmes!
Ne tekintsed rútságát, vétkeimnek vakságát,
Ó meg ne vess!

6. Neked élek és halok, végig véled maradok,
Ó Jézusom!
Verem buzgón mellemet, szánom-bánom vétkemet,
Én Krisztusom.

117

Bozóki: Énekeskönyv (1797)

Is-ten-ség mély-sé-ge, lel-kek é-des-sé-ge El-rej-tez-ve itt vagyon. Drága lel-ki íz-zel, mennye-i szent méz-zel Bő-vel-ke-dik ez nagyon. Minden terem-tett lé-lek földön és a föld fe-lett Buz-gó szív-vel i-mádjon.

Á-ron zöld vesz-sző-jét, csudáknak szer-ző-jét Ez ma-gá-ban foglal-ja. Itt száraz fa zöl-dül, s annak szí-ve zsen-dül, Ki i-ga-zán i-mádja. Az Úr Jé-zus ha-talmát, hozzánk való ir-gal-mát Em-ber itt fel-ta-lál-ja.

3. Nagy Szentség áldassál, felmagasztaltassál,
Minden jóval tölt edény,
E kisded kenyérben és a bor színében
Tisztán tündöklő napfény,
A halandó embernek, elbágyadott szíveknek
Üdvösségre nagy remény.

4. Jöjjetek, angyalok, mennyei szent karok,
Imádni e Szentséget.
Üdvösség záloga, Jézus van itt maga,
Őt szívből dícsérjétek.
Mi is térdre lehullva, földig porba borulva
Áldjuk a nagy Felséget.

118

Zsasskovszky: Énektár (1874) – *Simon Jukundián*

Krisz-tus tes-te és szent vé-re, An-gya-lok-nak é-te-le, E-le-ve-nen van itt je-len A ke-nyér-és bor színben. Bo-rul-junk le. és ret-teg-ve I-mád-juk e Föl-sé-get, Az Ol-tá-ri-szent-sé-get.

Bár e cso-dát, hi-tünk tit-kát, Elménk fel nem fog-hat-ja, De biz-to-sít az i-gaz hit, Melyre Jé-zus ta-ní-ta.

3. A keresztfán haldokolván rejlett csak az Istenség ;
Itt elrejtve és elfedve Istenség és emberség.
Boruljunk le, stb.
4. Orvosságát, tisztulását lelkünk itt feltalálja ;
E nagy Szentség az üdvösség bőséges kútforrása.
Boruljunk le, stb.
5. Szelíd Bárány ! a keresztfán áldozatunk te lettél,
És ezáltal szent Atyáddal nekünk békét szereztél.
Boruljunk le, stb.
6. Jézus vére, lelkünk bére, az oltáron már nem hull ;
A keresztfa áldozatja itten mégis megújul.
Boruljunk le, stb.

119

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

1. Le - bo - rul - va áld - lak, lát-ha-tat-lan Is - ten-
2. Is - te - ni e - rő-det el - rejtéd a ke - reszt-

ség, Kenyér és bor-színben el - rejte - zett em - ber-
fán, Testi gyarló - ságnak homályá - val ta - kar-

ség, No - ha itt nem lát - hat, meg nem ta - pasz-
ván. Itt em - be - ri tes - ted e - lő - lünk el-

tal - hat Az em - be - ri gyenge - ség.
rej - ted, Szí - nek a - latt - tit - kol - ván.

3. Noha szent Tamással sebed helyét nem látom,
Uram, igaz hittel jelenléted megvallom.
E vallásban tarts meg, szent színedet add meg
Égben egykor meglátnom.

4. Váltságomnak ára, száradt szívem ereje,
Szegény bűnös lelkem megtisztító fürdője,
Szomjú, fáradt lelkem megvígasztalója,
Üdvösségem záloga.

5. Részegíts meg engem, Uram, te szent kelyheddel,
Oltsd el szegény szívem gonosz lángját véreddel,
Drága harmatoddal asszú szívem földjét
Kegyelmesen öntözd fel.

120

Kapossy: **Egyházi énekek (1887)**

1. Menyegzős köntös - be öl - tözköd - je - tek,
2. Jer, Jé - zus a - rá - ja, je - gyesed fo - gadd,

Szívben megtö - rőd - ve i - de jöj - je - tek;
Rakd szent oltá - rá - ra buz - gó . vá - gya - dat.

Jé - zus ét - kül ad - ja né - künk itt ma - gát,
Szent angya - lok it - ten a vendég - hí - vók,

Nincs, a - ki fel - fog - ja ezt a nagy cso - dát.
Ál - ta - lok az Is - ten té - ged is hí - vott.

3. Ha tán valósággal most nem veheted,
Égő kívánsággal, vágyaddal vegyed.
Lelked vőlegénye kebled mélyibe,
Szíved örömére, kész lesz térni be.

4. Ó mennyei Szentség, ó nagy hatalom,
Elrejtett Istenség, csoda-irgalom !

Ó angyali asztal kenyere s bora,
Szívünk, szánk magasztal, drága lakoma!

5. Jézus, lelkünk vágya, szívünk öröme,
Elménk boldogsága, ég s föld gyönyöre
Tárt karokkal várunk, miként Zakeus:
Térj be, térj minálunk, tőlünk ó ne fuss!

6. Hisz öröm miköztünk lakni teneked,
Mi is hozzád jöttünk: áldd meg népedet.
Ime, most előtted arcra borulunk,
Tápláld a hívőket, jóságos Urunk!

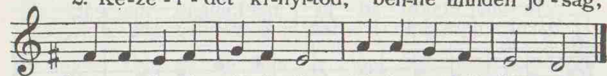
7. Jöjj el, jöjj el, jöjj már, égi vőlegény!
Lelkünk készen ott vár szívünk küszöbén.
Életünk, reményünk, Jézus mindenünk,
Esdekelve kérünk: egyesülj velünk.

121

Illyés: **Sóltári Énekek (1693)** – *Sík Sándor*

1. Min-de-nek-nek sze-me-i, U-ram, benned biz-nak,
2. Ke-ze-i-det ki-nyi-tod, ben-ne minden jó-ság,

Mert az in-ség i-de-jén Te ke-zed-ből hiz-nak.
És ál-dás-sal töl-töd el föld minden la-kó-ját.

3. Levegőég madara és az erdő vadja,
Amely nem szánt, nem is vet, étkét tőled kapja.

4. Liliomok a mezőn nem szőnek és fonnak,
Mégis szebb a köntösük, semmint Salamonnak.

5. Hát még kiket tenmagad képére formáltál,
Minket, Uram, jóságod hogyan ruház, táplál!

6. Amit nekünk juttattál, nemcsak testi étel:
Táplálsz minket magaddal: szent testtel és vérrel.

7. Azért, akik annyi sok kegyességét látjuk,
Méltó, hogy a nagy Istent dícsérjük és áldjuk.

8. Szent, szent, szent vagy, kegyes Úr, és vég nélkül áldott,
Akitől ily bő áldás az emberre szállott.

122

Zsasskovszky: **Énektár (1874)**

1. Most az Úr Krisztusnak drá-ga-lá-tos tes-te,
2. I-má-dunk Tége-det, ó drá-ga nagy Szentség,

Itt fel-e-mel-te-tett szent-sé-ges szent vé-re,
Melyben el-rejt-ve van Is-ten-ség s emberség.

1–2. A ke-nyér s bor szí-ne a-latt

Ez a tit-kos nagy ál-do-zat, Jé-zust ma-

gasz-tal-juk, Szent, szent, szent! ki-ált-juk.

3. Kérünk, ó Jézusunk, add, hogy hozzád térjünk,
Szent tested s véredben méltóképp résztvegyünk;

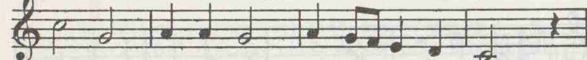
Igy hisszük, hogy majd mennyégben,
Mint most kenyér s bor színében,
Nevedet áldhatjuk, Szent, szent, szent! kiáltjuk.

123

Zsasskovszky: **Énektár (1855) — Csíki kéziratos**

1. Most lett a kenyér Krisztus tes-té - vé,
2. Itt az Is-ten-ség az ember-ség - gel

Most vált a színbor Jé-zus vé-ré - vé,
Ím meg - e-gye-zett nagy szö-vet-ség- gel;

Test már a ke-nyér, a bor i-gaz vér,
Eb- ben reménylek, a - míg csak é - lek,

Hi - szem ezt, ám-bár el-mém-be nem fér,
Eb - ben e - rő-síts, Jé-zu - som, kér - lek.

3. Itt a test és vér felmutattatott,
Mely a keresztfán értünk ontatott;
Ó nagy szeretet, érted mennyit tett!
Valld meg hát bűnös, mért nem szereted.

4. Ezt a számtalan vétek okozta.
Szeretetemet Tőled elvonta;
De már szívemből, igaz lelkemből
Bánom bűneim teljes erőmből.

5. Immár szeretlek, édes Jézusom!
Értem megfeszült drága Krisztusom!

Nyujtsd kegyelmedet, segítségedet,
Méltón áldhassam szent Fölségedet.

6. Kérlek, Jézusom, segíts meg arra:
Mikor eljutok végső órámra,
Hogy szent testedben s drága véredben
Részes lehessek nagy küzdelmemben.

124

Zsasskovszky: **Énektár (1855) —** *Szentmihályi:* **Énekeskönyv (1798)**

1. Most nyomorult szol - gád Fo-lya-mo-dom hoz-zád,
2. Hó-dol-va és hi - ven Bűn-bá-na-tos szi-vem,

Ma-ga-mat a - jánl-ván ke-gyelmed - be. A - ki nem lát
Te-ne-ked, ó Jé - zus, fel-ál - do - zom, Értünk ember

s hi-szen, Mondád: bol-dog lé - szen, Mennyben és a
let - tél, Asztalt ké-szí - tet - tél. Ke-gyes jó-vol-

föl - dön él ked-ved - ben. Hiszem je-len - lé - ted,
to - dat magaszta - lom. Ó an gya-li szépség,

I-má-dom föl-sé-ged. A-mit meg nem foghat ta-pin-tá-
Ó tit-kos nagy Szentség, Melynek vé-te - lé - re az méltat-

som, Ab - ban i-géd né-kem bizony-sá - gom.
lan, Ki-nek szí-ve bű-nös s bűn-bá-nat - lan.

3. Jézus, édes étkem, nagy gyönyörűségem,
Aki hozzám szálltál szerelmedből,
Ne tekintsd én bűnöm, add, hogy sebem szűnjön,
Töröld el én vétkem kegyelmedből.
Most fogadást teszek, már hozzád hív leszek,
Légy kegyelmes hozzám, ó Jézusom!
Mennynek s földnek Ura, légy orvosom.

4. Váltságunknak ára, ki a keresztfára,
Szelíd Bárány, értünk emeltettél,
Ki Atyádnál értünk védelmező vértünk
Szent halálod s véred által lettél.
Az ítélet napján legyünk Atyád jobbján
És a mennyországban szemlélhessünk,
Mindörökké Téged dícsérhessünk.

125

Bozóki: Énekeskönyv (1797)

1. Ne törd magad, ó én lel-kem, E nagy tit kos
2. Ki-rá-lyok gyö-nyö-rű-sé-ge, A-ki kö-zénk

Szent-ség-nél, Ne fá-ra-dozz, ó én el-mém,
köl-tö-zött, Ér-tünk tes-tet öl-tött I-ge

Az angya-lok ét-ké-nél; Hiddel, itt az Úr-is-ten,
E Szentségbe öl-tö-zött. Az an-gyalok kenyere.

Ha-ta-lom-mal, fel-ség-gel, Em-ber-ség-gel
Tisz-ta-sá-gos asz-ta-la, Em-ber-nek lőn

egy-ség-ben, Tes-té-vel és vé-ré-vel.
é-te-le, Sze-re-tet-nek ol-tá-ra.

3. Ó hitünknek édes titka, te vagy szívünk Szerelme,
Áldomásnak szent pohara, te vagy lelkünk védelme.
Ó gyönyörű vigalom, szeretetnek kötele,
Az isteni asztalon te vagy lelkünk étele.

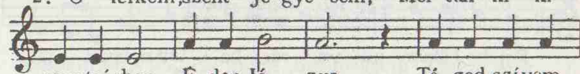
4. Vond szívemet szent szívedre, mert hozzád kívánkozom,
Rejts el engem sebeidbe, én mennyei Orvosom!
Ajándékul szívemet szívednek feláldozom,
Halálomat s életemet egyedül csak rád bízom.

126

Náray: Lyra Coelestis (1695)

1. Ó ál-dott szent Is-te-nem, Az Ol-tá-ri-
2. Ó lelkem, szent Je-gye-sem, Mél-tán ki-ki

szentségben, É-des Jé-zus Té-ged szívem
sze-res-sen, Téged, Jé-zus. Minden kincset

úgy kí-ván, Té-ge-det én lel-kem vár,
megves-sen, Csak Té-ge-det ke-res-sen.

1-2. É-des Jé-zus, É-des Jé-zus

3. Maradj nálam kevéssé, tedd szívemet édessé, Uram Jézus.
Ám tégy engem semmivé, csak szívem tedd Tieddé,
Édes Jézus, édes Jézus.

4. Emberek és angyalok, most mind előálljatok és a Jézust
Teljes szívvel áldjátok, jertek és imádjátok
Édes Jézust, édes Jézust.

127

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

1. O szentsé - ges, ó ke- gyel-mes, É - dessé - ges
2. Té-ged áld- lak, ma-gasz-tal - lak Mély a- lá- za-

Jé - zu-som! Dicsér-tes - sél, tisz-tel - tes- sél,
tosság-gal, Megö - lel - lek, megcsó - kol - lak,

Én megváltó Krisztusom! Szálljbe szívem hajlé - ká - ba,
Úgy imádlak nagy lánggal. Légy irgalmas, légy kegyelmes

Jöjj be lelkem pit- va - rá - ba, Ott nyugod - jál,
Kérlek, tő-led el ne ker- gess! Én szí- vem - hez

ott la - koz - zál, So - ha el se tá-vozzál.
szo - rí - ta - lak, Mint angya- lok, kí-ván-lak

3. Angyaloknak tápláléka, jöjj el e szent Ostyában!
Jejj, kegyelem áradása egy kicsinyke pohárban!
Táplálj az Úr szent testével, itass omló dús vérével,
Engedj mindig nála lennem, ő maradjon énbennem

128

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Rozman József*

1. Por- ba hullok im e - lőt- ted, Drága-lá - tos
2 Is - ten-em-ber, Üd- vö - zí - tőm, Nézlek én, a

nagy szentség! Úr Krisztus-nak tes - te s vé - re,
föld po - ra: Kenye -rem vagy in - sé - gemben,

Elrejtőzött Is-tenség! Könnyben úszik mindkét szemem:
S ví-gasságom szent bora! Nem kérek én hi - ú jó -kat,

Mint a ten- ger, üd -vöm nagy; Mert hi - tem és
Mi - ket á - hít vak el- me! Egy a vá- gyam

szí-vem mondja Is - ten Fi - a, je - len vagy!
kí - ván-sá - gom: Szent szívednek ke-gyel-me!

3. Istenember, tekints reám bujdosásom útjain!
Ne engedd, hogy meggyötörjön kétség, bűn és durva kín!
Szívem feléd dobog mindig, nem lesz soha hűtelen!
Mint anyjához kicsi gyermek, fölsír hozzád szüntelen!

4. S ha majd eljön végső órám, embersorsom, halálom:
Ne engedd, hogy ama bús nap készületlen találjon!
Istenember, édes Jézus, ah, te akkor légy velem!
Te szent Tested legyen végső útravaló kenyerem!

129 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) – *Szentmihályi:* Énekeskönyv (1798)

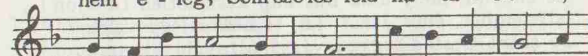

3. Tebenned remélek,
Szívemből szeretlek.
Készebb vagyok meghalni,
Mint téged megbántani.

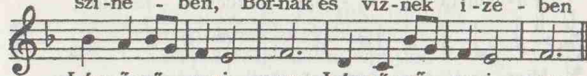
130 *Bozóki:* Énekeskönyv (1797)

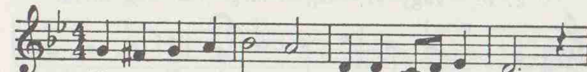

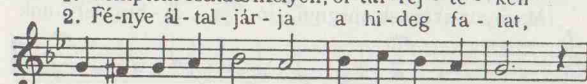
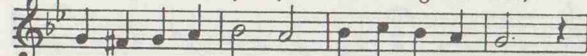
3. Nézzed Megváltód sebeit hálátlan szemeddel,
Ó ember, véres helyeit öntözzed könnyeddel,
Mert ezeket te okoztad, szent tagjait te kínoztad
Annyi sok bűnöddel, annyi sok bűnöddel.

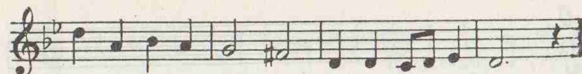
4. Sebeid sírva szemlélem, ó édes Jézusom,
Jóságod látom s hirdetem, szerelmes Krisztusom!
Aki ez Ostya színébe, bornak és víznek ízébe
Rejtőztél érettem, rejtőztél érettem.

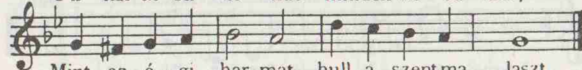
5. Engedd, hogy lelkem élhessen belőled, Krisztusom!
Érezzem édességedet, ó drága Jézusom!
Szívednek szívem ajánlom, lelkemet néked kínálom,
Légy őrző paizsom, légy őrző paizsom.

131 *Kapossy:* Egyházi Énekek (1887) – *Harangi László*

3. Látja dúsak házát, kunyhóban szegényt,
Szétsugároz vigaszt, enyhülést, reményt.
Tekintete balzsam, ha a szív sebes,
A magános éjben szíveket keres.

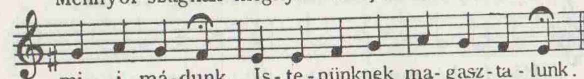
4. Látja, aki árva, aki elhagyott,
Börtönében látja a szegény rabot,
S ha a fáradt ember kínban elmerül,
Azt susogja néki: «Nem vagy egyedül!»

132

Zsasskovszky: **Énektár (1855)**

3. Elménk ezen csodálkozik,
Értelmünk is álmélkodik,
Hogy tested itt elrejtezik,
Kenyérszínbe öltözködik.

4. Te adtad ezt, hisszük, tudjuk,
Szentírásban olvashatjuk,
Azért kétség nélkül valljuk,
Ámbár szemmel nem láthatjuk.

5. Azért hozzád folyamodunk,
Tiszta szívből fohászkodunk:
Áldj meg minket, ó Jézusunk!
E szentségben kik imádunk.

6. Dögvész, halál el ne érjen,
Éhség, ínség meg ne férjen,
Vérontásnak vége légyen,
Ellenségünk megbékéljen.

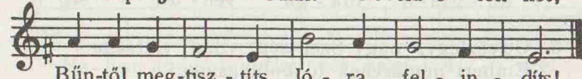
7. Földjeinknek adj bőséget,
Gabonánknak kövérséget,
Adj ezekhez egészséget,
Hogy áldhasson érte néped.

133

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** — *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)**

3. Mannánál szentebb, aranynál kincsebb,
Édes Jézusunk!
Őrizz meg minket, bővítsd hitünket,
Hallgass bennünket!

4. Kik benned hisznek, jutalmat vesznek,
Drága Jézusunk!
Tarts meg a hitben, szent reménységben
És szerelmedben!

5. Légyen ez néked kedves dícséret,
Áldott Jézusunk!
Áldás az égnek, három személynek,
Egy Istenségnek

134

Kersch: **Sursum Corda (1902)** – *Szentmihályi:* **Énekeskönyv (1798)**

1. Üd-vöz-légy, Krisz-tus-nak drá - ga szent tes - te,
2. Üd-vöz-légy, nagy Szentség, é - let a - dó - ja,
Ál-dott légy, Jé-zus-nak pi - ros szent vé - re.
Mi bű - nös lel-künknek meg- or - vos - ló - ja.
Ó mily ál-dott vagy, Ol - tá - ri-szent - ség!
An.- gya - li drá - ga ven - dég - ség!

3. Üdvözlégy, nagy Szentség, világ váltsága
Emberi nemzetnek fő boldogsága.
Ó, mily áldott vagy, stb.

4. Üdvözlégy, nagy Szentség, élet kútfője,
Megtérő bűnösnek tiszta fürdője.
Ó, mily áldott vagy, stb.

5. Üdvözlégy, nagy Szentség, csodák csodája!
Éhező lelkünknek édes mannája.
Ó, mily áldott vagy, stb.

6. Üdvözlégy, nagy Szentség, lelkünk vendége!
Mennyei karoknak gyönyörűsége.
Ó, mily áldott vagy, stb.

7. Dícséret, dicsőség Jézus testének,
Örökös imádás drága vérének.
Ó, mily áldott vagy, stb.

135.A

Egerszegi kézirat (1804) – *Kovács:* **Énekeskönyv (1842)**

1. Üd -vözlégy, ó drá- ga - lá-tos nagy Szent- ség,
2. Kegyes vol-tál mennyből a- lá - szál - la ni,
Hol je - len van is - ten-ség és em - ber - ség.
Szent vé - re - det egy cseppig ki - on - ta - ni.
Ké -rünk, ne hagyd híve-i-det, Bűnre haj-ló né -pe - i-det,
Ó ne es-sék hát hi - á - ba Szenvedé-sed drága á - ra,
Ha - nem ad-jad kegyelme-det, nagy Föl - ség!
Ha - nem a mi szegény lelkünk ja - vá - ra.

3. Mindnyájan, kik egyek vagyunk a hitben,
Imádunk és áldunk e nagy Szentségben,
Mint megváltó Istenünket, ki táplálja mi lelkünket.
Maradj velünk és üdvözíts bennünket.

135.B

Kisdi : **Cantus Catholici (1651)** —
Nádasdy Kálmán

Maestoso

1. Üd - vözlégy nagy Király, Kit szí-vünk úgy ki-ván,
2. Üd - vösség Her- ce-ge, Ó nézz a föld-re le:

Eny-hü-lés ál- dott kút - fő - je!
Te-kintsd meg es-dek - lő né - ped!

Meg - haj - tom hom-lo-kom, Hű - sé- gem így ho-zom
E - meld föl szí - ve-met, U - jítsd meg lel - ke- met

Szent test és vér, e - lőd - be.
Ke-nyér és bor szí - né - ben.

A sok szép hang, szín és külső fény között soha el ne halványuljon vagy háttérbe ne szoruljon a nagycsütörtök tartalma: Krisztus szent lelke, Krisztus szent teste, a köztünk élő, a köztünk járó Krisztus!

136

Bozóki : **Énekeskönyv (1797)**

1. Üd-vözlégy Ol - tá - ri szentség! Cso-dá - la - tos
2. Ha szen-tek - nek nagy szí - vé -vel, Angya - lok-nak

szent is - ten-ség! Té -ged szívből mind i - má - dunk,
lángnyelvé - vel Köszönthet-ne min-den lé - lek,

Ol-tárod-nak trónján áldunk. Üdvözlégy szent Szakra-men-tom!
Méltón úgy sem dícsérnének.

Száz - e - zer- szer, meg e - zerszer én Jé - zu - som!

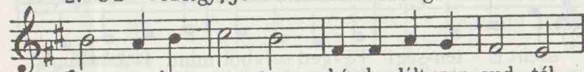
3. Öntsd szívembe olajodat, égesd benne világodat ;
Nagy Szentség ! ó térj be hozzám,
Mert szívem csak Téged kíván.
Üdvözlégy, stb.

4. Életünknek végóráján, hogy ne ejtsen meg a Sátán,
Te légy erős én gyámolom,
Mert csak nálad az oltalom.
Üdvözlégy, stb.

137

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

3. Itt az oltáron világ Megváltója,
Itt az oltáron lelkünk orvoslója,
Itt erős Isten, a bűn megrontója,
Úr Krisztus Jézus.

4. Itt az oltáron a mi nagy váltságunk,
Itt az oltáron mi vígasztalásunk,
Itt a mi pajzsunk, védelmező várunk,
Úr Krisztus Jézus.

5. Itt az oltáron út, igazság, élet,
Ki nélkül ember igazán nem élhet,
Sem igaz békét földön nem ismérhet,
Úr Krisztus Jézus.

6. Adja minékünk az ő szent országát,
Láthassuk nyilván örök boldogságát,
Angyali karral nézhessük orcáját,
S mennyei Atyját.

138

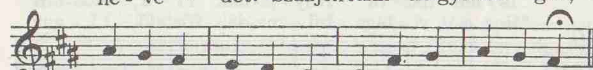
Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

3. Istennek szent Fia, rossz lelkünk nagy díja,
Elestek gyámola, kegyelem hajnala!
Ellenség erős íjja lelkünket, jaj, víjja.
J jj és ne hagyj magunkra!
Istennek szent Fia, ég és föld királya!

139 *Bogisich:* Őseink Buzgósága (1888) — *Sík Sándor*

Ó U - ram, nem va-gyok én mél - tó,
Hogy há - zam - ba köl - töz - ni légy jó, Mond-jad
csak egy szóval né-kem S meggyógyul az én lel - kem.

140 *Bogisich:* Őseink Buzgósága (1888) — Nádor-kódex (1508)

1. Üd - vöz - légy, üd-vös-sé-ges Os - tya,
2. Mert te vagy i - gaz Üd-vö - zí - tő,

Is - ten tisz - ta Any - já-nak Fi - a, Mos-tan
Mind e vi - lág bű - ne-it tör - lő, I - gaz

kenyérszinben lát - lak, I gaz Is-ten, megval - lak.
Is - ten-nek egy Fi - a, Ki keresztfán meg-ha - la

3. Mikor a pap az igét mondja,
Átváltozik kenyér mivolta.
S Annak lészen teste, vére,
Ki érettünk szenvede.

4. Nagy Isten, téged dícsér lelkem,
Dicsőséget zengedez szívem.
Lelkem a Szentháromságnak,
Felajánlom Uramnak.

141 *Bozóki:* Énekeskönyv (1797)

1. Ve-lünk la - kó tisz - ta Os-tya, Is - te - ni nagy
2. Te vagy a - ma csip - ke - bo - kor, A - mely lángját

I - gaz-ság! Min-den cso-dák leg - na-gyobb-ja,
mu - tat - ja, Me-lyet Mó-zes tér - den szemlélt,

Hal-ha-tat-lan or-vos-ság! Választottak ga-bo-ná-ja,
S sa - rú - ját meg-ol-dot-ta. Ép-sé-gé-ben,szépsé-gé-ben

Lelkünk é - des, dús ma-ná - ja, Ke-gye-lem-nek
A bo - kor nem fo-gyat-ko-zott, Zöld le - ve - le

a - ján - dé - ka, Is - ten-nek szent Bá - rá - nya!
cso - da - ké - pen Fris - sen, szé - pen fa - ka - dott.

3. Csipkebokor ha megtartá fogyhatatlan épségét,
Ez az erős égi király hogy fogyatná szépségét!

Szeretete lánggal égő olthatatlan nagy tüzében,
Él egészen, az Ostyának legparányibb részében.

4. Halljad a szót gyarló ember, kinek szemén köd tapad :
Elméd ezen ne futtassad, alázzad meg magadat.
Mert hatalma fogyhatatlan és igéje az igazság.
Élő Krisztus élő szava csalhatatlan bizonyság.

142

Zsasskovszky Endre — Tárkányi Béla

1. Zá-lo-gát ad-tad, ó Jé - zus, Ö - rök sze-re-
2. Ir-gal-madban nem vizs-gál - tad A mi gyar-ló -

te-ted-nek Ren-del-vén e nagy Szent-sé - get
sá-gun-kat És el - le-ned el - kö - ve - tett

És ad - ván ti - e - id - nek, Hogy te - ve - led
Sok há - lát -lan - sá - gun-kat. Meg-men-te - ni

e - gye - sül - jünk S té - ged vi-szont sze - res-sünk,
Így a - kar - tál, A - zért ér-tünk meg-hal-tál,

Ö-rök há-la és i - má-dás Légyen a-zért ne-ved-nek.
El-tö-röl-vén a ke-resztfán Ré-gi a-dós - sá-gun-kat.

3. S hogy halálod szent emlékét mindennap megülhessük,
Hagytad ezt a nagy Szentséget,hogy magunkhoz vehessük.

Csodálatos kincset adtál, és közöttünk maradtál.
Véghetetlen jóságodért add, hogy mindig szeressünk.

4. Igy magadhoz édesgettél, kegyes Jézus, bennünket.
Add, hogy tőled semmi többé el ne vonja szívünket.
E Szentségben légy oltalmunk, érted éljünk és haljunk.
Üdvözítőnk, áldd meg, kérünk, e szent feltételünket.

143

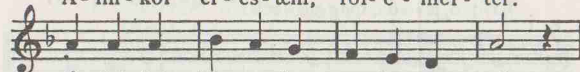
Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

1. E - lőt - ted, Jé - zu - som, le - bo - ru - lok,
2. Szép pi - ros vé - reddel ön - töz - get - tél,

Fék-te - len bű-nös én, hoz-zád bú - jok.
A - mi - kor el - es - tem, föl - e - mel - tél.

Ó - kér-lek, hogy ne-kem ma - lasz-tot adj,
Légy a-zert ir-gal-mas és meg-hall - gass,

Hisz te a bű-nös-höz ir-gal-mas vagy.
Mennye - i e - rőddel ó tá-mo - gass!

3. Tehozzád, Jézusom, felkiáltok,
Földről az ég felé felsóhajtok,
Szívemnek kapuját zárd be, kérlek,
Hogy helyet ne adjon a véteknek.

4. Vádolom magamat, mert vétettem,
Fölséges színedet megsértettem,
Hozzád, ó Jézusom, fohászkodom,
Hogy többé nem vétek, megfogadom.

5. Esengő szavamat meghallgassad,
Ó szelíd Jézusom, s ez egyet add:
Hogy végső órámban kiálthassam,
Szent neved, Jézusom, kimondhassam.

144

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** – *Szentmihályi Mihály*

1. É - des Jé - zus, én sze - relmem, Ó mily nagyon
2. É - des Jé - zus, mi - vel té - ged Minden fe - lett
sze - ret - lek, Te vagy kincsem és min - de - nem,
sze - ret - lek, Min - den kincset és ö - rö - met
Hű szívem - be el - rejt - lek. 1-2. Jöjj el, jöjj el,
Ér - ted, Jé - zus, meg - ve - tek.
si - ess már, Jé - zus, té - ged szí - vem vár.

3. Ahol leszek, Jézus, téged óhajtlak és kiáltlak;
Boldog leszek, ha elérlek, boldogabb, ha megtartlak.

4. Benned bízom, fohászkodom, Te is szeress engemet,
Jézus, ne hagyj, velem maradj, hívd a mennybe lelkemet.

145

Bartalus: **Magyar népdalok (1883)** – **Kuruc dal**

1. Győz - he - tet - len én kő - szá - lom,
2. Se - be - id - nek nagy vol - tá - ért,
Vé - del - me - zőm és kő - vá - rom,
En - gedj ked - ves ál - do - za - tért,
A ke - reszt - fán drá - ga á - rom,
Drá - ga szép pi - ros vé - re - dért,
Ol - tal - ma - mat tő - led vá - rom!
Kit ki - ön - tél, e vi - lá - gért.

3. Irígyimet zabolázd meg,
Szándékukban tartóztasd meg,
Szegény fejem koronázd meg,
Mennyen, földön boldogíts meg!

4. Életemet ostromolják:
Feszítsd meg őt! azt kiáltják,
Mint gyilkosok, azt kívánják,
És véremet szomjúhozzák.

5. Reád bíztam ez ügyemet,
Én Jézusom, én lelkemet,
Megepedett bús szívemet,
Szegény árva bús fejemet.

6. Irgalmazz meg én lelkemnek,
Ki vagy Ura mennynek-földnek:
Könvörgök csak Felségednek,
Én megváltó Istenemnek.

146

Zsasskovszky: **Énektár (1855)**

3. Míg fel nem talállak, keresni foglak,
Mind éjjel, mind nappal sírva kiáltlak.
Ó jelenj meg, Krisztus, szomorúnak,
Vigasztalást hozzál te szolgádnak.

4. Ha fel nem talállak, kegyes Krisztusom,
Elkárhozik lelkem, bizonnyal tudom:
Ó siess hát hozzám, ne távozzál,
Ó szerelmes Krisztus, jöjj, vigasztalj.

5. Veled az én lelkem kíván lakozni,
Kívüled nem óhajt senkit szeretni;
Nálad nélkül éltem keserűség,
Halálom is véled gyönyörűség.

6. Ahova csak fordulsz, híven követlek,
Téged, Megváltómat, szívből szeretlek.
Add, hogy lelkem, Jézus, téged áldjon,
Holtom után véled vigadozzon.

147

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

3. Szép Jézusom úgy szeretlek, ha szívembe vehetlek.
Téged buzgón megölellek s addig el sem eresztlek,
Míg engemet kegyelmedbe be nem fogadsz s kedvedbe,
S felvitetvén mennyországba, koronát tész fejemre.

4. Édes Jézus, minden utam szíved szerint intézem.
A te drága szerelmedet szívem mélyén őrizem.
Képed mását lelkem mélyén szépségedbe öltöztesd.
S kegyelmednek harmatával szívem földjét öntözgesd.

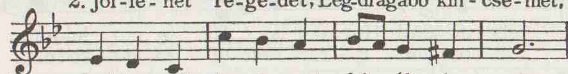
5. Édes Jézus, szállj szívembe, mikor eljő halálom,
Midőn testem földbe mégyen, lelkem hozzád fölszálljon.
Végső órám gyötrelmében ágyam mellett lássalak,
Hogy majd egykor fönt az égben mindörökké áldjalak.

148

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

1. Néked, én Jé-zu-som, Mennye-i Krisz-tu-som,
2. Jól-le-het Té-ge-det, Leg-drágább kin-cse-met,

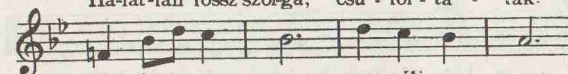
Lel-ke-met, tes-te-met fel - ál - do - zom.
Ke-gyel-mes Is-te-nem, bán-tot - ta - lak,

Mert te vagy Meg-vál-tóm, Bűn-től sza - ba - di - tóm,
Mi-dőn sok vét-kemmel, Fer-tel-mes él - temmel,

Ér-ted e vi-lág-tól el - tá - vo - zom
Há-lát-lan rossz szol-ga, csú - fol - ta - lak.

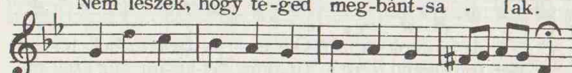
Te hívj en - gem, se-gélj en - gem.
Már ez - u - tán há-lá - dat - lan

A-zért szent ma-lasz-tod, Mutasd meg jó - vol-tod,
Ó ke-gyes nagy Jó-ság! Ó te nagy U - ra - ság!

Hogy ve-led mennyekben él - jen szí - vem;
Nem lészek, hogy té-ged meg-bánt-sa - lak.

Jé-zu-som, e lé-lek E-gye-dül te-né-ked
Ma-lasz-tot adj né-kem, Tö-rüld el sok vét-kem,

Szol-gál-ni, i-mád-ni ki - ván hi - ven.
Hogy té-ged mennyekben lát - has - sa - lak.

3. Amikor jósággal, szentséges malaszttal
Elbágyadt szívemet felgyúlasztod:
Keresztet, inséget éretted elszenved,
Kész téged követni, hová hívod.
Mert te, Isten, köztünk itt lenn
Kínt, halált szenvedtél, minket megmentettél,
Mennyei Atyáddal békéltettél.
Hát minden jó lélek dícsérjen tégedet,
Ki minket véreddel így öntöztél.

4. E világ dícsérjen akármit idelenn,
Már én csak Krisztusom dicsőítem.
Örvendjen e világ, mely hervad, mint virág,
De már én Jézusom meg nem vetem.
Hozzá megyek, bármint legyek,
Én édes Uramhoz, Jézushoz, Krisztushoz.
Mert igen gyúladoz szeretetem.
Életem, halálom Őnéki ajánlom,
Szerelmes Jézusom így szeretem.

1. Ó én Jé-zu-som, hol, mer-re jársz-kelsz li-li-o-mok közt? Ó én é-desem, hol töl-töd ked-ved az angyalok közt? Jöjj el hozzám si-et-ve, Szí-vem meg van kö-töz-ve Sze-rel-medtől, Jé-zu-som.
2. Ó én Jé-zu-som, tá-vol vagy tő-lem! Mért vagy ennyi-re? Tu-dom, vét-ke-im űz-tek el té-ged i-lyen messzi-re Add nekem szent testedet, Öntsd re-ám szent vé-re-det, Élj én-bennem, Jé-zu-som!

3. Ó én Jézusom, mint szomjú szarvas hűvös forrásra,
Én is sietek szent tested után a szent oltárra.
Jöjj el, siess szívembe, szállj csendesen lelkembe,
Légy énbennem, Jézusom !

4. Ó én Jézusom, sóhajtok hozzád, én vigasságom.
Hol vagy, én szívem, életem, hol vagy, én boldogságom?
Ó nagy Szentség, jöjj hozzám, áldásodat öntsd reám,
Maradj velem, Jézusom !

5. Ó én Jézusom, csak te vagy nékem kegyes királyom.
Jöjj, hadd érezlek, szívembe rejtlek, drága aranyom.
Néked adom lelkemet, el ne válaszd szívemet
Szívedtől, én Jézusom !

1. U-ram Jé-zus! Légy velünk, Mi e-gyet-len ö-rö-münk! Ná-lad nél-kül ke-se-rű-ség Itt a föl-dön é-le-tünk. Ó e-gyet-len ö-rö-münk, U-ram Jé-zus, légy velünk.
2. U-ram Jé-zus! té-ge-det Szívünk, lelkünk úgy e-ped, Mert kí-vü-led nem ta-lál-hat Se-hol biz-tos nyughe-lyet. Bol-dog más-sal nem le-het, U-ram Jé-zus, csak veled.

3. Uram Jézus ! kérve kér szívünk, mely bíz és remél,
Add meg néki a nyugalmat, mely minden kincsel felér.
A szív, amely bíz s remél, Uram Jézus, kérve kér.

4. Uram Jézus ! adj erőt, vígasztald a szenvedőt;
A bűnbánó lélek nyerjen kegyelmet az Úr előtt.
Segítsd föl a küzködőt, Uram Jézus, adj erőt.

5. Uram Jézus ! el ne hagyj, ki lelkünknek üdve vagy,
Legfőkép a végső harcon végig velünk megmaradj.
Te, ki lelkünk üdve vagy, Uram Jézus, el ne hagyj

«Egy orvos van: Krisztus, — és egy orvosság: az örök élet.» (Liszt)

151 *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)** — *Kapossy:* **Egyházi Énekek (1887)**

1. Zeng - jünk Jé - zus szent Ne - vé - nek
2. Nin - csen név több i - lyen é - des,

Új é - ne - ket, ke - resz - té - nyek. Üd - vöz - légy, fény
Ily ma - lasz - tos, ily föl - sé - ges; Baj - ví - vó - nak

ten - ge - re: Jé - zus é - des szép ne - ve.
fegyve - re: Jé - zus é - des szép ne - ve.

3. Az ég és föld meghajolnak,
E szent névnek úgy hódolnak ;
Lelkünk ízes fűszere :
Jézus édes szép neve.

4. Meleget ez ád a napnak,
Csillagok fényt ettől kapnak.
Örömünknek kútfeje :
Jézus édes szép neve.

5. Szövétnekünk a sötétben,
Árnyékunk légy a hévségben.
Lelkünk nyugvó menhelye :
Jézus édes szép neve.

6. Sátora a békességnek,
Szívünk s lelkünk, kérünk, védd meg,
Ha a bűn tör ellene :
Jézus édes szép neve.

7. Nagy név, kérünk, tőlünk elvedd
A káromló undok nyelvet.
Gyarló szívünk ereje :
Jézus édes szép neve.

8. Zengedezze az ég és föld,
Mely e titkos névvel betölt.
Lelkünk édes mindene :
Jézus édes szép neve.

152 *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)** — *Sík Sándor*

1. Ó Jé - zus, em - lé - kez - ni rád, A szív - nek
2. Nincs szó a föl - dön ked - ve - sebb, Nincs dallam

szent ö - rö - met ád. De min - den méz - nél
zen - gőbb, é - de - sebb, Gon - dol - ni szeb - bet

é - de - sebb, Szívünkben bír - ni Té - ge - det.
nem le - het, Mint Jé - zus, é - des szent ne - ved.

3. A bánat benned lel reményt,
Te adsz ezer jótéteményt,
Ha keresünk, itt jársz velünk.
Hát még mi vár, ha föllelünk !

4. A nyelv azt nem mondhatja ki,
Betű ki nem fejezheti,
Csak aki érzi, tudja azt,
Jézust szeretni mily malaszt.

5. Te légy, ó Jézus, örömünk,
Mennyekben gazdag örökünk.
Te adj az égben koronát
Most és örök időkön át.

153 *Illyés:* Sóltári Énekek (1693) — *Geréb Kázmér*

1. Ó add, Jé - zusom, né-kem Szentsé-ges Szí - ve -
2. Szí - ved é - des sze-rel - me Lel-kemnek har-mat-

det, A - mely oly vég-he - tet - len Mér-ték-ben
ja, A - mely táp - lál, fel - é - leszt És lel-kem

sze-re - tett. Bű-nös, fásult lel-ke-met Hadd gyulassza
át - hat - ja. Szent Szívednek sze-rel-me: Bű-nös lelkem

láng-ra Sze-re-tő szent Szívednek Üd-vö-zi-tő láng-ja
nap-ja, Melytől lel-kem vi-lá-gát, Üdvösségét kap-ja.

154 *Kisdi:* Cantus Catholici (1651) — *Harangi László*

1. Jé - zusom-nak Szí - vén megnyugod-ni jó,
2. Jé - zusom szent Szí - vét lándzsa döf - te át,

El - me-rül- ni ben-ned, csendes, tisz- ta tó.
Megnyitot-ta né- künk drá-ga ol - da- lát.

Földi bú - tól, baj - tól Szíved enyhü - lést ad. Te-
Szent Szívé - be rejt - ve tör - li minden bű-nünk, A

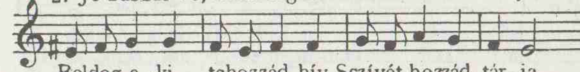

ná- lad lelkünk megpi- hen, Ki sírva sírt: vi - gad.
szen-vedés ott nem sa-jog, Ő - benne ö-rü - lünk.

155 *Náray:* Lyra Coelestis (1695) — *Kapossy:* Egyházi Énekek (1887)

1. Jé-zus Szí-ve, legtisztább szív, Kegyelem ol - tá -ra,
2. Jé-zus Szí-ve, szelídség-nek Titkos is-ko - lá - ja,

Boldog, a - ki tehozzád hív, Sszívét hozzád tár - ja.
A mennye- i dicsőségnek Legszebb koro- ná - ja.

Vércseppje-id a vi - lág-nak Bűne-it le- mosták,
Szívemet tedd szent Szívedhez Hasonló - vá, kérlek,

Rólam is a gyarlóság-nak Tisztítsad le foltját.
Szívemet fűzd a ti - éd - hez, Jó-vá, szelíd- dé tedd.

3. Jézus Szíve, add, hogy mindig szeresselek jobban;
Ha ér bőség, ha ér ínség, jó és rossz napokban.
Légy te, szent Szív, én istápom, légy te menedékem,
A sötétben napvilágom, kincsem, dicsőségem.

4. Jézus Szíve, szűz Anyának drága szép virága ;
Az ő szíve alatt támadt lelkünk boldogsága.
Jézus Szíve s Máriáé hajoljatok össze,
Szíveinket, ha szétválnak, Ti fűzzétek össze.

5. Legyen hála az Atyának, ki minket teremtett !
Legyen hála szent Fiának, ki pokoltól mentett !
Hála néked, ó Szentlélek, minden ajk ezt zengje,
Hála Jézus szent Szívének mind földön, mind mennybe'!

156

Kovács: Énekeskönyv (1842) – *Blaskó Mária*

1. Jé-zus Szí-vét dí-csér-ni jöt-tünk el mi-
2. Di-cső-sé-get és ál-dást zen-günk, Jé-zus,

sé - re. Azt a Szi-vet, mely né-künk
né - ked. Ó-tem-plom-nál szen-tebb és

új tör-vény szek-ré-nye. Nem az Ó-szö-vet-ség-nek
dicsőbb a szen-té-lyed. Ré-gi szentély meghasadt

ré-gi szol-ga-sá-ga, Ha-nem a kegy, bocsánat
kár-pit-ja jel né-künk, Hogy szent Szíved lett az új,

s ir-ga-lom for-rá-sa. Szent Szív, légy áld-va!
üd-vö-sebb szen-té-lyünk. Ál-dunk, di-csé-rünk!

3. Hiszünk benned Jézusunk, szent Szíved imádva,
Áldott Szíved, amelyet átütött a lándzsa.
Láthatatlan szeretet láthatóvá így lett.
Sebzett Szíved szemlélve valljuk meg hitünket,
Áldva szent Szíved.

4. Jézus, Szíved jelében látjuk szenvedésed,
Mely Istennek áldozva érettünk elvérzett.
Itt a véres áldozat szent megújítása,
Krisztus, a mi főpapunk, íme fölajánlja.
Szent Szív, légy áldva !

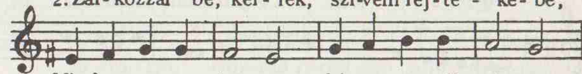
5. Ki ne szeretné viszont szerető szent Szíved,
Kik szeressék, ha nem mi : a megváltott hívek.
Legyen örök hajlékunk Jézus Szíve nékünk,
Akit szent-szent énekkel mindvégig dícsérünk,
Áldunk, dícsérünk !

157

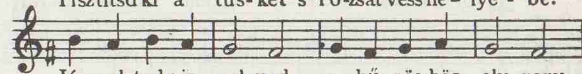
Bozóki: Énekeskönyv (1797)

1. Sze-ret-lek, szép Jé-zus, mert fö-löt-te jó vagy,
2. Zár-kozzál be, kér-lek, szí-vem rej-te-ké-be,

Minden sze-re-tet-re, bizony, te mél-tó vagy.
Tisztitsd ki a tüs-két s ró-zsát vess he-lyé-be.

Jó-vol-tod s ir-gal-mad a bű-nös-höz oly nagy,
Jé-zus legyen ír-va minden le-ve-lé-ben,

Gyarló kis szol-gá-dat, en-gemet, el ne hagyj.
Ol-vadjon el szí-vem Jé-zus sze-rel-mé-ben.

3. Erős kezeiddel ültess jó palántát,
Szívedből szívembe kegyelem virágát,
Jessze gyökeréből ojtsd be szívem ágát,
Hogy hozzon az égből jó illatot, drágát.

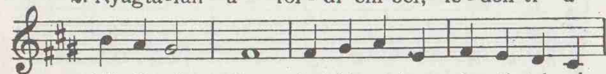
4. Neveljed szívemben hozzád a szerelmet,
És a bűnök ellen égből nyujts védelmet!
Ismerd meg énbennem felhasznált kegyelmed,
Hogy megnyerjem végső boldogságom benned.

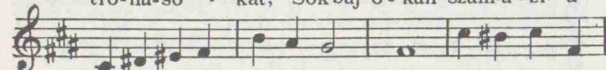
5. Te vagy, édes Jézus, élet, út, igazság,
Szentség és szeretet, véghetetlen jóság.
Ó mennyei szent tűz, ó te nagy uraság,
Add, hogy legyen részünk az örök boldogság.

158

Kovács: **Énekeskönyv (1842)** – *Harsányi Lajos*

3. Mint a tenger, háborog a népek szörnyű áradat a,
Új eszméknek, új bűnöknek lelkét könnyen általadja.
Ámde újra ráeszmél, hogy csak Tőled jön remény
Jobb világra, virradatra.

4. Tenger bajból, küzdelemből minden ember Hozzád kiált:
Teremts nekünk jobb világot, halhatatlan Krisztus-
Király!
Alattvalók, köszöntünk, uralkodjál fölöttünk!
Földön, égben Te légy Király!

159

Gimesi gyüjtemény (1844) – *Székely László*

3. Ó édes Jézus, keresztény családok szent királya,
Te vagy, aki a szerelmet s a hűséget megáldja.
Oltárod a család éke, szent Szíved a köteléke,
A szülőknek példaképe, — a gyermekek barátja
És jóságos királya.

4. Ó édes Jézus, szíveknek hőn szeretett királya,
A te uralmad szeretet szétsugárzó csodája.
Te vagy a szív menedéke, harcos órán békessége.
Szent Szívedben megbékélünk és egymásra találunk.
Jézus, édes királyunk.

5. Ó édes Jézus, nékem is fejedelmem, királyom,
Isteni Szíved szentségét hódolattal imádom.
Te uralkodj a szívemben, téged áldjon bennem minden.
Lobogódnál: keresztednél a helyemet megállom,
Én felséges királyom!

6. Hogyha keresztes harcokra toborzol szent sereget,
Síkra kiszállni éretted én is, én is ott leszek.
Hűn kísérem minden lépted, bátran ontom vérem érted.
Szent nevedben szállok harcra s győzök minden viszályon,
Jézus, édes királyom!

160 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) — *Tárkányi Béla*

Evangéliumra:

3. Az örök nap hajnala Te vagy, áldott Szűzanya!
Utánad jött Megváltónkban az igazság nappala.
E nap hajnalcsillaga: üdvözlégy szent Szűzanya!

Hiszekegyre :

4. Hisszük Istenségedet, áldd meg, Uram, népedet,
Hogy Szűzanyánk nagy hitével imádhassunk Tégedet.
Hűn szolgálva teneked töltsük itt az életet.

Felajánlásra :

5. Ím, a tiszta áldozat, mit szívünk az Úrnak ad,
Hogy tiszteljük méltó szívvel szent fogantatásodat.
Teáltalad az Urat, nyerje meg e hódolat.

Szent, szent-re :

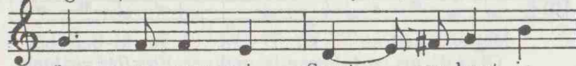
6. Zengje ég és föld velünk : Szent vagy, édes Istenünk !
Add, Uram, ezt Máriának érzésével zengenünk.
Zengjen teljes életünk : Szent vagy, édes Istenünk !

161

Mátray Gábor – Szabó Imre

3. Üdvözölt légy, feddhetetlen tisztaságú Szűzanya,
Élet és erény leánya, Boldogasszony Mária !
Tiszta vagy te, mint a harmat, mely egekből gyöngyözött,
Sérthetetlen liliomként állsz a bűntövis között.

4. Tiszta szűz te, akitől a másik Ádám teste lett,
Ép virág, hibás gyökéren, mely hibátlanul eredt :
Üdvözölt légy, ritka szépség, hervadatlan rózsafa,
Melynek, Isten úgy akarván, Jézusunk lett bimbaja.

5. Ó, miképen zenghetünk hát néked illő éneket,
Bűnösök mi, kik szívünkön hordozunk oly sok sebet !
Gyöngy mellé a sár nem illik, bűnt útál a szűz erény,
Hogy figyelhetsz hát miránk, te : éjszakára égi fény.

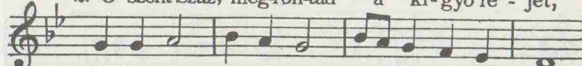
6. Ó, de tudjuk, hogy mihozzánk szűz szíved szerelme nagy,
Hisz te irgalom szülője, s bűnösöknek Anyja vagy :
Ó, tekints le irgalommal, szent kegyelmek anyja, ránk,
S bárha vétkezénk, nekünk is, bűnösöknek, légy anyánk.

7. Csüggedőknek légy reménye, a szegények gyámola,
Szenvedők vígasztalója, sebhedettek orvosa :
Légy erőnk a bűnveszélyben, a halálban ápolónk,
Lelki üdvünk szent ügyében légy fiadnál pártolónk.

162

Kersch: **Sursum Corda (1902)** – *Szentmihályi Mihály*

3. Ádámban, atyánkban mi mind vétettünk — A tőle eredett bűnben születtünk, — De te, ó szent Szűz, kivétel lettél, — Bűn nélkül, tisztán születtél.

4. Az Isten Báránya téged anyjának — Választott s elvette vétkét világnak. — Méltó volt, hogy a Bárány szülője — A vétket meg ne ismerje.

5. Tündöklő szépséged a szent próféták — Reménynek, örömnek régen megírták: — Pecsételt kúthoz hasonlították — És elzárt kertnek mondották.

6. Szeplőtlen tiszta Szűz, könyörögj értünk, — Kik bűnben születtünk, hogy Ahhoz térjünk, — Aki bűn nélkül való példának — Téged adott a világnak.

163 *Kersch:* **Sursum Corda (1902)** — *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)**

3. Te vagy bár királya égnek és földnek, — A jászolt választád szegény bölcsődnek. — Szállj be, stb.

4. Ki eget és földet felékesíted, — Itt anyád pólyába takar be téged. — Szállj be, stb.

5. Ki táplálsz bőséggel minden lelkeket, — Szűz anyád kebelén szívsz itt szent tejet. — Szállj be, stb.

6. Kit a hív pásztorok és a szent bölcsek — Imádtak tiszteltek, megüdvözöltek, — Szállj be, stb.

7. Kit, midőn a kellő napok elmúltak, — Bemutat Szűzanyád e nap az Úrnak, — Szállj be, stb.

8. Kit az ősz Simeon karjára felvett, — Áldván az isteni magas kegyelmet, — Szállj be, stb.

9. Ki értünk véredet bőven ontottad, — Érted egy galamb-pár lett az áldozat. — Szállj be, stb.

10. Ki példánk, Istenünk, Atyánk, testvérünk, — Megváltónk, Urunk vagy: irgalmazz nékünk. — Szállj be, stb.

164 *Bozóki:* **Énekeskönyv (1797)** — *Tárkányi Béla*

3. Mennyeknek ajtaja, üdvösség hajnala, — S e hajnal csillaga lett a szép Szűzanya. — A szentséges, stb.

4. Nyissuk fel lelkünket, kérjük Istenünket, — Hogy adjon kegyelmet, mert íme közelget. — A szentséges, stb.

165

Zsasskovszky: **Énektár (1855)**

3. Imádkozik, s ím elébe
Gábor angyal odalépe,
Isten titkát jelenti
És a Szűzet köszönti.

4. Igy szól hozzá az arkangyal:
Teljes vagy te szent malaszttal,
Minden asszonyok felett
Áldott vagy, az Úr veled!

5. Megrettent a Szűz e szóra,
De az angyal tovább szóla:
Ne félj, mert az Istennél
Legszebb áldást te nyertél.

6. Megárnyékoz a Szentlélek,
És szűz méhed gyümölcsének
Nevét hívod Jézusnak,
S Fia leszen az Úrnak.

7. Mond a szent Szűz alázkodva:
Íme, az Úr szolgálója,
Legyen nékem aszerint!
Szól s az égre feltekint.

8. És legott az örök Ige
Leszállt a szent Szűz méhébe,
Ott emberi testet vett,
Igy az Isten ember lett.

9. Adjunk hálát az Istennek,
Ki nékünk a kegyelemnek
Kútfejét megnyitotta,
S váltságdíjunk megadta.

10. Jézus megtestesülése
Legyen lelkünk üdvössége,
S véle eggyé lehessünk,
Mint ő egy lett itt velünk.

166

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** — *Lányi:* **Cantate (1893)**

1. Mennyből kö-vet ma kül-de-tett Má-ri - á-nak
2. Ez is-te-ni sarj megter-mi É - le-tünknek

köszönni, Vi-lág U-ras Megvál-tó-ja Anyjá-vá ki-
gyümölcsét, Biz-to-sít-ja és megad-ja Lel-künkö-rök

je-löl - ni. Ő oly tör-zsök, kit az ö - rök
é - le-tét Le-bo-rul-va, por-ba hull-va

Vég-zés ma-ga ki-vá-lasz-tott, Tisz-ta mé-he
Üd-vö-zöl-lek, ó szűz A-nyám! Hő szí-vem-ből,

rej-te-ké-be Is-te-ni sar-jat ol-tott.
hő lel-kem-ből Fo-gadd for-ró, nagy há-lám.

3. Mert szívembe te oltál be minden nemes érzeményt,
Te ébresztél és élesztél bennem hitet és reményt.
A szeretet tőled eredt, mi bensőmet lelkesíti ;
Minden erény olyan szent fény, mely tetőled árad ki.

4. Ezért, Anyám, forró imám hozzád küldöm és kérlek :
Légy gyámolóm és pártfogóm, amíg véget nem érek.
Akkor engem, ha megtettem vándorútját életemnek,
Végy magadhoz fel az égbe s add jutalmát lelkemnek.

167

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

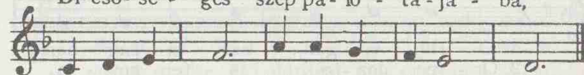
1. Fel-vi-te - tett magas mennyország - ba,
2. A mennye - i A-tya ud-va-rá - ba,

An gya-li szép, ör-ven-de-tes ház - ba,
Fel-ső Si - on drá-ga vá-ro-sá - ba,

E nap a Szűz nagy menyasz-szonyság - ba,
Di-cső-sé - ges szép pa-lo - tá-já - ba,

Az Is-ten - nek drá-ga haj-lé-ká - ba.
Már be-mé - gyen nagy vi-gas - sá-gá - ba.

3. Asszonyi rend nemes boldogsága,
Pátriárkák buzgó kívánsága,
Angyaloknak nagy boldog vígsága,
Az Istennél minden fölött drága.

4. Sokan voltak nemes asszonynépek,
Dicséretes tudománnyal szépek,
Tisztaságuk virágában épek,
De ennek csak nyomába sem léptek.

5. Beteljesül Dávidnak zsoltára,
Mit énekelt világ hallatára:
A királyné királynak jobbjára
Állapodik örök társaságra.

6. Ez a szentek fénylő tisztasága,
Zsenge szűzek ékes gyöngyvirága,

Mártíroknak arany pálmaága,
Hitvallóknak édes vígassága.

7. Asszonyunknak nagy a nemessége,
Dicsőséges királyi felsége.
Mindeneket felülmúl szépsége,
Mint csillagot a nap fényessége.

8. Imádkozzál értünk Szülöttednek,
Nyerj kegyelmet tőle népeidnek,
Kik általad kegyelmet keresnek,
És előtte sírva esedeznek.

168

Gímesi gyüjtemény (1844) – *Bozóki:* **Énekeskönyv (1797)**

1. Ö - rülj, vi - gadj, tisz - ta - ság - ban
2. Ör - ven - dez - zél, Is - ten any - ja,

Ki - vi - rág - zott a - nya - ság, Kit kö - rül - vesz
Bol - dog - sá - gos Asz - szonyság, Mert té - ge - det

menny - or - szág - ban Az an - gya - li so - ka - ság.
meg - ko - ro - náz A tel - jes Szent - há - rom - ság.

Má - ri - a, mi A - nyánk, Meny - nye - i

Pát - ro - nánk, Bű - nö - sök - re, nézz le ránk!

3. Magasztalnak égi karok, téged, kelő hajnalnak, — Tisztelnek, mint erősségét elrendezett tábornak. — Mária, stb.

4. Néked mondta a nagy Isten amaz Irás szózatát: — «Jöjj, kedvesem, Libanonból, jejj és vedd el koronád». — Mária, stb.

5. Az egeknek egeiben zengedeznek trombiták, — És a király jobbja mellett köszöntik Szűz Máriát. — Mária, stb.

6. Atyaisten koszorúzza leányának szent fejét, — Fiúisten édesanyját, a Szentlélek jegyesét. — Mária, stb.

169

Gímesi gyüjtemény (1844) – *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)**

1. Nagy ö - röm - mel, é - nek - lés - sel Zen - ge - dez - nek
2. Nap su - ga - rát, hold vi - lá - gát Új ö - röm - re

az e - gek, Vi - dám - sá - got, nyá - jas - sá - got
ter - jesz - tik, Az an - gya - lok, é - gi ka - rok

Mu - tat - nak a föl - di - ek; Mert ma Szűz
É - ne - kek - kel di - csé - rik. Az - ál - tal

Má - ri - a Mint a leg - szebb ró - zsa,
hir - det - nek A bűn - be - es - tek - nek

Bim - ba - já - ból ki - nyí - la. Szű - zes - ség vi - rá - ga,
Ö - rö - met min - de - nek - nek, Hogy a Jé - zus any - ja

É - kes li - li - o - ma, Kis - asszonyunk, Má - ri - a!
Szü - le - ték, Má - ri - a, Bű - nö - sök párt - fo - gó - ja.

3. Ez bizonnyal valósággal vígasságnak nagy napja,
Megszületett, Mária lett lelkeinknek istápja.
Jessze gyökerének, Áron vesszejének
Általa nyílt virága,
Üdvözlégy, áldott légy, kegyes szószólónk légy,
Kisasszonyunk, Mária !

4. Bűneinkért, életünkért Jézus előtt esedezz,
Ellenségtől, sok ínségtől kéréseddel védelmezz.
A halál, ha zörget, test, világ kísértget,
A végórán segíts meg ;
Siralom völgyéből, ha válunk a testtől,
Nyerj kegyelmet mennyekben !

170

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

1. Fel-vir-radt az új ö-röm-nap fé - nye,
2. El-ér-ke-zett a bű-nös vi - lág - ra

El-jött az Úr vá-lasz-tott e - dé - nye,
Az üd-vös-ség kin-csé-nek sá - fá - ra,

Ö-rök é-let kin-csé-nek szek - ré - nye,
Ki szent Fi-át hoz-ta e vi - lág - ra,

Ben-ne rej-lik az Úr - is - ten
Hogy a bűn-nek lán-cos rab - ját

nagy, tit kos tör - vé nye.
vi gye sza - bad - ság ra.

3. Teljes az ég új dícséretekkel,
Hangos a föld vidám énekekkel,
Szent angyalok fényes seregekkel
Hirdetnek már békességet szép ígéretekkel.

4. Évának rút engedetlensége
Lőn az ember életének vége.
Mária szép engedelmessége
Lőn életre támadásunk első nyeresége.

5. Ó kegyelem drága szép hajléka,
Békességnek hűvös zöld árnyéka,
Régi szentek édes maradéka,
Bizony benned az Istennek gazdag ajándéka.

6. Tisztaságnak te vagy termő fája,
Szeméremnek piros szép rózsája,
Szelídségnek ékes gyöngyvirágja,
Illatozzál, mosolyogjál a beteg világra !

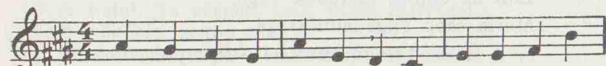
7. Ó szűzesség szép eleven képe,
Ezer közül kiválasztott szépe,
Sötét hozzád a nap fényessége,
Álmélkodva köszönt téged az ég követsége.

8. Te az Istent méhedbe fogadtad,
Tisztaságos öledben nyugtattad,
A nagy Istent karodon tartottad,
Evvel mind az angyalokat messze meghaladtad.

9. Dícsértessék mennyben az Istenség,
Háromságban áldassék az Egység,
Akit illet véghetetlen felség,
Égen-földön mindörökkön adassék tisztesség.

171

Kovács: **Énekeskönyv (1842)** – *Szepesi:* **Áhítatgyakorlatai (1857)**

1. Mondj szí-vem dalt és ma-gasztald Má-ri - á - nak
2. Hívd se - gé - dül, hogy bű-nök-től Tisz-to-gas-sa

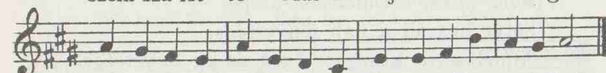
szent ne - vét, Őt dí-csér - jed és meg-ül - jed
lel - ke-det. Nem te-téz - nek any-nyi vét- kek,

Buz-ga-lom-mal ün-ne-pét. Kell cso-dál - nod,.
Őt ha buz - gón tisz - te - led. Higgyed, ér - te

hogy-ha lá - tod, Mily ma-gas-ra té - te - tett;
szent szü-löt - te Min-ket új - ra be - fo - gad,

Mert szü-lő-nek s tiszta szűznek Csak magát ne-vezheted.
Bán-kódóknak, jobbulók-nak Bő kegyelmet osztogat.

3. Zengj szívem dalt és magasztald a világ nagyasszonyát,
Mert legyőzte ő szülötte a pokolnak zsarnokát.
Üdvözítő anyja lett Ő, kiben éltünk újula.
Véghetetlen jókat Isten nyujt nekünk őáltala.

172.A

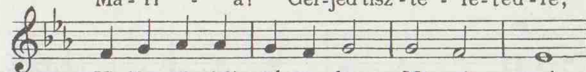
Zsasskovszky: **Énektár (1855)** – *Bozóki:* **Énekeskönyv (1797)**

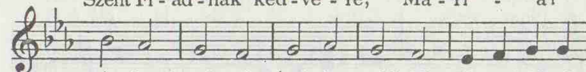
1. Ó Má-ri - a, drá-ga név, Téged ó-hajt tisz-ta szív,
2. Buzgósággal ví-gadván, Lelkem téged ó-hajtván,

Má - ri - a! Ha meg-zen-dül fü-lem-ben,
Má - ri - a! Ger-jed tisz - te - le - ted - re,

Ví-dám-ság kél szí-vem-ben, Má - ri - a!
Szent Fi - ad - nak ked - vé - re, Má - ri - a!

A buz - gó szív, mely hoz - zád hív, Té-ged ki-ván
Mert ke - gyel-met nem ke - res-het S nem ta-lál-hat,

dí-csér-ni, Sze-relmedben el - ég-ni, Má-ri - a!
csak an-nál, Ki-nek Any-ja te vol-tál, Má-ri - a!

3. Téged Isten megkedvelt, Szűzanyának ő rendelt, Mária!
Téged illet dícséret minden angyal s szent felett, Mária!
Ó kegyes Szűz, mindent elűzz,
Ami minket rútíthat, Istentől eltaszíthat, Mária!

4. Tisztaság szűz virága, bús szívünknek vígsága, Mária!
Elesteknek gyámola, bűnösöknek oltalma, Mária!
Ó Mária, Jézus Anyja,
Esedezzél érettünk, légy mindenkor mellettünk, Mária!

5. Segítsd buzgó népedet, mely tiszteli nevedet, Mária!
Hogy megtérjen Istenhez, üdvének kútfejéhez, Mária!
Édes Anya, térítsd jóra,
Kik a vétket szeretik és az Istent megvetik, Mária!

6. Aki csak elgondolja s tiszta szívből megvallja, Mária!
Add, hogy téged szeressen s élted útján kövessen, Mária!
Kik dícsérünk, arra kérünk,
Hogy mind egész éltünkben írva legyen szívünkben: Mária!

172.B

Volly István: **101 Mária-ének (1948).**

1. Szűz Má-ri-a gyászvi-rág, Mély bá-na-tot
2. Nincs ma-ga-sabb az ég-nél, Nincs mélyebb a

termő ág, Mint ösz-sze-tört ró-zsa-szál,
tenger-nél, De a Szűz nagy fáj-dal-ma

Jaj, de ár-ván ma-rad-tál! 1-2. Má-ri-a,
E-get, föl-det át-hat-ja.

Má-ri-a, Hét-fáj-dal-mú Szűz A-nya!

173

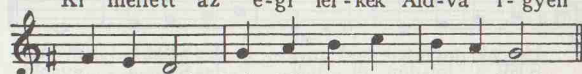
Zsasskovszky: **Énektár (1855)** – *Tárkányi Béla*

K. 1. Ál-doz-zunk, hív ke-resz-té-nyek,
D. 2. Má-ri-á-é volt a gyer-mek,

A ke-gye-lem kútfe-jé-nek, Hogy megad-ta
Ki mellett az é-gi lel-kek Áld-va i-gyen

Is-te-nünk Szűz Má-ri-át mi-ne-künk.
zen-get-tek: Di-cső-ség az Is-ten-nek!

Hiszekegyre:

3. Higgyünk, higgyünk, a buzgó hit
Megnyitja az ég ajtóit,
Ezáltal lett Mária
Az Istennek szent Anyja.

Felajánlásra:

4. Szűzanyánk, ez áldozatunk,
Mit Istennek bemutatunk,
Hogy fölségét dícsérje:
Szent Fiadnak szerzése.

5. De bűneink szent Fiadnak
Színe elől visszatartnak :
Te mutasd be, jó Anyánk,
Amit itt feláldozánk !

Szent, szent-re :

6. Zengje ég, föld s benne minden :
Szent, örökké szent az Isten !
Mint a szent Szűz zengette,
Mondjuk : Szent az Úr neve !

174

Tóth Béla lejegyzése — *Pakocs Károly*

K. 1. Bol-dog-asszony, é - des, Hozzád esd ma
D. 2. Dí-csé - re- tét zeng - jék Egyszü-lött Fi-

né - ped: Vesz-ni in - dult lel - két,
ad - nak, Kik az ég - ben lak - nak

Hogy te men-te - néd meg, É-des Szűz-a - nyánk!
S kik a föl-dön él - nek, É-des Szűz-a - nyánk!

Evangéliumra:

3. Szent Fiad igéit
Hogy megtartsa néped,
Égi fényességet
Eszközölj ki nékünk :
Édes Szűzanyánk !

Hiszekegyre:

4. Hisszük, hogy a lelked
Kegyelemmel ékes
És Fiad Szívéhez
Általad jutunk el,
Édes Szűzanyánk !

Felajánlásra:

5. Fölajánljuk Néked
Szenvedéseinket :
Végy szívedbe minket
S mutass meg az Úrnak,
Édes Szűzanyánk !

Szent, szent-re:

6. Szent az Isten, szent,
Égiek kiáltják, [szent !
Földiek így áldják
Szent Fiad hatalmát,
Édes Szűzanyánk !

175

Lányi: **Cantate (1898)** — *Geréb Kázmér*

1. Krisztus-nak szent vé-rén Meg-vál-tott hű lel-kek,
2. Jó - sá - gát az Is-ten É - rez-tet - te ve-led,

Má-ri - át di - csér- ni Buz-gó szív-vel jer-tek!
S ki-tün - te-tett té - ged Az an - gya-lok fe-lett.

Hisz e tisz-ta szent Szűz É-des - a-nyánk nékünk,
Te-rem-tett lény ná - lad Dicsőbb, szentebb nincsen

A baj - ban és vész-ben Ő a me-ne - dé-künk
Hisz egy - szü-lött Fi - ad A ha - tal-mas Is - ten.

Hiszekegyre:

3. Hiszem s vallom mindig, hogy Mária lelke
Szeplőtelen tiszta, mint liliom kelyhe.
Nem eredt rá soha ős szüleink vétke,
Lelkét a véteknék árnyéka sem érte.

Felajánlásra:

4. Drágalátos szent Szűz, könyörögve kérlek,
Légy szószólóm nékem s szent Fiadat kérd meg :
Fogadja jó szívvel hálámnak fejében
A kenyeret és bort most a szentmisében.

Szent, szent-re:

5. Szeplőtelen szent Szűz, akit hordott méhed,
Az Teremtőd, Urad és Istened néked.
Őt dícséri, áldja a világon minden,
Mert ő a hatalmas, szent, szent, szent Úristen.

Evangéliumra:

3. Első szava a Jóhírnek,
Isten Anyja, téged hirdet.
Élve, halva te vagy nékünk
Bizodalmas reménységünk.

Hiszekegyre:

4. A Követnek, Anyánk, hittél,
S Jézus első híve lettél.
Jézus szavát mi is halljuk,
Életünkkel meg is valljuk.

Felajánlásra:

5. Golgota lesz most a szentély;
Itt a szent test, itt a szent vér
Krisztus örök áldozatja,
Szűz Mária könnye rajta.

6. A szent asztalt körülálljuk,
Áldozatunk fölajánljuk
Áhítatos imádsággal
Mária szent keze által.

Szent, szent-re:

7. Szent vagy, Uram, szent vagy, szent vagy!
Mondhatatlan, végtelen nagy!
Emberek közt legszebb másod,
Szűz Mária, legyen áldott!

Evangéliumra:

Bibliában Isten mondja,
Hogy az Asszony összerontja
Ama kígyónak a fejét,
A bűn átkát és erejét.

Hiszekegyre:

Hite nagy volt Máriának,
Hitt az angyal szózatának.
Hitem tölti be szívemet,
Erősítsd, Uram, hitemet.

Felajánlásra:

5. Itt az ostya és a bor már,
Golgotává lett az oltár.
A pap itt az Üdvözítő,
És az áldozat ugyanő.

6. Felajánljuk mi is véle
Szűzanyánk tiszteletére
Szent Fiának a szíveket,
Aki minket úgy szeretett.

Szent, szent-re:

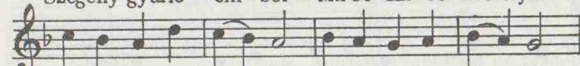
7. Szent, örökké szent vagy, Isten,
Dicsőséges szentjeidben,
Szűzanyánk, Uram, teneked
Legszebb, isteni remeked.

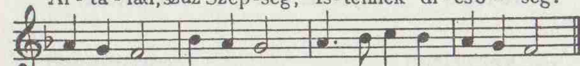
K.1.Szűz Má-ri - a, mennyek Gyöngyös é-kes - sé - ge,
D.2. Ó Má-ri - a, ten-ger Csilla - ga, est fé-nye,

Tisz-ta sze - re - tet - nek A - ra-nya, szép - sé - ge.
Szegény gyarló em- ber Má-so-dik re - mé-nye!

Sze-ret- lek és áld - lak, Én szívem-be zár - lak.
Ál - ta - lad, szűz Szép-ség, Is-tennek di - cső - ség!

1-2. Mári - a, Má - ri - a! Bű -nösök szó - szóló - ja!

3. Te szent Szülöttednek földi útját jártad,
Minden szavát ennek Te szívedbe zártad.
Ó legyen, míg élünk, élted nyitott könyvünk.
Mária, stb.

4. Te, Szűzanyánk, hittél az angyali szónak,
Azért anyja lettél a mennyei Jónak.
Ó kegyelmek tára, légy hitünk mentsvára!
Mária, stb.

5. Mária, megtérek, bízva futok hozzád,
Míg pályát nem érek, szívem bízom teád.
Szeretlek örökké, Te szárnyaddal födj bé.
Mária, stb.

6. Anyánk, nyerd meg nékünk, hogy mind szentül éljünk,
Szent, szent, szent! énekkel Úristent dícsérjünk,
Hogy kövessünk téged ösvényén az égnek.
Mária, stb.

1. Bús szí - vem-nek nagy ö - rö - me
2. Én szí - ve-met né - ked a - dom,

Má - ri - á - nak drá-ga ne - ve.
Lel-kem, ó Szűz, re - ád bí - zom. Áldjad, lelkem,

Má - ri - át, Üd - vö - zí - tőnk szent Anyját.

3. Bűnösöknek szószólója, — Híveid vigasztalója. — Áldjad, lelkem, stb.

4. Máriának említése — Számban méznek édessége. — Áldjad, lelkem, stb.

5. Volna nyelvem színaranyból, — Dícséreted jőne abból. — Áldjad, lelkem, stb.

6. Ó mennyei szép liliom! — Áldva tisztel sok milliom. — Áldjad, lelkem, stb.

7. Színaranyból épitett ház, — Melyre az Úristen vigyáz. — Áldjad, lelkem, stb.

8. Kegyelemnek nagy csodája, — Lankadt lelkem újulása. — Áldjad, lelkem, stb.

9. Édes Anyám, ó el ne hagyj, — Végórámig vélem maradj! — Áldjad, lelkem, stb.

180.A

Kersch: **Sursum Corda (1902)**

1. Dí - csér-jük Jé - zus szentsé - ges Szűz
2. Ó szent Szűz, tisz - ta minden föl - di

Anyját, A szép mennyország szína - rany - ját,
szennytől, Nagy kegyet nyer-tél az Is - ten - től;

Az ég-nek drá - ga gyönyö - rű - sé - gét,
Mert mint a lil - jom tisz-ta volt lel - ked,

A ke - rek föld-nek leg-ragyogóbb é - két.
Is - ten any - já - ul ki- vá-lasztott té - ged.

3. Ó drága szent Szűz, új örömnap fénye, — Úr Jézus tiszta, szent edénye. — Mária, téged epedve kérünk, — Ó maradj, szent Szűz, mindhalálig velünk.

180.B

Nádasdy Kálmán abaújszemerei gyüjtéséből

1. É - gi szűz vi - rág, áld - jon a vi - lág
2. Mert te mi - hoz-zánk, mint é - des Anyánk

Té - ged, ó Szűz Má - ri - a!
Jó vagy, jó vagy Má - ri - a!

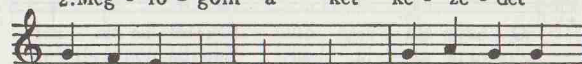
3. Ó légy oltalom, mert bűn súlya nyom
Minket, ó, Szűz Mária!
4. Bűnben elveszni, égből kiesni
Ne hagyj, ne hagyj Mária!

181

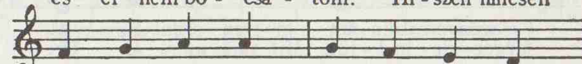
Túróci Cantionale (XVII. sz.) – *Pakocs Károly*

1. Hoz - zád fu - tok bá - na - tom-mal,
2. Meg - fo - gom a két ke - ze - det

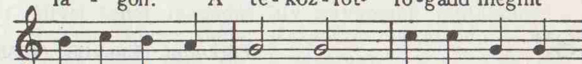
Bol - dog- asszony, é - des: Mél - tat - lan- ná
és el nem bo - csá - tom: Hi - szen nincsen

let - tem új - ra szent Fi - ad ne-
más me - nek - vés e - zen a vi-

vé - hez. Lel - ke-met a bűn mar- dos - sa,
lá - gon. A té - koz - lót fo - gadd megint

nincs megpi - he - né - sem: Bűn- bá - nók- nak
vissza ke - gye - id - be S bá - na - tá - ban

é - des- any-ja, ve - zess át a vé - szen!
megfü - rösztve a mennyek- be vidd be!

3. Állíts Isten országában utolsónak engem:
Hogy Fiadnak egy mosolya bennem földerengjen.

S én örökre zengni fogom Isten dicsőségét,
Ki Általad visszaadta szívemnek a békét.

182

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** – *Mentes Mihály*

1. Ke- se - rű gon - dok Té - pik szí - vün - ket,
2. Bá- na - tos szív- vel Mel - lünket ver - jük,

Ó Szűz Má - ri - a! Sok bű - ne - in - kért
Könnyünk ár - ja hull. Bűn - bá - nón vall - juk:

Ke - ményen bün - tet Is - ten szent Fi - a.
Megér- de - mel - jük, Mit ránk mért az Úr.

3. Zokogva mégis kérlelni Istent most letérdelünk.
Pártunkat fogni Anyánk, te Szűz, Szent, jöjj, ó jöjj velünk.

4. Könyörül rajtunk Szent Fiad Érted, hogyha Rád tekint.
Isten országa és a te néped így leszünk megint.

183

Tárkányi: **Énektár (1855)**

1. Lel - kem tisz-ta lánggal ég, Ó Má - ri - a
2. Sok baj-ban és ve-szélyben Se - gí - tet - tel

é - ret - ted. Ró - lad szól - nom é - des-ség.
s meg-véd - tél. Az Is - ten - től én-ne - kem

Szívem úgy meg - il - le - ted. Hogy sze - relmedde'
Sok-sok ál- dást megnyertél Ha fo - hászkodtam,

Föl - bá - to - rí - tál, Ke - gyes - sé - geddel
Hoz-zád szó - lot - tam, Tő - led mennye - i

Hűn á - pol - gat - tál, Kö - szö - nöm, mint
Jók - hoz ju - tot - tam,

Anyámnak, Ke - gyel - mes pát - ró - námnak

3. Azért, míg csak élhetek, tiszta szívből dícsérlek ;
Dícsérjen is tégedet földön minden jó lélek.
Ó nagy Szeretet, érdemem felett
Rám terjesztetted kegyességedet ;
Köszönöm, mint Anyámnak, kegyelmes pátrónámnak.

4. Mivel tehát magadat hív anyámnak mutattad,
Szegény bűnös fiadat jóságodra méltattad :
Ínség ha jő rám, ha üt végórám,
Te is, Szűzanyám, siess énhozzám.
Te szakaszd el éltemet, vidd Jézushoz lelkemet.

> *«Ami mélységet, finomságot, örömöt, erőt, bensőséget fektetett az Isten a Szent Szűzbe, az most kitör belőle mint ihlet és ének.»* (Prohászka)

184.A

Szegedi: **Cantus Catholici (1674)**

3. Mennyei ékes virágszál,
Ki oly csodásan virágzál,
Mutasd meg szépséged,
Segítsd meg jó néped.
Légy szószólónk, útmutatónk,
Elérnünk az üdvösséget.

4. Te eredeti bűn nélkül
Fo antattál és folt n lkül,
Nincs bűnöd, nincs vétk.d.
Szeplőtlen szépséged.
Ó drága Sz˝z, ó kegyes Szűz,
Vétkeinkért ó el ne űzz!

5. Emlékezzél gyakran miránk,
Nem hallatszott még, jó Anyánk,
Hogy hiába hívott,
Aki benned bízott.
Az´rt ne hagyj, minden jót adj,
Halálunkkor hozzád fogadj!

6. Mária, boldogságos Szűz,
Add, hogy az égi tiszta tűz
Szívünkben gerjedjen,
Lelkünkben terjedjen,
Sz ntül éljünk, bűntől féljünk,
Hogy veled egykor örvendjünk.

184.B

Lajtha László erdélyi gyűjtéséből

3. Mária, Mária,
Mennyei szép virág,
Kit áldva magasztal
A mennyei világ.

4. Mária, Mária,
Mennyei szép csillag,
Ki a gyászos égen
Értünk szépen csillog.

5. Mária, Mária,
Hazánk védasszonya,
Özvegyek és árvák
Megvigasztalója.

6. Mária, Mária,
Gyászban is fényesség,
Árva magyaroknak
Te vagy az ékesség.

185 Magyar Cantionale (XVII. sz) — *Mentes Mihály*

1. Má - ri- a, Szűzanya* Ná - zá - ret- ből
2. Vir - raszt a Szűzanya Bet- le - hem-nek

indul út - nak. Az ú - ton fa, vi- rág
barlangjá - ban. Al - tat - ja kis fi - át

Egymásnak szent titkot súg - nak. Ma-dár-kák
Hi -deg té - li »éjsza-ká - ban: » Szívem ről

zen- genek, Az ég is rá- ragyog: Föl-dön még
le -szakadt Is - te - ni mag- zatom, Ó hogyszent

nem e-sett Ily nagy do - log Má - ri - a
vé - re-det Én ad - ha - tom! Szí - veddel

szent szívén Do -bog szí - ve ö-rök Úr - nak.
egy szívem Ál-dott, ö- rök boldogság - ban

* Mint ádventi ének is használható.

3. Golgota szomorú keresztjén hull Krisztus vére.
Váltság és fizetés : megváltásunk drága bére.
«Istenem, úgy legyen, amint Te akarod.
Fogadd el tőlem ez áldozatot !»
És áldott béke száll a Szűzanya hű szívére.

4. Drága Szív, anyaszív, tebelőled él a Gyermek.
Egyetlen jó Anyánk, megköszönjük szent Szívednek.
Jézusé életed, Jézusé a szíved.
Szívünk is hadd legyen, Anyánk, tied.
Az örök életet, ó jó Anyánk, nekünk nyerd meg.

186 *Kisdi:* Cantus Catholici (1651) — *Hajnal Mátyás imakönyvéből* (1629)

1. Mondj na - pon - kint és ó - rán - kint,
2. Gon - dol - kod - jál, ál - mél - kod - jál

Lel-kem, di - csé - re - te - ket, Má - ri - á - nak,
Az ő mél - tó - sá - gá - ról, Tisz- te - let - tel,

Szűz- a - nyá - nak, Szen-telj víg ün - ne - pe - ket.
sze - re - tet - tel Szólj az Is - ten Any- já - ról.

3. Őt dícsérjed, őt tiszteljed,
Hogy Fiánál segítsen,
Kérd oltalmát, nehogy a bűn
Rajtad erőt vehessen.

4. Mert Mária nékünk égi
Szent ajándékot hozott,
E királynő szűz méhében
Irgalom fogantatott.

5. Éva vétke, titkos étke,
Bezárá az egeket,
S bűne áital gyötrelembe
Ejte minden népeket.

6. De a hív Szűz alázatja
Oly kegyelmet nyert vala,
Hogy a megtérőnek ismét
Megnyílt az ég ajtaja.

7. Tiszta szűzek szűz virága,
Magas a te érdemed,
Téged választott az Isten
Minden asszonyok felett.

8. Üdvözlégy, ó Isten Anyja
Szentléleknek temploma,
Légy megtérésünknek útján
Gyarlóságunk gyámola.

187

Náray: **Lyra Coelestis (1695)** – *Amade László*

1. Nagy ment-sé - ge, re - mény - sé - ge
2. Ó pát-ró - nám vég - ső ó - rám
A két-ség - be - es-teknek, Di-cső - sé - ge,
Ha majd kín - nal ér-ke-zik, I - gaz a-nyám,
fé - nyes - sé - ge, Szép csil-la - ga né-pednek.
ke-gyes daj-kám, Szí - vem ná - lad megbú-vik.

3. Néked élek, néked halok, Terád bízom éltemet,
Téged tisztel árva szívem, ez vígasztal engemet.

4. Kegyes szent Szűz, ím előtted sírva térdre borulok.
Csak könyörülj, mert egyedül hű szívedhez fordulok.

5. Végre halál ha megtalál, bátorítsad szolgádat,
Éltem folyta, gonosz-volta még kegyelmet találhat.

6. Látod : sírok, tőled várom, hogy könyörögj bűnömért
A Báránynál, szent Fiadnál, ki szenvedett éltemért.

188

Náray: **Lyra Coelestis (1695)** – *Nagy Miklós*

1. Né - ked a - ján - juk, Szűz - a-
2. E - nek- li tisz - ta gyer - mek-
nyánk, A leg - szebb hó - nap al - ko - nyát.
ajk S kik ér - zik a sok föl - di bajt,
E - zer nép hí - ven zen - gi ma: Ó
E - seng-ve száll szí - vük da - la: Ó
üd - vöz - légy, Má - ri - a!

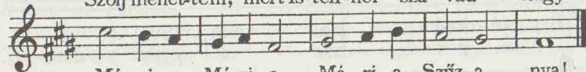
3. Hallja a bűnös és zokog,
Hogy elhagyta a hajlokot,
Melyben a legszentebb ima :
Ó üdvözlégy, Mária !

4. Ó tudjuk : május estelén
Az égben is több lesz a fény
S zengőbb az angvalok dala :
Ó üdvözlégy, Mária!

189 *Bogisich:* Őseink Buzgósága (1888) — *Kovács Márk*

3. Vétkeimnek rútságáért meg ne vess, — Szent Fiadnak országába bevezess. — Mária, stb.

4. Hogyha megvetsz, édesanyám, mit tegyek? — Vétkeimnek tengerében elveszek. — Mária, stb.

5. Szánd meg, kérlek, én szomorú estemet, — Ne tekintse Fiad, Jézus, vétkemet. — Mária, stb.

6. Hanem nézze irgalmának tengerét — S a te buzgó könyörgésed érdemét. — Mária, stb.

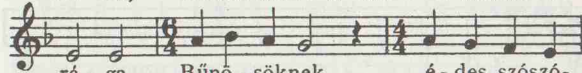
7. És ha majdan elközelget halálom, — Kegyes Anya, te légy édes vígaszom. — Mária, stb.

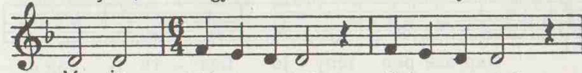
8. Akkor segíts engem, szegény szolgádat, — Kérjed értem Jézust, te szent Fiadat. — Mária, stb.

190 *Deák:* Énekgyüjtemény (1774)

3. Mily boldogok azok, kik téged dícsérnek, — Buzgó szívvel neked vígan énekelnek, — Szent Fiadnál azok kedvet lelnek — Vigyázz reánk, stb.

4. Ó Szentháromságnak szolgálóleánya — Adj erőt népednek dícséretmondásra, — Szent nevedet hogy örökké áldja. — Vigyázz reánk, stb.

5. Üdvözlégy, áldott légy, Jézusnak dajkája, — Szegény bűnösöknek kegyes szószólója. — Szolgáidnak légy meghallgatója. — Vigyázz reánk, stb.

6. Tenger fövenyének mennyi sokasága, — Tavaszi rózsáknak drága szép virága, — Krisztus Anyja, annyiszor légy áldva! — Vigyázz reánk, stb.

7. Alázatos szívvel kérünk, kegyes Anyánk, — Hogy amikor eljön a mi végső óránk, — Jobbkéz felől állítson szent Atyánk. — Vigyázz reánk, stb.

191

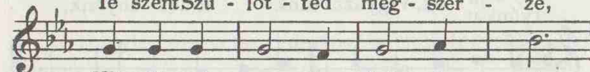
Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** — *Náray:* **Lyra Coelestis (1695)**

1. Ó di - cső - sé - ges asz - szony - ság,
2. É - le - tünk É - va el - vesz - té,

Nap-szé-pen fény - lő tisz - ta - ság,
Te szent Szü - löt - ted meg - szer - zé,

Kit il - let menny-ben bol - dog - ság
Si - ral - ma - in - kat el - ve - vé

És ég - ben, föl - dön mél - tó - ság.
És bol - dog - sá - gunk meg - nye - ré.

3. Égi királynak szent Anyja,
Világosságnak ajtaja,
Kiben az élet szép napja
Magát miránk kiárasztja.

4. Dicsőség szentek Szentinek,
Ki alkotója mindennek,
Atya, Fiú, Szentléleknek,
Örökkön élő Istennek.

192

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** — **Pázmány Péter után**

1. Ó di - cső - sé - ges, ó é - kes - sé - ges,
2. Angya - li szó - zat, lát - no - ki jós - lat,

Mint a csil - lag, fé - nyes! Úr - nőnk s A-
Ős ki - rá - lyi mag - zat, Bölcs Sa - la-

nyánk vagy, Drá - ga, szép, e - ré - nyes.
monnál Zeng ne - ked a hang - zat.

3. Menny királynője, baj enyhítője,
Égi sark erője,
Tavaszi színben rózsa anyatője.

4. Hajnal nyílása, éltünk világa,
Nap dicső sugára!
Új fényt fakasztál üdvünk borújára.

5. Éj tiszta holdja, kín gyógyítója,
Rab szabadítója:
Tőled segítve láncait leoldja.

6. Nap mosolygása, füst lobogása,
Szende szűzi lányka:
Szeplőtlen, érted gyúlt a király lángra.

7. Szép arany nyaklánc, mennyei borház,
Érctorony, fedett sánc:
Minden nyomorgót üdvet adva megszánsz.

8. Pálma sudára, nektár pohárja,
Fűszer illat-árja :
Vidd a bolyongót égi hon útjára.

9. Szent búza magja, ékszer smaragdja,
Irgalom harangja :
Jusson elődbe e zsolozsma hangja.

10. Harc lobogója, vígság folyója,
Szűz virág bimbója :
Égi gyönyörnek vagy te kincstartója.

11. Föld liliomja, rózsagally lombja,
Szállj az égi honba!
Melynek fényárját Szíved földre vonja.

12. Menny ékessége, nép dicsősége,
Vidd szívünket égbe :
Hogy a száműzött lelje nyugtát végre!

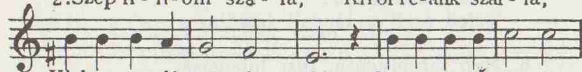
13. Fény a sötétben, édes reményem,
Ó tekints le rám ; fenn :
Adj híveidnek örök éltet. Amen!

193

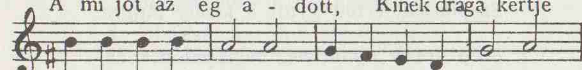
Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

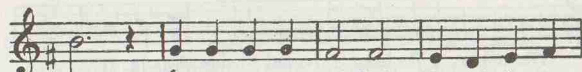
1. Ó di-csőült szép kincs, Kiben semmi rút nincs,
2. Szép li - li-om szá - la, Kiről re-ánk szál - la,

Ki-hez nemfér sö - tét - ség, Jessze termő törzsén,
A mi jót az ég a - dott, Kinek drága kertje

Dávid há- za keb-lén Fel-kelt boldog fé - nyes-
Ön-te vi-lág - szer- te Drága-lá- tos il - la-

ség, É - kes csil-la - gok-kal, Nappal és a
tot, Mi-kor Á-dám né - pe, Bűne - i - től

hold-dal Ve - tél-ke - dő di - cső - ség.
tép - ve, Á - tok a - latt ros - ka - dott.

3. Te mennyország útja,
Paradicsom kútja,
Ki ránk öntöd jóságod,
Kinek tiszta melle,
Anyai szent keble
Nevele szép virágot,
Aki minden bűntől,
Pokolbeli tűztől
Megváltá e világot.

4. Hajnali szép csillag,
Ki mindenkor csillog,
Ha járunk a setétben,
Kinek fényessége
Bátorság és béke
Kisértésben, veszélyben,
Ragyogj reánk immár,
Mert az ördög itt jár,
Keresvén kit széttépjen.

5. Esedezzél értem,
Hogyha bűnre tértem,
Önts belém szent félelmet,
Hogy estemet szánjam,
Bűneimet bánjam,
Szerezz nékem kegyelmet,
Hogy Istenhez térjek,
Tehozzád elérjek,
S dícsérhessem szent neved.

194

Magyar Cantionale (XVII. sz.) — *Harangi László*

1. Ó Má - ri - a szent Szí-ve, szűz vi rág!
2. Ó Má - ri - a szent Szí-ve, tisz - ta kert!

3. Ó Mária szent Szíve, gyertyaszál!
Templomi áldozat te voltál.
Jézusodat, szent fiadat,
Istennek od'adtad magzatodat.

4. Ó Mária szent Szíve, könnypatak!
Belőle sóhajok fakadnak.
Hét sebe sír, hét sebe fáj:
Kereszten szenved az égi király.

5. Ó Mária szent Szíve, csillagunk!
Vezérünk, gyámolunk, bizalmunk.
Nézz le reánk földi csatán!
Vigy fel a mennybe a harcok után.

195

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** — *Tárkányi Béla*

3. Te reménycsillag vagy éltünk tengerén, — Átragyogsz minden bú és baj fellegén. — Téged rendelt, stb.

4. Te mint reménycsillag mosolyogsz felénk, — Ha tűrve s Istenben bízva szenvedénk. — Téged rendelt, stb.

5. És ha elközelget éltünk alkonya, — Te vagy vigasz-teljes esti csillaga. — Téged rendelt, stb.

196

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

3. Oldozd meg kötelét a mi sok vétkünknek, — És nyisd meg szemeit a te híveidnek. — Téged kérünk, stb

4. Lássuk meg, Asszonyunk, hogy édes Anyánk vagy, — Jézusnál minekünk jóságos védőnk vagy. — Téged kérünk, stb.

5. Ó szűzek szent Szűze, a te fiaidnak — Adj tiszta életet szegény szolgáidnak. — Téged kérünk, stb.

6. Hogy a te Fiadat mind földön, mind mennyben — Dícsérjük boldogan az örök életben. — Téged kérünk, stb.

197

Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

1 Üd - vözlégy, ó szép mennyek ki - rály - né - ja,
2. Őr - vendezz, szép Szűz, Is - ten é - des Any - ja,

És dicső - sé - ges angyalok Asszo - nya, E - gek ka-
Min - deneknél szebb, tel-jes pi - ros ró - zsa, Ó, em - lé-

pu - ja, be - lő - led jött Is - ten Fé - nye, vi - lá - ga.
kezzél, szent Fi - ad - nál ér - tünk Ó, e - se - dezzél.

198

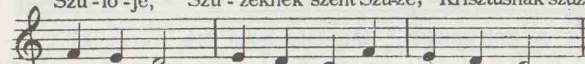
Kovács: **Énekeskönyv (1842)**

1. Mennybé - li A - tya Is - ten, Meg - vál - tó Fi -
2. Szent - sé - ges Szűz Má - ri - a, Is - ten - nek szent

ú Is - ten, Szent - lé - lek Úr - is - ten, Szent - há - rom - ság
Szü - lő - je, Szű - zeknek szent Szű - ze, Krisztusnak szűz

egy Is - ten, Ir - gal - mazz mi - né - künk!
szent Any - ja, Kö - nyö - rögj é - ret - tünk!

3. Isteni malaszt Anyja,
Tisztaságos szent Anya,
Mindenkor szűz Anya,
Szeplőtelen szent Anya,
Könyörögj . . .

4. Szerelmes szép Szűzanya,
Csudálatos Szűzanya,
Teremtőnk szent Anyja,
Megváltónknak szent Anyja,
Könyörögj . . .

5. Nagyokosságú szent Szűz,
Becsülendő kegyes Szűz,
Dícsérendő szent Szűz,
Nagyhatalmú drága Szűz,
Könyörögj . . .

6. Kegyes és irgalmas Szűz,
Nagy hűséggel teljes Szűz,
Igazság tüköre,
Bölcseségnek szent széke,
Könyörögj . . .

7. Örömünknek nagy oka,
Lelki tiszta szent edény,
Tiszteletes edény,
Ájtatosság edénye,
Könyörögj . . .

8. Titkos értelmű rózsa,
Dávid király szép tornya,
Elefántcsont-torony,
Szűz Mária, aranyház,
Könyörögj . . .

9. Frigynek drága szekrénye,
Mennyországnak ajtaja,
Hajnali szép csillag,
Betegek gyógyítója,
Könyörögj . . .

10. Bűnösöknek oltalma,
Szomorúak vígalma,
Hívek segedelme,
Magyarország védelme,
Könyörögj . . .

11. Angyalok királynéja,
Pátriárkák asszonya,
Próféták asszonya,
Apostolok asszonya,
Könyörögj . . .

12. Vértanuk királynéja,
Hitvallók királynéja,
Szűzek királynéja,
Minden szentek asszonya,
Könyörögj . . .

13. Ősbűn nélkül született,
Szent Olvasó asszonya,
Béke királynéja,
Magyarok Nagyasszonya,
Könyörögj . . .

14. Ó Istennek Báránya,
Ki elveszed bűnünket,
Kegyelmezz minékünk,
Ó hallgass meg bennünket,
Irgalmazz minékünk!

15. Krisztus, ó hallgass minket,
Krisztus, hallgass meg minket,
Uram, irgalmazz nékünk,
Krisztus, kegyelmezz nékünk,
Uram, irgalmazz nékünk!

199

Zsasskovszky: Énektár (1855)

3. Szentséges Szűz Mária,
Istennek szent anyja,
Szűzeknek szent Szűze,
Krisztusnak szent anyja,
Könyörögj érettünk . . .

4. Isteni malasztnak anyja,
Tisztaságos anya,
Szeplőtelen szűz anya,
Makula nélkül való anya,
Könyörögj . . .

5. Szűz virág szent anya,
Szeretetre méltó anya,
Csodálatos anya,
Teremtőnk szent anyja,
Könyörögj . . .

6. Üdvözítőnknek anyja,
Nagyokosságú Szűz,
Dícsérendő szent Szűz,
Nagyhatalmú szent Szűz,
Könyörögj . . .

7. Kegyes és irgalmas Szűz,
Hívséggel teljes Szűz,
Igazságnak tükre,
Bölcseségnek széke,
Könyörögj . . .

8. Örömünknek oka,
Lelki tiszta edény,
Tiszteletes edény,
Ájtatosságnak jeles edénye,
Könyörögj . . .

9. Titkos értelmű rózsa,
Dávid királynak tornya,
Elefántcsontból való torony
Mária, aranyház,
Könyörögj . . .

10. Frigynek szent szekrénye,
Mennyországnak ajtaja,
Hajnali szép csillag,
Betegek gyógyítója,
Könyörögj . . .

11. Bűnösök oltalma,
Szomorúak vigasztalója,
Keresztények segítsége,
Magyarország oltalmazója,
Könyörögj . . .

12. Angyalok királynéja,
Pátriárkák királynéja,
Próféták királynéja,
Apostolok királynéja,
Könyörögj . . .

13. Mártírok királynéja,
Hitvallók királynéja,
Szűzek királynéja,
Minden szentek királynéja,
Könyörögj . . .

14. Eredeti bűn nélkül
ogantatott királyné,
Szent olvasó királynéja,
Béke királynéja,
Magyarok Nagyasszonya,
Könyörögj . . .

200

Zsasskovszky: **Énektár (1855)**

3. Szentséges Szűz Mária,
Istennek szent anyja,
Szűzeknek szent Szűze,
Krisztusnak szent anyja,
Könyörögj érettünk!

4. Isteni malasztnak anyja,
Tisztaságos anya,
Szeplőtelen szűz anya,
Makula nélkül való anya,
Könyörögj . . .

5. Szűz virág szent anya,
Szeretetreméltó anya,
Csodálatos anya,
Teremtőnk szent anyja,
Könyörögj . . .

6. Üdvözítőnknek anyja,
Nagyokosságú Szűz,
Dícsérendő szent Szűz,
Nagyhatalmú szent Szűz,
Könyörögj . . .

7. Kegyes és irgalmas Szűz,
Hívséggel teljes Szűz,
Igazságnak tüköre,
Bölcseségnek széke,
Könyörögj . . .

8. Örömünknek oka,
Lelki tiszta edény,
Tiszteletes edény,
Ájtatosságnak jeles edénye,
Könyörögj . . .

9. Titkos értelmű rózsa,
Dávid királynak tornya,
Elefántcsontból való torony,
Mária, aranyház,
Könyörögj . . .

10. Frigynek szent szekrénye,
Mennyországnak ajtaja,
Hajnali szép csillag,
Betegek gyógyítója,
Könyörögj . . .

11. Bűnösök oltalma,
Szomorúak vigasztalója,
Keresztények segítsége,
Magyarország oltalmazója,
Könyörögj . . .

12. Angyalok királynéja,
Pátriárkák királynéja,
Próféták királynéja,
Apostolok királynéja,
Könyörögj . . .

13. Mártírok királynéja,
Hitvallók királynéja,
Szűzek királynéja,
Mindenszentek királynéja,
Könyörögj . . .

14. Eredeti bűn nélkül
fogantatott királyné,
Szent olvasó királynéja,
Béke királynéja,
Magyarok Nagyasszonya,
Könyörögj . . .

15. Istennek Báránya,
Ki elveszed a világ bűneit,
Kegyelmezz minekünk!

16. Istennek Báránya,
Ki elveszed a világ bűneit,
Hallgass meg minket!

17. Istennek Báránya,
Ki elveszed a világ bűneit,
Irgalmazz minekünk,
Irgalmazz minekünk!

18. Krisztus, hallgass minket,
Krisztus, hallgass meg minket,
Uram, irgalmazz nekünk,
Krisztus, kegyelmezz nekünk,
Uram, irgalmazz nekünk!

Ádvent első vasárnapja előtti szombat estétől február 2. estig.

201 *Bozóki:* **Énekeskönyv (1797)** — *Szentmihályi:* **Énekeskönyv (1798)**

1. Üd - vö - zí - tőnk é - des - any - ja,
2. Légy se - gít - ség hű né - ped - nek,

Mennyek- nek meg-nyilt ka-pu - ja, Ten-ger- já - rók
Az el - e - sett bű-nö - söknek, Ki szü-lő - je

szép csil-la - ga, Boldog-sá- gos Szűz Má-ri - a!
Is - te- ned-nek, Anyja let- tél Te-remtőd-nek.

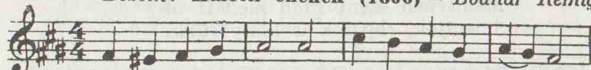
3. Mert angyali köszöntésre — Rádszállott az Úr Szentlelke. — Ekkor lett az örök Ige — Szűz méhednek szűz gyümölcse.

4. Azért, édes Istenanyja, — Légy bűnösök szószólója, — Botló lábunk támasztója, — Üdvösségünk nyílt kapuja.

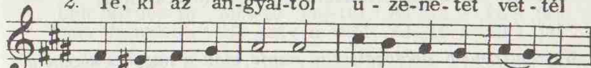
5. Adjunk hálát az Istennek, — Atya, Fiú, Szentléleknek, — Három személy Felségének, — Egymivoltú Istenségnek.

Adventben: Pap: Ángelus Dómini nuntiávit Maríae. *Hívek:* Et concépit de Spíritu Sancto! *Karácsony első vecsernyéjétől: Pap:* Post partum Virgo inviolata permansisti. *Hívek:* Dei Génitrix intercéde pro nobis.

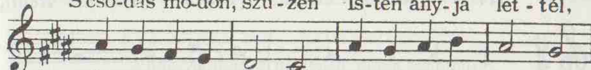
202 *Bozóki:* **Halotti énekek (1806)** — *Bodnár Remig*

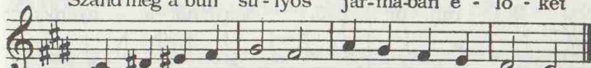
1. Meg-váltónk Szü - lő - je, szent-sé-ges Szüz-a - nya,
2. Te, ki az an-gyal-tól ü - ze-ne- tet vet - tél

Mennyország aj - tó - ja, ten-ge-rek csil - la - ga!
S cso-dás mó-don, szű - zen Is-ten any- ja let - tél,

Si- ess és ol - tal-mazd rosszra-haj-ló lel- künk,
Szánd meg a bűn sú - lyos jár-má-ban é - lő - ket

Ha vé-tek- be es-nénk, segíts, hogy fel - kel-jünk.
S a te szent Fi - ad - hoz vezesd visz-sza ő - ket.

Pap** és **hívek mint az előző éneknél.

Gyertyaszentelő Boldogasszony napja után a nagyhét közepéig.

203 *Zsasskovszky:* **Étár (1855)** — *Bozóki:* **Ékönyv (1797)**

1. Mennyor- ság- nak Ki - rály- né - ja,
2. Te - ál - ta - lad e vi - lág - ra

An-gyalok- nak szent Asszo - nya, Áldott gyö-kér,
Új vi - lá - gos - ság virra - da. Ö - rülj, di-cső-

Szűz Má- ri - a, Üdvözlégy Krisz-tus szent anyja!
ség vi - rá - ga, Kinél szebb nem jött vi - lág - ra.

3. Áldott légy, drágalátos Szűz !
Isten véled, szép virág, Szűz !
Mennyben szent Fiad mellett ülsz
S tudjuk, rajtunk is könyörülsz.

Pap: Dignáre me laudáre te Virgo sacráta.
Hívek: Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Gyertyaszentelő Boldogasszony napja után a nagyhét közepéig.

204 *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)** — *Bodnár Remig*

1. Ki - rály - né - ja az e - gek - nek
2. Ö - rülj, di - cső, szép Szűz - a - nyánk;
S az an-gya - li se - re - gek - nek! Ál-dunk té - ged
Mennynek dí - sze, te-kints le ránk, Sze-rezz né-künk,
és di - csé - rünk, Mert Meg-vál-tót szül-tél né - künk.
kérünk Té - ged, Szent Fi - ad-tól se-gít - sé - get.

***Pap* és *hívek* mint az előző éneknél.**

Nagyszombattól pünkösd utáni szombatig.

205 *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)** — *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)**

1. Mennynek Ki - rály - né asz - szo - nya,
2. A - mint meg - mon - dot - ta va - la,
Ö - rülj, szép Szűz, Al - le - lu - ja! Mert kit mé - hed-
Föl - tá - ma - dott, Al - le - lu - ja! I - mádd Is - tent
ben hordoz - nı Mél - tó vol - tál, Al - le - lu - ja!
hogy le - mossa Bű - ne - in - ket, Al - le - lu - ja!

Pap: Gaude et laetáre Virgo María, Allelúja !
Hívek: Quia surréxit Dóminus vere, Allelúja !

Nagyszombattól pünkösd utáni szombatig.

206 **Lakatos Miklós lejegyzése** — *Németh István*

1. Mennyországnak Ki - rály - né - ja, Al - le - lu - ja,
2. Úgy lett, a - mint megmondot - ta, Al - le - lu - ja,
Ö - rülj, vi - gadj, Szűz Má - ri - a, Al - le - lu - ja,
Fel - tá - ma - dott har - mad - nap - ra, Al - le - lu - ja,
Mert mé - hed - nek szent gyümölcse, Al - le - lu - ja,
Szent Fi - ad - nál, ke - gyes Anyánk, Al - le - lu - ja,
Sír bi - lin - csét ösz - sze - tör - te, Al - le - lu - ja!
Szólj mel - let - tünk, ha bot - la - nánk, Al - le - lu - ja!

Pap és *hívek* mint az előző éneknél.

207 *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)** — *Kisdi:* **Cantus Catholici (1165)**

1. Mennyor - ság - nak Ki - rály - né -, ja,
2. É - vá - nak ár - va fi - a - i,

Ir - gal - mas - ság - nak szent anyja, É - let, é - des-
Számki - ve - tett ma - ra - dé - ki, Si - ral - mi - nak

ség, reménység, Üdvöz - légy, szép Szűz Má - ri - a.
ö - rö kö - si Sok nya - va - lyák - nak haj - lé - ki.

3. E siralomnak völgyében, — Kik nyavalygunk nagy ínségben,
Hozzád óhajtunk mennyégbe, — Hol vagy örök dicsőségben.

4. Azért szószólónk, szemedet, — Fordítsd hozzánk kegyelmedet,
És a te bűnös népedet — Oltalmazzad híveidet

5. Ó édes Szűz, irgalmadat, — Mutasd meg kegyes voltodat,
Holtunk után szent Fiadat, — Mutasd meg boldogságodat.

Pap: Ora pro nobis sancta Dei Génitrix.
Hívek: Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

208 *Bozóki:* **Énekeskönyv (1797)** — *Bodnár Remig*

1. Ir - gal - mas Szűz - a - nyánk, ki - rály - nőnk, üd - vöz - légy,
2. Légy kegyes szó - szó - lónk, fordítsd fe - lénk szemed

Ál - dunk Té - ged, é - let, é - des - ség, re - mény - ség
S mutasd meg majd né - künk ál - dott Egyszü - löt - ted,

Kik É - va bű - né - ért szám - ű - zés - ben é - lünk,
Ó ir - gal - mas, é - des, ke - gyes Szűz Má - ri - a,

E si - ra - lom - völgy - ből könnyek kö - zött ké - rünk.
Ó ir - gal - mas, é - des, ke - gyes Szűz Má - ri - a!

Pap és *hívek* mint az előző éneknél.

ANGYALOKRÓL-SZENTEKRŐL

209 *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)** — *Tárkányi Béla*

1. Vég - he - te - len ö - rök Is - ten, Ma - gasz - tal - juk
2. Kö - szöntjük hát nagy ö - röm - mel Hű - sé - ges szol -

ne - ve - det, An - gya - la - id se - re - gé - ben
gá - i - dat, És tisz - tel - ve áld - juk ő - ket

I - má-dunk most té - ge - det. Or-szá-god-ban
Si-mád-juk jó - vol - to - dat: Hogy lelkünknek

ők ki - rá - lyi Szé-ked e - lőtt ál - la - nak,
ol - tal - má - ra Ily tisz - ta hív lel -ke - ket

És az legfőbb boldog-sá-guk, Hogy szünetlen ál-da-nak.
Rendeltél s így megkönnyíted Itt nekünk az é - le - tet.

Őrzőangyalok ünnepén.

3. Köszöntünk és magasztalunk, édes őrzőangyalok!
Érettetek az Istennek mély hálával hódolok.
Hogy titeket, tiszta lelkek, bűnös gyarlóságunknak
Gyámolítójává rendelt, örök hála Urunknak!

4. Ó, tehát ne hagyjatok el, ha bal útra tévedünk,
Nehogy győzzön a rossz lélek, test és világ ellenünk.
Az üdvösség ösvényére vonjon áldott kezetek,
Hogy lelkünk a mennyben egykor áldja Istent véletek.

5. Legyen áldás és dícséret, néked, ó Szentháromság,
Ki nékünk itt irgalom vagy, s angyaloknak boldogság!
Engedd egykor e hív lelkek szent karában zengenünk:
Szent örökké, szent örökké, szent vagy, édes Istenünk.

Szent Mihály ünnepén.

6. Szent Mihály, az Úr ügyének győzedelmes bajnoka,
Mennyország nagy ékessége, örömünknek nagy oka!
Segíts, hogy mint te meggyőzted a fellázadt lelkeket,
Színtúgy győzzünk le itt minden lelki ellenségeket.

Szent Gábor ünnepén.

7. Ó Istennek erőssége, üdvözlégy, szent Gábriel!
Váltságunknak égi hírét a Szűzhöz te vitted el.
Kérjed Jézust, hogy lelkünket váltságának érdeme
Oda vigye, hol te áldod Őt, ó Isten követe.

Szent Ráfael ünnepén.

8. Üdvözlégy, ó égi orvos, szent Ráfael arkangyal!
Látod, mennyi küzdelmünk van lelki-testi sok bajjal.
Vidd az Isten színe elé szívünk könyörgéseit,
S szent kegyelme igazgassa életünknek lépteit.

210 *Kovács:* **Énekeskönyv (1842)** – *Harsányi Lajos*

K. 1. Nagy ö - röm van ma az ég - ben, ör - vendez - zünk,
D. 2. Mil - li - ó szent é - ne - kel ma fönt az ég - ben

ke - resz - té - nyek, Szentel - jük e di - cső na - pot
Al - le - lú - ját, Angyalka - rok har - so - ná - i

Mindenszen - tek ünne - pé - nek. Gyüle - kezzünk
lel - ke - sül - ve, hí - ven fúj - ják: Üdv dicső - ség,

szí - ve - sen, é - ne - kel - jünk lel - ke - sen:
gló - ri - a né - ked, Is - ten egy Fi - a,

Min - den - szen - tek üdv tı - nék - tek.
E - gek, föl - dek mind ezt zúg - ják.

Evangéliumra:

3. Krisztus Urunk tanítása volt a szentek lelki étke,
Kínálták az apostolok s ifjak, aggok éltek véle.
Mi is hivőn hallgatjuk, mindenkoron megtartjuk
Szentjeinknek örömére.

Hiszekegyre:

4. Lángoló hit lobogott a Mindenszentek hű szívében,
Azért vannak koszorúsan az Úr Jézus közelében.
Bennünk is él a szent hit : hisszük örök tanaid,
Igy leszünk fönt mi is égben.

Felajánlásra:

5. Felajánljuk néked, Urunk, e legszentebb áldozatot
Fogadd véle szívünket is, mit bűnbánat általhatott.
Szent Fiadnak keresztje, Mindenszentek érdeme
Nyerjen nékünk bocsánatot.

Szent, szent-re:

6. Szent vagy, Isten ! ezt éneklik szentjeid az égi honban.
Hódolatos énekükkel a szívünk is összedobban.
Térdrehullva dicsérünk, teljesítsd a reményünk,
Hogy láthassunk országodban.

211

Magyar Cantionale (XVII. sz.)

1. Két osz-lo-pa i-gaz-ság nak, Két csil-la-ga
2. Ti a szent hit ül-te-tő - i, Po gány Róma

e vi-lág - nak, / új szü-lő - i, } Imádjátok Istent értünk, Péter és

Pál, Hadd jöjjön el ő or-szá-ga kö-zibénk már!

3. Jézus drága szent nevéért — Ontottatok Rómában vért. — Imádjátok Istent, stb.

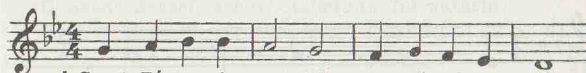
4. Örök immár koronátok, — Jézus szava boldogságtok. — Imádjátok Istent, stb.

5. Tanítástok hitünk őre, — El ne térjünk soha tőle ! — Imádjátok Istent, stb.

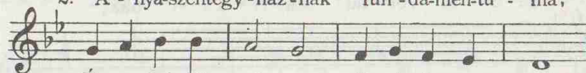
6. Általatok Jézust valljuk, -- Érettetek magasztaljuk. — Imádjátok Istent, stb.

212

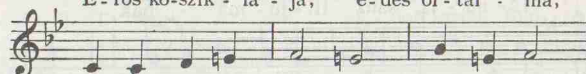
Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

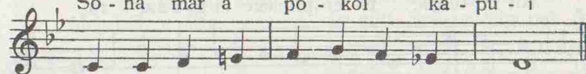
1. Szent Pé-ter A-pos-tol nagy di-csé-re - tét
2. A - nya-szentegy-ház-nak fun-da-men-tu - ma,

É - ne-kel-jük vi - gan, ül-vén ün - ne - pét
E - rős kő-szik - lá - ja, é-des ol - tal - ma,

Ó szent Pé - ter, oldj meg bű - nünk-től,
So - ha már a po - kol ka - pu - i

Nyerj ir - gal - mat né-künk Is - ten - től
Nem le - het - nek ő meg- győ - ző - i.

3. Te Krisztushoz mentél többiek előtt
Száraz lábbal tenger habjai fölött.
Kötve avagy oldva mennyekben,
Mit te földön rendelsz, úgy lészen.

4. Mutasd meg mirajtunk szent hatalmadat,
Ó Szent Péter, melyet Isten néked ad,
Egészségben tartsd meg testünket,
Vezesd boldogságra lelkünket.

5. Együtt dicsőítsük közös örömmel
Szent Pál apostolt is ma Szent Péterrel,
A világnak bölcs tanítóját,
Szentegyháznak másik oszlopát.

213 Magyar Cantionale (XVII. sz.) – *Tordai Ányos*

3. **Betlehemnek jászolánál a Kisdedre ráhajoltál,**
Megmutattad pásztoroknak, királyoknak,
Kit fiaik mindörökké hinni fognak.

4. Bosszújától Heródesnek Isten Fiát védelmezted,
Bujdosásban lelked retteg, tested fárad,
Hogy megtartsd őt a megváltó keresztfának.

5. Kit angyalok hűn szolgálnak, intésére készen állnak.
Isten Fia tenéked lett engedelmes,
Alázattal szavaidra ő figyelmez.

6. Két kezed munkája árán növekedett a szent Bárány,
Műhelyedet verejtékkel megszentelte,
Ott készült a keresztfára áldott lelke.

7. S a keresztfán kit megváltott, sok baj őrli e világot:
Ó Szent József, szent családnak hű sáfárja,
Legyen gondod Jézusod szent Egyházára!

214 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) – *Tárkányi Béla*

3. Mily nagy a te méltóságod,
Hogy az Isten így megáldott,
Hogy ennyire szeretett,
S fölmagasztalt tégedet.
Kérünk te szent, stb.

4. Kérj Istentől szent kegyelmet,
Melynek vezérfénye mellett,
Hűn követve tégedet,
Töltsük itt az életet.
Kérünk te szent, stb.

5. Védelmezze pártfogásod
Mindenkor az ifjúságot;
Légy a szűzek őrzője
Szűzanyánk szent szülője.
Kérünk te szent, stb.

6. Ó, házasok szent példája!
Légy híveid oltalmára,
Isten szerint éljenek
S üdvösséget nyerjenek.
Kérünk te szent, stb.

7. Távoztasson el jóságod
Minden háztól minden átkot,
Minden rosszat, de kivált
A bűnt, e nagy lelki kárt.
Kérünk te szent, stb.

8. Vigasztald a szenvedőket,
Az ínséggel küszködőket,
Minden árvát s özvegyet
Segítsen föl szent kezed.
Kérünk te szent, stb.

9. S ha végóránk elközelget,
Légy halálos ágyunk mellett,
Hogy isteni unokád
Adjon égi koronát.
Kérünk te szent, stb.

215 *Zsasskovszky: Énektár (1855) – Verseghy Ferenc*

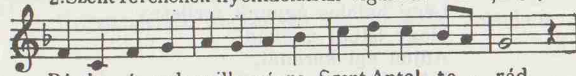

3. Légyen áldás az Atyának a mennybéli trónuson,
Légyen áldás szent Fiának most és minden korokon,
Légyen áldás a Léleknek, ki lelkünket szenteli.
Vegye bérét a mennyeknek, ki Szent Antalt tiszteli.

216 Amade László énekeiből (1755) — *Nagy Gyula*

3. Jézus által terveinket jó sikerre vidd,
Megfogadjuk, el nem hagyjuk hű szegényeid.
Alamizsnánk édesebb, ha megáldja szent kezed,
Fölkel tőle új erőre a porbaesett.

4. Tiszta férfi, karjaidban a kis Jézus ül,
Szólj mellettünk, mert szavadra hozzánk édesül.
Ő az angyali kenyér, lelkünk csak belőle él,
Porló testünk feltámadást csak benne remél.

5. Antal, kinek lángszavára mély tenger felel,
Szívünk siket mélységét is szavad verje fel.
Boldog, aki rád figyel, nyomdokodban indul el
Krisztus útján, hős erényre, porból égbe fel.

6. Majd ha fut már a megfáradt test alól a föld,
Ó Szent Antal, üdvösséget ott keresve fönt,
Segítsd véled zengenünk: «Ó dicső Szűz, légy velünk!
Ha velünk vagy, Jézus Anyja, ki győz ellenünk!»

217 Amade László énekeiből (1755) — *Tárkányi Béla*

3. Te vagy élő kútforrása minden javaknak, — Te adsz erőt, táplálékot minden állatnak. — Jószágunkat, stb.

4. Tartsd meg, Uram, amit adtál, hogy hív munkánkkal — Kenyerünket megszerezzük jóvoltod által. — Jószágunkat, stb.

5. Ments meg minket az éhségtől, háborúságtól, — Szárazságtól, árvizektől és döghaláltól. — Jószágunkat, stb.

6. Ne nézd, Uram, vétkeinknek nagy sokaságát, — De atyai szereteted irgalmasságát. — Jószágunkat, stb.

7. Tégy méltókká ismét minket szeretetedre, — Kik bűneink bocsánatát kérjük epedve. — Jószágunkat, stb.

8. Szent Fiadnak szent nevére kérünk, nagy Isten, — Bízván az ő véghetetlen nagy érdemében. — Jószágunkat, stb.

218.A

Amade László énekeiből (1[illegible]5)

3. Szent gyónásért, mély titkáért mártír lettél, ontván vért, — Tüzet, vizet megpróbáltál, életedtől megváltál. — Ó, szent János, stb.

4. Nyelvek lángja, tűzfullánkja ne engedd, hogy árthasson, — Ha üldöznek, nyelvvel ölnek, rágalmaznak, gyűlölnek. — Ó, szent János, stb.

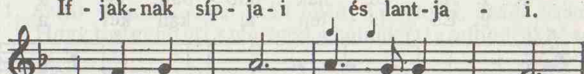
5. Tekints reánk, édes Atyánk, esedezünk tehozzád, — Szent Jánosnak érdeméért legyen mienk mennyország. — Ó, szent János, stb.

218.B

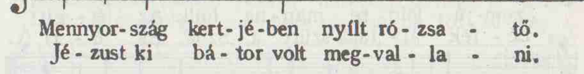
Szegedi: **Cantus Catholici (1674)** — *Nádasdy Kálmán*

3. Zengetvén a menybéli orgonát,
Dicséred dallal az Isten Fiát,
Hajlítsd hozzánk ő irgalmát,
Hogy néki mondhassunk harmóniát.

219 *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)** – *Czikéné Lovich I.*

Dicsőítésre:

3. Ó drága gyermek, áldva légy, Te titkos égi lény,
Ki harc vagy, mégis béke vagy, mert tűz a vérted és ruhád a fény.

4. A Sátán lábad zsámolya, s az arcod mint az ég;
Te győztes, mégis édes Úr, ó Szívkirály, ma üdvözölve légy.

Evangéliumra:

5. Az egy Igében mondta ki az Isten önmagát.
Övébe jött, s nem ösmeré a vak sötét az égnek csillagát.

6. De mind, kik Őt megismerik, a mennybe vonzza ő.
Az emberszív, ha rátalált, a boldogságos végtelenbe nő.

Hiszekegyre:

7. A boldog Isten egy Fiát, a Krisztust vallja szánk,
Mert mindöröktől származik: az Úrral egy, a lángból [tiszta láng.

8. Az Isten mélye szülte őt. Az Úrban ő is Úr.
De arca mégis emberarc. És drága Szíve emberszívre hull.

Felajánlásra:

9. Ma öltsön szép mosolyt az ég, és völgyön, halmon át
Az égre szálljon könnyű dal, mert láttuk őt, ki Szűz ölébe [szállt.

10. Övé a menny, övé a föld, a szív csak érte ég.
Övé e tiszta áldozat, hol emberszívvel egyesül az ég.

Szent, szent-re:

11. Szent énekünk most száll feléd, Te fényes, drága Szent.
Hogy testet öltött szép Igéd, a hálánk érte mindörökké zeng.

220 *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)** – *Tárkányi Béla*

Hiszekegyre:

3. Úr Jézus, te hoztad égből az üdvösség igéit,
A te drága ajándékod az egekbe vivő hit.
Ez élessze szíveinket, ez vezesse tetteinket.
Uram, Uram, kihez menjünk, ha malasztod nem segít

Felajánlásra:

4. Az oltáron megújul most a kereszt áldozata,
Mint azt vérrel bűneinkért Megváltónk bemutatta.
Ámbár itten nincs vérontás, de megvan az Istenáldás,
Bőven árad ránk a váltság, vérének szent harmata.

5. A kenyér- s boráldozattal felajánljuk szívünket,
Szándékunkat, tetteinket és mind egész éltünket.
Áldd meg, amit fölszentelnek hív szolgáid szent nevednek.
Irgalmasság édes Atyja, ó hallgass meg bennünket.

Szent, szent-re:

6. Az angyalok seregével zengjük : Szent az Úristen !
A tiszta szív örömével mondjuk : Szent az Úristen !
Zengje velünk az ég és föld, melyet dicső neve betölt :
Szent az Isten, szent az Isten, örökké szent az Isten !

221 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) — *Tárkányi Béla*

Hiszekegyre:

3. Ó Atyánk, te itt a földön anyát adtál minekünk,
Kinek szívén mindörökön békességet lelhetünk.
Szentegyházad ez jó anya, az igazság oszlopa,
Nem félünk mi, bármi jöjjön, amíg ő áll mellettünk.

Felajánlásra:

4. Jézus Krisztus szerzeménye a kenyér- s boráldozat,
Mit nevednek emlékére, Uram, szolgád bemutat.
Legyen kedves, ó szent Atya, Fiad vére harmata ;
Lelkünket, hogy hófehérre mossa, kérünk, elfogadd.

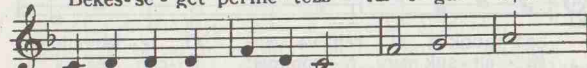
Szent, szent-re:

5. Szent örökké, szent az Isten, Atya, Fiú, Szentlélek !
Zengjen égen s földön minden hálát a nagy Istennek.
Áldott, ki az Úr nevében jő angyalok körében.
Szent örökké, szent az Isten, Atya, Fiú s Szentlélek !

222 *Szegedi:* Cantus Catholici (1674) — *Czikéné Lovich I*

Evangéliumra:

3. Árva szívem holt erét töltsd meg, égi Jóság. — Átcsobogjon szent igéd : friss valóság. — Hadd teremjen szűz erőt, tiszta vért, — Halni bátor hősi szívet Szívedért.

Hiszekegyre:

4. Hiszek hármas, mégis egy örök égi Jóban, — Láthatatlant s láthatót alkotóban. — Hiszem hozzánk testesült egy Fiát, — És a Lélek csodatermő harmatát.

Felajánlásra:

5. Vedd e tiszta áldozat kenyerét, Hatalmas. — Árva szónkra, Irgalom, kérünk, hallgass. — Bűneinkért ad Fiad drága bért, — Ó fogadd el elevenért, holtakért.

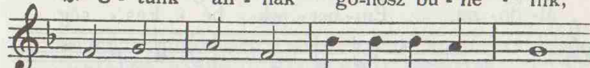
6. Meghajoltan áldozunk. Benne kedved teljék. — Vedd e víz és vedd e bor titkos teljét. — Égbe küldje illatát a kehely, — Hozzánk hajló irgalommal töltsön el.

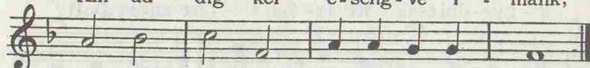
Szent, szent-re:

7. Szent az Úr! a földtekén mennydörögve szólal — Angyalajkak kórusán csendülő dal. — Szent az Isten. Emberért ő teremt — Szeretetből üdvösséget. Szent, szent, szent!

223 Túróci Cantionale (XVII. sz.) — *Székely László*

Dicsőítésre:

3. Istenhez száll dícsérő imánk. — S ha van bennünk igaz akarat, — Istentől száll a béke reánk.

Evangéliumra:

4. Mint föld issza a csendes esőt, — Úgy fogadjuk az égi igét, — Ez ád nékünk vigaszt s új erőt.

Hiszekegyre:

5. Drága kincsünk nekünk a hitünk. — Hálás szívvel köszönjük, Urunk, — Hogy szólottál, hogy szerethetünk.

Felajánlásra:

6. Szent Szíveddel együtt hevülünk, — Felajánljuk szívünk, mindenünk. — Szándékoddal így egyesülünk.

7. Gyarló szívünk imája csekély. — De ha Szíved könyörög velünk, — Mégis, mégis bizton eget ér.

Szent, szent-re:

8. Ó, áldjuk mind az egek urát. — Szent, szent, szent vagy, így szóljon imánk. — Ég s föld zengje a hála dalát.

224 *Kovács:* **Énekeskönyv (1842)** — *Sík Sándor*

K.1.In - duljunk test - vé - rek a Gol - go - ta
D.2.Is - ten-nek di - cső - ség ez a tit - kos

he-gyé - re, Je - zu - sunk, Meg - vál - tónk
ál- do - zat. Em - ber - nek bé - kes - ség

ál - do - za - ti he - lyé - re. Az ol - tár - nak
e - gye - dül csak itt fa - kad. Az an - gya - li

Gol - go - tá - ján Új - ra meg - hal most a Bá - rány.
se - re - gek - nek, Kik lá - tat - lan itt le - beg - nek,

Új ke - gyel - met ad A nagy ál - do - zat.
Zengjük é - ne - két: Nyit - va most az ég!

Evangéliumra:

3. Bárányt és gerlicét, tiszta tömjénillatot
Áldoztak Istennek régi jámbor századok.
Krisztus a mi áldozatunk, amelyet most bemutatunk,
Kenyérszín alatt: egy az áldozat.

Hiszekegyre:

4. Lélekben látjuk most a Golgota keresztjét,
Kereszten haldokló kegyes Krisztus szent testét.
Magát adta mihelyettünk. Hisszük: meghalt miérettünk.
Mégis itt maradt: örök áldozat.

Felajánlásra:

5. Most, Uram, lelkünket fölajánljuk teneked,
Oltárod asztalán ezt a titkos kenyeret.
Krisztus teste lesz belőle, bűneinknek elvevője,
Mely megtöretett rossz magunk helyett.

6. Vedd, Uram, kelyhünkből ezt az áldott tiszta Bort,
Vér lesz ez, élő vér, amely értünk kiomolt,
Amikor a hegyes dárda Krisztus mellét általjárta.
Uram, ez a vér kegyelemre kér!

Szent, szent-re:

7. Zengje a mindenség: szent, szent, szent az Uristen.
Szentségét vallottad Jézusunk a kereszten,
Amikor szentvéred adtad engesztelő áldozatnak.
Véled áldozunk, édes Jézusunk!

225 *Kovács:* **Énekeskönyv (1842)** — *Harsányi Lajos*

K.1.Jer - tek, ke - resz - tény hí - vek, Az Is - tent dí -
D.2.Né - ked, é - des Is - tenünk, Ál - dás fenn a

csér - ni! Áldást ad min - denki - nek, A - ki bíz - va
mennyben! Békes - sé - get adj nekünk, Em - be - reknek

ké - ri. Ö - vé e szent ál - do - zat, A kenyér s bor -
itt lenn. Té - ged, Is - ten, jó A - tyánk, Tiszta szívvel

ál - dás, Mely szent - ség - gé vál - to - zik,
ál - dunk, Té - ged, é - des Jé - zu - sunk,

Hir-de-ti az I-rás. U-ram ir-gal-mazz!
Lelkünkből i-má-dunk. U-ram ir-gal-mazz!

Evangéliumra:

3. Istentől jő minekünk üdvösség igéje,
Mindennek, amit hiszünk, ő a szent szerzője.
Maga Isten megtanít minket minden jóra.
Boldog, aki figyelmez az isteni szóra.
Uram, irgalmazz!

Hiszekegyre:

4. Hiszünk, vallunk, tégedet, Háromság egy Isten!
Jöjj, erősítsd népedet ez igaz, szent hitben.
Atya, Fiú, Szentlélek, minden ember áldjon,
Erősségünk idelenn és a másvilágon.
Uram, irgalmazz!

Felajánlásra:

5. Ó fogadd kegyelmesen lelkünk áldozatját,
Vétkeikért hűtelen gyermekeid adják.
Ámulat vesz itt erőt gyenge emberészen:
Ami bor volt és kenyér, testté, vérré lészen.
Uram, irgalmazz!

Szent, szent-re:

6. Szent vagy édes Istenünk, Szábaoth nagy Isten!
Kit dícsér az ég velünk és a földön minden.
Urunk, legyen nagy neved mindörökre áldva!
Esdve kérünk, jöjj közénk, szállj le az oltárra!
Uram, irgalmazz!

226 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) — *Tárkányi Béla*

K. 1. Ke-gyes-ség-gel hívsz, ó Jé-zus,
D. 2. A meny-nye-i szent ka-rok-kal

A-tya-i szent kebled-re, Hoz-zád me-gyünk
Engedd, U-ram, zen-ge-nünk: Lé-gyen ál-dás

mind-a-há-nyan, Kik megvagyunk ter-hel-ve.
és dí-csé-ret Ne-ked, é-des Is-te-nünk.

Evangéliumra:

3. Oltárodhoz azért jöttünk — Követvén hívásodat,
Hogy megnyerjük az enyhülést, — A te szent malasztodat.

Hiszekegyre:

4. Kihez menjünk, Uram Jézus? — Igazság, út csak Te vagy,
Benned hiszünk és reménylünk, — Soha, soha el ne hagyj!

Felajánlásra:

5. Itt van, mit a végvacsorán, — Jézus, értünk szerzettél,
És a kínos szent keresztfán — Szent véreddel rendeltél.

6. Áradjon ránk, kegyes Jézus! — Ez áldozat érdeme,
És hagyj benned elmerülni, — Irgalomnak tengere.

Szent, szent-re:

7. A tiszta szív érzelmével — Zengjen buzgó énekünk:
Szent az Isten, szent az Isten, — Szent vagy, édes Istenünk!

227 *Náray:* Lyra Coelestis (1695) — *Geréb Kázmér*

1. Ke-gyes szem-mel nézz ránk, é-des Is-te-
2. Légy áld-va az ég-ben és a föld-te-

nünk, A-kik szív-vel, ajk-kal ál-dunk, tisz-te-
kén! A-med-dig csak é-lek, di-cső-it-lek

Hiszekegyre:

3. Hisszük élő hittel egyházunk tanát,
S attól el nem térünk életünkön át.
Hiszünk erős hittel Istenben,
Aki Úr a földön és mennyben.

Felajánlásra:

4. Ajándékul néked mit adjon híved?
Hisz az égben s földön minden a tied!
Ez áldozat nékünk mindenünk,
Ezt fogadd el tőlünk, Istenünk!

Szent, szent-re:

5. Téged illet, Isten, mindenek felett
A dícséret, áldás és a tisztelet!
Azért zengje folyton énekünk:
Nagy vagy, jó vagy, szent vagy, Istenünk!

228 *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)** — *Nagy Miklós*

Evangéliumra:

3. Titkát az örök Igéknek
Megtaláltuk, íme, Nálad.
Ó add, hogy szent tanításod
Követhesse hívő nyájad.

Hiszekegyre:

4. Hisszük a te Istenséged,
Mely az eget beragyogja.
Győzhetetlen lesz a lelkünk
Szent hitünkhöz ragaszkodva.

Felajánlásra:

5. Kenyeret és bort ajánl föl
Színed előtt a te szolgád.
Legyen örök üdvösségünk
Záloga e tiszta oltár.

Szent, szent-re:

6. Szent az Isten! zengi minden,
Zengjünk mi is térdenállva.
Íme, közel vagy már hozzánk,
Íme, most szállsz az oltárra!

229 **Magyar Cantionale (XVII. sz.)** — *Mentes Mihály*

A - lá - za - tos· hit - tel I - mánk Hozzád sír fel
Trónod zsámo - lyá - ra Száll szivünk i - má - ja

Ó A-tyánk, ke - gye - sen fo - gadd.
Ég - be, hol szent Föl - sé - ged - ül.

Bűn-bá - nó szív - vel kol - du - lunk
A szí - vünk Te - hoz - zád e - ped.

Kö-nyö-rülj né - pe - den, U - runk,
Kö - szön-jük, hogy szent Gyer-me - ked

Ér - te halt ha - lált szent Fi - ad.
Küld - ted el bé - ke - kö - ve - tül.

Evangéliumra:

3. Isten jó hírével közibénk jövén el,
Irgalmat prédikált nekünk.
Minden rút hibánkat lemossa a bánat,
Istenhez visszatérhetünk.
A kereszt üdvösség jele,
Éljünk hát és haljunk Vele:
Igy mentjük meg az életünk.

Hiszekegyre:

4. Hiszünk az Atyában, ég és föld Urában:
Ő adott nékünk életet.
Szent Fia, a Bárány, drága vére árán
Istenhez visszavezetett.
Szentlélek a vigasztaló,
Kiben a bűnnek meghaló
Életünk újjászületett.

Felajánlásra:

5. A kereszt oltárán Jézus, égi Bárány,
Atyjának föláldoztatott.
Kenyér s bor színében megújítja szépen
Az áldott szent áldozatot.
Ó Atyánk, kegyesen fogadd,
Hintsd le ránk szent malasztodat
S fordítsd el tőlünk haragod.

6. Mi is a szívünket, búnkat, örömünket
Áldozzuk, ó Atyánk, Neked.
Kezed áld, vagy büntet, egész életünket
Adtad, hát el is veheted.
Jézusért bízva szenvedünk,
Jézusé legyen életünk,
Ki értünk fölfeszíttetett.

Szent, szent-re:

7. Szent vagy, Uram, szent, szent:
Zengik a mennyben fent
Ujjongó szentek, angyalok.
Szent vagy, Uram, szent, szent:
Bűnös földön itt lent
Visszhangnak szállnak sóhajok.
A kereszt áldja szent neved,
Ővele hódolnak Neked
Emberi s angyali karok.

230 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) — *Tárkányi Béla*

K.1.Sze - re - tet - tel jön - nek hoz - zád,
D.2.Száll - jon ég - be ö - röm - hang - ja

Atyánk, hí - vő gyerme - kid Meg - há - lál - ni
A dí - csé - rő é - nek - nek, Zeng - je ve - lünk

ke - gyel - med - nek Nagy jó - té - te-
az ég és föld: Di - cső - ség az

mé - nye - it. Az ol - tár szent zsá - mo - lyá - hoz
Is - ten - nek! Le - gyen ál - dás az A - tyá - nak,

Buz - gó szí - vünk i - má - dást hoz, Ál - do - za - tul
Ő egy szü - lött szent Fi - á - nak, Legyen ál - dás

hoz - za né - ked Leg - tisztább ér - zelme - it.
és dí - csé - ret E - gyütt a Szent - lé - lek - nek!

Hiszekegyre:

3. Üdvözítőnk tanítása szeretet szent törvénye,
Melyet hirdet szent egyháza lelkünk örök üdvére.
Uram, segíts megmaradnunk híven abban, amit vallunk,
Hogy hitünknek világánál lelkünk célját elérje.

Felajánlásra:

4. Szeretetnek szent emléke ez az örök áldozat,
Mit most szolgád az oltáron, Uram, neked bemutat.
Add, hogy kik most buzgón áldunk, érted áldozattá váljunk,
Szeretetben élve s halva lássuk egykor arcodat.

Szent, szent-re:

5. Az angyalok énekével egyesüljön énekünk,
Zengvén a szív örömével: szent vagy, édes Istenünk
Szereteted bizonysága az ég és föld alkotmánya.
Szent vagy! ég, föld ezt kiáltsa, szent vagy, édes Istenünk!

231 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) — *Berecz Kálmán*

K. 1. Vágyva jöttem színed e - lé E szent helyre, Iste - nem,
D. 2. Egykor a te szent Fiad-nak Angyalsereg é - ne - kelt,

Hol az ember bú - ja, gondja Szép csendesen el - pihen.
S é - ne - kük a csüggedésből Sok bús lelket föl - e - melt.

Itt az ol - tár lépcsőjé - nél, Az ol - tá - ri nagy Szentségnél,
Én is e - gész csüggedt vagyok. Mert vétkeim rútak nagyok,

Bá - na - tom ha ki - önt - he - tem, Lelkem szinte új - ra él.
De itt a szent é - nek hangján Új é - let - re támadok.

Evangéliumra:

3. Bölcs Salamon Sion hegyén szép templomot épített,
És abban a frigyszekrénynek méltó helyet készített.
Én is olyan helyre teszem az én árva bűnös szívem,
Hogy ott méltón ellakhassék a Szentlélek Úristen.

Hiszekegyre:

4. Hajdan a szent pátriárkák terjesztették a hitet,
Mely az idők teljében a hivő népnek üdve lett.
Most a Jézus tanítása, mint az egyház magyarázza,
A mi örök üdvösségünk csalhatatlan forrása.

Felajánlásra:

5. Őseinknél kosok, tulkok vére volt az áldozat,
Mellyel a te fölségednek ajánlották magukat.
Engesztelve, ha vétkeztek, hálálkodva, ha jót nyertek,
És esdve, ha valamiben olykor hiányt szenvedtek.

6. Mi is épúgy **vért** áldozunk, de nem kosok s tulkokét,
Hanem a szent kereszt fáján értünk meghalt Krisztusét,
Mely letörli minden bűnünk, megkönnyíti minden ter-
Hogyha hozzá élő hittel, bűnbánattal sietünk. [hünk,

Szent, szent-re:

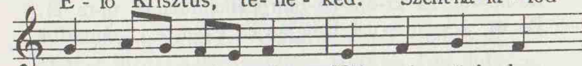
7. Fönt az égben az angyalok így dícsérnek: szent, szent, szent!
És mi vélük egyesülve magasztalunk idelent :
Angyaloknak dicsősége, bűnösöknek reménysége,
Te vagy minden jónak, szépnek ős forrása és vége!

232

Gímesi gyüjtemény (1844) — *Harangi László*

* Vagy: Húsvét (pünkösd, úrnap, stb.) áldott reggelén.

Evangéliumra:

3. Uram Jézus, tenálad az örök élet igéje ;
Biztosítja igazságát szentelt véred pecsétje.
Taníts minket égi szóval, hívj magadhoz Jézusunk,
Szent Igédnek világánál mennyországba eljutunk.

Hiszekegyre:

4. Krisztus Urunk, hiszünk néked, sziklán épül szent hitünk:
Életedet bizonyságul odaadtad, Istenünk.
A halálnak zord hatalmát nyitott sírod letörte,
A halandó, ki hisz benned, általad él örökre.

Felajánlásra:

5. Mit adhatok, szegény bűnös? Szívemből csak bűn fakad.
Te vagy értünk, Üdvözítőnk, a szeplőtlen áldozat.
A halandó mindig újra megtetézi vétkeit,
Nem ajánlhat elégtételt, hogyha Jézus nem segít.
6. De az oltár fehér gyolcsán újul egyre áldozat :
Bűneinkért felajánlod, édes Jézus, magadat.
S hogyha vétkünk sokasága ezerannyi volna még :
Áldozatod tiszta lángján vétkünk szennye mind elég.

Szent, szent-re:

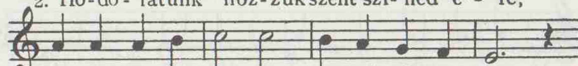
7. Hódolattal dicsőítnek az angyali seregek,
Imádattal leborulnak a bűnbánó emberek.
Szent vagy, szent vagy, szent vagy, Jézus, örök élet királya!
Boldog, aki dicsőséged hivő szívvel imádja.

MAGYAR KIS-MISÉK

233

a) Kezdetre. *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)**

A- lá - zat- tal kér - ve lelkünk meg-ha - jol:
A Szentlé- lek ad - jon tü-zes ih - le - tet,

Add, hogy része - sed - jünk a - ján-dé - ki - ból.
Hogy a szí-vünk tisz - -tán ál - doz-zon ne - ked.

Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

b) Dicsőítésre.

Mit az an - gyal - se - re - gek - nek

A ma- gas-ban hir-det nyelve: A di- cső- ség

meg a bé - ke· Köl-töz-zék be a szí - vek-be.

Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

c) Evangéliumra.

1. Bol-dog, a - kit ta- ní - tasz, Ó meg-vál- tó
2. Üd - vös-ség-re nincsen út, Nincs máshol, csak

Jé - zu-som! Biz-va megy Te-fe - léd U - ta - don.
te - vé - led, Te vagy út, i- gaz-ság És é - let.

Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

d) Hiszekegyre.

Hi - szem az é - gi Úr sza- vát,

Hi - szem az Egy - ház szent ta - nát.

Az é - let - ú - ton e - rőt ez ·ád,

Ez fel - de - rí - ti az éj - sza - kát.

Hi - szem az Egy - ház szent ta - nát,

Hi - szem a - mit e - lé - bem ád.

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

e) Felajánlásra.

1. Fel - a - jánljuk né-ked a borunk és ke - nye - rünk,
2. Fel - a - jánljuk né - ked minden földi dol-gun - kat,

Szenteld meg és áldd meg, mindenha-tó Is - te - nünk,
Ke - ze - id-be tesszük é - le - tün-ket, hol-tun - kat,

Hogy szenttes-ted á - rán, ó is - te - ni
Te ol- tal-mazd véd - ve, ve-zesd üd-vos-

Bá - rány, Mennyország-ba me - hes - sünk.
ség - re Gyarló em-ber-vol - tun - kat.

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

f) Szent, szent-re.

Szent vagy, szent vagy, Ének-lik az an-gya - lok,

Szent vagy szent vagy, Lebo-rul-va hó - do - lok.

Ör-vendez-ve pálma-á - gat len - ge - tek,

Lá - bad e - lé le - te - rí - tem szí - ve - met.

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

g) Urfelmutatás után.

1. Meg-je - lent az Úr kö- zött-ünk, lel - künk megha-
2. Mit ad- hat-nék vi-szon- zá - sul, é - des Jé - zu-

jol, Ál-dott tes-te lett a szent ke - nyér,
som? A-mit ad-tál tes-ti, lel- ki jót:

vé - re lett a bor. Én- é - ret-tem,
né - ked ál - do - zom, Szenve - dé - sem

ér - de - met - len, hit - vány, föl - di por!
és re - ményem lá - bad-hoz ra kom.

Illyés: **Sóltári Énekek (1693)**

h) Áldozásra.

1. Itt a perc, az ál - dott, Melyre szívem vá - gyott.
2 Add, hogy elne tér - jek: Ösvé - nyeden él - jek,

Lelkem, í - me, tár - va, Üd-vö-zí - tőm vár - ja.
Ke-rül-jem a vét - ket, Szolgál-ja - lak té - ged.

Jöjj szívem - be, kér - lek, Csak te-benned é - lek,
Minden ki - sér - tés - ben Szent malasztod véd - jen,

Hogyha itt vagy ná - lam, Tel - ve minden vá-gyam.
Hogy a har- cot áll - jam É - let-ben, ha - lál - ban.

234 *Kovács:* Énekeskönyv (1842) — *Sík Sándor*

a) *Kezdetre*

Összegyültünk ál-do-zat-ra, hí-vő magyar nép,

Krisztus U-runk ti-tok-za-tos é - lő tes-te - kép.

Tud-juk, Jé-zus, szent fe-jünk, A-hol össze így jövünk

Ket-ten, hárman Te ne-ved-ben: Ott vagy mi-ve - lünk.

Kisdi: Cantus Catholici (1651)

b) *Dicsőítésre*

1. Di - cső - ség a ma - gas - ság - ban,
2. Jé - zus Krisz - tus sze - ret min - ket,

al - le - lu - ja! Em - ber-nek bé-kes-ség,
al - le - lu - ja! Hát le-gyen é - le-tünk

Ki-ben él az Ur a - ka - ra - ta!
Jó - sá - gá - nak di - csé - rő da - la!

c) *Evangéliumra* — Kájoni kézirat (XVII. sz.)

Í - rá - sok-ban han-gos szó-val szól hoz-zánk az

Úr. Hit - tel hall - juk, meg is vall - juk,

é - le-tünk-kel áll - juk, A - mit szól az Úr!

d) *Hiszekegyre* — Túróci Cantionale (XVII. sz.)

Krisz-tus von - ja szí - vün - ket, Egy - ház

fog - ja ke - zün - ket, Krisz-tus hoz - ta hi -

tün - ket, Hoz - zá az vi-szen ben - nün - ket.

e) *Felajánlásra* — Magyar Cantionale (XVII. sz.)

1. Ál - do-zat-ra ö-rök Is-ten ol - tá - rá -
2. E - gyesíts most, ö-rök Is-ten, mindnyá-jun -

hoz Úgy jövünk, mint a-ma végső va-cso-rá -
kat! Fel - a-jánl-juk é-le-tünket, ha-lá-lun -

hoz. Krisztusnak ú - jul itt tes - te, vé - re
kat. A pappal ál - dozni e - gye-sü - lünk,

Tesszük ezt Jé - zusunk em-lé-ké - re. Vér itt nem
Tes-ted-ben, vé - redben ré-sze-sü - lünk. Tisz-ta szí-

hull Ál - do-za - tul, Még - is itt az Úr.
vét Hoz-za e - léd Né - ped, ó Fel - ség.

Szegedi: **Cantus Catholici (1674)**

f) *Szent, szent - re*

Szent, szent, szent az Is - ten! Szent az

A - tya Is - ten! A Fi - ú és a

Szent-lé - lek, Szent a Há - rom-egy Is - ten!

Kovács: **Énekeskönyv (1842)**

g) *Úrfelmutatás után*

Az ol - tá-ron tró - nol már A fel - sé - ges

nagy Ki - rály. Min-den an-gyal itt le - beg,

Itt a min-den kö-zép-pont-ja: Jé-zus Szí - ve

i - de - von - ja A di - cső-ült szi - ve - ket.

Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

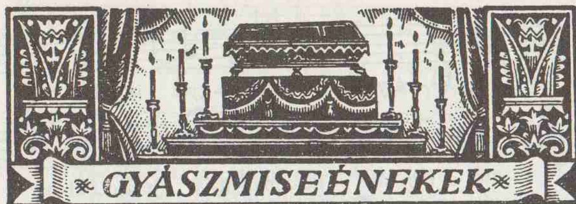
h) *Áldozásra*

1. Készen már az ál - dozat, De sze-rel-me nem lohad:
2. Ez a szentség nagy ti-tok: Minden szívet egy-be-fog.

Emberek - hez vá-gyik Ő, Boldog-sá-got hoz-ni jő.
Ezt az ál - dott kút - fe-jet Isszák mind az em-be-rek.

Bol-dog, a - ki vár - ja, Tisz-ta szív-be zár - ja,
Ben-ned egy a köz - ség, Tit-kos szent Kö-zös - ség!

Üd-vös-sé-gét é - gen, föl-dön meg-ta-lál - ja.
Sze-re - te-ted mind-ö - rök-ké dí-csér-tes - sék!

235 *Zsasskovszky Endre – Tárkányi Béla*

1. Adj ir-gal-mat, adj nyu-gal-mat, Ó A-tyánk, a lel-kek-nek, A-ki-kért ez ál-do-zat-tal Test-vé-re-ik es-de-nek. Ad-jon ne-kik eny-hü-le-tet A vég-te-len sze-re-tet. Adj ir-gal-mat, adj nyugalmat Minden megholt hi-ved-nek.
2. A sze-re-tő ta-nít-ványnak, Szent Já-nos-nak mon-da-tott: Írd föl: Bol-dog mind-ö-rök-ké Az Úr-ban el-hunyt ha-lott. En-gedd, U-ram, hogy ha-lot-tunk, Ki-ért hoz-zád for-du-lunk, Tő-led hall-ja ezt az é-gi Vi-gasz-ta-ló szó-za-tot.

Felajánlásra:

3. Édes Jézus, aki értünk föláldoztad magadat:
Legyen kedves teelőtted ez a tiszta áldozat.
Adjon enyhet, szabadulást, mennyországba feljutást
A szenvedő jámboroknak, akik várják napjukat.

Szent, szent-re:

4. Zengjük áldva: Szent az Isten! élők, holtak Istene!
Kegyelemnek, irgalomnak mérhetetlen tengere.
Mind az ő szent kezén vagyunk, néki élünk és halunk.
Szent az Isten, szent az Isten, élők, holtak Istene!

236 *Kovács:* **Énekeskönyv (1842)**

1. É-des U-runk, nézz le szegény rab-ja-id-ra, Vi-gasz-ta-ló nap-fényt de-ríts ár-vá-id-ra, Kik sír-va szá-mol-nak ir-gal-mas ka-rod-ra, Tá-masz-kod-nak jó-vol-tod-ra.
2. Jövünk hát e léd-be könnye-ző sze-mek-kel, E-se-de-zünk ér-tük buz-gó ké-ré-sek-kel, Adj né-kik ke-gyel-met, ké-rünk szent Fi-ad-ra, Vér-ben ú-szó Jé-zu-sod-ra.

Evangéliumra:

3. Szent szavadon épül, Uram, üdvösségünk, — Ebből ered és él minden reménységünk. — Áraszd ki kegyelmed a kimúlt hívekre, — Orvosságod sebeikre.

Felajánlásra:

4. Mennyei illatja e szent áldozatnak — Enyhületet adjon szegény elhúnytaknak. — Az hozzon enyhülést nékik e színekben, — Aki meghalt a kereszten.

Szent, szent-re:

5. Szent, szent, szent, ezt mondják mennyei lakóid, — Dícsérnek és áldnak földi vándorlóid. — Irgalmazz a tűzben szenvedő lelkeknek, — Vesd végét a gyötrelmeknek.

237 *Kisdi:* Cantus Catholici (1651) – *Sík Sándor*

3. Csodakürtök zengenek meg,
Sírok éjén átremegnek :
Itéletre, mindeneknek.

4. Csodájára a halálnak :
Aki rég por, talpra támad,
Számot adni bírájának.

5. Kézzel írt könyv nyílik ottan :
Világ terhe, minden ott van,
Itéletre felrovottan.

6. Bíró majd ha széket ül ott,
Minden rejtek felderül ott.
Zsoldot bűn el nem kerül ott.

7. Én szegény ott mit beszéljek,
Pártfogómul kit reméljek,
Hol a szent is alig él meg.

8. Rettenetes fejedelem,
Kinél ingyen a kegyelem :
Örök Jóság, légy jó velem !

9. Kegyes Jézus, kérlek téged :
Értem álltál emberséget,
Ne adj érnem gonosz véget.

10. Munkád, könnyed értem vesztek :
Ennyi kínod, szent kereszted
Ne maradjon céljavesztett.

11. Bírája a bosszulásnak,
Add kegyelmét tisztulásnak,
Még itt nincs a számadásnap.

12. Reszket szívem, sóhajtozván,
Vétkemtől vet lángot orcám,
Légy kegyelmes, Uram, hozzám.

13. Magdolnához lehajoltál,
A latorhoz kegyes voltál,
Énbelém is reményt oltál.

14. Méltó imát nem tud ajkam,
Te könyörülj, Jóság, rajtam,
Ne veszíts el örök jajban.

15. Báránykák közt legyek nálad,
A bakoktól különváljak,
Jobbod felől helyt találjak.

16. Ha a rosszak zavarodnak,
Fojtó lángok kavarognak,
Akkor engem hívj áldottnak.

17. Térden kérlek, görnyedetten,
Sír a lelkem megtörötten :
Ott, a végnél, állj mellettem !

18. Könnyel árad ama nagy nap,
Hamvukból ha föltámadnak
A bűnösök s számot adnak.

19. Uram, nékik adj jó véget.
Kegyes Jézus, kérünk téged,
Add meg nékik békességed.

238

Bozóki: **Halottas Énekek (1806)** — *Zsasskovszky:* **Énektár (1874)**

1. É - lők, hol-tak szent Is - te - ne, Ó, hall-gass meg
2. Ne nézd szá-mos gyar - ló - sá - gát, Me - lye - ket el -

min-ket itt, Kik kö - nyör-günk, hogy szün-tesd meg
kö - ve-tett; Ó ne vond meg hű szol - gád-tól

Szol-gád szen-ve - dé-se-it. Fo-gadd a szent ál - do-za-tot.
A mennye - i ö - rö-met. Engedd meg,hogy szined lássa,

Mit be-mu-tat föl-kent pa-pod, Nyer - je-nek az
Sszen-te - id-nek le-gyen tár - sa, Hogy a - zok-kal

ég-be u - tat Né - ki szent vér - csepp-je - id.
i - mád-has-sa Föl - sé - ges szent lé - nye-det.

3. Jézusunk, ki váltságunkért égből földre szállottál,
Nézz reánk, kik itt könyörgünk szent oltárod lábánál.
Adj hívednek boldogságot, melyet a szem még nem látott,
Add, hogy majd irgalmasságot leljünk mi is trónodnál.

239

Kovács: **Énekeskönyv (1842)** — *Sík Sándor*

1. Én e - sen - dő, ár - va lé - lek, Jaj ne-kem, jaj,
2. Hogy ki-hűlt a föl - di ér - zés, Há - la, jó - ság,

hol va - gyok? El - bo - rult az ég fe - let - tem,
tisz - te - let! Kik sze - ret - tek s kit sze - ret - tem,

Föld a - ló - lam el - fo - gyott. Min-den, a - mit
Min-den, min-den el - fe - led. Nincs hű - ség az

úgy szerettem, Minden olyan messze van! Itt vagyok az
em-be-rek-ben, Ha ko-porsónk zár-va van! Sén itt ál - lok

Úr ke - zé - ben, Ár - ván, pő-rén, egy - ma-gam.
a sö - tét - ben Bű - ne - im-mel egy - ma-gam.

3. Még a testem ki se vitték, még koporsóm szegezik,
S már a Bíró kéri számon sáfárságom éveit.
Merre fussak, hova bújjak, hol találok rejteket?
Hogy takarjam el az Úrtól szörnyű pőreségemet?

4. Ó, de mégis, sugár gyúlad, fut a gyilkos éjszaka:
Védő karját felém nyujtja Ő, a Bíró, ő maga.
Homlokomon megtalálja híveinek szent jelét:
Bűneimnek durva foltján átragyog a szent pecsét.

5. Igen, igen, bűnbe estem, halmoztam a bűnöket,
De soha meg nem tagadtam a keresztény szent hitet.

Soha tőled el nem álltam, én kegyelmes Krisztusom'
Homlokomon a keresztség örök fényét hordozom.

6. Most e drága, tiszta hitnek fátyolába öltözöm,
Ez legyen a lakomára menyegzői köntösöm.
Minden bűntől bánatomnak omló könnye mosta meg.
Tied vagyok, édes Jézus, hívd magadhoz lelkemet !

240

Kovács: **Énekeskönyv (1842)**

3. Élet, halál szent kezében, minden él az ő nevében.
Bár a vétek beszennyez, de a lelkünk ha könnyez,
Isten akkor kegyelmez.

4. Boruljunk hát zsámolyához, folyamodjunk irgalmához,
Keseregjünk, míg élünk, a haláltól míg félünk.
Ád kegyelmet, ha kérünk.

5. Juhok vagyunk legelőin, kegyelmének szent mezőin.
A semmiből teremtett, hulló vérén megmentett,
Drága áron visszavett,

6. Szent szavát ha ma meghalljuk, azt követni ne átalljuk,
Irgalmát ne kísértsük, nagy nevét meg ne sértsük,
Verni ne kényszerítsük.

7. Számos évet végigéltünk, Istenünktől mégsem féltünk.
Megesküdött, hogy elvet, mégis mutat szerelmet,
Bűnbánónak kegyelmet.

8. Kérünk, Uram, szent nevedre, nézz e kimúlt jó hívedre !
Nézz le bűnös képedre, mivel számít véredre,
Juttasd áldott színedre !

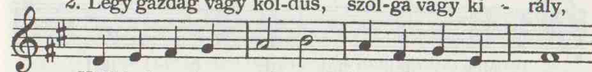
9. Bűneiért ő már nem sír, m rt elnyelte szavát a sír,
De mi sírunk helyette, esedezünk érette.
Kelj fel, Jézus, mellette !

10. Eltévelygett, mert nem értett ! Mosd le bűnét, melylyel sértett.
Ne szállj perbe ellene, szent Szívedbe fogadd be,
Vidd az égi seregbe !

241

Gimesi gyüjtemény (1844) — *Tárkányi Béla*

3. Mint az őszi szellő fák zöld levelit
Elhordja, úgy járnak szinte ékeid.
A tilost ne keresd és tovább ne szeresd,
Mert az elmerít.

4. Nézd a föld virágát, míly hamar virít :
Alig vetted észre szende ékeit,
Fonnyadni siet már, szívből sajnáljad bár,
Hogy vigyázz, tanít !

5. Ne ígérj magadnak hosszú életet,
A halál veled jár, s észre sem veszed :
Hogy élted fonalát elmetszi, nem lesz gát
Semmi érdemed.

6. Hát Istentől rendelt célodhoz siess :
Örömet mulandó jókban ne keress ;
Hogy ha int az óra, a bírói szóra
Bátran ott lehess.

242

Kapossy: **Gyász-Miseénekek (1876)**

1. Meg kell hal - ni, ó jaj!
2. Em - ber, kér - lek té - ged,
Ha - lál a bűn zsold - ja, Hat ez - red - je,
Hall - gass ész sza - vá - ra: Ha ma más-nak,
hogy e só - haj Ö - rö - mün - ket ront - ja.
hol - nap né - ked Nyí - lik a sír szá - ja.

3. Ha ragyog is most még életed szép napja,
Tetteidben megfontolt légy : van ítélet napja.

4. Véget vet mindennek a halál csapása,
És megmérgez minden kedvet ennek tudomása.

5. Ha eljő a nagy nap, kioltja világod,
Tőled majd mind elmaradnak rokonok s barátok.

6. Bizonytalan egy csak : a halál órája ;
Ah, ki tudja, rád mikor csap? légy hát készen rája.

7. Meg kell halnod majdan ! Kérd Istent, nézz égre,
Hogy segítsen a nagy harcban s üdvözítsen végre.

243

Zsasskovszky: **Énektár (1855)**

1. Ments meg en - gem, U - ram! az ö - rök ha - lál - tól,
2. Resz - ket min - den ta - gom, bor - za - dok és fé - lek,
A - ma ret - te - ne - tes na - pon minden baj - tól,
Föl - di pá - lyát végzett szegény, bűnös lé - lek;
Mi - dőn az ég és föld megfognak in - dul - ni,
Fé - lek a nap - tól, mely vizsgál - ni fog s dúlni,
S eljösz a vi - lá - got lángokban í - tél - ni.
Mi - dőn az ég és föld meg fognak in - dul - ni.

3. Haragnak napja az, ínség s veszély napja,
Nagy nap, mely a bűnöst gyötrelemnek adja;
Midőn te, ki mindig éltél és fogsz élni,
Eljössz a világot lángokban ítélni.

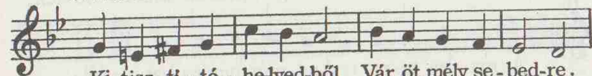
4. Örök nyugodalmat adj, ó Uram, nékik,
S örök világosság fényeskedjék nékik:
Hogy szent trónod körül udvarolhassanak,
S téged, boldogítót, örökké áldjanak.

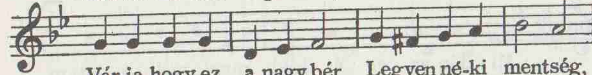
5. Ments meg engem, Uram, az örök haláltól;
Ama rettenetes napon minden bajtól;
Midőn az ég és föld meg fognak indulni,
S eljössz a világot lángokban ítélni.

244

Kovács: **Énekeskönyv (1842)**

3. Senki meg nem fizethet a sok bűnért néked,
S te kiontod véredet, hogy lemosd a vétket.
Az is adós vérednek, ki ma mennyben fenn él,
Kegyelmezz hívednek, ki csak benned hisz, remél.

4. Ha rabodért rab lettél ingyen kegyelmedből,
Ha keresztre feszültél örök szerelmedből:
Ez a nagy véráldozat hasson el poklokra,
Szálljon mentő szózat véle minden foglyokra.

5. Add meg, Uram, nyugalmát minden elhúnytaknak,
Szüntesd immár siralmát a szegény holtaknak,
Ez a hosszú reménység édes valósággá
Váljék s a sötétség örök világossággá.

245

Kovács: **Énekeskönyv (1842)**

3. Nézd, könnyeik hogy áradnak, — Lángjaik közt mint lobognak! — Irgalmasság, stb.

4. Nézd, mint sírnak, mint jajgatnak, — Hogy Fiadra nem láthatnak. — Irgalmasság, stb.

5. Nyögnek pokol homályában, — Halálnak gyász árnyékában. — Irgalmasság, stb.

6. Borítsd rájuk palástodat, — Tárd ki nékik két karodat. — Irgalmasság, stb.

7. Kezedben a nagy hatalom, — Szíved merő szín irgalom! — Irgalmasság, stb.

8. Hallgat rád az égi Jegyes, — Ha könyörgesz, lészen kegyes. — Irgalmasság, stb.

9. Anyánk, mutasd jóságodat, — Engeszteld meg szent Fiadat! — Irgalmasság, stb.

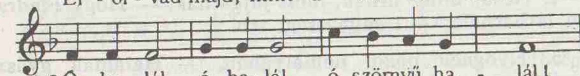
246 *Bozóki:* Halottas Énekek (1806) — *Bozóki:* Halotti Énekeskönyv (1857)

3. Kik a magas székeket ülik,
Még a halált el nem kerülik.
Meg nem ment a nagy királyi szék,
Semmi nagyság, semmi tisztesség.
Ó, halál, stb.

4. Légy erős bár, nagy és hatalmas,
Vagy mint Sámson, oly diadalmas,
Vagy szép, mint a piros rózsaszál,
Mit sem használ: mégis lekaszál.
Ó, halál, stb.

5. Mit használ szép, aranyszín hajad,
Klárisforma gyenge ajakad,
Mit kristályos, fényes két szemed,
Ha a sírba dugják holt fejed?
Ó, halál, stb.

6. Hány mosolygó színes violák,
Rubintoknál pirosabb orcák
Bimbójukban vesztek tavaszon,
Akik nyarat reméltek nagyon.
Ó, halál, stb.

7. Gyenge szűzek, pávák, szép ifjak,
Ne játsszatok, nemes úrfiak!
Váratlan jő reátok a sor,
Testetekből még ma válhat por.
Ó, halál, stb.

8. Nincs e földön hosszú maradás,
Fogadó ez, nem örök lakás.
Láss dolgodhoz, míg az úton vagy,
Ne játsszál, mert számadásod nagy!
Ó, halál, stb.

> *«Uram Jézus Krisztus, a tiszta nemes terveknek magvetője, arasd le gyümölcsét azoknak a magvaknak, amelyeket Ceciliában elvetettél»* (Papi zsolozsma.)

247

Garay: **Gyászénekek (1860)** — *Illyés:* **Halotti Énekek (1693)**

1. Ó é - des Meg-vál-tóm, ne nézd bű - ne - i - met,
2. Mennyi sok kí - no - kat és ha - lált szenved-tél,

Sok el - le - ned va - ló cse - le - ke - de - ti - met,
Min-den bű - ne - i - mért hi - szen meg-fi - zet - tél,

Üd - vös - sé - gem á - rát te-kintsd ér - de - me - det,
A - tyád sem ha - rag-szik, kit meg-bé - kél - tet - tél,

Jöjj el, Jé - zus Krisz - tus, vedd hoz-zád lel - ke - met.
Jöjj el, Jé - zus Krisz - tus, add meg mit i - gér - tél.

3. Igazságod szerint ne ítélj meg engem;
Nem talál kegyelmet én szegény érdemem,
Nem lehet nélküled soha üdvösségem,
Jöjj el, Jézus Krisztus, édes reménységem.

4. Ez árnyékvilágból ámbár ki kell mennem,
És a sír gyomrában föld porává lennem,
A föltámadáskor visszatér majd lelkem,
Jöjj el, Jézus Krisztus, fogadj el ott engem.

5. Az ítélet napján ama nagy órára
Állítsad testemet Atyádnak jobbjára,
Az áldottak közé hadd legyek számlálva,
Jöjj el, Jézus Krisztus, üdvösségem ára.

6. Ilyen készülettel a mi halálunkra
Az Úr Jézust várjuk bátorításunkra,
Igy lesz az Úr Jézus mi boldogságunkra,
Jöjj el, Jézus Krisztus, segíts minket arra.

248

Kovács: **Énekeskönyv (1842)**

1. Ó ér - tem vért on - tott Sze - rel - mes Jé - zu - som,
2. El - ma - radt már tő - lem A vi - lá - gi hív - ság,

Már bű - nös é - le - tem Hi - deg könnyel mo - som.
Be - fo - ga - dott a nagy Ö - rök - ké - va - ló - ság,

El - hagy - tak min - de - nek, Légy te most or - vo - som.
Nincs többé vál - to - zás, Minden á - lan - dó - ság.

3. Éva ősbűnének díját lefizettem,
Küszködő életem halállal végeztem,
Meghalok Ádámmal, mert vele vétkeztem.

4. Visszatérek hozzád, ki ellen vétkeztem,
Teremtőm, Megváltóm, Tehozzád kéredzem,
Irgalmat mindenkor csak nálad kerestem.

5. J jj hát, édes Jézus, töltsd be reménységem,
Mert most van tereád legnagyobb szükségem.
Ne nézd bűneimet, add meg üdvösségem.

6. Nézz kegyes szemekkel halott tetememre,
Halál kifacsarta nehéz könnyeimre,
Véredet add írul lelki sebeimre.

7. Bár nagyok bűneim, tekints érdememre,
Érettem kiontott rózsaszín véredre,
Véreddel megfestett piros keresztedre.

8. Ezekért légy, Uram, lelkemhez irgalmas,
Szabadíts meg engem, mert kezed hatalmas,
Hogy majd ítéletem ne legyen fájdalmas.

249

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** – *Tárkányi Béla*

1. Ó Meg- vál - tó, ke - gyes Jé - zus,
2. Ki - nek eny - nyi esz - ten - de - je

Fo - gadd kö - nyör - gé - sün - ket, A te ki - múlt
Ad - tunk vég - tisz - te - le - tet, Ma fe - lő - le

hív szol - gá - dért Hallgasd meg ké - ré - sün - ket.
ál - do - zat - ban Te - szünk em - lé - ke - ze - tet:

Ki - ért ál - do - za - tot Ol - tá - ron
Hogy, nyer - jen ke - gyel - met, Nagy Is - ten,

mu - ta - tott Most be lel - ki - pász - to - runk.
ó en - gedd, Ör - ven - dez - hes - sen ve - led.

3. Ó Mária, Isten Anyja, esedezzél érette,
Isten után nagy reményét mert Tebeléd helyezte.
Mária, Mária ! Jézusnak szent Anyja,
Légy a mennybe kalauza.

250

Gímesi gyüjtemény (1844) – *Kersch:* **Sursum Corda (1902)**

1. Ó ö - rök fény - nap - ja, Melynek nincs al - ko - nya,
2. Te - benned re - mél - ve, Szállt ki vég - fo - há - sza.

Cso - rog az ol - tár - ra Szemünk könnyzá - po - ra;
Ham - va - it ta - kar - ja A sö - tét sír gyá - sza.

Kimult hív szol - gád - nak Mutasd meg ar - co - dat,
Ah, de még sö - té - tebb A ne - héz gyász lel - kén,

Lel - két az üd - vös - ség Ho - ná - ba be - fo - gadd.
Lán - go - ló kí - nok közt Enyhü - lést nem lel - vén.

3. Bár súlyosb hibáit enyhíté malasztod,
Büntető tüzed rá mégis felgyullasztod,
Hogy minden bűnöknek törülje le szennyét
És lelke bírhassa a boldog üdv mennyét.

4. Hintsd kegyed sugárát a kínok helyére,
Oltsa ki a lángot szívednek szent vére,
Esdeklő fohászunk legyen a lágy harmat,
Amellyel bűneit mossa le irgalmad.

5. Királyi székednek dísze nagy kegyelmed,
Hirdeti Golgotán tengernyi gyötrelmed.
Kegyelmezz meg néki, irgalom szent Atyja !
Érte ég az oltár tiszta áldozatja.

251 *Kovács:* **Énekeskönyv (1842)** – *Harangi László*

a) *Kezdetre*

Szemünk tel-ve köny-nyel, Szí - ve-ink-ben fáj-da-lom,

Vi-gasz-ta - ló Is - ten, Te vagy ö -rök ol - ta-lom.

Ez az üd-vös ál - do - zat, Me-lyet né - ped

be - mu - tat, Se-gít - sen a hol - ta - kon.

Kájoni: **Organo Missale (1667)** – *Tárkányi Béla*

b) *Evangéliumra*

1. Nap-ja Is-ten ha-rag-já - nak Vé-gét ve - ti
2. A szív te-le ret-te-gés-sel Lesz a bí - ró

e vi-lág-nak, Ez sza-vok a pró-fé - ták - nak.
jö-ve-té - vel, Hol kez-dő-dik a számvé - tel.

3. A trombitaszó egyszerre
Lehat minden sírfenékre,
Kit-kit hív az ítéletre.

4. Bámul természet és halál,
Hogy a földpor emberré vál,
És a bíró elébe áll.

5. Az írott-könyv megnyittatik,
Melyben minden foglaltatik,
Valami megbíráltatik.

6. Ha a bíró ül ragyogva,
Mi sem marad eltitkolva,
Minden meg lesz ott bosszulva.

7. Akkor szegény én mit tegyek,
Oltalmamra kiket vegyek,
Hol a szentek is rettegnek?

8. Égnek, földnek szent Fölsége,
Világ ingyen üdvössége,
Segíts, malaszt nagy mélysége!

9. Kegyes Jézus! emlékezzél,
Hogy érettem kínt szenvedtél,
Mentsd meg, akit véren vettél.

10. Felkerestél fáradozván,
Megváltottál a keresztfán,
Munkád haszna áradjon rám.

11. Igaz te a bosszulásban,
Légy bő a megbocsátásban,
Míg nem állok számadásban.

12. Szívbe szállva fohászkodom,
Szégyen terül el arcomon,
Könyörülj meg rútságomon.

13. Ki Magdolnát föloldoztad,
És a latrot meghallgattad,
Kegyed nékem is ajánltad.

14. Aznap minden könnybe borul,
Melyen a test hamujábul
Föltámad és eléd járul.

15. Akkor, Jézus, nyujts irgalmat,
Híveidnek adj nyugalmat,
Szenteiddel köz jutalmat!

Illyés: **Halottas Énekek (1693)**

c) *Félajánlásra*

d) *Szent, szent-re*

e) *Úrfelmutatás után* *Illyés:* **Halottas Énekek (1693)**

f) *Áldozásra*

1. Le - gyen ez az ál - do - za - tunk,
2. Kik lán - gok közt el - e - ped - nek,

Me-lyet né-ked be-mu-ta-tunk, E - rő - sí - tő
E - re - jé - ben szent-sé-ged-nek Nyer-jék el az

a ha-lál-ra, Lel-kek ö - rök meg-vál-tá - sa.
üd-vös-sé-get, Az ö - rö-kös fé-nyes-sé-get

252

Illyés: **Halottas Énekek (1693)** – *Harangi László*

a) *Kezdetre*

Szi-ned e - lé jövünk, kö-nyö-rü-lő A-tyánk!

E - se-de-zünk, ne küldd ha-ra-go-dat re-ánk.

Ve-ze-ke-lő i-mánk legyen ez ál - do-zat,

Minden-ha-tó U-runk, ke-gye-sen ó fo-gadd.

b) *Evangéliumra*

1. A - ma ször-nyű nap-ja Is - ten ha-rag-já -
2. Én sze-gény ott ment-sé-gem-re mit be-szél -

nak, Füstben, lángban ve-ti vé-gét e vi-lág -
jek? Párt-fo-góm-nak kit ki-ált-sak, mit re-mél -

nak. E-gyen-lő - kép mond-ja sza - va
jek? Hisz' a bí - ró sze-me e - lőtt

Dá - vid - nak és Szi - bil - lá - nak.
az i - gaz is a - lig él meg.

3. Kegyes Jézus, alázattal kérünk téged:
Miérettünk vállaltad az emberséget:
Szegény bűnös szolgáidnak
Ne hagyj érni gonosz véget!

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

c) *Felajánlásra*

Ke-nye-ret s bort hozunk, Te-ne-ked ál - do -

zunk Az el-halt hi - ve-kért, Meg-e-sett vét - ke -

kért. Kö-nyö-rűlj, Is - te-nem Az el-holt lel - ke -

ken, A - ki - kért szent Fi - ad Ke - resz - ten

szen - ve-dett Ke - ser - ves ki - no - kat.

d) *Szent, szent-re* **Túróci Cantionale (XVII. sz.)**

Szent vagy, Jé - zus, ö - rök é - let!

A - ki meghalt, él te - vé - led. Le-bo - ru - lok

ol - tá - rod - nál, Ki a sír-ból fel - tá - mad - tál

e) *Úrfelmutatás után* *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)**

1. Is - te - ni ke-nyér, é - le-tet a - dó,
2. É - le-tünk u - tán nyisd meg az e - get

mennye - i re - mé - nyünk: Ti - éd a
és bo-csáss be min - ket. Bé - ké - det

szi-vünk, ti - éd a ka-runk, ti - éd a
mu-tasd el - gyö-tört sze-gény nyug-ta - lan

mi vé - rünk! Ki mély-ből ki - ált,
szi - vünk - nek. Ott je - lölj he - lyet,

hallgasd meg sza-vát, Sze-re - tő ve-zé - rünk!
a - hol az i - gaz bá-rány-ká - id ül - nek.

Túróci Cantionale (XVII. sz.)

f) *Áldozásra*

1. Jé - zu - som is - te - ni tes - te,
2. Jé - zu - som is - te - ni vé - re,

Tér - de - det át - fo - gom esd - ve:
Szállj le ma szi - vem ö - lé - re.

Lel - kem az ég - be ve - zesd be.
Moss meg ö - rök - re fe - hér - re!

3. Jézusom, isteni Bárány,
Égi kegyelmeid árán,
Menny örök élete vár rám!

253 *Zsasskovszky:* Énektár (1874) — *Bozóki:* Énekeskönyv (1797)

1. Be - megyek szent templomod-ba, U - ram, a szent
2. Bölcs Sa - la-mon kőtemp-lo-mot É - pí - tett az

ol - tárhoz, Az a - ranyos oszlo-pok közt A ki - rá - lyi
Is - tennek, Hogy ott legyen lakó - he-lye A szö-vetség-

tró-nus-hoz Szí - ned e - lőtt le - bo - ru - lok,
szekrénynek. El - ke - rí - té kár- pi - tok - kal,

Sze-gény bű - nös el - né - mu - lok, E - gő füst-nek
A - ra - nyo - zott szép lán-cokkal; Ke - ru - bi - mok

il - la - tá - val, U - ram, né - ked ud - var-lok.
é - ke - sí - ték Ki - ter-jesz-tett szárnyakkal.

3. Hát én, szegény, földnek férge, mit építsek nevednek
Lakóhelyet hol szerezzek az isteni Fölségnek?

Aki por és hamu vagyok, bűneimtől roskadozok,
Lábam hogy a földet nyomja, méltó arra sem vagyok.

4. Hogyha tetszik áldozatom, lelkemet fölajánlom,
Örökös hű szolgálatra holtomig leláncolom.
Szenteld ékes templomoddá, szent Lelkednek hajlékává
Rendeld égi udvarodban engedelmes szolgáddá.

5. Hogy szívemben fölgerjedjen az isteni szeretet,
Piros véred harmatával öntözgessed szíveme.
Add, hogy lelkem tiszta legyen, soha többé ne vétkezzem,
Vá asztottak seregébe engedd, hogy felvétessem.

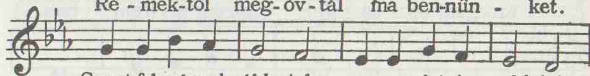
254 *Zsasskovszky:* Énektár (1874) — *Harsányi Lajos*

1. Föl-kelt a nap már, meg-vir-radt új - ra,
2. A sö-tét-sé - get messzi - re űz - ted,

Itt va-gyunk, jó A-tyánk, le - bo - rul - va.
Ré - mek-től meg- óv - tál ma ben-nün - ket.

Szent fel-sé-ged áld - juk, ne-ve-det i - mád-juk,
A szép napvi - lág - nál, megkezdett munkánk-nál

Há - lá - val é - nek-lünk, térd- re hull - va.
Áldd meg a mi buz - gó kez - dé-sün - ket

3. Mint napraforgó egész napon át,
Tefeléd fordítjuk a mi orcánk.
Árassz ránk kegyelmet, fáradtságban enyhet,
E napon kegyesen te hajolj ránk.

4. Ha jó szándékunk néha gyengülne,
Felhőket ne engedj kék egünkre.
Bár villámod sujtson, tarts meg a jó úton,
Csapásod változzék mi üdvünkre.

5. Ha munkánk multán leszáll az este,
Csak hozzád járulunk térdre esve.
Mint gyermekét anyja fáradt alkonyatra,
Nyugtass el bennünket szent Szívedre!

255

Náray: **Lyra Coelestis (1695)**

1. Jé - zus, Má - ri - a, di - cső - sé - ges ne - vek,
Nék - tek szol - gá - lok, hogy fel - éb - re - dek.
Nék - tek vir - rasz - tok, nék - tek a - lu - szom,
Csak nék - tek é - lek, é - des Jé - zu - som,
Jé - zus, Jé - zus, Má - ri - a.

2. Jé - zus, Má - ri - a, minden-nap, szün - te - len
Tisz - ta szí - ve - met nék - tek szen - te - lem.
En - gedj ép - sé - get sze - gény tes - tem - nek,
Adj üd - vös - sé - get bű - nös lel - kem - nek,
Jé - zus, Jé - zus, Má - ri - a.

3. Jézus, Mária, én tinéktek élek,
Míg csak testemben lészen a lélek,
Sőt majd testemből mikor kimegyen,
Akkor is lelkem tiétek legyen,
Jézus, Jézus, Mária.

4. Jézus, hallgasd meg e kis énekemet,
Úgy add rendeznem én életemet:
Áldjam örökké te szent Nevedet,
Hogy a gonosztól ments meg engemet,
Jézus, Jézus, Mária.

256

Lakatos Lajos lejegyzése — *Sík Sándor*

1. Mi - kor reggel lel - kem új - ra éb - red,
Is - ten e - lőtt haj - tok e - lőbb tér - det.
E - des né - kem U - ra - mat di - csér - nem,
Ki új na - pot en - ge - dett meg ér - nem.

2. Hom - lo - kom - ra ke - reszt - je - lét í - rom,
Há - la - szó - val őr - an - gya - lom hí - vom.
Gyer - mekmód - ra bi - zom ma - gam er - re,
Hogy e - gész nap gon - do - mat vi - sel - je.

3. Hallgatom a friss madarak hangját,
Víg dalaik szívemet meghatják,
Sietek az Úr házába menni,
Imádkozni s új malasztját venni.

4. Két kezemet összeteszem kérve,
Föltekintek a jóságos égre,
Istenemet magasztalom, áldom,
Hiszen annyi kegyességét látom.

5. Embereknek könyörülő Atyja,
Kitől lelkem minden napját kapja,
Ez új napért néked hálát mondok,
S kérlek, viselj ma is reám gondot.

257

Szelepcsényi: **Cantus Catholici (1675)** — *Sík Sándor*

1. Ör-ven-dez-zünk, jer-tek, á-hi-ta-tos lel-kek Is-te-nünk ol-tá-rá-nál! Nyis-suk ki a lel-künk, vi-dám dal-ra kel-jünk: mi U-runk mi-re-ánk vár.
2. Föl-sé-ges az Is-ten, por e-löt-te min-den, Por a föld, por az ég is! Mik a föl-dön él-nek: mint a sze-gény fé-reg. Sze-ret ő, sze-ret még-is.

3. Fiát adta értünk, őbenne remélünk,
Főpapunk ő lett nékünk.
Áldozatunk ő lett s érte, Uram, tőled
Reméljük üdvösségünk.

4. Szent, szent, szent az Isten, énekelje minden,
Ég és föld imádjátok.
Közeleg az égből, dicsőséges fényből,
Szent neve legyen áldott!

258

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** — *Kersch:* **Sursum Corda (1902)**

1. Is-ten hoz-ta hív nyá-já-hoz A fő-pász-tort és A-tyát, Ki-nek lel-künk kor-mány-zá-sát Az Úr Jé-zus ad-ta át, Hogy ál-ta-la szent ke-gyel-me Á-rasz-tas-sék a hí-vek-re, Úgy, a-mint ő egy-há-zá-ban Mindörök-re rendel-te.
2. Jé-zus, te vagy a szeg-let-kő, Mely fö-lött az osz-lo-pok A-pos-to-li egy-há-zad-ban A föl-szen-telt fő-pa-pok. Adj e-rőt fő-pász-to-runknak: Aty-ja le-gyen mindnyájunk-nak, És jó har-cot har-col-hasson Ja-vá-ra egy-házunknak.

3. Apostolok tőled nyerték szent hatalmok kulcsait,
Hogy megnyissák híveidnek az üdvösség útjait.
Add, hogy méltán részt vehessen lelkünk azon kegyelemben,
Melyet most ránk főpásztorunk áraszt a te nevedben.

4. Égből hozott tanításod pásztoraink őrizik.
Apostolok nékik adták, hogy maradjon ép a hit.
Add, hogy azon szent igéket, miket lelkiatyánk hirdet,
Úgy vegyük, mint Istentől jött csalhatatlan beszédet.

5. Édes Jézus, egyházadban legfőbb pásztor örökre,
Irgalmadnak teljességét áraszd ki a hívekre.
Hogy atyánkkal, ki nevedben jött most hozzánk, majd
Áldjuk egykor szent nevedet, égi dicsőségedben. egekben

259

Zsasskovszky: **Énekkönyv (1859)** – *Kisdi:* **Cantus Catholici (1651)**

1. Jöjj, Szentlé - lek Úr - is - ten, Á - raszd re - ánk
2. Jöjj el, ár - vák gyámo - la, Jöjj el, szívünk

tel - je - sen Mennyből fé - nyes - sé - ge - det,
or - vo - sa, Oszd ki é - gi kin - cse - det,

Mennyből fé - nyes - sé - ge - det.
Oszd ki é - gi kin - cse - det. 1-2. Jöjj el, jöjj el,

jöjj el, jöjj el, Jöjj Szentlé - lek Úr - is - ten!

3. Jöjj el, lelki vigaszunk,
Testi, lelki támaszunk,
Érezzük bőségedet,
Érezzük bőségedet.
Jöjj el, jöjj el, stb.

4. Fáradságban nyugalmunk,
Hévben hűvös árnyékunk,
Sírásunkban örömünk,
Sírásunkban örömünk,
Jöjj el, jöjj el, stb.

5. Ó dicső nap, híveid
Sötétséges szíveit
Világítsd be, légy velünk,
Világítsd be, légy velünk.
Jöjj el, jöjj el, stb.

6. Add, Uram, a híveknek.
Benned bízó népeknek
Hétszeres kegyelmedet,
Hétszeres kegyelmedet.
Jöjj el, jöjj el, stb.

7. Esdve kérünk, ó engedd,
Hogy elnyerjük a mennyet,
S megláthassuk színedet,
Megláthassuk színedet.
Jöjj el, jöjj el stb.

260

Zsasskovszky: **Énektár (1874)** – *Szentmihályi Mihály*

1. Jöjj el, Szent - lé - lek Úr - is - ten! Te - kints re -
2. Jöjj el, Szent - lé - lek Úr - is - ten! Hű vi - gasz-

ánk ke - gyel - me - sen, Is - te - ni se - gít - sé - ged - del,
ta - lónk min - den - ben, A lel - ki ta - ní - tó nyel - vét

Vég - he - tet - len ke - gyel - med - del. Á - raszd hét
I - gazgasd és gyujtsd föl szí - vét: Hogy te szent

a - ján - dé - ko - dat, Add a te szent ma - lasz - to - dat.
a - ka - ra - to - dat, Hir - des - se nagy jó - vol - to - dat.

3. Jöjj el, Szentlélek Úristen!
Mennyei fényességedben
Részesítsd minden hívedet,
Kik dicsérnek itt tégedet,
Hogy így a bűnnek rútságát
Lássák és nagy gonoszságát.

261

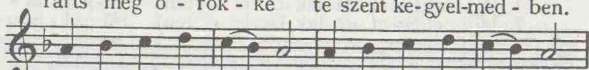
Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Tárkányi Béla*

1. Hal - lot-tuk, Is - ten, a te szent i - gé - det,
2. Tarts meg, Úr - is - ten, az egy i - gaz hit - ben,

Szí - vünkbe vés - sük sok ke-gyes in - té - sed.
Tarts meg ö - rök - ké te szent ke-gyel-med - ben.

Azt fog-juk kö - vet - ni, so-ha meg nem vet - ni,
Szent i-géd ér-tel - me bün el - len vé-del - me

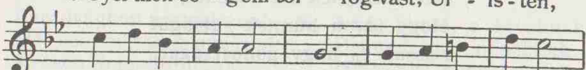
Csak te add szent malasztod, legyen rajtunk ál-dá- sod.
Legyen a mi lelkünknek, er-re se-gíts bennünket.

262

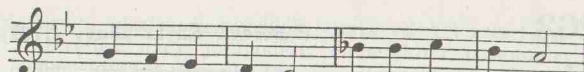
Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

1. Ne hagyj el - es-nem, fel - sé-ges Is - ten,
2. Gyer-mek-sé - gem-től fog-vást, Úr - is - ten,

Ke-se-rű - sé-gem - ben, Te szent ne-ved-ért
Mindez i - de-ig - len Té-ged hív - ta-lak

légy se-gít - ség-gel, Ne es-sek két-ség -
én se-gít - sé-gül Min-den in - sé-gem-

be, Mert min-den - fe - lől, lá - tod, Úr -
ben, Mos-tan sem le-het több bi - zo -

is- ten, Va-gyok ki - sér-tés - ben.
dal-mam Sem föl-dön, sem menny ben.

3. Akármint hányjam, vessem elmémet, felséges Úristen,
Oly vigasztalást sehol nem lelek keserűségemben,
Ha nem tebenned, ó nagy Úristen, és szent kegyelmedben.

4. Nincs is énnékem több bizodalmam, Úristen, náladnál,
Akármiképen cselekedj vélem, csak ne haragudjál,
Mint kegyes Atya fiad' dorgáld meg, ó csak meg ne útálj.

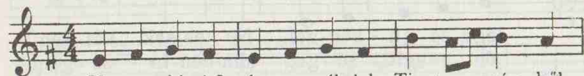
5. Irgalmasságnak Ura, Istene és kegyes kútfeje,
Kinek szemei e földre néztek, nyomorult ügyemre,
Hozzád kiáltok, légy segítségül minden ínségemben.

6. Add meg, Úristen, te szent nevedért örök életemet,
Töltsd be énrajtam szent Fiad által tett ígéretedet,
A Szentlélekkel koronázzad fel én szegény fejemet.

7. Dícséret neked, Atya-Úristen a te szent Fiaddal,
Áldassál tőlünk a Szentlélekkel, mi vigasztalónkkal,
Most és örökké imádunk téged zengő énekszókkal.

263

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)**

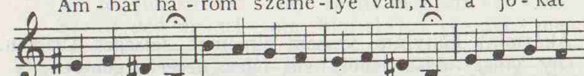
1. U- ram,hiszlek és re-mél-lek, Tiszta szív- ből
2. U -ram,hiszlek és re-mél-lek, Tiszta szív- ből

sze - ret- lek. Val-lom ma - gam ke - resztény-nek,
sze - ret-lek. Hi-szem,hogy csak egy Is - ten van,

Hi - telt a - dok min-de - nek-nek, A- mit Krisztus
Ám - bár há - rom szemé-lye van, Ki a jó - kat

hi - tén vallnak,Mert mindezek Töled vannak. E szent hitben,
ju-tal-mazza, Gonoszo- kat os-to-rozza.

re-ménység-ben, Sze-re - tet-ben e - rő-síts.

3. Uram, hiszlek és reméllek, tiszta szívből szeretlek.
Hiszem Krisztust, Isten Fiát, e világnak megváltóját,
Ki a mennyből alászállott, emberré lett és megváltott.
E szent hitben, stb.

4. Uram, hiszlek és reméllek, tiszta szívből szeretlek.
Hiszem, vallom a Szentlelket, vigasztaló örömünket,
Ki szívünket megszentelte, kegyelmekkel betöltötte.
E szent hitben, stb.

5. Uram, hiszlek és reméllek, tiszta szívből szeretlek.
Benned, Uram, reménységem, hogy elnyerem üdvösségem;
Mert bűneim megbocsátod, megtérésem hogyha látod.
E szent hitben, stb.

6. Uram, hiszlek és reméllek, tiszta szívből szeretlek,
Szeretlek nagy jóságodért, emberekhez irgalmadért.
Mást kívüled nem óhajtok, sem nagyobbnak nem állítok.
E szent hitben, stb.

7. Uram, hiszlek és reméllek, tiszta szívből szeretlek.
Bánom minden bűneimet, nézd törődött bús szívemet.
Inkább mindjárt halni megyek,mint a bűnnek rabja legyek.
E szent hitben, stb.

8. Uram, hiszlek és reméllek, tiszta szívből szeretlek.
Engedd meg, hogy végórámban legyenek e szavak számban
És szívemben följegyezve, s koporsómra fölszegezve :
Uram, hiszlek és reméllek, tiszta szívből szeretlek.
E szent hitben, stb.

264

Kovács: **Énekeskönyv (1842)** — *Sík Sándor*

1. Szent Ol - va - sót i - mád - koz - tunk,
2. Szent Ol - va - sót mi - kor mond - tunk,

Má - ri - á - hoz fo - hász kodtunk, Kér - ve kér - jük
Má - ri - á - nak fű - zért fon-tunk, Fo - no - gat - tuk

Szűz - a - nyán - kat, Fo - gad - ja el hű i - mán - kat.
ko - szo - rún - kat, Ró - zsa - fű - zért Asszo - nyunknak.

3. Imádságunk koszorúzza
Őt, aki a legszebb rózsa,
Égi bimbót hajtott nékünk :
Rajta nyílt ki üdvösségünk.

4. Szűz Mária, szívünkben vagy,
Soha bennünk el ne hervadj !
Nyílj ki bennünk, ég virága,
Tégy méltóvá mennyországra

265 *Bozóki:* Énekeskönyv (1797) – *Tárkányi Béla*

1. Menny, föld, tűz, viz, le-ve-gő, ég, Gyöngy, a-rany és
2. Jó hír-név és jó ba-rát-ság, Ma-gas rang és

min-den kincs! Mit fá-rasz-tod én el-mé-met?
tisz-tes-ség, A-mit csak a test ki-ván-hat·

Nyu-go-dal-mam ad-dig nincs, Mig fel nem ta-
Bő-ség, ö-röm. e-gész-ség; Szi-vem meg nem

lál-lak té-ged, Én U-ram, én Is-te-nem!
e-lé-gí-ti Sem-mi más gyö-nyö-rű-ség:

Ben-ned nyugszik meg lel-kem, Is-te-nem és

min-de-nem, Is-te-nem és min-de-nem!

3. Amit hallok, amit tudok kívüled, ó Istenség,
A háborgó léleknek az csak gyötrelem és ínség;
Ami jó van e világon, nélküled az semmiség:
Benned nyugszik, stb.

4. Elmém bármint hányjam, vessem, bár akármit gondoljak,
Akárkihez folyamodjam, vagy mint madár, úgy szálljak,

Nincs mód, hogy szívemnek másban nyugodalmat találjak:
Benned nyugszik, stb.

5. Azért távol legyen tőlem a világ dicsősége,
Istenem, te vagy egyedül lelkem gyönyörűsége;
Nálad nélkül ez az élet a szív keserűsége:
Benned nyugszik, stb.

6. Jer, én édes vigasztalóm, Jézus szent keresztfája!
Jer, egyetlen reménységem, üdvösségem nagy ára!
Te vagy, hol a háborgó szív nyugodalmát találja:
Benned nyugszik, stb.

266 *Zsasskovszky:* Énektár (1855)

1. Legyen, U-ram, szi-ned e-lőtt Ked-ves az új
2. Add, U-ram, hogy a-zon ér-zés Láng-ja lel-ke-

ál-do-zat, Mit új szolgád az é-lő-kért És hol-ta-kért
sít-se őt, Mely most lángol hű szivé-ben. Add meg néki

be-mu-tat. U-ram Jé-zus, száll-jon rá-ja
szent e-rőd, Ki őt lel-ki vi-a-dal-ra

Ke-gyel-med-nek gaz-dag ár-ja, Kit pap-ság-ra
Ken-ted fel, hogy él-ve, hal-va, Mint hű szol-gád

fel-e-mel-tél, Add ne-ki ir-gal-ma-dat.
s hű vi-té-zed Har-col-jon az Úr e-lőtt.

3. Áldd meg szívét, áldd meg nyelvét, hogy igédet hirdesse
Üdvözítő szent hatással, s amit hirdet, kövesse.
Hogy átható szólásában, szívet vonzó példájában
Minden ember a jámborság tiszta tükrét szeresse.

4. Uram Jézus, ki szolgádat helytartóddá rendeléd,
Hogy megkösse vagy föloldja a bűnöknek kötelét;
Add, hogy ezen hatalmával úgy éljen, mint orvossággal,
Megenyhítse, meggyógyítsa a bűnbánók mély sebét.

5. Te vezéreld, te igazgasd szolgád minden lépteit,
És ha szenved, te enyhítsd meg szíve minden sebeit.
Add, hogy végig jól harcoljon, és a hitben hív maradjon
S az igazságkoronával jutalmazd meg tetteit.

267 *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)** – *Tárkányi Béla*

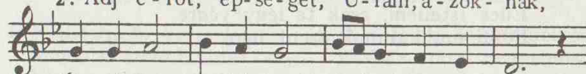
3. A te házad imádságnak háza, Uram Istenem,
És királyi szék az oltár, ott lakik a kegyelem.
Engedd, hogy a buzgó hívek, akik benned bízva kérnek,
Megnyerhessék a malasztot ezen áldott szent helyen.

4. Istenem, ki e hajlékba megaláztad magadat,
Szentlelkednek templomává szenteld bennünk házadat.
Mit lelkünkbe építettél, s lakásodul elrendeltél,
Hogy méltán elfogadhassunk, add nekünk irgalmadat.

5. Kit nem ér be, kit nem fog fel az egész nagy mindenség,
Mégis tűröd, hogy e hajlék Te házadnak hívassék.
Add, hogy boldog célt érhessünk s angyaliddal dícsérhessünk
Mennyországod templomában, mindenható Istenség!

268 *Kersch:* **Sursum Corda (1902)** – *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)**

3. Engedd, hogy sorsunkkal megelégedjünk,
Melyet bölcs végzésed rendelt minekünk:
A nagyravágyás el ne ragadja,
Ne legyen lelkünk gőg rabja.

4. Nálad úr s szegény közt nincsen különbség,
Elzárva senkitől nincs az üdvösség;
A gazdagságot te nem tekinted,
Csak tiszta, jámbor lelkünket.

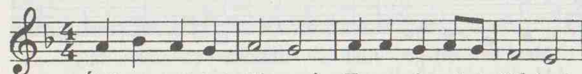
5. Add, Uram, kegyelmed minden munkámhoz
S amidőn rossz szándék kísértésbe hoz,
Ments meg engemet, el ne tévedjek,
Kárt, csalást tenni ne merjek.

6. Legyen szent áldásod igaz munkámon,
Mert habár az ember végig izzadjon:
Ha szent áldásod nem segít rajta,
Semmi munkának nincs haszna.

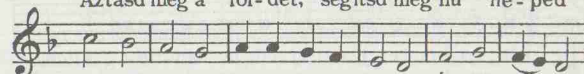
7. Uram, én nem félek a szegénységtől,
Csak mentsd meg lelkemet a bűnveszélytől:
Édes Istenem, csak te légy végre
Földi munkámnak szent bére.

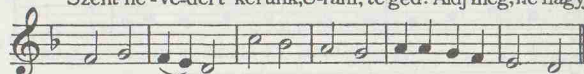
269

G'mesi gyüjtemény (1844) – *Tárkányi Béla*

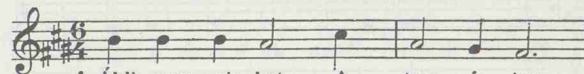

270

Kisdi: **Cantus Catolici (1651**

3. Fiúisten, ki keresztfán
Magadat értünk áldozván,
Eleget tettél Istennek,
Végét vetvén a véteknek.

4. Szentlélek, ki mindezekben
Eszköz voltál kegyelemben,
Kit az Úr Jézus ád nekünk,
Hogy megszenteljed életünk.

5 Dícsérjük mind az Úr Atyát,
Dícsérjük egyszülött Fiát,
És a Szentlélek Úristent,
Szentháromság igaz Istent.

271

Gímesi gyüjtemény (1844) – Lakatos M. lejegyzése

Áldj meg minket, Jé - zus, kik itt egy-be - gyűltünk,

A te ál - dá - sod - ban, ké - rünk, le-gyen ré - szünk,

A - ján - dé - kod kö-zöld bő - ven vé - lünk.

Ne hagyj min - ket, hí - ve - i - det,

szent- ség nél - kül vi - lág-ból ki - múl - ni.

272

Lakatos M. lejegyzése – *Sík Sándor*

Hall-gasd meg, hall-gasd meg, U - ram Is - ten,

az ál - dás sza - vát, Á-raszd ránk, á-raszd ránk

Tes - ti - lel - ki ke - gye - lem ja - vát.

Ő - rizz min - ket a rossz-tól, A ki - sér - tő

go - nosz-tól, A mély - ség-ből ki - ál - tó

hi - ve - i - det hall - gasd meg!

273

Egerszegi kézirat (1804)

Áldj meg minket, Te - rem - tő nagy Úr - is - ten,

Áldj meg minket, Üd - vö - zi - tő Úr - is - ten,

Áldj meg, Szentlé - lek Úr - is - ten, Há - rom személy

i-gaz Isten! Áldj meg minket, Szentháromság egy Is - ten!

274

Náray: Lyra Coelestis (1695)

1. Áld - jon meg min - ket szent A - tya - úr - is - ten,
2. A - tya - úr - is - ten, a - ki szent Fi - a - dat

Áld - jon meg min - ket kegyes Fi - ú - is - ten,
Bűn vált - sá - gá - ra mi - é - ret-tünk ad - tad,

Áld-jon meg, áld-jon Szent-lé-lek Úr-is-ten,
Szent-lé-lek Is-tent ki el-küld-ted né-künk,

Há-rom sze-mé-lyű i-gaz, ö-rök Is-ten.
Egy ö-rök Is-ten, ir-galmazz mi-né-künk.

275

Feley Antal — Gyurits Antal ford.

1. Hol szent Pé-ter sír-ba té-ve És Rómá-nak
2. A-rany fö-dél, már-ványfa-lak S a Va-ti-kán

do-bog szí-ve, Ez-rek aj-kán, e-zer nyel-ven
visszhangza-nak, S a hét ha-lom tág kö-ré-ben

Hő i-ma zeng é-des-de-den: Tartsd meg, Is-ten,
Meg-har-san-va kö-rül röppen:

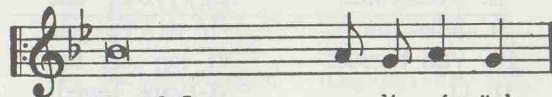

szent a-tyán-kat, Krisztus-nak hely-tartó-ját!

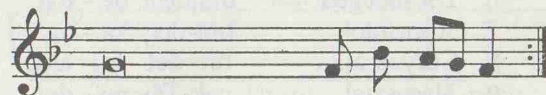
3. **Új erőre kap e szózat, bejárja a szent sírokat,
Zúgva vonul hegyen, síkon, áttör zajló hullámokon.
Tartsd meg, stb.**
4. **A forró dél, rideg éjszak ez imában egyesül csak ;
Kivált honunk édes nyelvén zeng igazán, zeng őszintén.
Tartsd meg, stb.**
5. **Mint villámmal egy perc alatt messze szárnyal a gondolat
Szintúgy röpül ajkról-ajkra, várak-, puszták- és falvakra:
Tartsd meg, stb.**

6. **Eljut szentek fénykörébe s leszáll onnét szíveinkbe,
Mint a fölszállt páranedvek szomjas földre visszaesnek.
Tartsd meg, stb.**

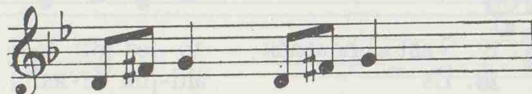
276. A HÁLA-ADÁSRA

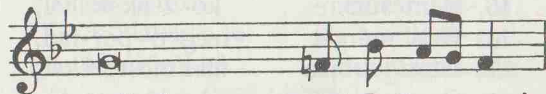
1. Téged, Is-ten, dí-csé-rünk,
2. Téged, örök A-tya-is-ten,
3. Téged, minden szép an-gya-lok,
4. Egek és min-den ha-tal-mak,

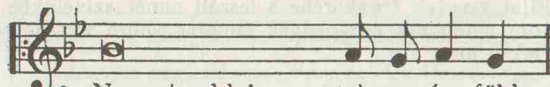
1. Téged Úr-nak is-mé-rünk.
2. Mind egész föld áld és tisz-tel.
3. Kerubok és sze-ráf-ka-rok,
4. Szüntelenül ma-gasz-tal-nak.

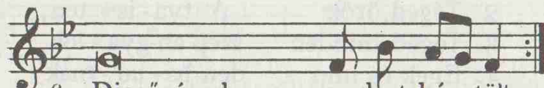
5. Szent vagy, szent vagy,

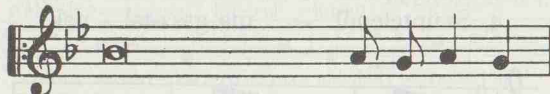
5. Erősséges szent Is-ten vagy!

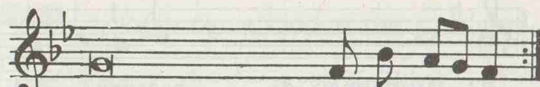
6. Nagyságoddal tel - ve ég, föld,
7. Téged dícsér, e - gek U - ra,
8. Dícséretes nagy pró-fé - ták
9. Jeles már tír se - re -gek
10. Vall tégedet vi - lág-szer- te
11. Ó A-tyánk, Téged

6. Dicsőséged mindent bé - tölt.
7. Apostolok bol-dog ka - ra.
8. Súlyos ajka hir-det és áld.
9. Magasztal nak Té - ge - det.
10. Szentegyházad e - zer-szer- te,
11. S mérhetetlen nagy föl - sé - ged,

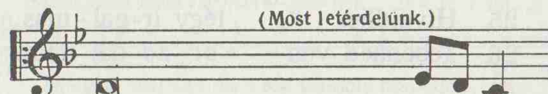

12. S azt ki hozzánk tő - led jött le,
13. És áld-juk Ve-led
14. Krisztus, Isten Egyszü-lött- je,
15. Mentésünkre kö- zénk szálltál,
16. Halál mérgét meg-ti-por-tad,
17. Isten jobbján ülsz most széket,
18. Onnan leszel el - jö-ven-dő,

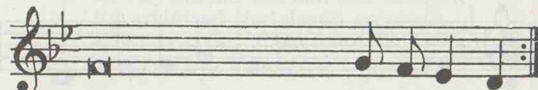

12. Atya igaz Egyszü-lött- je,
13. Vigasztaló Szentlel - ke - det,
14. Király vagy te mind-ö - rök - re.
15. Szűzi méhet nem u - tál - tál.
16. Mennyországod meg-nyi-tot - tad.
17. Atyádéval egy föl - sé - ged;
18. Mindeneket i - té- len - dő.

(Most letérdelünk.)

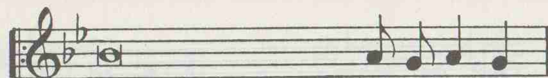

19. Téged azért, Uram, ké - rünk,
20. Szenteidhez végy fel ég - be,
21. Szabaditsd meg, Uram, né - ped,
22. Te kormányozd, te ví - gasz - taló,

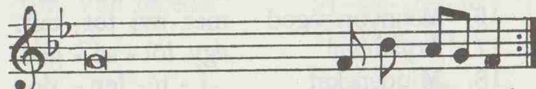

19. Mi megváltónk, ma-radj vé-lünk
20. Az örökös di-cső-ség-be.
21. Áldd meg a te ö-rök-sé-ged.
22. Mindörökké fel-magasztald.

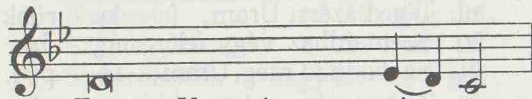
(Ismét felállunk.)

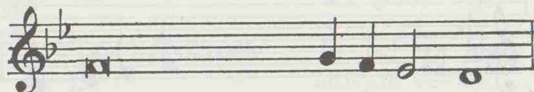
23 Mindennap di - csérünk té-ged,
24. Bűntől e nap ő-rizz minket
25. Irgalmazz U - ram, ir-galmazz,
26. Kegyes szemed le-gyen rajtunk;

23. Szent nevedet áld-ja né - ped.
24. És bocsásd meg vét-ke - in - ket.
25. Híveidhez légy ir-gal - mas,
26. Tebenned van bi - zo - dal - munk.

27. Te vagy, Uram, én re - mé - nyem,

27. Ne hagyj soha szégyent ér- nem!

Pap : Benedicámus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.
Hivek : Laudémus et superexaltémus eum in saécula.

276.B

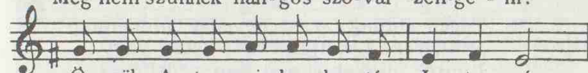
Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** – *Sík Sándor*

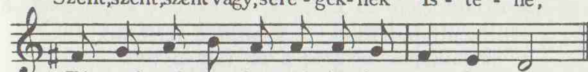
1. Té-ged ál-dunk, Szentháromság Is - te - nünk,
2. Ne-ked ég-ben az an-gya-lok ren-de - i

Mi U-runknak, Te - remtőnknek tisz-te - lünk,
Meg nem szűnnek han-gos szó-val zen-ge - ni:

Ö - rök A - tya, minden-ha - tó Is - ten - ség,
Szent, szent, szent vagy, sere - gek-nek Is - te - ne,

Té - ged vall a ke - rek föl-dön min - den nép.
Az ég és föld fel - sé - geddel van te - le.

3. Dicsőséges apostolok éneke,
Prófétáknak, mártíroknak serege,
Világszerte mind az Anyaszentegyház:
Téged dícsér, téged imád, téged áld.

4. Mi Atyánknak mérhetetlen fölségét,
Egyszülötted tisztelendő szépségét,
S aki hozzánk kettőtöktől küldetett,
Megszentelő, vigasztaló Lelkedet.

5. Krisztus Király, Atya örök szülötte,
Te érettünk leszállottál a földre,
Az embernép megmentését vállaltad,
S ember módra születni nem átalltad.

6. Te letörted fulánkját a halálnak,
S országodat híveidnek kitártad,

Fölszálltál az Atya Isten jobbjára,
Élők, holtak eljövendő bírája.

(Letérdelünk)

7. Kérünk azért : szolgáidat segéld meg,
Akiket megváltott drága szent véred.
Hogy szenteid seregébe juthassunk,
S uralkodjál mindörökké mirajtunk.

(Ismét felállunk)

8. Téged áldunk, szent nevedet mindennap ;
Mindörökké valljuk : erős Isten vagy !
Bűntől minket e mai nap védelmezz,
Légy kegyelmes, légy irgalmas népedhez.

9. Szálljon, Uram, te irgalmad fölébünk,
Amiképen benned a mi reményünk,
Csak egyedül benned az én reményem,
Mindörökre elkerüljön a szégyen.

Pap: Benedicámus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.
Hívek: Laudémus et superexaltémus eum in saécula.

277

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Tárkányi Béla*

3. Dicsőséges apostolok, próféták és nagy mártírok,
Mind tégedet áldanak, és mindnyájan szolgálnak.
Szentegyházad vigasságban Tégedet áld e világban,
Atya Istent Fiaddal Szentlélekkel egynek vall.

4. Krisztus, te vagy dicsőségnek királya s a békességnek,
Isten Atyád örök s nagy, te egyetlen Fia vagy.
Rabságunkat megsajnáltad, Szűznek méhét nem útáltad,
Értünk halált szenvedtél, nekünk megkegyelmeztél.

5. Zárt ajtaját az egeknek megnyitottad a híveknek.
Most Atyádnak jobbján ülsz és mirajtunk könyörülsz.
Eljössz ismét e világra igazságos számadásra ;
A nagy bíró te leszel, igazságot te teszel.

(Letérdelünk)

6. Kérünk azért buzgósággal, kérünk alázatossággal,
Szolgáidnak irgalmazz, légy népedhez irgalmas.
Ne nézd tenger-sok vétkünket, ne nézd új-új elestünket:
Tekints azon drága vért, melyet ontál lelkünkért.

7. Adjad, hogy a mennybe jussunk, szenteiddel vigadhassunk
Örök boldogságunkban, dicső szent országodban.

Oltalmazd meg, Uram, néped, áldd meg a te örökséged
Vezéreld és gyámolítsd, mindörökké boldogítsd.

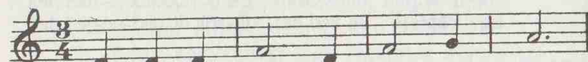
(Ismét felállunk)

8. Mind-e napon áldunk téged és hirdetjük dicsőséged.
E nap kísértésektől őrizz s minden vétektől.
Kedved rajtunk megmaradjon, reménységünk benned [vagyon;
Benned bízunk örökké, mindörökön örökké.

Pap és *Hívek* mint az előző éneknél.

278

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)** — *Sík Sándor*

1. Im - már a nap le - ál - do - zott,
2. A go-nosz ál - mok fus - sa - nak,

Te - rem-tőnk, ké - rünk té - ge - det,
És min-den é - ji kép - ze - let,

Légy ke-gyes, és ma - radj ve - lünk,
Az el - lent kös - se meg ke - zed,

Ő - riz - zed, óv - jad né - pe - det.
Tes- tün - ket hogy ne ront - sa meg.

3. Add nekünk, édes jó Atyánk,
Egyszülött Krisztus, add nekünk,
Szentlélekisten, vigaszunk,
Kegyelmes, őrző Istenünk!

279

Zsasskovszky: **Énektár (1855)**

1. I - mád - juk a tes - tet és vért,
2. Nézd a kint, mit a ke - reszt - nél,

Mely ke-reszt-fán vét-ke -in -kért Ál - do - zat · lőn
Ó Szűz-a -nyánk, el - vi - sel - tél, S kérj Fi - ad - tól

Is - ten - nek, Üd - vös - ség az em - ber - nek.
mi - né - künk Ke-gyel-met,hogy meg-tér-jünk.

3. Máriának megajánla
Minket Isten szent Báránya,
A keresztről így szólván:
Im anyád, hű tanítvány!

4. Kérd, hogy a szent békességet
Jézustól megnyerje néped:
Magyarok Nagyasszonya,
Kérj áldást a hazára.

5. Lelkünk Fiad szent testében
Hogyha résztvesz, tiszta légyen,
Mint te, midőn holtteste
Letéteték kezedbe.

6. Életünkre s végóránkra
Kérj áldást, ó Isten Anyja!
Hogy példádat követve,
Feljuthassunk egekbe.

280.A Túróci Cantionale (XVII. sz.) — *Blaskó Mária*

a.

1. Gyermekszivek hó-do-la-ta zengj Jé-zus Szí-vé-nek!
2. É-gő Szí-ved tö-vi-se-it bor-za-lommal néz-zük,

É-des Jé-zus, Szent Szi-ve-dért szí-vet a-dunk né-ked.
Bűn-tö-vis-sel hogy se-bezzünk, ó ne engedd, kér-jük.

Szivgárdis-ták hő i-má-ja, hogy: „Cseréljünk szi-vet."
Min-den e-gyes szivgárdista csak azt kér-di esd-ve:

Sze-re-te-tünk né-ked ad-juk s te is szeress min-ket.
Hogy a tö-vist ki-húz-hassuk, se-gíts jó-tet-tek-re!

3. Gyermekszívünk résztvevően Szíved sebét látja,
Fájdalmadat enyhíteni gyermekszívünk vágya.
Szívgárdisták jó szándéka: Téged vigasztalni,
A világnak bűneiért engesztelést adni.

4. Szíved fölött kereszt ragyog, ez lesz nékünk fegyver,
A gárdista Szíved hőse, aki küzd kereszttel.
Jelmondatunk harsogja be az egész világot:
«Jézus Szíve, kiküzdjük, hogy jöjjön el országod!»

5. Jézus Szíve, bízunk benned, hogy elfogadsz minket,
Ápolgatod, ékesíted gyermekszíveinket.
Reád bízzuk családunkat: mi szeretteinket,
Hogy az otthont boldogítsuk, add meg szent kegyelmed.

6. Jézus Szíve, terád bízzuk összetört hazánkat.
Jobb jövőt a szívgárdisták bizalommal várnak.
Szíved népe lesz a magyar s te adsz mindent vissza,
«Cor Jesu et Hungaria» zászlónkra van írva.

280.B *Koudela Géza — Bangha Béla*

1. Győ-ze-lem-ről é-ne-kel-jen Nap-ke-let és
2. Egykor ér-tünk tes-tet öl-tött, Kisgyermek-ként

nap-nyugat, Mil-li-ó szív ösz-szecseng-jen,
jött közénk; A ke-reszt-fán vé-re öm-lött

Ma-gasz-tal-ja az U-rat! Krisztus új-ra
Vált-sá-gunk-nak bé-re-ként. Most az ol-tár

föld-re szállott, Ván-dor-lá-sunk tár-sa lett;
Gol-go-tá-ján Új-ra itt a drá-ga vér,

Mert sze-ret-te a vi-lá-got, Ke-nyérszín-be
Ál-do-zat az Is-ten-Bá-rány, Krisztus tes-te

rej-te-zett. 1-2. Krisztus, kenyér s bor szí-né-ben,
a kenyér.

Úr s ki-rály a föld fe-lett: Forrassz eggyé

bé-kes-ség-ben Min-den né-pet s nem-ze-tet!

3. Zúgjon hát a hálaének,
Szálljon volgyon, tengeren :
A szeret t Istenének
Dicsőség és üdv legyen !
Az egész fold legyen oltár,
Virág rajta a szívünk,
Minden dalunk zengő zsoltár,.
Tomj n illat a hitünk !
Krisztus, kenyér stb.

4. István király árva népe,
To is hajtsd meg homlokod,
Borulj t rdre, szórd el be
Minden gondod, bánatod!
A k reszt volt ezer éven
Reménységed oszlopa :
Most is K risztus j le légyen
Jobb jövődnek záloga :
Krisztus, kenyér stb.

281

Szelepcsényi: **Cantus Catholici (1675)**

1. Bő-sé-ges ir-gal-mú, jó-sá-gos ha-tal-mú Édes Jé-zus, ál-dott Jé-zus.
Im si-e-tünk hoz-zád, ma-gunk ne-ked hoz-ván, É-des Jé-zus, ál-dott Jé-zus.

2. A-lá-za-tos szív-vel ál-dunk es-te, reg-gel, Édes Jé-zus, ál-dott Jé-zus.
Mi lel-künket tisz-títsd és szí-vün-ket fris-sítsd, É-des Jé-zus, ál-dott Jé-zus.

3. Kinek erős karját, rettegjük haragját,
Édes Jézus, áldott Jézus.
Örökre ne büntess, haragodat szüntesd,
Édes Jézus, áldott Jézus.

4. Fordítsd felénk orcád, hogy bátrabban hozzád,
Édes Jézus, áldott Jézus,
Fussunk hívó szódra, üdvösséges útra,
Édes Jézus, áldott Jézus.

5. Szent nevedre kérünk, ínségben segélyünk,
Édes Jézus, áldott Jézus,
Híveidet szánd meg, Sátánt zabolázd meg,
Édes Jézus, áldott Jézus.

6. Szent nevedet áldjuk, magyarok, imádjuk,
Édes Jézus, áldott Jézus,
Hogy hazánk ne féljen, szent neved vezérljen,
Édes Jézus, áldott Jézus.

282

Magyar Cantionale (XVII. sz.) – *Szegedi:* **Cantus Catholici (1674)**

1 Üd-vöz-légy, szent or-vo-sunk, Ó szépséges Jé-zusunk,
Té-ged ó-hajt mi sorsunk, É-des-sé-ges Jé-zu-sunk.

2 Ó-haj-toz-va ó-haj-tunk, Ó szépséges Jé-zusunk,
Szent ol-tá-ron i-má-dunk, É-des-sé-ges Jé-zu-sunk.

3. Erősítsd meg hitünket,
Ó szépséges Jézusunk,
Indítsd jóra szívünket,
Édességes Jézusunk.

4. Uralkodjál közöttünk,
Ó szépséges Jézusunk,
Nyugodjál meg mibennünk,
Édességes Jézusunk.

5. Add, országod szeretnünk,
Ó szépséges Jézusunk,
Igazságod követnünk,
Édességes Jézusunk.

6. Szent testednek kínjáért,
Ó szépséges Jézusunk,
Adj jót szent Szűzanyádért.
Édességes Jézusunk.

7. A te nagy érdemeddel,
Ó szépséges Jézusunk,
Ellenséginк űzzed el,
Édességes Jézusunk.

8. Szívünk hozzád gerjedjen,
Ó szépséges Jézusunk,
Romlott ügyünk serkenjen,
Édességes Jézusunk.

9. Híveidet építgesd,
Ó szépséges Jézusunk,
Lakomádra elvezesd,
Édességes Jézusunk.

10. Engedd bűnünk bánatját,
Ó szépséges Jézusunk,
Igaz penitenciát,
Édességes Jézusunk.

11. Lelkünk veled tisztuljon,
Ó szépséges Jézusunk,
Országunk megújuljon,
Édességes Jézusunk.

12. Dícséret szent Atyádnak,
Ó szépséges Jézusunk,
Teljes Szentháromságnak,
Édességes Jézusunk.

283

Bozóki: **Énekeskönyv (1797)** – *Harsányi Lajos*

1. Krisztu - sunk, nagy Ki - rály, üd - vöz-légy e - zer-szer, Száz - e - zer - szer! Té - ged áld és i - mád, hó - dol - va néz re - ád Min - den em - ber. A négy ég - táj, a csil - la - gok, Menny-ben la - kó an - gya - lok Hó - dol - nak, i - mád - nak, u - ruk-nak val - la - nak, Krisz - tus Ki - rály!

2. Te tet - tél ko - ro - nát te - rem - tett mű - ved - re, Az em - ber - re. El - mé - je é - le - sül, ma - hol - nap fel - re - pül Az e - gek - re. De a lel - két te ma - gad - nak Al - kot - tad, sa - já - tod - nak, Nagy - u - ra, bí - rá - ja, ö - rö - kös ki - rá - lya Te vagy né - ki.

3. Az égre tűznapot, tündöklő csillagot kezed rakott.
Hazánknak koronát, Kárpát koszorúját visszaadod.
Légy királya királyunknak, ezredévek, ha múlnak,
Téged áld és imád magyar nép és király, örök Krisztus !

4. Oltárban rejtezik szent tested ostyája, nagy csodája,
Hozzád száll milliók könyörgő imája, hő fohásza.
Tedd szívünkre koronának, üdvösségünk pajzsának !
Koronás lélekkel járjunk az életben színed előtt.

5. Krisztusunk, nagy Király, ajkunk hozzád kiált esdekelve!
Ha jő az alkonyat, tehozzád térjünk, add, az égekbe !
Légy hatalmas, nagy királyunk, égi lelkek közt áldjunk.
Öleld át lelkünket, boldogíts bennünket mindörökre !

284

Bogisich: **Őseink Buzgósága (1888)** — *Szoszna:* **Énekgyüjtemény (1714)**

1. Boldog-asszony Anyánk, Ré-gi nagy Pát - ró - nánk!
2. Ó A - tya Is- tennek Kedves szép le - á - nya,

Nagy in-ség-ben lévén, Igy szó-lít meg ha-zánk:
Krisztus Jé - zus Anyja, Szentlé- lek mát - ká - ja!

Ma-gyar-or-szág-ról, Rom-lott házánk - ról,

Ne fe - lejt-kez-zél el Szegény ma-gy-a-rok - ról!

3. Nyisd fel az egeket sok kiáltásunkra,
Anyai palástod fordítsd oltalmunkra.
Magyarországról, stb.

4. Kegyes szemeiddel tekintsd meg népedet,
Segéld meg áldásra magyar nemzetedet.
Magyarországról, stb.

5. Sírnak és zokognak árváknak szívei,
Hazánk pusztulásán özvegyek lelkei.
Magyarországról, stb.

6. Vedd el országodról ezt a sok ínséget,
Melyben torkig úszunk. Ó nyerj békességet.
Magyarországról, stb.

7. Irtsd ki, édes Anyánk, az eretnekséget,
Magyar nemzetedből a hitetlenséget.
Magyarországról, stb.

8. Hogy mint Isten Anyját régen tiszteltenek,
Úgy minden magyarok most is dícsérjenek.
Magyarországról, stb.

9. Tudod, hogy Szent István örökségben hagyott,
Szent László király is minket reád bízott.
Magyarországról, stb.

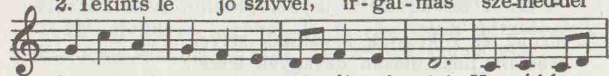
10. Sokat Fiad ellen, megvalljuk, vétettünk,
De könyörögj értünk s hozzája megtérünk.
Magyarországról, stb.

11. Jézus Fiad előtt hajts térdet érettünk,
Mert ha nem cselekszed, egy lábig elveszünk.
Magyarországról, stb.

12. Dícséret, dicsőség legyen az Atyának,
A te szent Fiadnak s Szentlélek mátkádnak.
Magyarországról, stb.

285 *Zsasskovszky:* Énektár (1855) – Dőri kéziratos (1763)

3. Mert belénk ontatott, szívünkbe oltatott
Eleink vérével szereteted,
Azért fenn is marad, soha ki nem szakad
Magyarok szívéből tiszteleted.
Ettől, ó szent Szűz, szívünk ég, mint tűz,
És téged mindenkor kész tisztelni,
Hűségét vérével pecsételni.

4. Mivel hogy makula nincs benned, szép rózsa,
Az Atyaisten mond leányának,
Mennyei ékedben, királyi székedben
A Fiú tégedet hív Anyjának.
Nagy kegyelméből, égi tetszésből
Szólít a Szentlélek mátkájának,
Vall a Szentháromság templomának.

5. A napfény trónusod, a szép hold zsámolyod,
A magas kék egek te sátorod,
Ragyognak fejeden ékesen, fényesen,
Mint égi korona, a csillagok.
Ami él s mozdul, tehozzád fordul,
Mert egész ég és föld kereksége
Az Isten Anyjának öröksége.

6. Hogy te légy segítőnk, bajban erősítőnk,
Isten kiválasztott bús szíveknek.
Hatalmas szent szavad, meghallgat szent Fiad
S megnyered bőségét kegyelmeknek.
Nincsen oly szükség, nincs oly nagy ínség,
Melyre nem hathatós égben szavad,
Melyből nem menthetnéd szolgáidat.

7. Azért, Nagyasszonyunk, hozzád fohászkodunk,
Hallgasd meg esdeklő kérésünket.
Éhségtől, hadaktól, isteni haragtól,
Hirtelen haláltól ments meg minket.
A végső órán mellettünk szólván,
Légy hozzánk irgalmas, Isten Anyja,
Segíts az égbe, ó Szűz Mária!

286

Gimesi gyüjtemény (1844) – *Amade László*

1. É-des any-ja, Nagy-asz-szo-nya I-gaz ma-gyar
2. Reánk te-kints, Mert sen-ki sincs, Ki sor-sunk bol-

fi - ak-nak, Pát-ró - ná - ja, Párt - fo - gó - ja
do - gít - sa; I - gaz szí - vét És jó sze-mét

Ré-gi magyar ha-zánknak! Te - hoz-zád já-ru-lunk,
A-ki re-ánk for-dít - sa. Sok vé-res se-bün-ket,

Sír - va le - bo-ru-lunk, Légy anyja fi - a- id-nak!
Pa - na-szos ü-gyün-ket A - ki e-lőbb mozdít-sa

3. Mindenfelé nyomorúság szorongatja népünket,
Majd száraz ég, majd zápor, jég veri el termésünket.
Most szívünk szomorú, fél, hogy lesz háború,
Kétség gyötör bennünket.

4. Békességben, csendességben tartsd meg hű szolgáidat,
Becsületben és bőségben örökös országodat.
Szánd meg, ó jó Anya, magyarok Asszonya,
Hű magyar jobbágyodat!

5. Jó hírnévnek, magyar vérnek gerjeszd vidám újultát,
Királyáért, hazájáért vitéz vére buzdultát.
Engedd, hogy hős karja mindig föltarthassa
Az ellenség lándzsáját.

6. Igy zokogunk, így hódolunk, Mária, szent nevednek,
Igy remélünk, halunk s élünk jó anyai szívednek.
A magyar szent hazát s angyali koronát
Ajánld föl az egeknek.

287

Lakatos Miklós lejegyzése

1. An-gya-loknak ki-rályné-ja, tisz-ta Szűz!
2. Pát-ri - ár - kák ki-rályné-ja,

Kér-jed a Te szent Fi - a-dat é - ret - tünk.

É - kes vi-rág-szál, hoz-zád es - deklünk

Szép szűz Má-ri - a! Kö-nyö-rögj ér - tünk!

3. Prófétáknak királynéja, tiszta Szűz! stb.
4. Apostolok királynéja, tiszta Szűz! stb.
5. Vértanuknak királynéja, tiszta Szűz! stb
6. Hitvallóknak királynéja, tiszta Szűz! stb.
7. A szűzeknek királynéja, tiszta Szűz! stb.
8. Mindenszentek királynéja, tiszta Szűz! stb.
9. Rózsafüzér királynéja, tiszta Szűz! stb.
10. Békességnek királynéja, tiszta Szűz! stb.
11. Magyarország Nagyasszonya, tiszta Szűz! stb.

288

Kisdi: Cantus Catholici (1651) – *Sík Sándor ford.*

1. Bol-dog - sá - gos Krisz-tus Any-ja, vi-ga-doz -
2. É - va bű - nét, me-lyért raj-tunk sír a - do -

zál, Mert a föld-re fé-nyes-sé-get, vigaszt hoz-
ja, Hely-re-hoz-tad, üd-vös-sé-günk rin-ga-tó,

tál, Bol-dog-sá-got har-ma-toz-tál,
ja, A-mi-kor az an-gyal-szó-ra

Drá-ga bo-kor, e-des bim-bót vi-rá-goz-tál.
A-lá-zat-tal mondtad: „Is-ten szol-gá-ló-ja."

3. Bűnösöknek boldogságos menedéke,
Keseredett, beteg szívek édessége,
Légy az árvák segítsége,
Ellenségtől biztos, boldog égi béke.

4. Boldog, aki téged szüntelen magasztal,
Szentté lesz, kit elhalmozol szent malaszttal,
Krisztus olyat megvigasztal,
S vendégségre várja boldog égi asztal.

5. Esedezik színed előtt Magyarország,
Fáradt kezét segítségért nyujtja hozzád,
Te kezedbe teszi sorsát,
Rabságából, édes mentő, hogy kihoznád.

6. Előtted sír egész ország könyörögve,
Hiszen tied századoktól minden rögje.
István király szent örökje
Isten után benned bízik mindörökre.

7. Szent Fiadat, Boldogasszony, kérd e népért,
Győzelemmel verje vissza ellenségét,
Rabságának vesse végét,
Adja neki égen-földön üdvösségét.

289

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

1. An-gya-lok-nak nagysá-gos Asz-szonya,
2. Re-ád néz-nek ár-vák-nak sze-me-i,

Úr Jé-zus-nak sze-rel-mes szent Any-ja,
Öz-ve-gyek-nek ke-ser-ves szí-ve-i,

Mennyország-nak ki-rály-né Asz-szo-nya,
Sze-gé-nyek-nek nyomo-rult ü-gye-i,

Pa-ra-di-csom meg-nyílt szép ka-pu-ja.
Bű-nö-sök-nek bán-kó-dó lel-ke-i.

3. Hozzád szólunk, szűzeknek pálmája,
Pátriárkák várvavárt vígsága,
Apostolok tisztes tanítója,
Minden szentek édes vigassága.

4. Asszonyoknak szépséges tüköre,
Férfiaknak bajvívó fegyvere,
Királyoknak oktató mestere,
Magyarország választott vezére.

5. Áldott vagy te, Jézusnak dajkája,
Atyaisten drága kincstartója,
Szentléleknek szerelmes mátkája,
Szentháromság legszebb alkotmánya.

6. Halottaknak megszabadítója,
Ellenségnek megnyomorítója,
Királyoknak jó tanácsadója,
Magyaroknak megoltalmazója.

7. Rettenetes a mi bajvívásunk,
Mert kegyetlen a mi ellenségünk,
Félelmetes végső kimúlásunk,
Ha te, szent Szűz, nem lész segítségünk.

8. Dícsértessél dicső Szentháromság,
Kitől árad reánk minden jóság.
Dícsértessél nagyságos Asszonyság,
Aki által száll ránk a mennyország.

290

Kersch: **Sursum Corda (1902)** — *Endrődi Sándor*

1. Gyász-ba bo - rult e - gek, Há - bor- gó ten- ge- rek Csil - la- ga, Má - ri - a! Hoz - zád fo - hász - ko- dunk, Fe - léd só- haj - to - zunk Szép - lőt - len Szűz - a - nya!
2. Sü - völ- tő fel - hők közt Nyu - god - tan tün- dö - kölsz, Tisz - ta, szép csil - la - gunk, Míg ha - zánk ha - jó - ját Vi - ha - rok csap-kod - ják, S hoz - zád sír jaj - sza - vunk.

3 Boldogasszony Anyánk,
Mennyei pátrónánk,
Légy velünk, légy velünk!
Sok kiáltásunkra
Siess oltalmunkra!
Ha nem jössz, elveszünk!

4. Nagy szíved fényével,
Lelked békéjével
Hajolj a viharra!
Égi trónusodból,
Csillagos lakodból
Tekints a magyarra!

5. Viharon, vészen át
Íme, felzúg hozzád
Nyomorunk jajszava:
Segítsd meg nemzeted,
Háborgó tengerek
Csillaga, Mária!

291

Zsasskovszky: **Énektár (1855)** — *Tárkányi Béla*

1. Di - csér-tes-sél, ó Má - ri - a, Ki - nek U - runk Jé - zus Fi - a! Szű - ze min - den szű - zek - nek, Any - ja a ke - gyel - mek - nek!
2. Te bűn nél - kül fo - gan - tat - tál, Malasz - tok - kal meg - ál - dat - tál; A Szent - lé - lek e - re - je Té - ge - det meg - szen - te - le.
Tes - ti - lel - ki kárt el - vé - vén, Asz - szonyunk és Anyánk lé - vén

3. Szeplőtelen szűz virág vagy, — Bűnösökhöz irgalmad nagy, — Csodálatos Szűzanya, — Tisztaság színaranya! — Testi-lelki, stb.

4. Szűzanyja mi Alkotónknak, — Édesanyja Megváltónknak; — Légy anyja a híveknek, — Hogy szívből megtérjenek! — Testi-lelki, stb.

5. Mennyben-földön hatalmaddal — Tündökölsz nagy irgalmaddal. — Dícsérendő kegyes Szűz, — Ellenséget messze űzz! — Testi-lelki, stb.

6. Igazságnak tiszta tükre, — Bölcseségnek arany széke, — Oka minden örömnek, — Vidámsága szívünknek. — Testi-lelki, stb.

7. Edény, teljes tisztelettel, — S hozzánk való szeretettel; — Titokzatos szép rózsa, — Dávid ékes, szent tornya. — Testi-lelki, stb.

8. Erősségnek drága tornya, — Istenségnek aranyháza, — Mert az örök Szeretet — Szűz méhedben testté lett. — Testi-lelki, stb.

9. Békességnek frigyszekrénye, — Bűnös világ nagy reménye; — Mennyországnak ajtaja, — Boldogságos Szűzanya! — Testi-lelki, stb.

10. Betegeknek gyógyítója, — Szomorúak orvoslója; — Bűnösöknek bizalma, — Keresztények oltalma! — Testi-lelki, stb.

11. Királynéja angyaloknak, — A mennyei szent karoknak, — Kik veled az Istennek — Dícséretet zengenek. — Testi-lelki, stb.

12. Királynéja prófétáknak, — Régi szent pátriárkáknak, — Akik vártak tégedet — S az isteni gyermeket. — Testi-lelki, stb.

13. Dicsőült apostoloknak — Királynéja s mártíroknak, — Kik vérükkel vallották, — Hogy Fiad az igazság. — Testi-lelki, stb.

14. Tiszta szűzek szűz virága, — Minden szentek királynéja, — Kik a mennyben teveled — Miérettünk esdenek. — Testi-lelki, stb.

15. Magyarország Pátronája, — Nemzetünknek Pártfogója, — Segítsd a te népedet, — Örökséged őrizzed! — Testi-lelki, stb.

16. Kérd, hogy Isten szent Báránya — Bűneinket megbocsássa. — Szent malasztot kérj nekünk, — Hogy őhozzá térhessünk! — Testi-lelki, stb.

1. Má-ri - át dí - csér - ni, Hi -vek, jöj -je - tek,
2. Ha ér-tünk Má- ri - a Fi - át kér-le - li,

Mert ő fog - ja kér - ni Fi - át ér - te - tek.
Ké - ré - sét szent Fi - a Meg nem vet-he - ti.

Üd-vöz-légy, Má-ri - a! Mond-ja minden hív, -

Ál - dott légy, Má-ri - a! Mond-ja nyelv és szív.

3. Istentől csodával néki adatott, — Hogy anyaságával Szűz maradhatott. — Üdvözlégy, stb.

4. Teljes áldásokkal, mint világgal tűz, — És szent malasztokkal e dicsőült Szűz. — Üdvözlégy, stb.

5. Fogantatásában Ő vétkes nem volt, — Sem élte folytában, sem midőn meghalt. — Üdvözlégy, stb.

6. Ó Szűz, életfája a jámboroknak, — És főpátrónája hív magyaroknak. — Üdvözlégy, stb.

7. Te vagy segítsége minden híveknek, — És nagy reménysége a bűnösöknek. — Üdvözlégy, stb.

8. Azért is szívemben mostan vigadok, — És igaz lelkemből híved maradok. — Üdvözlégy, stb.

9. Utolsó órámban segélj engemet, — Az örök hazába segítsd lelkemet. — Üdvözlégy, stb.

1. Is - ten, hazán - kért tér- de- lünk E - lőd - be.
2. Ist-ván ki-rály-nak szí - ve gaz-dag-sá - gát,

Rút bű- ne - in - ket jó- sá -goddal född be.
Szent Imre her - ceg ke-mény tiszta - sá - gát,

Szent magya - rok - nak tisz-ta lel - két néz - zed,
Lász - ló ki - rály - nak vi - téz lo - vag-sá - gát,

Ér - de - mét i - déz - zed.
Ó, ha csak ezt lát - nád!

3. Szent Erzsébetből hős szeretet árad,
Margit imái vezekelve szállnak.
Minket hiába, Uram, ne sirasson
Áldott Boldogasszony.

4. Ránk bűnösökre minden verés ráfér,
De könyörögnek ők tépett hazánkért.
Hadd legyünk mink is tiszták, hősök, szentek:
Hazánkat így mentsd meg!

294.A

Bogisich: **Őseink Buzgósága (1888) — Dőri kéziratos (1763)**

3. Virágos kert vala híres Pannónia,
Mely kertet öntöze híven Szűz Mária.
Katolikus hitnek bő volt szép virága!
Be megsötétedett örvendetes napja.

4. Előtted könyörgünk, bús magyar fiaid,
Hozzád fohászkodunk, árva maradékid.
Tekints, István király, szomorú hazádra,
Fordítsd szemeidet régi országodra.

5. Reménységünk vagyon benned s Máriában,
Mint magyar hazánknak hű királynéjában.
Még éltedben minket néki ajánlottál,
És szent koronáddal együtt föláldoztál.

294.B

Lendülettel *Kodály Zoltán* — **Dőri kéziratos (1763)**

295

Kisdi: **Cantus Catholici (1651)**

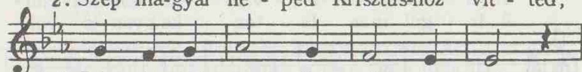
3. Földeden újra pogány tüzek égnek,
Fajtalanságnak, rút hitetlenségnek,
Ó jaj, ne hagyj el, napja reménységnek,
Válts meg az égnek!

4. Jobbodra kérünk, amely ma is épen,
Légy közbenjárónk szent Király az égben.
Könyörülj újból e veszendő népen,
Jó atyaképen.

5. Jóságos Jobbod nyujtsd ki reánk, kérünk,
Szent koronáddal új ezeret érünk,
Hogyha kereszted s imádságod vélünk,
Régi vezérünk!

296 *Szegedi:* Cantus Catholici (1674) — Magyar Cantionale (XVII. sz.)

3. Szent hitben tarts meg, Jézusnál áldj meg!
Légy áldott stb.

297 Magyar Cantionale (XVII. sz.)

3. Köztünk szent törvényt szerzettél, — Krisztus hitére vezettél. — Imádd Istent, stb.

4. Boldog Szűznek az országod — Testamentomban ajánlod. — Imádd Istent, stb.

5. Hogy a pogány eltávozzék — És rajtunk ne uralkodjék. — Imádd Istent, stb.

6. Dícséret Szentháromságnak, — Becsület Isten Anyjának. — Imádd Istent, stb.

«Tanítsátok gyermekeiteket erényre, mert csak az boldogíthat. — Nem ismerem a magasrendűségnek más jelét, mint a jóságot.» (Beethoven.)

298 *Zsasskovszky:* **Énektár (1855)** — *Bogisich:* **Őseink Buzgósága (1888)**

1. Ó di - cső - sé - ges szent Jobb - kéz,
2. Mi - kor te - rád fel - te - kin - tünk,

Me-lyet magyar ó - hajt - va néz; Drá-ga kin - cse
Buz-gó - ság-ra ger-jed lel-künk, Jut e-szünk-be

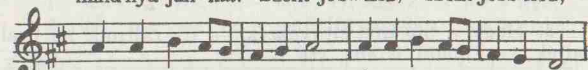
né-pünk-nek, Nagy ö - rö - me szí-vünk-nek.
szent-sé - ged, S há - lát a - dunk te - né - ked.

Ké-rünk, áldd meg or-szá-gun-kat, Ki - rá-lyun-kat,

mind-nyá-jun - kat. Szent Jobb-kéz, szent Jobb-kéz,

Szent Jobbkéz, légy ol-talmunk És ö-rö-kös pa-i-zsunk

3. Drága szent Jobb, a vakságot,
Hazánkból a pogányságot,
Te irtád ki s helyette
Jézust hoztad földedre.
Kérünk áldd, meg, stb.

4. Annyi ékes templomokat
Építettél s klastromokat
Istennek dicsőségül,
Népednek üdvösségül.
Kérünk, áldd meg, stb.

5. Boldogságos Szűz Anyának
Mint magyarok Asszonyának
Te ajánlád e hazát,
Az angyali koronát.
Kérünk, áldd meg, stb.

6. Az árváknak, özvegyeknek,
Szegényeknek, betegeknek,
Ah, mennyi sok jót tettél,
S rajtuk hányszor segítél!
Kérünk, áldd meg, stb.

7. Éhezőnek táplálója,
Meztelenek ruházója,
Adakozó jobbkezed
És irgalmas nagy szíved.
Kérünk, áldd meg, stb.

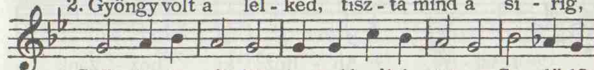
8. Azért Isten csodaképen
Rothadatlan épségében
Megtartotta kezedet,
Dicsőíté nevedet.
Kérünk, áldd meg, stb.

9. Drága szent Jobb, maradj nálunk,
Utat mutass, merre járjunk.
Jobbágyaid maradtunk,
Uralkodjál mirajtunk.
Kérünk, áldd meg, stb.

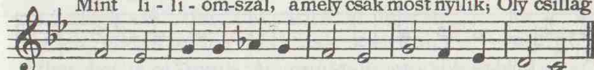
299 *Náray:* **Lyra Coelestis (1695)** — *Geréb Kázmér*

1. Szent Im - re her - ceg, Ma-gyar-or-szág é - ke,
2. Gyöngy volt a lel - ked, tisz - ta mind a sí - rig,

Szűz-tisz-ta é - let legszebb pél-da - ké-pe; Ser-dü-lő
Mint li - li - om-szál, amely csak most nyílik; Oly csillag

if - jak paj-zsa, me-ne - dé-ke, Kö-nyörögj ér-tünk.
vol - tál, melycsak ég-re il - lik. Kö-nyörögj ér-tünk.

3. Jó magyar népünk alighogy megtére,
Már oly szép gyöngyöt termett Árpád vére,
Hogy még az ég is óhajtozott érte. Könyörögj értünk.

4. Emberi testben angyalmódra éltél,
Térdeden lelt a hajnal és az éjfél,
Az igaz útról soha le nem tértél. Könyörögj értünk.

5. Mint rózsát, melyet koszorúba törnek,
A halál téged olyan hamar tört meg,
Hogy ne légy éke sokáig a földnek ! Könyörögj értünk.

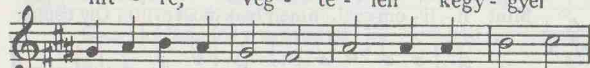
6. Szent Imre herceg, magyar ifjak pajzsa,
A veszélyt tőlünk karod távol tartsa ;
Ne engedj jutnunk kísértésbe, bajba. Könyörögj értünk.

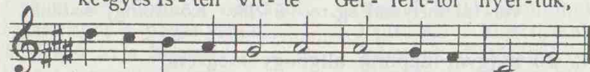
300

Tinódi Sebestyén (1549) — *Magyar Bálint*

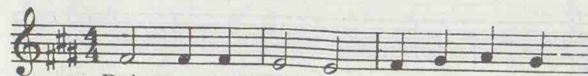

3. Életét még zöld keresztünkre tűzte,
Lett vértanuknak s főpapoknak tükre.
Fehér virághoz piros rózsát szerzett :
Áldjuk a Szentet !

301

Tinódi Sebestyén (1549) — *Magyar Bálint*

3. A pogány nékünk már sírhelyet nézett,
Akkor jött hozzánk barátnak s vitéznek.
Hogy sírba dőljünk : nagy Hunyadink kardja és ő
nem hagyta.

4. Ó ezért mindig szeressük, dícsérjük,
Kövessük abban, hogy másért is éljünk.
A földért és az égért való harcba' biztasson arca !

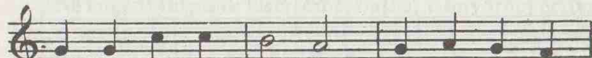
302 *Kisdi:* Cantus Catholici (1651) – *Harangi László*

1. Szik-la - hi - tű László, Ki nem ismersz fé-lel-met,
2. Em-ber- ö - lő harcban A Gonosz-nak ár-tot-tál

Légy e - re - je, paj-zsa Gyengeszí - vű né - ped-nek:
Is - ten e - re - jé -vel Sík-ra hi-tért szállot - tál,

In - ga - do - zó lel - kek, Sok csa - pás - sal
Fer-ge - te - ges vész - ben, Ren- dü - let - len,

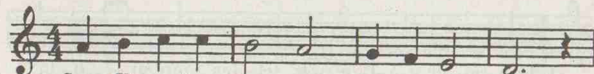

ver - tek, Tő - led kér-nek vé - del - met.
é - pen É - gi je - lül ál - lot - tál.

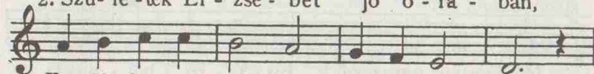
3. E világi élet a remények sírhalma,
Teelébed száll fel nemzetednek siralma.
Útmutató fényünk, téged adott nékünk
Az Úristen irgalma.

4. Most világok dőlnek, nemzedékek romolnak,
Ezeréves bástyák repedezve omolnak.
Csüggedésre válasz : szent király, te állasz
Égrenéző oromnak.

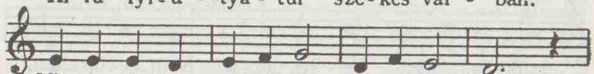
303 *Náray:* Lyra Coelestis (1695)

1. Szent Erzsé - bet Asz - szony é - le - té - ről
2. Szü - le - ték Er - zsé - bet jó ó - rá - ban,

Em - lé - kezzünk sok jó - té - te - lé - ről.
Ki - rá - lyi - a - tyá - tul szé - kes vár - ban.

Mi is ő - tet kö - vessük, a - zon le - gyünk,
Mi - kor kez - dett szó - la - ni ne - ve - ked - vén,

A - mit ben-ne di - csé - rünk, cse - le - ked - jük.
El - ső: Jé - zus szent ne - ve va - la nyel - vén.

3. Szegényeknek egyszer télidőben
Alamizsnát hordott kötényében ;
Mikor atyja korholá, ő szavára
Kenyérkéből csupa friss rózsa vála.

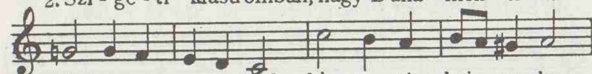
4. Mindenét elosztá szegényeknek,
Alamizsnát adván mindeneknek.
Hogy kiveték özvegyen jószágából,
Mégis jót tett másokkal fonásából.

5. Boldog szent halálán örülének
Az angyalok s szépen éneklének,
Háza felett daloló madárképben
Dícsérték a jó Istent nagy szentjében.

304

1. Pan-nó-ni - á-ban nőtt, tel- jes szép vi - o - la,
2. Szi - ge - ti klastromban, nagy Duna men - té - ben

Jó magyar nemzetnek biz - ta - tó haj - na - la.
Élt ez a ki - rálylány an- gya- li szép - ség - ben.

Szűz szent Margit, e - se - dez - zél Nem - ze - tün - kért

az Is - ten - nél, Szép ma - gyar li - li - om!

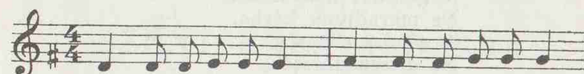
3. Testét sanyargatván Istennek áldozta,
Gyakorta éjjel is az Urat áldotta.
Szűz szent Margit, stb.

4. Szőrövet kötöze gyenge derekára,
Gondot úgy visele üdvösség dolgára.
Szűz szent Margit, stb.

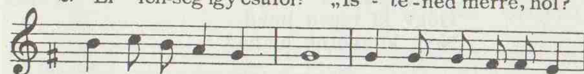
5. Még ifjan magához az Isten felvette,
Az örök életben megdicsőítette.
Szűz szent Margit, stb.

6. Lelkünk szép mécsese, fényeskedjél bennünk,
Hogy a szép szemérem ékítse ép lelkünk.
Szűz szent Margit, stb.

305

1. Mért fe - led-ke-zel el Ró - lunk tel-jes-ség-gel
2. El - len-ség így csúfol: „Is - te - ned merre, hol?

Jé - zusunk, ki - rá - lyunk? Lá-tod, hogy naponkint
Ki meghallgat-has - son? Honnan vársz oltal-mat,

Szen-vedünk annyi kint, Csak nő nyomoru-sá - gunk.
A - tya-i ir-gal-mat, Hogy megszabadít-has - son?"

Kin - ja - ink e-peszt-nek, Mé - gis szent ne-vednek
Is - ten a pa - i - zsom, Vé - lem van Jé - zu-som,

Meg - ha - jol i - mád - sá - gunk.
Hogy lel - kem meg-nyug-has - son.

3. Jöjj azért nagy király,
Népednek mellé állj,
Szítsd fel a szívünket.
Ellenségünk ellen,
Mely ébren szüntelen,
Védelmezd mi ügyünket.
Sok nehéz kísértet,
Mely eddig úgy sértett,
Már ne marja lelkünket.

4. Adj jót országunknak,
Megcsúfolt hazánknak,
Ne maradjunk kárba,
A gonosz ellenség
Ne dicsekedhessék,
Hogy letiport a sárba.
Hadd lássa a világ,
Hogy ki téged imád,
Nem könyörög hiába!

306 *Erkel Ferenc (1810—93) — Kölcsey Ferenc (1790—1838)*

SZENTSÉGES ÁLDÁSRA

307

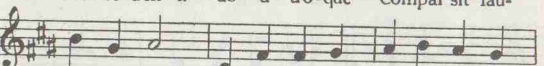
(Lásd a 128. éneket.)

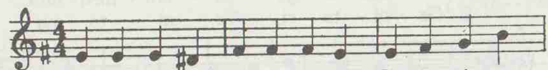

Rex ef - fu - dit gen - ti - um.
Sen - su - um de - fe - ctu - i.
Compar sit lau - da - ti - o, A - men.

Pap: Pánem de caelo praestitisti eis. (Allelúja.)
Hievk: **Omne delectaméntum in se habéntem. (Allelúja.)**

308

(Lásd a 118. éneket.)

1. Pan-ge lin-gua glo-ri - o - si Cor-po - ris my-
2. Tan-tum er - go Sa-cra-mentum Ve - ne - re-mur
3. Ge-ni - to - ri, Ge-ni - to-que Laus et ju - bi-

ste - ri - um; San-gui-nis que pre-ti - o - si,
cer-nu - i; Et an - ti-quum do-cu-men-tum
la - ti - o Sa-lus, ho - nor, vir-tus quó-que

Quem in mun-di pre - ti - um, Fru-ctus ven-tris
No - vo ce-dat ri-tu - i, Prae-stet fi - des
Sit et be-ne - di-cti - o, Pro - ce - den - ti

ge - ne - ro - si Rex ef - fu - dit gen - ti - um,
sup-ple-men-tum Sen - su - um de - fe-ctu - i,
ab ut - ro - que Compar sit lau - da - ti - o,

Rex ef - fu - dit gen - ti - um.
Sen - su - um de - fe - ctu - i.
Compar sit lau - da - ti - o. A - men.

Pap: Pánem de caelo praestitisti eis. (Allelúja.)
Hívek: **Omne delectaméntum in se habéntem. (Allelúja.)**

309

(Lásd a 144. éneket.)

1. Pan - ge lin - gua glo - ri - ó - si
2. Tan - tum er - go Sa - cra - men-tum
3. Ge - ni - to - ri, Ge - ni - to - que

Corpo - ris my - sté - ri - um; San - gui - nis que
Ve-ne - re-mur cer-nu - i: Et an - ti - quum
Laus et ju - bi - la - ti - o, Sa - lus, ho - nor,

pre - ti - ó - si, Quem in mun - di
do - cu - men - tum No - vo ce - dat
vir - tus quo - que Sit et be - ne-

pre - ti - um. Fructus ven - tris ge - ne - ró - si
ri - tu - i: Praestet fi - des sup - ple - men - tum
di - cti - o. Pro - ce - den - ti ab u - tro - que

Rex ef - fu - dit gen - ti - um.
Sen-su -um de - fe - ctu - i.
Compar sit lau - da - ti - o. A - men.

Pap: Pánem de caelo praestitisti eis. (Allelúja.)
***Hívek:* Omne delectaméntum in se habéntem. (Allelúja.)**

310*

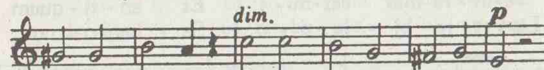
Sostenuto *Kodály Zoltán*

1. Pan - ge lin - gua glo - ri - ó - si
2. Tan - tum er - go Sa - cra-men-tum
3. Ge - ni - to - ri, Ge - ni - to - que

Cor-po - ris my - sté - ri - um; San-gui- nis que
Ve-ne - re - mur cer - nu - i: Et an - ti-quum
Laus et ju - bi - la - ti - o, Sa-lus, ho- nor,

pre - ti - ó - si, Quem in mun- di pre- ti- um.
do- cu - men-tum No-vo ce- dat ri - tu - i:
vir - tus quo - que Sit et be - ne - di - cti - o.

Fructus ven - tris ge - ne - ró - si, Rex ef-
Prae- stet fi - des sup - ple - men-tum Sen - su-
Pro - ce - den - ti ab u - tro - que Compar

Orgonakíséretét lásd «Öt Tantum ergo» c. füzetben. (MK. 4054. sz.)

fu - dit gen - ti - um, Rex ef - fu - dit
um de - fe - ctu - i, Sen - su - um de-
sit lau - da - ti - o, Com-par sit lau-

gen - ti - um.
fe - ctu - i.
da - ti - o. A - men.

Pap: Pánem de caelo praestitisti eis. (Allelúja.)
***Hívek:* Omne delectaméntum in se habéntem. (Allelúja.)**

311*

Kodály Zoltán

Maestoso

1. Pan -ge lin-gua glo - ri - ó - si Cor-po-
2. Tan-tum er - go Sa - cra - men-tum Ve-ne-
3. Ge - ni - to - ri, Ge - ni - to - que Laus et

ris my-sté - ri - um; San-gui - nis que pre-ti - ó - si, Quem in
rémur cer - nu - i : Et an - ti-quum documentum No-vo
ju-bi -la - ti - o, Sa-lus, honor, virtus quoque Sit et

mundi pre - ti - um. Fructus ventris ge - ne-
ce-dat ri - tu - i: Praestet fi-des supple
be-ne-di -cti - o. Proce -denti ab u-

* Orgonakíséretét lásd «Öt Tantum ergo» c. füzetben. (MK. 4054. sz.)

ró - si Rex ef - fu - dit gen - ti - um. Fructus
mentum Sen - su - um de - fe - ctu - i, Praestet
tro - que Com - par sit lau - dá - ti - o, Proce -

ventris ge - ne - ró - si Rex ef - fu - dit gen - ti -
fi - des supple - men - tum Sen - su - um de - fe - ctu -
den - ti ab u - tro - que Compar sit lau - da - ti -

um. Rex ef - fu - dit gen - ti - um.
i, Sen - su - um de - fe - ctu - i.
o, Compar sit lau - da - ti - o. A - men.

Pap: Pánem de caelo praestitisti eis. (Allelúja.)
Hivek: **Omne delectaméntum in se habéntem. (Allelúja.)**

AZ ÉNEKES SZENTMISE FELELETEI

312 (Responzumok)

Orációk előtt

Pap: *Hivek:*

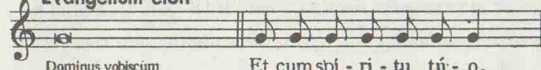

Dominus vobiscum — Et cum spí - ri - tu tú - o.
Az Úr legyen veletek. — *És a te lelkeddel.*
(többször is)

Oremus... sæculorum, — A - men.

Evangélium előtt

Dominus vobiscum — Et cum spí - ri - tu tú - o.

Sequentia sancti Evangelii secundum (Matheum) — Glóri - a tibi Dómine!
(Következik a szent Evangélium Máté szerint.) — *Dicsőség Neked Uram!*

Offertórium előtt

Dominus vobiscum — Et cum spí - ri - tu tú - o.

Prefáció előtt

Az Úr legyen veletek. *És a te lelkeddel.*

Fel a szivekkel. *Felemeltük az Urhoz.*

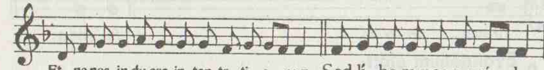

Adjunk hálát Urunknak. Istenünknek. *Méltó és igazságos.*

A Pater Noster-hez

Mindörökkön örökké.

És ne vigy minket a kisértésbe. De szabadits meg a gonosztól.

Agnus Dei előtt

Communio után: *mint Orációk előtt. (1-2.)*

Az Úr békéje légyen mindig véletek. És a te lelkeddel.

Deo gratias (köszönet a szentmiséért).

(A sorok előtti római számok a gregorián misékre utalnak.)

I.

II.

IV.

VIII.

IX.

XI.

XVII.

I. Húsvétra ; II. ünnepélyes alkalmakra ; IV. duplex ünnepekre ; VIII. De Angelis ; IX. De Beata (Mária-ünnepekre) ; XI. zöld vasárnapokra ; XVII. lila vasárnapokra.

313 Az Oltáriszentségről

Adoremus . . .

Antifóna.

Ad - o - ré - mus in æ - tér - num

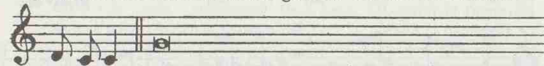

san-ctí - si - mum sa - cra - mén - tum.

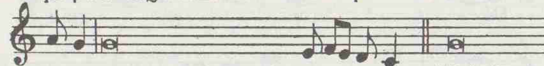
Ps. 116.

1. Laudá- te Dóminum ómnes géntes: laudáte éum óm-nes

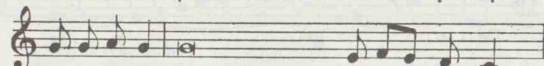
pó-pu-li 2. Quóniam confirmáta est súper nos misericórdia

é - jus, et véritas Dómini mánet in æ - térnum. 3. Glória Pátri

et Fí- li- o, et Spirítu-i Sáncto 4. Sícut érat in princípio et

nunc et sémper, et in sǽcula sæcu- ló - rum. A - men.

Az «Antifóna» ismétlendő.

Imádjuk örökké a legfölségesebb Szentséget. 1. *Dicsérjétek az Urat mind, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien, népek!* 2. *Mert bőséges az ő irgalma irántunk, s örökre megmarad az Úr hűsége! Dicsőség az Atyának .*

314 Adoro te . . .

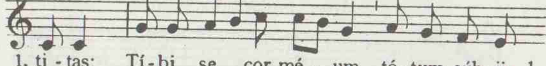
Aquinói Szent Tamás (1224—1274)

1. Ad- ó - ro te de - vó - te, lá - tens Dé - i - 1.
2. Plágas, sic - ut Thó- mas, non in - tú - e - 2.
3. Pí - e pel - li - cá - ne Jé - su Dó - mi - 3.
4. Jé - su, quem ve - lá - tum nunc a - spí - ci - 4.

1. tas, Quae sub his fi - gú - ris vé - re lá- 1.
2. or: Dé - um tá - men mé - um te con - fí - 2.
3. ne, Me im - mún-dum mún - da tú - o sán- 3.
4. o, O - ro fí - at íl - lud quod tam sí- 4.

1. ti - tas: Tí - bi se cor mé - um tó - tum súb - ji - 1.
2. te - or: Fac me tí - bi sém - per má - gis cré - de- 2.
3. gui - ne, Cú - jus ú - na stíl - la sál - vum fá - ce- 3.
4. ti - o: Ut te re - ve - lá - ta cér - nens fá - ci- 4.

1. cit, Quí - a te con - tém - plans tó - tum dé - fi - cit.
2. re, In te spem ha - bé - re, te di - lí - ge - re.
3. re, Tó - tum múndum quit ab óm - ni scé - le - re.
4. e, Ví - su sim be - á - tus tú - ae gló - ri - ae.

1. Rejtőző istenség, hittel áldalak,
   Ki elrejteztél itt bor s kenyér alatt.
   Szívem te előtted megalázkodik,
   Mert ha téged szemlél, megfogyatkozik.
2. Sebeid Tamással nem szemlélhetem,
   Te vagy mégis, vallom, Uram, Istenem.
   Add, hogy egyre jobban higgyek teneked,
   Tebenned reméljek és szeresselek.

3. Kegyes pelikánunk, égi szeretet,
Véredben, tisztátlant, moss meg engemet,
Egy cseppje elég, ha a mérlegbe hull,
Az egész világnak bűnváltságául.

4. Jézus most csak arcod leplét láthatom,
Add meg, Uram, amit úgy szomjúhozom,
Boldogan, lepletlen lássam színedet,
És dicsőségedben dícsérhesselek.

(*Sík Sándor* fordítása. A teljes latin és magyar szöveget lásd Himnuszok Könyve 355. o.)

Ave verum...

315

Aquinói Szent Tamás

1. A - ve vérum * Córpus nátum de Ma- rí- a Vír-gi-
2. Vé - re pássum, immo- lá-tum in crú-ce pro hó-mi-

ne: 3. Cú-jus lá-tus perfo - rá - tum flúxit
ne. 4. Esto nó-bis praegustá - tum mórtis

áqua et sán - gui-ne: 5. O Jé-su dúl- cis!
in ex - á - mi-ne. 6. O Jé-su pí - e!

7. O Jé - su fí - li Ma- rí - ae.

O salutaris hostia...

316

Aquinói Szent Tamás

O sa-lu-tá-ris hó - sti-a, Quae caéli pándis ó-sti-um,
U-ni tri-nó-que Dó - mi-no Sit sempi- tér-na gló-ri - a,

Bélla prémunt hostí - li- a, Da róbur, fer au-xí -li - um.
Qui vitam si - ne tér- mi- no Nó-bis dónet in pá - tri- a.

Ó üdvösséges áldozat,
Ki eget nyitsz néped előtt:
Ellenség hoz reánk hadat,
Küldj segítséget, adj erőt!

Egy-háromságos Istenünk,
Örök dicsőség teneked,
Ki a hazában minekünk
Adsz határtalan életet.

(Sík Sándor fordítása)

Pange lingua...

317

Aquinói Szent Tamás

1. Pánge língua glo - ri - ó - si Cór - po-
2. Tántum ér-go Sac-ramén - tum Ve - ne-
3 Ge-ni - tó- ri, Ge- ni - tó - que Laus et

ris mysté- ri - um, Sangui- nísque pre - ti - ó-
rémur cér-nu- i: Et antíquum do - cumén-
ju-bi - lá- ti - o, Sá-lus, hó-nor, vírtus quó-

1. *Zengd a titkot, hangos ének*
Zengd a Testet és a vért.
Mit gyümölcse szűzi méhnek
Ontott, mint királyi bért,
A világ minden bűnének
Bőséges váltságáért.

2. *Hát e nagy szentség elébe*
Hódolattal jöjjetek,
Ó bizonyságok helyébe
Új szer ád itt életet.
Érzék nem hat rejtekébe:
Itt csak élő hit vezet.

3. *Az Atyának és Fiúnak*
Hajtsunk térdet és fejet
Kettejüktől származónak
Egyenlőkép tisztelet:
Háromságban egy Valónak
Földön és a föld felett.

(Sík Sándor fordítása)

318 Tantum ergo . . .

℣. Panem de caelo praestitísti eis. (Allelúja.)

℟. **Omne dele taméntum in se habéntem. (Allelúja.)**

Kenyeret adtál nekik a mennyből. — Minden gyönyörűséggel teljeset.

Időszaki Mária-antifónák

Advent első vasárnapja előtti szombat estétől február 2-ig.

319

Al - ma *Redemptó-ris Má-ter, ·quæ pérvi-

a caé-li pór-ta má-nes, Et stél-la-má-ris, succúrre

ca-dén-ti, súrge-re qui cú-rat pó-pu-lo: Tu quæ

gé-nu-í-sti, na-tú-ra mi-ránte, tú-um sánctum

Ge-ni-tó - rem: Vírgo pri-us, ac posté-

ri-us, Gabri-é-lis ab ó-re súmens il-

lud Ave, pecca-tó-rum mi-se-ré-re.

(Fordítását lásd 201. Üdvözítőnk édesanyja.)

(Adventben)

℣. Angelus Dómini nuntiávit Maríae.

℟. **Et concépit de Spiritu Sancto.**

(Az Úr angyala köszönté Szűz Máriát. — És ez méhébe fogadá a Szentlélektől szent Fiát.)

(Karácsony estétől)

℣. Post partum Virgo invioláta permansísti.

℟. **Dei Génitrix intercéde pro nobis.**

(Születésed után sértetlen szűz maradtál. — Istennek anyja, esedezzél érettünk.)

320 Február 2. estétől nagyszerda délutánig

A-ve Re-gí-na cæ-ló-rum, *Ave Dómi-na

An-ge-ló-rum: Sálve rá-dix, sál-ve pórta, Ex qua

múndo lux est órta. Gáude Vírgo glo-ri-ó-sa,

Sú-per ómnes spe-ci-ó-sa: Vá-le, o válde de-

có - ra, Et pro nó - bis Chrístum ex-ó - ra.

(Fordítását lásd 203. Mennyországnak Királynéja.)

℣. Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta.

℟. **Da mihi virtútem contra hostes tuos.**

(Tégy méltóvá engem, szent Szűz, a te dicséretedre. Adj erőt a te ellenségeid ellen.)

Nagyszombat délutántól pünkösd utáni szombatig.

321

(Fordítását lásd 205. Mennynek Királyné Asszonya.)

℣. Gáude et laetáre, Virgo María, allelúja.
℟. **Quia surréxit Dóminus vere, allelúja.**
(Örülj és örvendezz, Szűz Mária, allelúja. — Mert valóban föltámadt az Úr, allelúja.)

Szentháromság vasárnapja előtti szombattól advent előtti szombatig.

322

(Fordítását lásd 207. Mennyországnak Királynéja.)

℣. Ora pro nóbis, sancta Dei Génitrix.
℟. **Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.**

(Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja! — Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.)

Különféle alkalmakra.

323 Szenteltvíz-hintésre.

(50. Zsoltárból.)

Hints meg engem, Uram, izsóppal, hogy tiszta legyek, moss meg engem, hogy a hónál fehérebb legyek. Könyörülj rajtam, Isten, nagy irgalmad szerint. Dicsőség.

Pap: Kar:

As-pér - ges me,* Dó - mi - ne, hyssó-po, et mun-

dá - bor: la - vá - bis me, et súper nívem

Ps.50.

de - al-bá - bor. Mi - se - ré-re mé - i, Dé-us,*

se - cún-dum mágnam mi - se - ri - cór - di-am tú - am.

Gló - ri - a Pátri, et Fí - li - o, et Spirí - tu - i Sán-

cto.* Sic- ut é-rat in princí -pi - o, et nunc, et sém-

per, et in saécu-la saecu - ló-rum. A - men.

Ismétlendő az «Asperges» a Ps.-ig.

(Fekete- és virágvasárnap a Gloria Patri elmarad.)

℣. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam. (Allelúja.)

℟. **Et salutáre tuum da nobis. (Allelúja.)**

(Mutasd meg, Uram, nekünk irgalmasságodat. — És szabadításodat add meg nekünk.)

℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.

℟. **Et clamor meus ad te véniat.**

℣. Dóminus vóbiscum.

℟. **Et cum spiritu tuo.**

Uram, hallgasd meg könyörgésemet. — És kiáltásom jusson eléd. — Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

324 Könnyebb dallam:

Pap: Kar:

As - pér - ges me, * Dó - mi - ne, hys-só - po,

et mundá - bor: la - vá - bis me, et súper nívem

Ps.50.

de - al- bá-bor. Mi - se - ré-re mé- i, Dé-us,*

secúndum mágnam miseri - cór- di - am tú- am.

Gló - ri - a Pátri, et Fílio, et Spi- rí -tu- i Sáncto.*

Sic - ut érat in princípio, et nunc, et sémper,

et in saécula saecu lórum. A-men.

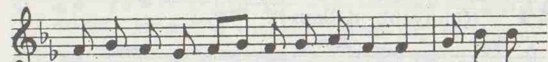
Ismétlendő az «Asperges» a Ps.-ig. Feleletek, mint előbb.

325 Szenteltvíz-hintésre húsvéti időben.

Láttam a vizet, amely a templom jobbjáról csergedezett, allelúja: és mindazok, kikre hullott, üdvözültek, s mondani fogják, allelúja, allelúja. (117. Zs. 1.) Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert irgalma örökkévaló. Dicsőség.

Ví - di á-quam * e -gre - di - én - tem de témplo,

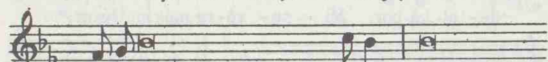
a lá - te - re dex - tro, al - le - lú - ia: et ó-mnes

ad quos per- vé - nit á - qua í - sta, sál- vi

fá-cti sunt, et dí - cent, al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.

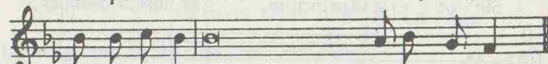
Ps. 117. Con-fi-témini Dómino quóniam bónus:* quóniam in saécu-

lum misericór-di-a é - jus. Gló-ri - a Pátri et Fílio,

et Spirítui Sán-cto.* Síc-út érat in princípio et

nunc et sémper, et in saécula sae-cu-ló-rum. A-men.

Ismétlendő a «Vidi aquam» a Ps.-ig. Feleletek, mint az Aspergesnél, az elsőnél allelúja.

326 Főpásztor fogadásár.

Sa - cér - dos et Pón - ti - fex *et

virtútum ó - pi - fex, pástor-bó-ne in pó - pu-

lo, sic pla-cu - í - sti Dómi - no.

(Esetleg többször ismételhető.)

Pap és főpásztor, és erényeknek nevelője, jó pásztora népednek, elnyerled telszését az Urnak.

327 A Szentlélek segítségül hívására.

1. Vé - ni Cre - á tor	Spí - ri - tus,	Mén - tes	1.
2. Qui dí - ce - ris Pa	rá - cli - tus,	Al - tís-	2.
3. Tu se - pti - fór-mis	mú - ne - re,	Dí-gi - tus	3.
4. Accén - de lú-men	sén - si - bus,	In - fún	4.
5. Hóstem re - pél- las	lón - gi - us,	Pa - cém-	5.
6. Per te sci - á - mus	da Pá - trem,	No - scá-	6.
7. Dé - o Pá - tri sit	gló - ri - a,	Et Fí-	7

1. tu - ó - rum	ví - si - ta:	Im-ple su-	1.
2. si - mi dó -	mum Dé - i,	Fons ví - vus,	2.
3. pa - tér - nae	déx - te - rae,	Tu ri - te	3.
4. de a-mó - rem	cór - di - bus,	In - fír - ma	4.
5. que dó - nes	pró - tí - nus:	Ductó - re	5.
6. mus át - que	Fí - li - um,	Té-que u - tri-	6.
7. li - o, qui a	mór - tu - is	Sur-ré - xit,	7.

1. pér - na grá - ti - a Qúae tu cre- 1.
2. í - gnis, cá - ri - tas, Et spi - ri - 2.
3. pro - mís - sum Pá - tris, Ser - mó - ne 3.
4. nó - stri cór - po - ris Vir - tú - te 4.
5. sic te praé - vi - o, Vi - té - mus 5.
6. ús - que Spí - ri - tum Cre - dá - mus 6.
7. ac Pa - rá - cli - to, In sae - cu- 7.

1. á - sti pé - cto - ra.
2. tá - lis ún - cti - o.
3. dí - tans gút - tu - ra.
4. fír - mans pér - pe - ti.
5. óm - ne nó - xi - um.
6. óm - ni tém - po - re.
7. ló - rum saé - cu - la. A - men.

(Fordítását lásd 102. Szentlélek Isten szállj reánk.)
℣. Emítte Spíritum tuum, et creabúntur. (Alleluja.)
℟. **Et renovábis fáciem terrae. (Alleluja.)**

Áraszd ki lelkedet, és minden életre kél. — És megújítod a föld színét.

AZ IMARÉSZ TARTALOMJEGYZÉKE.

AZ ÉNEKEK BETŰRENDES JEGYZÉKE.

Énekszám Oldal

Énekszám Oldal

AZ ÉNEKEK TARTALOMMUTATÓJA

LATIN ÉNEKEK

 PRINTED IN BELGIUM